

રવિવાર, ૧૬ માર્ચ, ૨૦૨૫, કિંમત રૂ ૧૦.૦૦

ઉત્સવ પૂર્તિ

LIKE & FOLLOW: [f](#) /Mumbaisamachar4u



veenaworld.com



ભેગું કરો તમારું કેમિલી ગ્રુપ અને ફેન્ડસ ગ્રુપ અને વીણા વર્લ્ડ સંગાથે કરો તમારી એક્સકલુઝિવ ટુર

31 માર્ચ
પૂર્વે બુકિંગ કરો અને પ્રતિ વ્યક્તિ ત્રણથી ત્રીસ હજાર સુધી પૈસા બચાવો.

આ ડિસ્કાઉન્ટ સ્કીમ નથી વારુ. વીણા વર્લ્ડ એટલે નો ડિસ્કાઉન્ટ, નો ગિભિક્સ, નો ફી બીજ, નો કોમ્પ્લીમેન્ટરીઝ, નો ઓપ્શનલ્સ અને નો કેશ પેમેન્ટ્સ. 31 માર્ચ પૂર્વે બુકિંગ કરવાનું પહેલું કારણ છે,

યુરો-ડોલર વધી રહ્યો છે!

યુરો-ડોલરની કિંમતો વધી રહી હોવાથી અને ભારતીય રૂપિયાના અવમૂલ્યનના કારણે ઇન્ટરનેશનલ ટૂર સર્વિસીસ અને એરફેયર્સ મોંઘા થઈ રહ્યાં છે. જેને કારણે ઇન્ટરનેશનલ ટૂર પ્રાર્થસ વધારવી પડશે. આ ફેરફાર અમે એક એપ્રિલથી કરી રહ્યા છીએ, જેથી અમારા પર્યટકોને હાલની ટૂર પ્રાર્થસમાં બુકિંગ કરવા માટે 16 દિવસ મળશે. સો પર્યટકો, શુભસ્થ શીઘ્રમ. સમર વેકેશન, વિંટર વેકેશન, એકદમ માર્ચ 2026 સુધીની ટુર્સ વીણા વર્લ્ડ વેબસાઈટ પર છે. 31 માર્ચ પૂર્વે બુકિંગ કરો, ગેરન્ટીડ ટૂર પ્રાર્થસ મેળવો. પૈસા બચાવો. નિશ્ચિત થઈ જાઓ. 31 માર્ચ પૂર્વે બુકિંગ કરવાનું બીજું કારણ છે.

TCS Advantage!

ઇન્ટરનેશનલ હોલ્ડિંગ કરતી વખતે ઝડપે એચવે 'ટેક્સ કલેક્ટેડ એટ સોર્સ'નો વિચાર કરવો જ પડે છે. ફાર્માનાશિયલ ઈયર પુરું થવા આવ્યું છે, જેથી TCS પર વિચાર કરવા અને એક્શન લેવા હવે બાકી રહ્યા છે ફક્ત 16 દિવસ. 31 માર્ચ પૂર્વે બુકિંગ કરો, પૂર્ણ પૈસા ભરો અને આ વર્ષની મારી 7 લાખની TCS લિમિટ વાપરો. ઓલરેડી બુકિંગ કર્યું હોય તો 31 માર્ચ પૂર્વે બેલેન્સ પેમેન્ટ કરો. 1 એપ્રિલથી શરૂ થનારા નવા ફાર્માનાશિયલ ઈયરમાં TCS લિમિટ 10 લાખ થયું છે. તે રિઝર્વ રાખો આગામી વર્ષ માટે અને પૂર્ણ કરવા લો તમારું ટ્રાવેલ મિશન, દુનિયાના 25 અથવા 50 અથવા 75 અથવા 100 દેશોની મુલાકાત લેવાનું! નીકળો, ફરો, દુનિયા જુઓ, વીણા વર્લ્ડ સંગાથે!

ચાલો, બેગ ભરો, નીકળી પડો!

1 થી 31 માર્ચ રવિવાર સહિત પહેલોની સુવિધા માટે વીણા વર્લ્ડની બધી જ સેલ્સ ઓફિસીસ 10 થી 8 AM થી 8 PM ચાલુ છે



નિશ્ચિત બનીને ચાલો! સહેલગાદ પર તમારી સંગાથે છે વીણા વર્લ્ડનો ઈક્સપર્ટ ટુર મેનેજર

યુરોપિયન ડ્રીમ	યુરોપિયન પેનોરમા	કોએશિયા સ્લોવેનિયા હંગેરી	અમેરિકન ડ્રીમ	યુએસએ ઈસ્ટ કોસ્ટ	બેસ્ટ ઓફ સાઉથ અમેરિકા	બેસ્ટ ઓફ ઓસ્ટ્રેલિયા	ઓસ્ટ્રેલિયા ન્યૂઝીલેન્ડ	સા આફ્રિકા કેન્યા વિશ્વકોપ સેલ્સ	માવેલેસ ઓફ બાપાન	સિંગાપોર મલેશિયા + ફુજ	વિથેટનામ કંબોડિયા	એન્ટાર્કટિકા દ 7મ કોન્ટિનન્ટ
535000	245000	290000	705000	305000	1085000	330000	550000	435000	370000	186000	180000	1325000
23 Days Apr 22	8 Days Apr 12	12 Days Apr 24	19 Days Apr 23	7 Days Apr 26	21 Days Sept 13	9 Days Apr 24	17 Days Apr 27	15 Days May 18	11 Days Apr 1	9 Days Mar 27	10 Days Apr 14	13 Days Dec 8

વીણા વર્લ્ડ ની ઓલ ઇન્કલુઝિવ ગ્રુપ ટુર્સ માંથી તમારી ટુર સિલેક્ટ કરો. સમગ્ર ભારતમાં અને સમગ્ર વિશ્વમાં વધુ ઘણી ટુર્સની માહિતી [veenaworld.com](#) પર ઉપલબ્ધ.

મુંબઈથી શરૂ થનારી (ex-Mumbai) ટુર્સ પર ચાલો અથવા ભારતમાંથી અને દુનિયાભરમાંથી ડ્રાઇવથી પણ ટુરમાં બોર્ન કરો - બોઈલિંગ લીવિંગ ટુર (J&L). નીચે આપેલા ચાર્ટમાં ટુરનું નામ, અમદાવાદ/મુંબઈથી મુંબઈ ટુર પ્રાર્થસીસ (ex-Mumbai) (એરફેર, વિઝા, ઈન્શુરન્સ સહિત) અને બોઈલિંગ લીવિંગ ટુર (J&L) પ્રાર્થસીસ (એરફેર, વિઝા, ઈન્શુરન્સ સિવાય) આપી છે. સર્વ ટુર પ્રાર્થસીસ હબરોમાં છે. J&L પર્યટકોને એર ટિકિટ્સ, વિઝા અને અન્ય આવશ્યક સર્વિસીસની બાબતમાં માર્ગદર્શન કરવા માટે વીણા વર્લ્ડ સેલ્સ ટીમ ઉપલબ્ધ છે.

સાઉથ ઈસ્ટ અને ફાર ઈસ્ટ એશિયા			ઓસ્ટ્રેલિયા ન્યૂઝીલેન્ડ અમેરિકા આફ્રિકા			યુરોપ - વેસ્ટર્ન, ઈસ્ટર્ન, નોર્થર્ન, બાલટીક, બાલ્કન્સ, મેડિટેરેનીયન			ઈન્ડિયા નેપાળ ભૂતાન શ્રીલંકા દુબઈ		
Tour Name	Ex-Mumbai	J&L	Tour Name	Ex-Mumbai	J&L	Tour Name	Ex-Mumbai	J&L	Tour Name	Ex-Mumbai	J&L
સિંગાપોર મલેશિયા બાલી(10D)	197K-210K	--	ઓસ્ટ્રેલિયા (9D/14D)	325K-450K	250K-375K	યુરોપિયન એક્સપ્લોરર (27D)	570K-580K	360000	સિંગાપોર (7D/9D)	67K-90K	42K-62K
સિંગાપોર થાઈલેન્ડ (8D)	147K-151K	--	ન્યૂઝીલેન્ડ (10D/14D)	355K-460K	265K-370K	યુરોપિયન મેલિઝ (19D)	475K-490K	395K-405K	કાશ્મીર એક્સપ્લોર (5D)	57K-65K	38K-45K
સિંગાપોર બાલી (8D)	172K-180K	--	ઓસ્ટ્રેલિયા ન્યૂઝીલેન્ડ (17D)	555K-570K	460K-470K	યુરોપિયન માર્વેલ્સ (17D)	415K-430K	340K-350K	કાશ્મીર (6D/7D)	62K-88K	41K-70K
સિંગાપોર હોંગકોંગ મકાવ (8D)	210K-220K	--	અમેરિકા (15D/21D)	625K-765K	500K	યુરોપિયન બ્લેસ+વર્સલ્સ/ડિઝનીલેન્ડ (15D)	365K-385K	285K-310K	કાશ્મીર પ્રીમીઅમ (8D)	95K-105K	76K-86K
સિંગાપોર મલેશિયા+ફુજ(9D)	186K-190K	151K-155K	અમેરિકન ડ્રીમ (19D)	700K-715K	570K-590K	યુરોપિયન ડિવાઈટ (13D)	330K-345K	250K-270K	લક્ઝરી કાશ્મીર (9D)	170K-190K	150K-160K
બેસ્ટ ઓફ બાલી (7D)	180K-190K	--	અમેરિકન સ્પેન્ડર્સ (17D)	635K-650K	513K-523K	ઓલ ઓફ ઈસ્ટર્ન યુરોપ (17D)	310K-325K	245K-255K	શિમલા મનાલી (6D)	35K-45K	28K-38K
બેસ્ટ ઓફ સિંગાપોર (4D)	105K-110K	85K-90K	અમેરિકન મેલિઝ (13D)	530K-545K	390K-410K	કોએશિયા સ્લોવેનિયા	295K-310K	210K-225K	ડેલ્હી (6D/9D/9D)	52K-60K	40K-48K
થાઈલેન્ડ (4D/6D/15D)	50K-175K	30K-58K	યુએસએ ઈસ્ટ કોસ્ટ (7D)	300K -310K	175K-185K	સ્લોવાકિયા હંગેરી (12D)	285K-300K	210K-225K	રાજસ્થાન (6D/9D)	47K-60K	38K-52K
બેંગલોર પટ્ટાયા ફુજન કાળી (8D)	112K-120K	--	અમેરિકન વંડર્સ (15D)	575K-590K	435K-450K	વિષ્ણુ બુદ્ધ પાર્ક (8D/22K-240K)	255K-270K	190K-200K	આસામ મેઘાલય (7D)	76K-85K	59K-68K
ચિયાંગ માઈ ચિયાંગ રાય ફુજન કાળી (9D)	156K-160K	--	કેલિફોર્નિયા કાર્નિવલ (10D)	400K-415K	260K-275K	ઉત્તરબિહાર કાઝીરંગા કિરગિઝસ્તાન (9D)	235K-250K	170K-185K	આસામ અરુણાચલ મેઘાલય(12D)	98K-105K	81K-88K
ફિલિપાઈન્સ મનિલા (8D)	201000	--	બેસ્ટ ઓફ અલાસ્કા (9D)	400K-415K	270K-285K	બેસ્ટ ઓફ યુરોપ (6D)	190K-205K	--	સિક્કિમ દાર્જિલિંગ ગંગટોક પેલિંગ (9D)	75K-85K	58K-68K
બેસ્ટ ઓફ લાઓસ (6D)	115000	--	કેનેડા (10D/17D)	475K-725K	345K	સ્વિસ પેરિસ લંડન(14D)	330K-345K	250K-265K	ગુજરાત (7D/10D)	30K-50K	22K-42K
હોંગકોંગ મકાવ શેંગઝેન (7D)	165K-170K	125K-131K	હવાઈ મેડિસકો (13D)	775K-790K	--	લંડન પેરિસ સ્વિસ ઈટાલી + સર્વેલ્સ /ડિઝનીલેન્ડ (9D)	265K-280K	185K-195K	કેરળ (6D/8D/10D)	30K-55K	24K-50K
બાપાન+અલાઈન્ડ રૂટ (8D/10D)	295K-340K	245K-290K	સાઉથ અમેરિકા (21D)	1085000	810000	સ્વિસ એક્સપ્લોરર (8D)	245K-265K	180K-195K	દુબઈ અબુ ધાબી (5D/7D)	70K-75K	52K-57K
કોરિયા તેવાન(10D)	335K-345K	285K-295K	એન્ટાર્કટિકા (13D) Dec 8	1325000	1125000	સ્વિસ પેરિસ ઈટાલી/ ઈટાલી (8D/15D)	295K-315K	225K-245K	નેપાળ/શ્રીલંકા (8D/7D)	85K-135K	68K-110K
બાપાન કોરિયા (9D)	325K-345K	275K-290K	સા આફ્રિકા કેન્યા વિ.ફેન્સ(15D)	435K-455K	--	ટર્કી (10D/15D)	225K-325K	155K-255K	ભૂતાન (9D)	72K-95K	50K-57K
			કેનિયા /સા આફ્રિકા (8D/9D)	235K-250K	195K-210K	ગ્રીસ (8D/10D/15D)	235K-375K	165K-305K		86K-95K	65K-71K
			મોરિશસ (7D)	145K	105K						

Travel Now Pay Later!

EMI options available (3 months to 24 months) subject to EMI partner approval. T&C apply

veenaworld.com

Call: 1800 22 7979

તમારી નજીકની વીણા વર્લ્ડ સેલ્સ ઓફિસ માટે QR સ્કેન કરો

Monday-Sunday 10 to 8

travel@veenaworld.com

VEENA WORLD

Travel. Explore. Celebrate Life.

All group tours are ex-Mumbai. Tour price is per person and on twin sharing basis. These tour prices are nett and no discount is applicable. At the time of booking, tour price to be paid in full INR by UPI/NEFT/RTGS/Cheque, in the name of 'Veena Patil Hospitality Pvt. Ltd.' No cash transactions at Veena World. Government taxes apply. Any increase in YQ taxes, airport taxes, VISA fees, surcharges (if any) will have to be borne by the travellers. T&C apply.

હોળાષ્ટક પૂર્ણ થતાં ગુજરાત ભાજપ પ્રદેશ પ્રમુખ અંગે અટકળો ફરીથી શરૂ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ ગુજરાતમાં જિલ્લા અને શહેર પ્રમુખોની જાહેરાત થઈ ગઈ છે. જોકે હજુ પણ પ્રદેશ ભાજપ પ્રમુખની વરણી થઈ નથી. ગુજરાતનાં રાજકીય વર્તુળોમાં છેલ્લા ઘણા સમયથી પ્રદેશ પ્રમુખ કોણ બનશે તે અંગે અટકળોનું ભજાર ગરમ છે. જોકે એક વર્ગ એવું માનતો હતો કે હોળી-ધુળેટીના તહેવારની પૂર્ણાહુતિની સાથે હોળાષ્ટક પણ પૂર્ણ થઈ ગયા બાદ ગુજરાત ભાજપના નવા પ્રદેશ પ્રમુખની જાહેરાત થશે અને ગણતરીના દિવસોમાં જ સીઆર પાટીલના અનુગામીની પસંદગી થઈ જશે.

હવે જ્યારે હોળાષ્ટક પણ પૂર્ણ થઈ ગયું છે. ત્યારે ફરીથી અટકળો શરૂ થઈ ગઈ છે કે ગુજરાત ભાજપને નવા પ્રદેશ પ્રમુખ બહુ જલદીથી મળી શકે તેમ છે.

ભાજપ વર્તુળો એવું માની રહ્યાં છે કે પ્રદેશ પ્રમુખની ગતિવિધિ શરૂ થઈ છે. લાંબા સમયથી પ્રદેશ પ્રમુખની પસંદગીમાં ‘તારીખ પે

અમદાવાદમાં આયોજિત મેગા બ્રાહ્મણ બિઝનેસ સમિટનું મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલના હસ્તે ઉદ્ઘાટન કરાયું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ અમદાવાદ માં સાયન્સ સિટી ખાતે સમસ્ત બ્રહ્મસમાજ (રાજ્યકક્ષા)ની ચોથી ત્રિદિવસિય મેગા બ્રાહ્મણ બિઝનેસ સમિટનો મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલના હસ્તે પ્રારંભ થયો હતો. તેમણે બિઝનેસ સમિટના વિવિધ સ્ટોલ્સની મુલાકાત લઈ બ્રહ્મ સમાજના વ્યાપારીઓ, મહિલા ઉદ્યોગ સાહસિકો અને સ્ટાર્ટઅપ્સને પ્રોત્સાહન આપ્યું હતું. મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલે આ સમિટનો પ્રારંભ કરાવતાં જણાવ્યું હતું કે, વડા પ્રધાન મોદીએ ‘નોલેજ બેઝડ ઇકોનોમી’નો વિચાર આપ્યો છે. બ્રાહ્મણ સમાજ મશીન સંચાલિત કૃત્રિમ બુદ્ધિ - એઆઈથી વિશેષ એવી કુદરતી બુદ્ધિમત્તાનો સદીઓથી

સ્વામી રહ્યો છે. બ્રાહ્મણ સમાજની જ્ઞાન વિરાસતને આધુનિક યુગનાં પરિમાણો સાથે જોડીને વડા પ્રધાનની ‘વિરાસત ભી, વિકાસ ભી’ની ભાવના ચરિતાર્થ કરવા મુખ્ય પ્રધાને બ્રહ્મસમાજને આ તકે આહ્વાન કર્યું હતું.

મુખ્ય પ્રધાને વધુમાં જણાવ્યું કે વડા પ્રધાન મોદીએ બે દાયકા પહેલાં ગુજરાતમાં શરૂ કરાવેલી ‘વાઈબ્રન્ટ ગુજરાત ગ્લોબલ સમિટ’ આજે આઈડિયાઝ એક્સચેન્જ માટેનું ગ્લોબલ પ્લેટફોર્મ બની ગઈ છે. ‘વાઈબ્રન્ટ ગુજરાત’માંથી પ્રેરણા લઈને આજે દેશનાં વિવિધ રાજ્યો, ઉદ્યોગો અને વિવિધ સમાજો આવી સમિટ યોજી રહ્યાં છે. એવી જ રીતે આ મેગા બ્રાહ્મણ બિઝનેસ સમિટ સમગ્ર સમાજના ઉદ્યોગ-વેપારને

નડિયાદના સલુણમાં જૂથ અથડામણ: ૨0 લોકો સામે નોંધાઈ ફરિયાદ, ચારની અટકાયત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ ખેડા જિલ્લાના નડિયાદના સલુણ ગામે બે ટોળાં સામસામે આવી ગયાં હતાં. કોઈ અગમ્ય બાબતે ગામના બે સમાજનાં ટોળાં આવી જતાં મામલો વણસ્યો હતો. આ ઘટનામાં ૫ લોકો ઘાયલ થયા હતા, જ્યારે બે લોકોને વધુ ઈજા પહોંચતાં તેમને અમદાવાદ સારવાર અર્થે ખસેડાયા હતા. આ સમગ્ર મામલે ટોળા વિરુદ્ધ ફરિયાદ નોંધાઈ હતી જેમાં ૨૦ સામે નામજોગ અને ૩૦

જણના ટોળા સામે ફરિયાદ નોંધાઈ હતી.

આ ઘટનામાં પથ્થરમારો થતાં પોલીસે ઘટનાસ્થળે દોડી આવી હતી અને નડિયાદ ગ્રામ્ય પોલીસે સામસામે ફરિયાદ નોંધી કાયદેસરની કાર્યવાહી હાથ ધરી છે. જેમાં સલુણ ગામના વિશાલ મક વાણાએ નોંધાવેલી ફરિયાદમાં સાંજના સમયે સલુણ બસ સ્ટેન્ડ પાસે આવેલા સંજય તળપદાની દુકાને પડીકી લેવા ગયો હતો. જેમાં અગાઉના ઝઘડાનું વેર રાખી સંજયે

ડ્રોપ આઉટ રેશિયો ઘટાડવા અમદાવાદ મનપાનો મોટો નિર્ણય: ધોરણ ૧૦ સુધીની શાળા શરૂ કરવામાં આવશે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ શહેર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન સંચાલિત સ્કૂલ બોર્ડની હાલમાં ૪૦૦થી વધુ ધોરણ ૧થી ૮ સુધીની પ્રાથમિક શાળાઓ ચાલી રહી છે, જોકે આગામી સમયમાં સ્કૂલ બોર્ડ દ્વારા ધોરણ ૯ અને ૧૦ ની માધ્યમિક શાળા શરૂ કરવાનું આયોજન છે. શહેરના છથી સાત અલગ અલગ વિસ્તારમાં ધોરણ ૧૦ સુધીની શાળા શરૂ કરવામાં આવશે. જેથી કરીને ધોરણ એકથી આઠ સુધી અભ્યાસ કરતા પ્રાથમિકના વિદ્યાર્થીઓ એ જ શાળામાં ધોરણ નવ

અને દસ સુધી અભ્યાસ કરી શકશે.

અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન સંચાલિત સ્કૂલ બોર્ડના શિક્ષક યુનિયનના પ્રમુખ મનોજભાઈ પટેલે જણાવ્યું હતું કે સ્કૂલ બોર્ડ દ્વારા ખૂબ જ અગત્યનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. જે ખરેખર વિદ્યાર્થીઓ માટે ખૂબ જ ઉપયોગી બની રહેવાનો છે. અત્યારે સ્કૂલ બોર્ડ દ્વારા ૪૦૦થી વધુ શાળાઓનું સંચાલન કરવામાં આવે છે. જેમાં પ્રાથમિક ધોરણ એટલે કે ધોરણ એકથી આઠ સુધી અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે.

ઘણીવાર એવું બનતું હતું કે ગરીબ

બાળકો ધોરણ ૧ થી ૮નો અભ્યાસ કરીને અઘવચ્ચે જ ભણવાનું છોડી દેતાં હતાં. વિદ્યાર્થીઓનો આ ડ્રોપ આઉટ રેશિયો ઘટાડવા માટે સ્કૂલ બોર્ડ ધોરણ ૯થી ૧૦ની શાળા પણ શરૂ કરી રહી છે. એટલું જ નહીં ધોરણ એકથી આઠ સુધી સ્કૂલ બોર્ડની શાળામાં મફત અભ્યાસ કરીને જઈ રહેલા વિદ્યાર્થીઓને ધોરણ નવમાં ફી ભરીને અભ્યાસ કરવો પડતો હતો જે છે સ્કૂલ બોર્ડ દ્વારા ધોરણ ૧ થી ૧૦માં વિદ્યાર્થીઓ ફીમાં અભ્યાસ કરી શકે તે પ્રકારનું પણ આયોજન છે.

અમદાવાદના વરઆલમાં આતંક મચાવનારા સાત આરોપીઓનાં મકાનો પર બુલડોઝર ફેરવાયું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ અમદાવાદના વસ્ત્રાલમાં બે દિવસ પહેલાં અસામાજિક તત્વોએ જાહેરમાં આતંક મચાવ્યો હતો. રોડ પર પસાર થનારા નિર્દોષ લોકો પર હથિયારોથી હુમલો કરનારાં તત્વોનો વીડિયો પણ વાયરલ થયો હતો. પોલીસે આ ઘટનામાં ૧૪ આરોપીઓની ધરપકડ કરીને તેમની જાહેરમાં સરભરા કરી હતી. ત્યાર બાદ ઘટનાસ્થળે લઈ જઈને રિકન્સ્ટ્રક્શન કર્યું હતું. આ ૧૪ પૈકી સાત આરોપીઓએ ગેરકાયદે મકાનો ઊભાં કર્યા હોવાનું ધ્યાને આવતાં મહાનગરપાલિકાની ટીમે પોલીસ બંદોબસ્ત સાથે ડિમોલિશન હાથ ધરી મકાનો તોડી પાડ્યાં હતાં.

મહાનગરપાલિકાની ટીમે ડિમોલિશનની કાર્યવાહી કરતાં જ આરોપીઓના પરિવારજનોએ હોળાબો

એસડીજી-૩ ઈન્ડેક્સમાં ગુજરાતનું વિક્રમી પ્રદર્શન ૯૫.૯૫ ટકા રસીકરણ સાથે દેશમાં મોખરે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ ગુજરાતે રાષ્ટ્રીય રસીકરણ દિવસ (૧૬ માર્ચ) અગાઉ રસીકરણ ક્ષેત્રે મહત્વપૂર્ણ સિદ્ધિ હાંસલ કરી છે. રાજ્ય સરકારે નવજાત શિશુઓ અને સગર્ભા મહિલાઓ સુધી રસીકરણની સેવાઓ પહોંચાડવા માટે અસરકારક પહેલ કરી છે જે અસરકારક રહી છે. ગુજરાતે એસડીજી-૩ ઇન્ડેક્સ અનુસાર, મિશન ઇન્ધનધનુષ હેઠળ સાર્વત્રિક રસીકરણ કાર્યક્રમ (યુઆઈપી)માં ૯૫.૯૫ ટકા રસીકરણ કરીને રાષ્ટ્રીય સરેરાશ (૯૩.૨૩ ટકા) કરતાં સારું પ્રદર્શન કર્યું છે. ગુજરાત સરકારના આરોગ્ય વિભાગે ‘ઘનંતરિત રથ’, ‘ટીકા એક્સપ્રેસ’ અને ‘મોબાઈલ મમતા દિવસ’ જેવી પહેલ દ્વારા અંતરિયાળ વિસ્તારોમાં રસીકરણની સુવિધા પહોંચાડી છે.

વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ (એપ્રિલ-ફેબ્રુઆરી દરમિયાન)માં ગુજરાતમાં ૧ વર્ષની ઉંમરનાં બાળકોનું સંપૂર્ણ સરેરાશ રસીકરણ કવરેજ ૯૮

ટકા રહ્યું છે. તેમાંથી કેટલીક રસીઓના આંકડાઓ વિશે વાત કરીએ તો, બેસાલિસ કેલ્બેટ ગુરિન (બીસીજી)નું રસીકરણ કવરેજ ૯૬ ટકા, પંચગુણી (ડીપીટી+એચટીપી-બી+એચઆઈબી)નું ૯૫ ટકા, અને ઓરી/રૂબેલા (એમઆર)નું રસીકરણ કવરેજ ૯૭ ટકા રહ્યું હતું.

ગુજરાતે સઘન મિશન ઇન્ધનધનુષ દ્વારા ૦-૨ વર્ષનાં બાળકો અને સગર્ભા મહિલાઓ માટે વ્યાપક રસીકરણ ઝુંબેશ હાથ ધરી છે. આમ કુલ ૯,૯૫,૩૯૫ બાળકો અને ૨,૨૫,૯૬૦ સગર્ભા મહિલાઓનું રસીકરણ સફળતાપૂર્વક કરવામાં આવ્યું છે. આ ઝુંબેશના કારણે રાજ્યના રસીકરણ કવરેજમાં ૨૦ ટકાનો વધારો નોંધાયો છે.

અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે, આ વર્ષે રાષ્ટ્રીય રસીકરણ દિવસ નિમિત્તે ગુજરાતનો આરોગ્ય વિભાગ ૧૫ અને ૧૬ માર્ચના રોજ ઓરી/રૂબેલા જેવા રોગો માટે વિશિષ્ટ રસીકરણ અભિયાન પણ ચલાવવા માટે સક્ષ્મ થઈ રહ્યો છે.

છેલ્લાં ત્રણ વર્ષમાં શાળાઓ-બાલવાટિકામાં ૧૮ લાખથી વધુ બાળકોનું રસીકરણ થયું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ ગુજરાત સરકારે છેલ્લાં ત્રણ વર્ષમાં આંતર-વિભાગ સંકલન પ્રક્રિયા અપનાવી છે. આ અંતર્ગત, શિક્ષણવિભાગ સાથે સંકલન કરીને ગુજરાત સરકારના આરોગ્ય વિભાગે ટિટેનસ-ડિપ્થેરિયા જેવા રોગો સામે વ્યાપક રસીકરણ માટે ૧૦ વર્ષ અને ૧૬ વર્ષના વિદ્યાર્થીઓનું શાળામાં જ રસીકરણ કર્યું હતું. જ્યારે વર્ષ ૨૦૨૪માં પાંચ વર્ષનાં બાળકોને ડીપીટી રસીનો બીજો ડોઝ બાલવાટિકામાં આપવામાં આવ્યો હતો. આમ, બંને શ્રેણીઓમાં કુલ ૧૮ લાખથી વધુ બાળકોને રસી આપવામાં આવી હતી.

અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે, ગુજરાતમાં ૨૦૦૭થી ૨૦૨૪ સુધીમાં પોલિયોનો એક પણ કેસ નોંધાયો નથી, જે રાજ્યના અસરકારક રસીકરણ પ્રયાસોની નોંધપાત્ર સફળતા છે. વર્ષ ૨૦૨૪માં નેશનલ ઇમ્યુનાઇઝેશન ડે (નિડ) પર, રાજ્યના ૩૩ જિલ્લાઓમાં ૮૨.૪૯ લાખ બાળકોને પોલિયોના ડોઝ આપવામાં આવ્યા હતા. આ ઉપરાંત, સઘ નેશનલ ઇમ્યુનાઇઝેશન ડે (એસએનઆઈડી) હેઠળ, ગુજરાત સરકારે ૨૪ જિલ્લાઓમાં ૦-૫ વર્ષની વયના ૪૨.૯૭ લાખ બાળકોનું રસીકરણ કર્યું છે.

નોંધાવી હતી.

જ્યારે અન્ય સામા પક્ષે કરેલી ફરિયાદમાં પ્રવીણભાઈ તળપદાએ જણાવ્યું હતું કે, તેમનાં ફોઈના દીકરા સંજયની દુકાન બસ સ્ટેન્ડ પાસે આવેલી છે. કારમાં આવેલા લોકોએ સંજય સાથે કાળાગાળી કરી હતી. બાદમાં આ કારમાં આવેલા લોકોએ ટોળું લઈ આવી દુકાનદાર સંજય અને તેમના સંબંધી સતિષભાઈ તેમ જ વિનોદભાઈને માર માર્યો હતો. છૂટા પથ્થરો પણ ફેંકી ઇજા કરી હતી. આ

બનાવમાં ૩ લોકોને ઈજા થઈ હતી.

આ મામલે પ્રવીણભાઈ તળપદાએ નડિયાદ ગ્રામ્ય પોલીસમથકે ઉપરોક્ત આઠ વ્યક્તિઓનાં નામ જોગ અને બીજા ૧૫થી ૨૦ માણસોનાં ટોળાં સામે ફરિયાદ નોંધાવી હતી. જેમાં નડિયાદ રૂરલ પોલીસે સલુણ ગામના ચાર આરોપી ભાવિનસિંહ મહિડા, વિશાલ મકવાણા, સહદેવસિંહ મહિડા અને ધ્રુવીલ પ્રજાપતિની નડિયાદ પોલીસે અટક કરી કાયદે સરની કાર્યવાહી હાથ ધરી હતી.

અમદાવાદમાં ૭૦ ટકા પોલીસકર્મી હાઈબ્લડ શુગર-કોલેસ્ટ્રોલનો શિકાર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ ગુજરાત પોલીસ પર કામનું ભારણ અને અન્ય સ્ટ્રેસને કારણે હાર્ટ એટેકનું પ્રમાણ વધી રહ્યું છે. ઘણી વખત સિનિયર ઓફિસરના ત્રાસ અને કામના ભારણને કારણે પોલીસકર્મીઓ માનસિક રીતે થાકી જતા હોય છે અને આખરે હૃદયરોગના હુમલાનો ભોગ બનતા હોય છે. અમદાવાદ કાંઇમ ક્રાંચમાં ફરજ બજાવતા ૩૫ વર્ષીય હેડ કોન્સ્ટેબલ નરેશ પટણી ફરજ પર હતા ત્યારે જ એકાએક હાર્ટ એટેક આવતાં તેમનું મૃત્યુ નીપજ્યું હતું. તે જ પ્રકારે ગાંધીનગરના પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર ખરાડીનું પણ હૃદયરોગના હુમલામાં મૃત્યુ નીપજ્યું હતું.

હેડ કોન્સ્ટેબલ નરેશ પટણીના મોત બાદ અમદાવાદ શહેર કાંઇમ ક્રાંચમાં ફરજ બજાવતા તમામ ૨૫૦ પોલીસકર્મીઓ અને અધિકારીઓનાં આરોગ્યની તપાસ કરાવવામાં આવી હતી. પોલીસકર્મીઓના વ્યાપક આરોગ્યના આકલન માટે શહેરની એક પ્રાઈવેટ હોસ્પિટલ સાથે સંકલન કરી તમામ કર્મીઓનાં આરોગ્યની તપાસ કરાવવામાં આવી છે. ઉચ્ચ પોલીસ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે, અમે શહેર રિપોર્ટ આવ્યા બાદ ચોંવંતારા ખુલાસા થયા હતા. ૨૫૦ પોલીસ કર્મચારીઓમાંથી લગભગ ૧૭૦માં હાઈ કોલેસ્ટ્રોલ અને લોહીમાં સુગરનું

ઊંચું પ્રમાણ હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. આ મોટે ભાગે અનિયમિત કામના કલાકો, પૂરતા આરામનો અભાવ, ઉચ્ચ કોલેસ્ટ્રોલ અને ન્યૂનતમ કસરતના કારણે આ સ્થિતિ સર્જાઈ હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. તે ઉપરાંત પોલીસ કર્મચારીઓમાં ડાયાબિટીસ, હાયપરટેન્શન અને અન્ય હૃદય સંબંધિત ફરિયાદો, અને પલ્મોનરી સમસ્યાઓ જોવા મળી હતી.

પોલીસકર્મીઓના આરોગ્ય અંગેના આ ચિંતાજનક રિપોર્ટ બાદ તેમના ફિઝિકલ ફિટનેસ અંગે કાંઈમ બ્રાન્ચે ખાસ હુકમ કર્યો હતો. જે મુજબ તમામ કર્મચારીઓ માટે હળવી ફૂટબોલ મેચોમાં ફરજિયાત ભાગીદારી લાગુ કરી છે. ફૂટબોલને ખાસ પસંદ કરવા પાછળનું કારણ એ છે કે તે સંપૂર્ણ શારીરિક કસરત પ્રદાન કરે છે અને અસરકારક રીતે કોલેસ્ટ્રોલ અને બ્લડ સુગરના સ્તરને ઘટાડવામાં મદદ કરે છે. વધુમાં, અધિકારીઓને ઉચ્ચ કોલેસ્ટ્રોલવાળા તળેલા ખોરાક અને ફાસ્ટ ફૂડને ટાળવા માટે કડક સૂચનાઓ આપવામાં આવી છે. ઉચ્ચ પોલીસ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે, અમે શહેર કાંઈમ બ્રાન્ચે આર્કિસમાં ફરજ પરના અધિકારીઓ અને કર્મચારીઓ માટે અમારી કંન્ટીનમાં તૈયાર ‘સાત્વિક’ ભોજનની વ્યવસ્થા કરી છે.

ગુજરાતમાં છેલ્લાં ચાર વર્ષમાં ડાયાલિસિસના દર્દીઓની સંખ્યા બમણી થઈ

(અમદાવાદઃ

ગુજરાતમાં ડાયાલિસિસના દર્દીઓની સંખ્યા ચિંતાજનક રીતે વધી રહી છે. છેલ્લાં ચાર વર્ષમાં રાજ્યમાં ડાયાલિસિસના દર્દીઓની સંખ્યા લગભગ બમણી થઈ ગઈ છે. ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઑફ કિડની ડિસીઝ એન્ડ રિસર્ચ સેન્ટરના ગુજરાત ડાયાલિસિસ પ્રોગ્રામના ડૉક્ટર ૨૮૦ કેન્દ્રો પર ડાયાલિસિસ આપવામાં આવે છે. ચિંતાજનક બાબત એ છે કે, માત્ર ચાર વર્ષમાં ડાયાલિસિસના દર્દીઓની સંખ્યા લગભગ બમણી થઈ ગઈ છે. ૨૦૨૨-૨૩માં વર્ષીને ૩.૪૯ લાખ, ૨૦૨૩-૨૪માં ૪.૭૨ લાખ અને ૨૦૨૪-૨૫ (એપ્રિલથી ફેબ્રુઆરી)માં ૫.૦૨ લાખ થયો હતો.

ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઑફ કિડની ડિસીઝ એન્ડ રિસર્ચ સેન્ટર ખાતે નેફ્રોલોજીના પ્રોફેસર ડૉ. વિવેક ખોટે, કિડનીની બીમારીના વધતા જતા કેસ પાછળ હાઈ બ્લડ પ્રેશર, ડાયાબિટીસ, બેકાડુ જીવનશૈલી, આહારની ખરાબ આદતો અને અશુદ્ધ પીવાના પાણી સહિતનાં અનેક પરિબળોને આભારી છે. દુર્ભાગ્યે, ઘણા લોકો પ્રારંભિક લક્ષણોને ઓળખવામાં

નિષ્ફળ જાય છે, જેથી ઘણીવાર કિડની ફેલ તરફ દોરી જાય છે અને ટ્રાન્સપ્લાન્ટ પ્રક્રયા બને ત્યાં સુધી ડાયાલિસિસની જરૂર પડે છે.

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઑફ કિડની ડિસીઝ એન્ડ રિસર્ચ સેન્ટર દ્વારા ગુજરાત ડાયાલિસિસ પ્રોગ્રામ હેઠળ ૨૮૦ કેન્દ્રો પર ડાયાલિસિસ આપવામાં આવે છે. ચિંતાજનક બાબત એ છે કે, માત્ર ચાર વર્ષમાં ડાયાલિસિસના દર્દીઓની સંખ્યા લગભગ બમણી થઈ ગઈ છે. ૨૦૨૨-૨૩માં, દર મહિને સરેરાશ ૨,૦૦૦ દર્દીઓએ ડાયાલિસિસ કરાવ્યું હતું, જે હવે વર્ષીને ૪૫,૦૦૦ થઈ ગયું છે.

કિડની ફેલ્ચરના કેસોમાં થયેલા વધારાને કારણે પણ કિડની ટ્રાન્સપ્લાન્ટમાં પણ નોંધપાત્ર વધારો થયો છે. આઈડીઆરસીના આંકડા અનુસાર, ૨૦૨૧માં ૩૦૪ દર્દીઓએ કિડની ટ્રાન્સપ્લાન્ટ કરાવ્યાં હતાં. આ પીવાનાં પાણી સહિતનાં અનેક ૨૦૨૩માં ૩૫૪ અને ૨૦૨૪માં ૪૪૩ થઈ ગઈ હતી.

આગામી ૧00 કલાકમાં ગુજરાતનાં ગુંડા તત્વોની ચાદી બનાવવા પોલીસ વડા વિકાસ સહાયનો આદેશ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ ગુજરાતમાં કાંઈમ રેટ સતત વધી રહ્યો છે. અમદાવાદના વસ્ત્રાલમાં જાહેરમાં હથિયારો સાથે નિર્દોષ લોકો પર હુમલાનો બનાવ બન્યા બાદ પોલીસ પર સવાલો ઊભા થયા હતા. આ ઉપરાંત સુરતમાં પણ આ પ્રકારનો બનાવ બન્યો હતો. ત્યારે કાંઈમ રેટને કાબૂમાં લેવા રાજ્યના પોલીસ વડા વિકાસ સહાયે આગામી ૧૦૦ કલાકમાં ગુંડા તત્વોની ચાદી તૈયાર કરવા આદેશ કર્યો હતો. તેમણે તમામ પોલીસ કમિશનર, રેન્જ વડા અને પોલીસ અધિક્ષક સાથે વીડિયો કોન્ફરન્સના માધ્યમથી તાકીદની બેઠક યોજી હતી. રાજ્યમાં પોલીસ અધિક્ષક સાથે વીડિયો કોન્ફરન્સના માધ્યમથી તાકીદની બેઠક યોજી હતી. આગામી ૧૦૦ કલાકની અંદર રાજ્યના પ્રત્યેક પોલીસ સ્ટેશન વિસ્તારમાં રહેતાં અસામાજિક ગુંડા તત્વોની

ચાદી તૈયાર કરવા કડક સૂચના આપી હતી. રાજ્યમાં અસામાજિક ગુંડા તત્વો સામે કડક શિક્ષાત્મક કાર્યવાહી કરવા માટે લેવાયેલા આ નિર્ણયનું તાત્કાલિક અમલીકરણ કરવા આદેશ કરાયો હતો. આ અસામાજિક તત્વોની ચાદીમાં કેવાં તત્વોનો સમાવેશ કરવો તે અંગે પણ સ્પષ્ટતા કરાઈ હતી. શરીર સંબંધી ગુનાઓમાં સંકળાયેલી વ્યક્તિઓ, ખંડણી, ધાક-ધમકી, મિલકત સામેના ગુનાઓ, પ્રોહિબિશન અને જુગારનો ગેરકાયદેસર ધંધો કરનારાં તત્વો, ખનીજ યોગી જેવા ગુનાઓમાં સંકળાયેલા તથા અન્ય અસામાજિક કૃત્યો દ્વારા ભય ફેલાવનારા તત્વોને આ ચાદીમાં સમાવવા આદેશ કરાયો હતો. રાજ્યના પોલીસ વડા વિકાસ સહાયે આ ચાદી તૈયાર થયા બાદ સ્થાનિક વીડીઓ તંત્ર સાથે સંકલન કરી કેવા પ્રકારની કડક કાર્યવાહી કરવાની રહેશે તે અંગે પણ સ્પષ્ટતાપૂર્વક સૂચનાઓ આપી હતી. રાજ્યના પોલીસ વડા વિકાસ સહાયે તમામ પોલીસ કમિશનર, રેન્જ વડા અને પોલીસ અધીક્ષકને આ સૂચનાઓનું ચુસ્તપણે પાલન કરવા અને અંગત ધ્યાન આપી જરૂરી કાર્યવાહી કરવા આદેશ આપ્યા હતા.



સાપ્તાહિક ભવિષ્ય - પંડિત જિતેન હરિદર મહેસાણાવાળા

તા. ૧૬-૩-૨૦૨૫ થી તા. ૨૨-૩-૨૦૨૫

ઝહોગૈયરઃ સૂર્યનારાયણ આ સમગ્ર સપ્તાહમાં મીન રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. મંગળ મંદ ગતિએ મિથુન રાશિમાં માર્ગાભ્રમણ કરે છે. વક્રી બુધ મિશ્ર ગતિએ મીન રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. માર્ગી ગુરુ વૃષભ રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. વક્રી શુક્ર સમગતિએ મીન રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. શનિ કુંભ રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. રાહુ મીન રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. ચંદ્ર તા. ૧૭મીએ તુલામાં, તા. ૧૯મીએ વૃશ્ચિકમાં, તા. ૨૨મીએ ઘનુમાં આવે છે.

મેષ (અ, લ, ઈ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં લે-વેંચના વેપારમાં ઉત્સાહનો અભાવ રહેશે. નોકરી માટે સપ્તાહના ગોચરફળ શુભ છે. તા. ૧૮, ૧૯, ૨૨ના નોકરીના નિર્ણયો સફળ પુરવાર થશે. ભાગીદાર સાથેના મતભેદોનો ઉકેલ આવશે. વેપારમાં નવાં આવકનાં સાધનો મેળવશો. કુટુંબના સભ્યોનો સહયોગ મહિલાઓને પ્રાપ્ત થાય. તા. ૧૬, ૧૭ના પ્રાસંગિક કામકાજ સફળ બની રહેશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં સફળ તકો પ્રાપ્ત થશે.

વૃષભ (બ, વ, ઉ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં વાઇદાના વેપારમાં સફળ રહેશે. નોકરી માટે તા. ૧૮, ૧૯ શુભ જણાય છે. ધાર્યાં મુજબના ઉધરાણીના કામકાજ પૂર્ણ થઈ શકશે. કુટુંબના સભ્યો સાથેનાં નાણાં વ્યવહાર પણ સંપન્ન થશે. કાર્યક્ષેત્રે પ્રગતિ જળવાશે. ગૃહિણીઓને કુટુંબના પ્રસંગો અને જવાબદારીમાં સફળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને નિત્ય અભ્યાસ માટે સરળતાની અનુભૂતિ થશે.

મિથુન (ક, છ, ઘ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં સ્વપ્રયત્નને અનુભવે વેપાર સફળ બનાવી શકશે. નોકરી માટે તા. ૨૦, ૨૧, ૨૨ શુભ જણાય છે. નિર્ણયો લેવા માટે આ સપ્તાહ સાનુકૂળ બની રહેશે. કુટુંબના સભ્યોની પ્રગતિ જળવાશે. કારોબારમાં વિકાસના નિર્ણયો લઈ શકશે. મહિલાઓને કાર્યક્ષેત્રે આત્મવિશ્વાસ જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં વિભાગીય પરીક્ષામાં સફળતા જણાશે.

કર્ક (ડ, ઇ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં વાઇદાના વેપારમાં સાવધાની દાખવવી જરૂરી છે. નોકરીના કામકાજ અર્થે પ્રવાસ શક્ય છે. નોકરીના સ્થળમાં બદલી શક્ય છે. તા. ૧૬, ૨૧, ૨૨ ધાર્યાં મુજબનો પરિવારના કારોબારનો નિર્ણય સફળ થતો દર્શાવે છે. વેપારની નાણાં આવકની વસૂલી શક્ય બની રહેશે. મહિલાઓના આ સપ્તાહના પારિવારિક જવાબદારીના કામકાજ સફળ થતાં જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં નવીન અભ્યાસના પ્રારંભ માટે અનુકૂળતા જણાશે.

સિંહ (મ, ટ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં લાંબા સમયના રોકાણના નિર્ણયનો અમલ થઈ શકશે. નોકરી માટે તા. ૧૭, ૧૮, ૨૨ અનુકૂળ જણાય છે. નોકરીમાં સહકાર્યકરોમાં સંપ જળવાશે. કાર્યક્ષેત્રે અકારણ નાણાં વ્યય ટાળી શકશો. ભાગીદારીના મૂંઝવતા પ્રશ્નોનો ઉકેલ આવશે. વ્યક્તિગત મૂંઝવણો દૂર થવાથી મહિલાઓને નોકરીમાં ઉત્સાહ જણાશે. વિદ્યાર્થીઓના આ સપ્તાહના નિર્ણયો સફળ બનતા જણાશે.

કન્યા (પ, ઠ, ડા): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં રોકાણમાંથી નાણાં મેળવી શકશો. તા. ૧૯, ૨૦, ૨૧ના નોકરીના નિર્ણયો શુભ ફળદાયી જણાશે. કુટુંબના કારોબારમાં પ્રગતિ જણાય છે. અર્થવ્યવસ્થા મધુ સભળ બનશે. વ્યાપારના મિત્રોથી કામકાજમાં વધુ પ્રગતિ થાય. મહિલાઓને નોકરીમાં સાનુકૂળ તકો પ્રાપ્ત થતી જણાશે. સ્વતંત્ર કારોબારમાં મહિલાઓનો આત્મવિશ્વાસ દઢ થશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં મહેનતનાં પરિણામોની પ્રાપ્તિ થતી જણાશે.

આજનું પંચાંગ

ઉત્તરાયણ - સૌર વસંતઋતુ, રવિવાર, તા. ૧૬-૩-૨૦૨૫, સંત તુકારામ બીજ, ભદ્રા પ્રારંભ

ભારતીય દિ્ગંક ૨૫, માહે ફાગણ, શકે ૧૯૪૬ વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧, શા. શકે ૧૯૪૬, ફાગણ વદ –૨ જૈન વીર સંવત ૨૫૫૧, માહે ફાગણ, તિથી વદ–૨ પારસી શહેનશાહી રોજ ૪થો શહેરવર, માહે ૯મો આવાં, સને ૧૩૮૪ પારસી કલ્દી રોજ ૪થો શહેરવર, માહે ૯મો આદર, સને ૧૩૯૪ પારસી ફસલી ગાથા–૧ અહુનવદ, સને ૧૩૯૩ મુસ્લિમ રોજ ૧૫મો, માહે ૯મો રમજાન, સને ૧૪૪૬ મીસરી રોજ ૧૭મો, માહે ૯મો રમજાન, સને ૧૪૪૬ નક્ષત્ર હસ્ત સવારે ક. ૧૧–૪૪ સુદી, પછી ચિત્રા. ચંદ્ર કંઠ્યામાં મધ્યરાત્રે ક. ૨૫–૧૪ સુદી, પછી તુલામાં ચંદ્ર રાશિ નામાક્ષરઃ કન્યા (પ, ઠ, ડા), તુલા (ર, ત) સૂર્યોદયઃ મુંબઈ ક. ૦૬ મિ. ૪૮, અમદાવાદ ક. ૦૬ મિ. ૫૦, રત્ના.ટા., સૂર્યસ્તઃ મુંબઈ ક. ૧૮ મિ. ૪૭, અમદાવાદ ક. ૧૮ મિ. ૪૭, રત્ના. ટા. –: મુંબઈ સમુદ્રમાં ભરતી ઓટ –: ભરતી: બપોરે ક. ૧૩–૨૩, મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૦૧–૨૩ (તા. ૧૭) ઓટઃ સવારે ક. ૦૭–૦૯, રાત્રે ક. ૧૯–૧૭

સાપ્તાહિક દૈનંદિની

તા. ૧૬-૩-૨૦૨૫ થી તા. ૨૨-૩-૨૦૨૫

રવિવાર, ફાગણ વદ–૨, વિ. સં. ૨૦૮૧, તા. ૧૬મી માર્ચ, ઈ. સ. ૨૦૨૫. નક્ષત્ર હસ્ત સવારે ક. ૧૧–૪૪ સુદી, પછી ચિત્રા. ચંદ્ર કંઠ્યામાં મધ્યરાત્રે ક. ૨૫–૧૪ સુદી, પછી તુલા રાશિ પર જન્માક્ષર. સંત તુકારામ બીજ, અમૃતસિદ્ધિયોગ સૂર્યોદયથી, ભદ્રા પ્રારંભ મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૩૦–૧૪. શુભ દિવસ. સોમવાર, ફાગણ વદ–૩, તા. ૧૭મી નક્ષત્ર ચિત્રા બપોરે ક. ૧૪–૪૬ સુદી, પછી સ્વાતિ. ચંદ્ર તુલા રાશિ પર જન્માક્ષર. કલ્પાતિ, છગપતિ શિવાજી મહારાજ જયંતી (તિથિ પ્રમાણે) સંકટ ચતુર્થી, ચંદ્રોદય ક. ૨૧–૧૯, ભદ્રા સમાપ્તિ રાત્રે ક. ૧૯–૩૩, સૂર્ય ઉત્તરા ભાદ્રપદામાં ક. ૨૭–૧૩. શુભ દિવસ. મંગળવાર, ફાગણ વદ–૪, તા. ૧૮થી, નક્ષત્ર સ્વાતિ રાત્રે ક. ૧૭–૫૧ સુદી, પછી વિશાખા . ચંદ્ર તુલા રાશિ પર જન્માક્ષર. બુધ પશ્ચિમમાં અસ્ત, માર્ગી ઘઈને હર્ષલ વૃષભમાં મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૮–૪૮ (તા. ૧૯). શુભ કાર્ય વર્જ્ય છે. ગુરુવાર, ફાગણ વદ–૫, તા. ૧૯મી, નક્ષત્ર વિશાખા રાત્રે ક. ૨૦–૪૯ સુદી, પછી અનુરઘા. ચંદ્ર તુલામાં બપોરે ક.૧૪–૦૬ સુદી, પછી વૃશ્ચિક રાશિ પર જન્માક્ષર. રંગ પંચમી, શ્રી જયંતી, બીજોય ગોવિંદ

તુલા (ર, ત): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં લાંબા સમયનું રોકાણ શક્ય છે. નોકરીમાં પ્રગતિ જળવાશે. નોકરીની પ્રવૃત્તિઓ માટે તા. ૧૮, ૧૯, ૨૨ શુભ જણાય છે. કુટુંબના સભ્યોમાં નાણાં વ્યવહાર સંપન્ન થશે. ભાગીદારીનો સુખદ અનુભવ થાય. મિલકત-વાહન ઇત્યાદિની ખરીદીમાં સફળતા જણાશે. મહિલાઓને પરિવાર માટે જરૂરી સાધન મેળવવા માટે અનુકૂળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં પ્રવાસ દ્વારા શૈક્ષણિક કામકાજ પૂર્ણ થતાં જણાશે.

વૃશ્ચિક (ન, ચ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં દૈનિક સાપ્તાહિક વેપાર તથા લાંબા સમયના રોકાણ માટે અનુકૂળતા જણાશે. નોકરીમાં યશ મેળવશો. તા. ૨૦, ૨૧ નોકરી માટે સફળતાસૂચક છે. નોકરીમાં અધિકારીનો સહયોગ મેળવશો. કોર્ટ–કાયદાના પ્રશ્નનો ઉકેલ આવશે. કુટુંબના સભ્યોમાં મહિલાઓના મતભેદોનો ઉકેલ આવશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં સાનુકૂળ તકો પ્રાપ્ત થતી જણાશે તથા વડીલોનો સહયોગ પણ મેળવી શકશો.

ઘનુ (બ, ઘ, ક, ઢ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારનું કામકાજ શુભ ફળદાયી જણાશે. નવા રોકાણના નિર્ણયનો અમલ થશે. નોકરી માટે તા. ૧૬, ૧૭, ૧૮ શુભ જણાય છે. સાહસિકતાથી નવા કારોબારનો પ્રારંભ થઈ શકશે. નાણાંની પ્રવાહિતા જળવાશે. કુટુંબ માટે આ સપ્તાહમાં મહિલાઓને ઉપયોગી કાર્યો પૂર્ણ કરવામાં સફળતા જણાશે. સ્વાસ્થ્ય જળવાશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિ માટે પ્રવાસ સફળ થતો જણાશે.

મકર (બ.જ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં નવા નાણાં રોકાણ માટે અનુકૂળ તકો પ્રાપ્ત થતી જણાશે. નોકરીમાં તા. ૧૭, ૧૮, ૧૯ શુભ જણાય છે. નાણાં સંચય અને રોકાણ માટે આ સપ્તાહ ધ્યાનાકર્ષક જણાય છે. વેપાર વધશે. નાણાં આવક વધશે. કામકાજનો વ્યાપ વધશે. વ્યક્તિગત મૂંઝવણો દૂર થવાથી મહિલાઓનો નોકરીમાં ઉત્સાહ જળવાઈ રહેશે. મહિલાઓને કાર્યક્ષેત્રે પ્રગતિ જાળવવામાં સફળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને મિત્રોનો સુખદ અનુભવ થશે.

કુંભ (ગ, શ, સ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં વેપાર લાભદાયી જણાશે. નોકરીમાં જૂનાં અધૂરાં કાર્યો પૂર્ણ કરી શકશે. ભાઈ-બહેનો સાથેના નાણાં વ્યવહાર પૂર્ણ થશે. મિલકતની ખરીદી શક્ય જણાય છે. કુટુંબના સભ્યોમાં સંપ જળવાશે. પરિવારનો વેપાર વધશે. વેપારની પ્રવૃત્તિઓમાં પ્રગતિ જણાશે. નાણાં વ્યવસ્થા જળવાઈ રહેશે. મહિલાઓને નવા કામકાજના પ્રારંભમાં અનુકૂળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને કુટુંબના સભ્યોનો સાથ-સહકાર પ્રાપ્ત થાય.

મીન (દ, ય, ઝ, થ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં વાઇદાના વેપારમાં સફળતા જણાશે. ઘગશ, મહેનત, કાર્યક્ષમતા, અનુભવ અને જ્ઞાનનો પૂર્ણ ઉપયોગ કરી શેરબજારના કામકાજમાં સફળતા મેળવી શકશે. નોકરી માટે તા. ૧૮, ૧૯, ૨૦ શુભ ફળદાયી જણાય છે. કાર્યક્ષેત્રે આઠકાંચ સફળ બનતા જણાશે. નાણાં વ્યવસ્થા સફળ બનતી જણાશે. વેપારમાં નવા મિત્રોનો ઉમેરો થશે. મહિલાઓને આ સપ્તાહમાં કુટુંબજીવનનો સુખદ અનુભવ થાય. વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસ માટે નવાં સાધનો સામગ્રી પ્રાપ્ત કરશે.

પ્રત પર્ણીઃ વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧, ‘અનલ’ નામ સંપત્સર, શાલિવાહન શક સંવત ૧૯૮૬, ‘ક્રોદી’ નામ સંપત્સર, ફાગણ ફષ્ટા – ક્ષિત્રીયા. સંત તુકારામ બીજ, અમૃતસિદ્ધિયોગ સૂર્યોદયથી, ભદ્રા પ્રારંભ મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૩૦–૧૪. શુભ દિવસ. શુભાશુભ દિનશુદ્ધિઃ શુભ દિવસ. મુહૂર્ત વિશેષઃ લગ્ન,ખાત મુહૂર્ત, નવા વસો, શ્રી વિષ્ણુ-લક્ષ્મી પૂજા, સૂર્ય-ચંદ્ર-મંગળ પૂજા, બિલીનું વૃક્ષ વાવવું, પરગામ પ્રયાણ મદ્યમ, વિદ્યાર્થન પરદેશનું પરતાનું, નવા વસો, આભૂષણ, મહેંદી લગાવવી, વિદ્યાર્ભ,સર્વશાંતિ, શાંતિ પોષ્ટિક પૂજા, ધ્યાન, કળાશ-પતાકા ચઢાવવી, પશુ લે-વેંચ, ઘર-ખેતર, જમીન વાહન, નામકરણ, અન્નપ્રાશન, દેવદર્શન, નૌકા બાંધવી, બી વાવવું, ખેતીવાડી, દાન્ય ભરવું, પશુ લે-વેંચ, નવી નોકરી, નિત્ય થતા દસ્તાવેજ, દુકાન-વેપારના કામકાજ.

અયનનઃ ચંદ્ર-મંગળ ચતુષ્છોણ અશાંત સ્વભાવ. જાગળ જ્યોતિષઃ ચંદ્ર-મંગળ ચતુષ્છોણ, ઝહોગૈયરઃ સૂર્ય-મીન, માર્ગી મંગળ-મિથુન, વક્રી બુધ-મીન, માર્ગી ગુરુ-વૃષભ, વક્રી શુક્ર-મીન, શનિ-કુંભ, રાહુ-મીન, કેતુ-કન્યા, માર્ગી હર્ષલ-મેષ, માર્ગી નેષ્ચુન-મીન, માર્ગી પવુટો-મકર.

ચીની વિદ્યાર્થીઓને સ્ટૂડન્ટ વિઝા આપવા પર પ્રતિબંધની માગણી કરતો બરડો અમેરિકાની સેનેટમાં રજૂ કરાયો

વોશિંગ્ટનઃ અમેરિકાની સ્કૂલોમાં ચીની વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકવાની માગણી કરતો બરડો અમુક રિપબ્લિકન સેનેટરોએ શુક્રવારે સેનેટમાં રજૂ કર્યો હતો.

રાષ્ટ્રીય સુરક્ષાને મામલે ચીનને નિશાન બનાવી અમુક સેનેટરોએ ઉપરોક્ત કાયદો લાવવાની માગણી કરી હતી.

આ બરડો ચીની વિદ્યાર્થીઓને સ્ટૂડન્ટ વિઝા તેમ જ અમેરિકા આવી એકસયેન્જ વિઝિટર પ્રોગ્રામમાં ભાગ લેવા પરવાનગી આપવાનું નકારે છે.

ચીની નાગરિકોને આ વિઝા આપીને અમેરિકા તેમને અમેરિકાના સૈન્ય પર જાસૂસી કરવા, દેશની બૌદ્ધિક પ્રતિભાને ચોરવા આમત્રે છે અને રાષ્ટ્રીય સુરક્ષા સામે જોખમ ઊભું કરવાની તક પૂરી પાડે છે. આ તમામ બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને ચીની વિદ્યાર્થીઓને સ્ટૂડન્ટ વિઝા આપવા પર તાત્કાલિક અસરથી પ્રતિબંધ મૂકવાનો સમય આવી ગયો છે,

એમ તેમણે કહ્યું હતું.

નિષ્પણ્તોએ આ પ્રસ્તાવિત ખરડાની એમ કહીને ટીકા કરી હતી કે આ પ્રકારની નીતિ અમેરિકાના હિતોને નુકસાન કરે તેવી શક્યતા છે.

વિદ્યાર્થીની રાષ્ટ્રીયતાને આધારે તેને વ્યક્તિગત રીતે નિશાન બનાવતી કોઈ પણ નીતિ અમલમાં ન મુકાવી જોઈએ, એમ તેમણે કહ્યું હતું.

અમેરિકાસ્થિત ચીનની એલચીકચેરીના પ્રવક્તા લી પેન્ગ્યુએ અમેરિકાની પ્રસ્તાવિત નીતિ અંગે ચિંતા વ્યક્ત કરી તેનો વિરોધ કર્યો હતો.

શિક્ષણ અને સહકારના આદાનપ્રદાને બંને દેશના સંબંધો સ્થિર કરવામાં પાયાની ભૂમિકા ભજવી છે, એમ તેમણે કહ્યું હતું. જોકે આ ખરડાને મંજૂરી મળે તેવી શક્યતા નહિવત છે.

વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ના શૈક્ષણિક વર્ષમાં અમેરિકાની સ્કૂલો અને યુનિવર્સિટીઓમાં ૨.૭૭ લાખ કરતાં પણ વધુ ચીની વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસ કરતા હતા.

દુનિયાનો સૌથી ખતરનાક આતંકવાદી ઠારઃ ઈરાક અને અમેરિકી સેનાનું સંયુક્ત ઓપરેશન

વોશિંગ્ટનઃ અમેરિકાના મિસાઈલ હુમલામાં આઇએસઆઇએસ ગ્લોબલ ઓપરેશન હેઝ અબ્દુલ્લા મક્કી મુસ્લીહ અલ-રિફાઈના મૃત્યુના સમાચાર સામે આવી રહ્યા છે. અલ રિહાઈને અમેરિકાએ ઈરાકી ખાનગી અને સુરક્ષા દળોની સાથે મળીને ઠાર માર્યો છે. અબ્દુલ્લા મક્કી મુસ્લીહ અલ-રિફાઈ, જેને અબુ બાદીજાના નામથી પણ ઓળખવામાં આવે છે. અબુ બાદીજા આઈએસઆઈએસ ફાઈટરના મોતની ઓપરેશન હેઝ તરીકે કામ કરી રહ્યો હતો. અમેરિકાના આ હુમલામાં

આઈએસઆઈએસ ઘણા અન્ય આતંકવાદી પણ માર્યા ગયા છે. આ હુમલાને લઈને અમેરિકી સૈન્ય અધિકારીઓએ જણાવ્યું કે અબુ બદીજાએ દુનિયાભરમાં આતંકવાદી જૂથની લોજિસ્ટિક્સ, યોજના અને નાણાકીય મેનેજમેન્ટની સારસંભાળ કરી. હવાઈ હુમલા બાદ યુએસ સેન્ટ્રલ કમાન્ડ અને ઈરાકી સેનાઓ ઘટનાસ્થળે પહોંચી અને અબુ બદીજા અને બીજા આઈએસઆઈએસ ફાઈટરના મોતની પુષ્ટિ કરી. ‘સેન્ટકોમ’ અનુસાર બંને વ્યક્તિએ બ્લાસ્ટ થયા વિનાના

કાશ્મીરનો વિવાદાસ્પદ ઉલ્લેખ કરનારા પાકની ઝાટકણી કાઢતું ભારત

સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘઃ પાકિસ્તાને સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘ (યુએન)ની મહાસભામાં જમ્મુ અને કાશ્મીર અંગે કરેલા વિવાદાસ્પદ નિવેદનને ભારતે વખોડી કાઢ્યું હતું અને સ્પષ્ટ શબ્દોમાં જણાવ્યું હતું કે પાકિસ્તાન અવારનવાર જમ્મુ અને કાશ્મીરનો આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે ઉલ્લેખ કરીને વિવાદ ઊભો કરે છે, પરંતુ તેનાથી તેનો ભારતના આ વિસ્તાર પરનો અધિકાર સાબિત નથી થતો અને ઇસ્લામાબાદ સરહદ પારથી ભારતમાં ત્રાસવાદ ફેલાવતું હોવાની વાતને નકારી નથી શકતી. સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘ ખાતેના ભારતના કાયમી પ્રતિનિધિ રાજદ્વારી પી. હરીશે જણાવ્યું હતું કે પાકિસ્તાનના ભૂતપૂર્વ વિદેશ સચિવે આજે ભારતના જમ્મુ અને કાશ્મીરનો અયોગ્ય રીતે ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને આમ કરવાથી પાકિસ્તાનનો આ ભારતીય પ્રદેશ પરનો કોઇ દાવો પુરવાર નથી થતો. તેમણે જણાવ્યું હતું કે જમ્મુ અને કાશ્મીર ભારતનો અવિભાજ્ય ભાગ હતું, છે અને રહેશે. પાકિસ્તાન દ્વારા ધર્મીયતા અને ત્રાસવાદ ફેલાવાતો હોવાની વાત જગજાહેર છે. પાકિસ્તાનનાં ભૂતપૂર્વ વિદેશ સચિવ તહેમિના જાનજુઆએ એક અનોપચારિક બેઠકમાં જમ્મુ અને કાશ્મીર અંગે કરેલા વિવાદાસ્પદ નિવેદનનો સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘ ખાતેના ભારતના કાયમી પ્રતિનિધિએ જડખાતોડ જવાબ આપ્યો હતો. (એજન્સી)■

વાયવ્ય પાકિસ્તાનમાં આતંકવાદીઓના બે ઠેકાણા પર લશ્કરનો હુમલો બે જવાન, નવ આતંકવાદી ઠાર

પેશાવરઃ પાકિસ્તાનના સુરક્ષા દળોએ અશાંત વાયવ્ય પાકિસ્તાનમાં આતંકવાદીઓના બે ગુપ્ત સ્થાનો પર હુમલો કરતાં અથડામણ થઈ હતી. આ અથડામણમાં બે સૈનિક અને નવ આતંકવાદીના મોત થયા હતા. લશ્કરે અફઘાનિસ્તાન સરહદની નજીકના ખૈબર પખ્તુનખ્વા પ્રાંતના મોહમંદ અને દેરા ઈસ્માઈલ જિલ્લામાં ઓપરેશન કર્યું હતું. સ્થાનિક પોલીસના અધિકારીઓના જણાવ્યા પ્રમાણે બંડખોરો પાકિસ્તાનના તાલિબનના હતા જે તેહરીક-એ-તાલિબાન પાકિસ્તાન કે ટીટીપી તરીકે ઓળખાય છે. પ્રતિબંધિત ટીટીપી એ અલગ જૂથ છે, પરંતુ તે અફઘાન તાલિબાનનું સહયોગી છે. અફઘાનિસ્તાનમાં ૨૦

વર્ષના યુદ્ધ પછી અમેરિકા અને નાટોના દળો વતન જવાના અંતિમ તબક્કામાં હતા ત્યારે અફઘાન તાલિબાને સત્તા હાંસલ કરી હતી. ટીટીપીના અનેક નેતાઓ અને લડવૈયાઓને અફઘાનિસ્તાનમાં આશ્રય મળે છે અને તાલિબાને સત્તા હસ્તગત કરી ત્યાર બાદ ખુલ્લે આમ અફઘાનિસ્તાનમાં રહે છે. અફઘાનિસ્તાન પાકિસ્તાન તાલિબાનને મોત્સાહન આપે છે.

શનિવારે બંડખોરોએ પાકિસ્તાનના કુરમ જિલ્લામાં પાકિસ્તાનના સુરક્ષા દળો પર છાપો માર્યો હતો. જોકે સત્તાવાળાઓએ હજી સુધી કોઇ જવાબનું છે, પરંતુ તે અફઘાન તાલિબાનનું સહયોગી છે. અફઘાનિસ્તાનમાં ૨૦ વર્ષના યુદ્ધ પછી અમેરિકા અને નાટોના દળો વતન જવાના અંતિમ તબક્કામાં હતા ત્યારે અફઘાન તાલિબાને સત્તા હાંસલ કરી હતી. ટીટીપીના અનેક નેતાઓ અને લડવૈયાઓને અફઘાનિસ્તાનમાં આશ્રય મળે છે અને તાલિબાને સત્તા હસ્તગત કરી ત્યાર બાદ ખુલ્લે આમ અફઘાનિસ્તાનમાં રહે છે. અફઘાનિસ્તાન પાકિસ્તાન તાલિબાનને મોત્સાહન આપે છે.

રાન્યા રાવ સાથે ફિલ્મ ઉઘોગના લોકો સાથે અધિકારીઓ પણ સામેલ હોય તેવી પણ શંકાઓ થઈ રહી છે. જેથી આગામી દિવસોમાં આ હાઇ-પ્રોફાઇલ કેસમાં વધુ મોટા ખુલાસા થઈ શકે છે. આ કેસ અત્યારે ચર્ચાનું કેન્દ્ર બન્યો છે, કારણ કે, હાઈ-પ્રોફાઇલ છે હજી તો આ કેસમાં અન્ય ઘણાં નામો સામે આવી શકે છે. અત્યારે જેની અટકાયત કરવામાં આવી છે. અભિનેતા તરુણ રાજે ૨૦૧૮ માં આવેલી તેલુગુ ફિલ્મ પરિચયમથી પોતાની કારકિર્દીની

શરૂઆત કરી હતી. ફિલ્મ ઉઘોગમાં આવતા પહેલા પોતાનું નામ બદલીને વિરાટ કોડુરુ રાજ રાખ્યું હતું. ચર્ચાઓ એવી પણ છે કે, અભિનેતા તરુણ રાન્યા રાવની ખૂબ નજીક હતો, અને બંને વચ્ચે લાંબા સમયથી મિત્રતા હતી. જે થી ડીઆઇઆરના અધિકારીઓનું માનવું છે કે, આ કેસમાં આમાં મરણ થયું હતું કે નહીં એ વાતની અંગતતા સામેલ છે?

માર્ચમાં વાવાઝોડાં આવે એ સામાન્ય બાબત છે, પરંતુ આ વાવાઝોડું તેનાં કદ અને તીવ્રતાને કારણે અલગ પડે છે. (એજન્સી)■

ભારતીય મૂળની

હેલ્થ સેન્ટરના કેન્સરના વિભાગમાં નર્સ તરીકે કામ કર્યું હતું. તેણે કોવિડ-૧૯ના રોગચાળા વખતે પણ નર્સ તરીકે અનેક દરદીની સારવાર કરી હતી. અગાઉ, અનીતા આનંદ ટૂંડોના સ્થાને કેનેડાના વડાં પ્રધાન બનવાની સ્પર્ધામાં હતી. (પીટીઆઇ)■





પીએમ સૂર્ય ઘર : મફત વીજળી યોજના

અંતર્ગત

મોડલ સોલાર વિલેજ સ્પર્ધા

સ્પર્ધાનો સમયગાળો

૧ એપ્રિલ ૨૦૨૫ થી ૩૦ સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૫

- યોગ્યતા :** રેવન્યુ ગામ કે જેની વસતી ૫૦૦૦ થી વધુ હોય (છેલ્લી વસ્તી ગણતરી મુજબ) તે તમામ આ સ્પર્ધામાં ભાગ લેવાની યોગ્યતા ધરાવે છે.
- ભારત સરકારના નવીન અને પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા સ્રોત મંત્રાલય (MNRE)ની મોડલ સોલાર વિલેજની ગાઈડલાઈન મુજબ રેવન્યુ ગામની હદમાં સ્થાપિત સોલાર રૂફટોપ, PM KUSUM યોજના અંતર્ગત સ્થાપિત ગ્રાઉન્ડ માઉન્ટેડ સ્મોલ સ્કેલ RE પ્લાન્ટ અથવા એક જ સ્થળે સ્થાપિત 10MWથી ઓછી ક્ષમતાના RE પ્લાન્ટ આ તમામ દ્વારા સ્થાપિત વિતરિત પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા (Distributed RE)ની સૌથી વધુ ક્ષમતા સ્થાપિત કરનાર ગામને મોડલ સોલાર વિલેજ તરીકે જાહેર કરવામાં આવશે.
- સંબંધિત ગામના નિયત સત્તાધિકારીએ ૩૧ માર્ચ ૨૦૨૫ સુધીમાં ડિસ્ટ્રિક્ટ લેવલ સમિતિને અરજી કરવાની રહેશે.
- MNRE, ભારત સરકાર તરફથી **જિલ્લા દીઠ એક** મોડલ સોલાર વિલેજને સેન્ટ્રલ ફાઇનાન્સ આસિસ્ટન્સ (CFA) તરીકે **₹ ૧ કરોડ**ની રકમ મળવાપાત્ર રહેશે.

યોજના ની વધુ વિગત માટે www.guvnl.com વિઝીટ કરો

ફક્ત 1 વર્ષના ટૂંકાગાળામાં

2.75+ લાખ થી

વધુ લોકો દ્વારા
1000 મેગાવોટથી વધુની
સોલાર સિસ્ટમનું સ્થાપન

રહેણાંક ક્ષેત્ર માટે નાણાંકીય સહાય

₹ 78,000* સુધીની મર્યાદામાં

૧ KW → ₹ 30,000
૨ KW → ₹ 60,000
૩ KW કે તેથી વધુ → ₹ 78,000

માન. વડાપ્રધાનશ્રીના

માર્ગદર્શન અને

માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીના

નેતૃત્વ હેઠળ ગુજરાતના ગામો હવે

મોડલ સોલાર વિલેજ

બની દેશના અનેક ગામો માટે બનશે

રોલ મોડલ

શ્રી કનુભાઈ દેસાઈ

માન. મંત્રી - નાણાં, ઊર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ
ગુજરાત સરકાર

જો તમે પણ તમારી છત પર રૂફટોપ સોલાર સિસ્ટમ લગાવવા ઇચ્છુક હોવ તો આજે જ
<https://pmsuryaghar.gov.in> વિઝીટ કરો

લાડકી બહેન યોજનાને લીધે મારા વિભાગને ૭,૦૦૦ કરોડ રૂપિયાનો ફટકો: શિરસાટ

મુંબઈ: નાયબ મુખ્ય પ્રધાન અજિત પવારે તાજેતરમાં જ બજેટ રજૂ કર્યું હતું. બજેટમાં અજિત પવારે પોતાના પ્રધાનોને લાડણી કરી હોવાનું કહેવાઈ રહ્યું હતું અને નાયબ મુખ્ય પ્રધાન એકનાથ શિંદેના પ્રધાનોના ભંડોળમાં કાપ મૂકાયો હતો. એવી અટકળો પણ વહેતી થઇ હતી. હવે શિંદેસેનાના નેતા સંજય શિરસાટે બજેટ અંગે જાહેરમાં નારાજગી વ્યક્ત કરી છે.

સામાજિક ન્યાય ખાતાના પ્રધાન સંજય શિરસાટે કહ્યું હતું કે લાડકી બહીણ યોજના સારી છે. તે માટે પૈસા આપવા જોઇએ. મારો આશ્રેપ છે કે સામાજિક ન્યાય તથા આદિવાસી ખાતાને જે પૈસા આપવા પડે છે તેમાં કાપ મૂકવા લાગતો નથી. લાડકી બહીણ માટે ચાર હજાર કરોડ રૂપિયા, પ્રધાનમંત્રી અવાસ યોજના માટે ૧૫૦૦ કરોડ રૂપિયા, ઊર્જા વિભાગ માટે ૧૪૦૦ કરોડ રૂપિયા, એમ કુલ સાત હજાર કરોડ રૂપિયાનો ફટકો મારા વિભાગને પડ્યો છે. મારો વિભાગ પછાત વર્ગને સમાજના મુખ્ય પ્રવાહમાં લાવવાનો પ્રયાસ કરે છે. તેના ભંડોળમાં જ કાપ મૂકવાથી કેવી રીતે થશે. સામાજિક ન્યાય વિભાગ એ સામાન્ય લોકો, દલિત, વંચિતો માટેનો વિભાગ છે. આ વિભાગના ભંડોળમાં જ કાપ મૂકવાથી વિકાસ કેવી રીતે થશે, એવો સવાલ તેમણે ઉઠાવ્યો હતો. સામાજિક ન્યાય વિભાગના ભંડોળમાં કાપ ન મૂકવા માટે વિનંતી કરતો પત્ર મુખ્ય પ્રધાન તથા નાણાં પ્રધાનને કરીશું. મારા વિભાગના ભંડોળમાં કાપ મૂકવા પહેલા સંમતી લેવાની જરૂર હતી, એમ તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું. ■

મુંબઈ કરતા માથેરાન ગરમ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: મુંબઈમાં શુક્રવારે ધુળેટીની રજાની સાથે જ શનિ-રવિ એમ એકી સાથે જ ત્રણ દિવસની રજા મળવાને કારણે મુંબઈગરા નજીકના હિલ સ્ટેશન પર ઉપડી ગયા છે. જોકે મુંબઈની સૌથી નજીકના હિલ સ્ટેશન ગણાતા માથેરાનમાં મુંબઈ કરતા પણ વધુ ગરમી પડી રહી છે. શનિવારે માથેરાનમાં મહત્તમ તાપમાનનો પારો ૩૫.૨ ડિગ્રી જેટલો ઊંચો નોંધાયો હતો. મુંબઈમાં ગયા અઠવાડિયે ગરમીનું મોજું ફરી વળ્યું હતું અને તાપમાનનો પારો ૩૮.૨ ડિગ્રી સુધી ઊંચો નોંધાયો હતો. જોકે હવે તાપમાનનો પારો નીચે ઉતર્યો છે અને ગરમીમાં ઘટાડો થયો છે. શનિવારે મુંબઈમાં હિલ સ્ટેશન માથેરાન કરતા પણ ઓછું તાપમાન નોંધાયું હતું. દિવસના માથેરાનમાં મહત્તમ તાપમાન ૩૫.૨ ડિગ્રી સામે મુંબઈમાં ૩૫.૧ ડિગ્રી તાપમાન નોંધાયું હતું. મુંબઈમાં ગયું આખું અઠવાડિયું હીટ વેવની અસર હેઠળ તાપમાનનો પારો ઊંચો નોંધાયો હતો. જોકે ધીમે ધીમે પારો નીચે ઉતરી રહ્યો છે. શનિવારે મુંબઈમાં સાંતાક્રુઝમાં ૩૫.૧ ડિગ્રી અને લલુતમ ૨૭.૩ ડિગ્રી તાપમાન નોંધાયું હતું. તો કોલાબામાં મહત્તમ તાપમાન ૩૭.૩ ડિગ્રી અને લલુતમ તાપમાન ૨૪.૫ ડિગ્રી નોંધાયું હતું. આ દરમિયાન રાજ્યમાં ઉનાળાની અસર જણાઈ રહી છે. વિદર્ભમાં આકરો ઉનાળો ચાલુ થઈ ગયો છે. મોટાભાગના જિલ્લામાં તાપમાનનો પારો ૩૮ ડિગ્રીથી ૪૨ ડિગ્રીની આસપાસ નોંધાઈ રહ્યો છે. રાજ્યમાં સૌથી ઊંચું તાપમાન ચંદ્રપૂરમાં ૪૨.૦ ડિગ્રી જ્યાંકે મહાબળેશ્વરમાં મહત્તમ તાપમાન ૩૨.૫ ડિગ્રી નોંધાયું હતું. ■

મુંબઈ કોસ્ટલ રોડ પર સાઉન્ડ બેરિયર્સ બેસાડો: ટ્રાફિક પોલીસ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: શ્રીચ કેન્ડી, નેપિયન્સી રોડ સહિતના સ્થાનિક રહેવાસીઓની વિનંતીને પગલે મુંબઈ ટ્રાફિક પોલીસે મુંબઈ કોસ્ટલ રોડ પ્રોજેક્ટ ઓથોરિટીને કોસ્ટલ રોડ પર સાઉન્ડ બેરિયર્સ બેસાડવાની માગણી કરતો પત્ર લખ્યો છે. સાઉન્ડ બેરિયર્સને કારણે રાતના સ્પીડથી વાહનો દોડવાને કારણે થતા અવાજથી સ્થાનિકોને આંશિક રાહત મળી શકશે. સ્થાનિકોની માગણી વચ્ચે મુંબઈ ટ્રાફિક પોલીસે કોસ્ટલ રોડ પર સ્પીડ લિમિટથી વધુ ગતિએ વાહન ચલાવવા બદ ૩,૨૬૦ વ્યક્તિઓ સામે પગલાં લીધાં છે. આ દરમિયાન સોશ્વલ એક્ટિવિસ્ટે સાઉન્ડ બેરિયર્સ બેસાડવા કરતા કોસ્ટલ રોડ વધુ માત્રામાં વૃક્ષોનું વાવેતર કરવાની માગણી કરી છે.

કોસ્ટલ રોડના ખુલ્લા વિસ્તારમાં વાહન માટે સ્પીડ લિમિટ પ્રતિકલાકની ૮૦ કિલોમીટરની રાખવામાં આવી છે, તો ટનલની અંદર તે ૮૦ કિલોમીટર પ્રતિકલાકની રાખવામાં આવી છે. છતાં કોસ્ટલ રોડ પર

પનવેલમાં ટેન્કર સાથે સ્કૂટર ટક્કરાતાં પતિ-પત્ની, ૧૦ વર્ષના પુત્રનાં મોત

નવી મુંબઈ: પનવેલના કોનગાંવમાં ટેન્કર સાથે સ્કૂટર ટક્કરાતાં પતિ-પત્ની અને તેમના ૧૦ વર્ષના પુત્રનાં મોત થયાં હતાં. અકસ્માત બાદ ઘટનાસ્થળથી ફરાર થયેલા ટેન્કરચાલક વિરુદ્ધ ગુનો નોંધી પોલીસે તેને ઝડપી પાડ્યો હતો.

અકસ્માતમાં મૃત્યુ પામેલા ત્રણેયની ઓળખ શોભિત સતીષ સલુજા (૪૧), તેની પત્ની શૈલજા સલુજા (૩૩) અને પુત્ર અયાન (૧૦) તરીકે થઇ હતી. આ પરિવાર કામોઝના

ઘૂંટણની સમસ્યા અને સમાધાન

★ મેં સન ૨૦૧૨માં આપની પાસે એક ઘૂંટણનું Knee Replacement ઓપરેશન કરાવ્યું છે જે સરસ Recover થઈ ગયું છે. હવે બીજા ઘૂંટણનું ઓપરેશન કરાવવું છે-તો આપ રોબોટિક Knee Replacement ઓપરેશન કરો છો તો તેનો મને શું ફાયદો થશે?

- કિષ્ણકાન્ત પટેલ (ઉંમર ૬૫ વર્ષ) ૧૩ વર્ષની પીડામુકત અને આનંદદાયક જિંદગી માટે આપને અભિનંદન.

હું છેલ્લાં ત્રણ-ચાર વર્ષથી રોબોટિક Knee Replacement ઓપરેશન પણ કરું છું. (મુંબઈમાં છેલ્લા કેટલાક સમયથી રોબોટની મદદ વડે ઓપરેશન થાય છે.) અહીં એ ગેરમાન્યતા દૂર કરવી રહે કે રોબોટિક Knee Replacement ઓપરેશનમાં સર્જન જ ઓપરેશન કરે છે અને ઓપરેશન સમયે અમુક મહત્ત્વની ગણતરી વખતે Roboની મદદ લેવામાં આવે છે.

રોબોટની મદદથી ઓપરેશન કરતી વખતેના ફાયદા...

- ઓપરેશન પૂર્વે અતિ ચોક્કસાઈપૂર્વકનું પ્લાનિંગ.
- ઘૂંટણની સપાથેલી ડાંકણીની સચોટ કાપકૂપ (૧મિ.મિ.થી પણ ઓછી માત્રાની ચોક્કસાઈ)
- ડાંકણીની કાપકૂપ દરમિયાન આજુબાજુના લિગામેન્ટસ, ટિસ્યુમાં બિલકુલ ફેરફાર નહીં.
- ઘૂંટણની શસ્ત્રક્રિયા દરમિયાન આખો પગ જે અર્ધગોળાકારમાં વળી ગયો હોય તેનું સીધું કરવું. રોબોટિક Knee Replacement ઓપરેશનના આ બધા ફાયદાને લીધે દર્દીની રિકવરી ઘણી જ ઝડપી થાય છે.

★ મારી ઉંમર ૭૪ વર્ષની છે અને મને ઘૂંટણના Knee Replacement ઓપરેશનની સલાહ મળી છે તો શું મારા માટે Robotic Knee Replacement ઓપરેશન શક્ય છે?

-શ્રીમતી શીતાલ બ્રહ્મભટ્ટ

રોબોટિક Knee Replacement માટે ઉંમરનો કોઈ પણ બાધ નથી, જેને ઘૂંટણના Knee Replacement ઓપરેશનની સલાહ મળી હોય તે બધા જ દર્દીઓમાં રોબોટિક Knee Replacement શક્ય છે. રોબોટ વડે Knee Replace-

■ TechKNEEque® Clinics	■ સંપર્ક:
■ Malad (W) : 9819707319	■ www.robotickneereplacementmumbai.com
■ Andheri (W) : 8591307319	■ www.drashitshah.com

એકનાથ શિંદે ભૂતકાળમાં કોંગ્રેસમાં જોડાવા માગતા હતા: સંજય રાઉત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રના રાજકીય પટલ પર નવો ખળભળાટ મચાવતા શિવસેના (યુધીટી)ના વડા ઉદ્ધવ ઠાકરેના નજીકના સાથી સંજય રાઉતે એવો દાવો કર્યો હતો કે એકનાથ શિંદે એક સમયે કોંગ્રેસમાં જોડાવાના હતા. રાજ્યસભાના સભ્ય અને પાર્ટીના મુખ્ય પ્રવક્તા રાઉતે જોકે સમયમર્યાદાઓ ઉલ્લેખ કર્યો નહોતો. તેમણે એવો દાવો કર્યો હતો કે શિંદે ભૂતપૂર્વ કોંગ્રેસ પ્રમુખ સોનિયા ગાંધીના રાજકીય સચિવ દિવંગત કોંગ્રેસી નેતા અહમદ પટેલના સંપર્કમાં હતા.

અહીં ઉલ્લેખનીય છે કે અહમદ પટેલનું પચીસ નવેમ્બર, ૨૦૨૦માં નિધન થઈ ગયું હતું.

‘મને ખબર મળી હતી કે શું ચાલી રહ્યું હતું. અહમદ પટેલ હવે હયાત નથી અને નજીકના રહેણાંક વિસ્તારના રહેવાસીઓને થતા અવાજને કારણે ખલેલ થતી હોવાની ફરિયાદ મળી છે. કોસ્ટલ રોડ પર સ્પીડ ચલાવનારા અત્યાર સુધી ૩,૨૬૦ વાહનો સામે પગલાં લેવામાં આવ્યાં છે. કોસ્ટલ રોડને અડીને રહેણાંક વિસ્તારની સાથે જ હોસ્પિટલ પણ આવેલી છે. રાતના સમયે લોકો સ્પીડ ચાલેલા વાહન ચલાવતા હોય છે. તેથી અહીં કોસ્ટલ રોડ પર સાઉન્ડ બેરિયર્સ બેસાડવા આવશ્યક થઈ ગયા છે. તેથી પાલિકા આ બાબતે ઘટતી કાર્યવાહી કરે.

પાલિકાના ઉચ્ચ અધિકારીએ આ બાબતે

રોબોટિક Knee રિપ્લેસમેન્ટ વિશેષ શું જાણશો ?



ડૉ. આશીત શાહ રોબોટ મશીન સાથે MS, MCh orth, FRCS orth (London), ROBOTIC KNEE REPLACEMENT SURGEON

ment કરવું એ એક પદ્ધતિ છે.

ઝડપી રિકવરી, નોર્મલ પદ્ધતિ કરતાં ઓછો દુઃખાવો, સચોટ જોડાણ (ઘૂંટણના હાડકા સાથે) લોહીનો બહુ જ ઓછો વ્યય - આ બધા કારણોને લીધે ઓપરેશનના થોડા કલાકોમાં જ દર્દી ચાલવા લાગે છે અને ૨-૪-૪૮ કલાકમાં નિત્યકર્મ કરવા લાગે છે.

★ ૬૬ વર્ષની ઉંમરે હું બહુ જ Active જિંદગી જીવું છું, જેમ કે કસરત, સ્વિમિંગ, સાર્કીલિંગ વિ... મને બન્ને ઘૂંટણમાં Knee Replacementની જરૂર છે. - શું રોબોટની મદદ વડે બન્ને પગના ઓપરેશન એક સાથે શક્ય છે ?

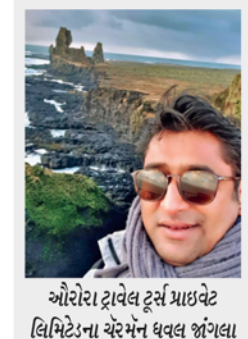
-રમણ શરીકાંત ગોર

Roboની મદદ વડે બન્ને ઘૂંટણના ઓપરેશન એકસાથે કરવા સલાહભર્યું છે. Roboના ઉપયોગ વડે ડાંકણી અને પગનું Alignment (અંદરનું બેલેન્સ) અતિ ચોક્કસાઈપૂર્વક થાય છે.

બન્ને ઘૂંટણનું ઓપરેશન એક સાથે જ કરવાથી અનેક ફાયદા છે જેમ કે...

- બન્ને ઘૂંટણની રિકવરી એક જ સમયે ઝડપથી થઈ જાય છે.
- બન્ને પગની લંબાઈ એક સરખી જ રહે છે જેથી રિકવરી દરમિયાન ચાલવામાં હાલકગેલક થતું નથી.
- જો શારીરિક બીજી કોઈ બીમારી ન હોય તો એક સાથે બન્ને ઓપરેશન કરાવથી “ઉચ્ચતમ ટેકનોલોજી અને એક જ વારની રિકવરી” (Best of Both World) બન્નેનો સુખગ સમન્વય કહેવાય.

સોલ ઓફ દૂર



ઍલોરા ટ્રાવેલ ટૂર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડના ચેરમેન ધવલ જંગલ્યા

છેલ્લાં કેટલાક સમયથી અઝરબૈજાન અને બાકુ એ વિશ્વભરનાં ટ્રાવેલર્સમાં ફેવરેટ ડેસ્ટિનેશન બની ગયું છે. લેન્ડ ઓફ ફાયર, એટલે કે અગ્નિની ભૂમિ તરીકે ઓળખાતું અઝરબૈજાન એક મોહક સ્થળ છે જે અદ્ભુત લેન્ડસ્કેપ્સ, સમૃદ્ધ સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ અને આધુનિક સમયની અજાયબીઓનું મિશ્રણ છે. યુરોપ અને એશિયાના કોસરોડ્સ પર સ્થિત, આ વૈવિધ્યસભર દેશમાં પ્રાચીન પુરાતત્ત્વીય સ્થળો અને લીલાછમ પર્વતોથી લઈને ભવિષ્યવાદી સ્થાપત્ય અને એક ધમધમતા કેપિટલ સિટી સુધી બધું જ છે. તમને ઇતિહાસ પસંદ હોય, પ્રકૃતિ પ્રેમી હો, કે ભોજનપ્રેમી હો, અઝરબૈજાન તેની હુંફભરી આતિથ્ય ભાવના તેમજ પ્રાચીન-અર્વાચીનનાં સંપૂર્ણ મિશ્રણ સાથે એક અનોખો અને અવિસ્મરણીય અનુભવ આપે છે. ચાલો આ સ્થળ વિશે વધુ માહિતી લઈએ ઍરોરા ટૂર્સનાં મેનેજિંગ ડિરેક્ટર ધવલ જંગલ્યા પાસેથી.

★ ધવલભાઈ, અઝરબૈજાનનું ફેમસ ક્વિઝિન અને અહીંની ખાણી-પીણી કેવી છે? અઝરબૈજાની ભોજન તમારી ઈન્દ્રીઓ માટે એક તહેવાર સમાન છે, જે તેની વિવિધ સંસ્કૃતિઓ અને ભૌગોલિક સ્થાનથી પ્રભાવિત છે. જ્યારે ખોરાકની વાત આવે છે - અઝરબૈજાન વૈવિધ્યસભર અને સ્વાદિષ્ટ શ્રેણી સાથે સંપૂર્ણ છે. સ્થાનિક ભોજનનો સ્વાદ માણવાનું ચૂકશો નહીં, પરંતુ અમે હજુ પણ ભારતીય ભોજન માટે અમારા ટ્રાવેલર્સની ઝંખના જોઈ છે તેથી અમે ભારતીય મહારાષ્ટ્ર સાથે પ્રવાસ કરીએ છીએ જેથી અમારા ટ્રાવેલર્સને ભારતીય શાકાહારી ભોજન પ્રવાસ દરમિયાન મળી રહે. સ્થાનિક ભોજન અજમાવવા માટે સૌથી લોકપ્રિય સ્થળ - બાકુમાં નિઝામી સ્ટ્રીટ છે. આ ગલીઓ તેના સ્વાદિષ્ટ ભોજન માટેનાં ફેલેક્સિબલ સમય અને વિવિધ મળી રહેતા વિકલ્પો માટે પ્રખ્યાત છે. અહીં સ્થાનિક ચીજોથી લઈને આંતરરાષ્ટ્રીય બ્રાન્ડ્સની પહેલી નકલ અને સ્થાનિક હસ્તકલા મળી જશે. સાથે જ સુવિનીયર્સ ખરીદવાનું ભૂલશો નહીં; તમને આ બધું અઝરબૈજાનના ધમધમતા બજારો અને મોલમાં મળશે.

★ અઝરબૈજાનમાં મુલાકાત લેવા માટે શ્રેષ્ઠ સ્થળો કયા છે અને ક્યાં રહેવું? અઝરબૈજાનમાં એક્સપ્લોર કરવા માટે વિવિધ સુંદર સ્થળો છે. રાજધાની બાકુ, આધુનિક સ્થાપત્ય અને ઐતિહાસિક સીમાયિશ્કોનું અદ્ભુત મિશ્રણ છે. કેસ્પિયન સમુદ્રના કિનારે લકઝરી હોટલોમાં રહો અને શહેરના પ્રતીક સમા ફેલેમ ટાવર્સનું અન્વેષણ કરો, જેમાં તેમના મેનમ્યુચ કરનારા પ્રકાશ પ્રદર્શનો છે. બાકુમાં અન્ય મસ્ટ વિઝિટ સ્થળોમાં બાકુ આઈ જે એન્ડ વિશાળ ફેરિસ વ્હીલ છે જે શહેરના મનોહર દૃશ્યો પ્રદાન કરે છે, અને ગોબુસ્તાન પેટ્રોલિયક્સ, જે યુનેસ્કો વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઇટ છે, એ પ્રાચીન પથ્થરની કોતરણી દર્શાવે છે. શાંતતા જોઈતી હોય તો, ગાબાલા તરફ જાઓ, જે એક મનોહર પર્વતીય શહેર છે જે હાઇકોંગ, નેચર વોક અને કેબલ કાર સવારી માટે યોગ્ય છે. તુફાનગ કેબલ કાર આસપાસના પર્વતોના આકર્ષક દૃશ્યો પ્રદાન કરે છે. જો તમે એન્ગેન્યર લવર હો તો શાહદાગ તરફ જાઓ, જ્યાં તમે સ્ટીઇગનો

આનંદ માણી શકો છો અને બરફીલા લેન્ડસ્કેપ્સ માટે શાહદાગ કેબલ કારનો આનંદ માણી શકો છો. આ શહેર કેસ્પિયન સમુદ્રના અદ્ભુત દૃશ્યો માટે એક મનોરંજક ફ્યુનિક્યુલર રાઈડ પણ પ્રદાન કરે છે.

★ અઝરબૈજાનમાં શ્રેષ્ઠ પર્યટન સ્થળો કયા છે? અઝરબૈજાન વિવિધ પ્રકારના અદ્ભુત પર્યટન સ્થળોનું ઘર છે જે તેની કુદરતી સુંદરતા, સમૃદ્ધ સંસ્કૃતિ અને આધુનિક સ્થાપત્યનું પ્રદર્શન કરે છે. બાકુમાં ફેલેમ ટાવર્સ જોવાલાયક છે, જે રાત્રે તેમની અદ્ભુત રોશનીથી શહેરનાં ક્ષિતિજને પ્રકાશિત કરે છે. આકર્ષક દૃશ્યો માટે, ગાબાલામાં તુફાનગ કેબલ કાર અથવા બાકુ આઈ પર સવારી કરો, એક વિશાળ ફેરિસ વ્હીલ જે શહેર અને કેસ્પિયન સમુદ્રના મનોહર દૃશ્યો પ્રદાન કરે છે. ડિસ્ટરી પસંદ હોય એવા લોકોએ ગોબુસ્તાન પેટ્રોલિયક્સની મુલાકાત અવશ્ય લેવી જોઈએ, જે ઐતિહાસિક પથ્થરની કોતરણીવાળું એક પ્રાચીન યુનેસ્કો વર્લ્ડ હેરિટેજ સ્થળ છે. બાકુમાં, ફ્યુનિક્યુલર રાઈડ ટુ અપલેન્ડ પાર્ક શહેરના મનોહર દૃશ્યો પ્રદાન કરે છે, અને રાત થતા જ બાકુ શહેરની પ્રકાશિત સ્કાઈલાઈનનો એક મોહક અનુભવ આપે છે. એક અલગ દુનિયાના અનુભવ માટે, મડ વોલ્કેનો, યાનાડગિ, બર્નિંગ માઉન્ટેન અને અોરાગાહ, ફાયર ટેમ્પલ એક્સપ્લોર કરો. નિઝામી સ્ટ્રીટ બાકુના શોપિંગ અને સાંસ્કૃતિક હૃદયમાં ફરવા માટે યોગ્ય છે, જ્યારે કાર્પેટ મ્યુઝિયમ અઝરબૈજાનની કાર્પેટ વણાટની સમૃદ્ધ પરંપરા દર્શાવે છે. આ આકર્ષણો અઝરબૈજાનને ખરેખર અનોખું અને વૈવિધ્યસભર સ્થળ બનાવે છે.

અહીંનાં વધુ ખરેખર ખૂબ રોચક છે. શાહદાગમાં, તમે સ્ટીઇગ, સ્નોબોર્ડિંગ અને સ્નોશૂઇંગ સહિત શિયાળાની એક્ટિવિટીઓનો અનુભવ કરી શકો છો. શાહદાગ કેબલ કાર મનોહર બરફથી ઢંકાયેલા પર્વતોનો ઉન્મત્ત અનુભવ પ્રદાન કરે છે. આ સ્થાનોની સમૃદ્ધ સંસ્કૃતિ, ભોજન અને વેલફેરિંગ વાતાવરણ એક્સપ્લોર કરવાની તક ચૂકશો નહીં.

★ અઝરબૈજાનમાં સાંસ્કૃતિક અને સ્થાનિક અનુભવો માટે શું કરવું? અઝરબૈજાનની સમૃદ્ધ સંસ્કૃતિ તેના પ્રાચીન જોડાણોને કારણે તુર્કીથી પ્રભાવિત છે - એશિયા અને યુરોપના કોસરોડ્સ પર તેની અનોખી ભૂસ્તરશાસ્ત્રીય સ્થિતિ શિવાજો અને પરંપરાઓનું આકર્ષક મિશ્રણ રજૂ કરે છે. બાકુના જૂના શહેરની શેરીઓમાં ફરો જે એક યુનેસ્કો સાઇટ છે. સ્થાનિક બજારો સુવિનીયર, કાપડ અને પરંપરાગત હસ્તકલા વેચતી દુકાનોથી ભરેલા છે. અને ભાવ-તાલ કરવાનું ભૂલશો નહીં - આ બધું મજાનો એક ભાગ છે! સ્થાનિક લોકો સાથે ચેટ કરીને તેમની જીવનશૈલી જાણી શકો છો જે તમારી સફરને યાદગાર બનાવે છે.

અઝરબૈજાન એક એવી જગ્યા છે જ્યાં સમૃદ્ધ ઇતિહાસ, વૈવિધ્યસભર લેન્ડસ્કેપ્સ અને જીવંત સંસ્કૃતિ એક અવિસ્મરણીય પ્રવાસન અનુભવ બનાવવા માટે ભેગા થાય છે. ભલે તમે સ્થાનિક વાનગીઓનો સ્વાદ માણી રહ્યા હો, પ્રાચીન સ્થળોની શોધખોળ કરી રહ્યા હોવ, અથવા બહારના એન્ગેન્યરનો આનંદ માણી રહ્યા હોવ, અઝરબૈજાન તમને કાયમ માટેના યાદગાર અનુભવો આપશે.

દરેક પ્રકારના પ્રવાસી માટે તેના સમૃદ્ધ અનુભવો સાથે, અઝરબૈજાન (બાકુ) શ્રેષ્ઠ પ્રવાસ સ્થળ છે. જેમને આજા સમયમાં ખરેખર કંઈક ખાસ એક્સપ્લોર કરવું હોય એવા પ્રવાસીઓ માટે મુલાકાત લેવા આ દેશ બની રહ્યો છે. ભલે તમે સાહસ, સ્વાદિષ્ટ ખોરાક અથવા અનોખો સાંસ્કૃતિક અનુભવ ઇચ્છતા હોવ, તમારી પાસે અઝરબૈજાનનો અવિસ્મરણીય પ્રવાસ યોક્કસ રહેશે.

Aurora Travel Tours Pvt Ltd : Office No. 702, 7th Floor, Mahalaxmi Chambers, Bhulabhai Desai Marg, Saurastir Tirupati Apartments, Mumbai 400026. Contact Nos.: +91 222 3519710 / 11 / 12 / 14, 98219 21920. E-mail : info@auroratravel.com

વિરામમાં સૂટકેસમાંથી માથું મળવાનો કેસ

કૌટુંબિક કંકાસથી કંટાળી પત્નીનું ગળું દબાવીને હત્યા કર્યા પછી માથું વાઢી નાખનારા પતિની ધરપકડ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: વિરામમાં સૂટકેસમાંથી મહિલાનું માથું મળી આવ્યા પછી પોલીસે જ્વેલરી શોપના એક પાઉચ પરથી ૨૪ કલાકમાં કેસ ઉકેલી મહિલાના પતિની ધરપકડ કરી હતી. કૌટુંબિક કંકાસથી કંટાળીને પતિએ ગળું દબાવી પત્નીની હત્યા કર્યા પછી માથું ઘડથી અલગ કરી નાખ્યું હતું. ઘડ બીજા સૂટકેસમાં ભરી અન્ય ઢેકાણે ફેંક્યું હોવાની કબજાત આરોપીએ કરી હતી. મોરા-ભાઈંદર વસઈ-વિરાર પોલીસના ફાઈમ માંડીવી સુનિટ-ઉના અધિકારીઓએ પકડી પાડેલા

આરોપીની ઓળખ હરીશ બરવારા હિપ્પરગી (૪૮) તરીકે થઈ હતી. કર્ણાટકનો વતની હરીશ હાલમાં નાલાસોપારા પૂર્વના રેહમત નગરમાં રહે છે અને ઈમિટેશન જ્વેલરીનો વ્યવસાય ધરાવે છે. પોલીસના જણાવ્યા મુજબ વિરારના પિરકુડા દર્ગા નજીકના જંગલ પરિસરમાંથી ગુરુવારની સાંજે છ વાગ્યાની આસપાસ એક સૂટકેસ મળી આવી હતી. સૂટકેસમાં પ્લાસ્ટિકની ગૂણીમાં બાંધેલું મહિલાનું કોહવાયેલું માથું મળી આવ્યું હતું. આ પ્રકરણે આરોપી અજાણ્યા શખસ સિરુદ્ધ હત્યાનો

ગુનો નોંધ્યો હતો, જેની સમાંતર તપાસ કાઠમ બ્રાન્ચે હાથ ધરી હતી.તપાસ દરમિયાન પોલીસને સૂટકેસ નજીકથી એક જ્વેલર્સનું પાઉચ મળી આવ્યું હતું. પોલીસે સંબંધિત જ્વેલર્સના શ્રાલોકો અંગે પૂછપરછ કરતાં મુંબઈમાં રહેતી મહિલાની માહિતી મળી હતી. મહિલા જ્યાં રહેતી હતી ત્યાં પોલીસ પહોંચી ત્યારે જાણવા મળ્યું હતું કે દંપતીએ રહેઠાણ બદલી નાખ્યું હતું. પોલીસને મહિલાના પશ્ચિમ બંગાળમાં રહેતા સગાનો નંબર મળ્યો, જેને આધારે ઓળખ ઉત્પલ્લા (૫૧) તરીકે થઈ હતી. ■

નવી મુંબઈમાં સગીર વિદ્યાર્થીની સાથે દુષ્કર્મ: સ્કૂલ વૅનનો ડ્રાઈવર પકડાયો

થાણે: નવી મુંબઈમાં પંદર વર્ષની વિદ્યાર્થીની સાથે દુષ્કર્મ આચરવા પ્રકરણે સ્કૂલ વૅનના ડ્રાઇવરની ધરપકડ કરવામાં આવી હોવાનું પોલીસે જણાવ્યું હતું.

પનવેલ વિસ્તારમાં ત્રીજા માર્ચના રોજ આ ઘટના બની હતી અને આ પ્રકરણે નોંધાયેલી ફરિયાદને આધારે પોલીસે ગુરુવારે આરોપી ડ્રાઇવર વિરુદ્ધ ભારતીય ન્યાય સંહિતા તેમ જ પ્રોટેક્શન ઓફ ચિલ્ડ્રન ફ્રોમ સેક્સ્યુઅલ

ઓફેન્સીસ (પોકસો) એક્ટની સુસંગત જોગવાઈઓ હેઠળ ગુનો દાખલ કર્યો હતો.

પોલીસ અધિકારીના જણાવ્યા અનુસાર પોડિટ વિદ્યાર્થીની ઘટનાને દિવસે સ્કૂલ જઇ રહી હતી ત્યારે તેની પડોશમાં રહેતા આરોપીએ તેને સ્કૂલ બસમાં બેસાડી હતી.

આરોપી બાદમાં વિદ્યાર્થીનીને ચિંચવલી-શિવારા ખાતેના નિર્જન સ્થળે લઇ ગયો હતો,

જ્યાં તેના પર બળાત્કાર ગુજારવામાં આવ્યો હતો.

દરમિયાન વિદ્યાર્થીનીએ ગુરુવારે ઘટનાની જાણ પરિવારજનોને કરી હતી, જેને પગલે તેમણે પોલીસ ફરિયાદ નોંધાવી હતી. પોલીસે ગુનો દાખલ કરીને આરોપીને ઝડપી પાડ્યો હતો. આરોપીને કોર્ટમાં હાજર કરતાં તેને ૧૮ માર્ચ સુધીની પોલીસ કસ્ટડી ફટકારાઈ હતી. (પીટીઆઇ) ■

બીડામાં શિક્ષકની આત્મહત્યા: મરતા પહેલા ફેસબુક પર નામ આપ્યાં

બીડ: છેલ્લા કેટલાક સમયથી વિવિધ ઘટનાને કારણે બીડ ચર્ચામાં છે. હવે બીડમાં એક શિક્ષકે ગળેફાંસો લીધેને જીવન ટૂંકાવ્યું હોવાનું જાણવા મળ્યું છે. બીડના સ્વરાજ નગર ભાગમાં એક શિક્ષકે ગળેફાંસો લઇને આત્મહત્યા કરી છે. ફેસબુક પોસ્ટ પર કરેલી સુસાઈડ નોટના આધારે પોલીસ તપાસ કરી રહી છે. સ્વરાજ નગરમાં કૃષ્ણ અર્બન કો-ઓપરેટિવ બેંક લિ.ની બહાર શિક્ષક ધનંજય નાગરગોજેએ એસીના એંગલને દોરી બાંધી ફાંસી લીધી હતી. શિક્ષક શાળાની નોકરી સંબંધે તેમને આત્મહત્યા કરી હોવાનું કહેવાઇ રહ્યું છે.

કોળગાવ ખાતેની આશ્રમ શાળા માટે ૨૦૧૯માં રાજ્ય સરકારે વીસ ટકા અનુદાન જાહેર કર્યું હતું, પરંતુ અત્યાર સુધી તેને અમલમાં મૂકવામાં આવ્યું નથી. શિક્ષક ફેસબુક પર કેટલાકના નામ પણ જણાવ્યા હતા તેના આધારે પોલીસ તપાસ કરી રહી છે. ■

NATIONAL SILK & COTTON

SUMMER SPECIAL EXPO

Direct Weavers Exhibition & Sale

16 to 21 MARCH 2025

Wed

મુંબઈમાં પ્રદૂષણને રોકવા પ્રિ-કાસ્ટ મટિરિયલનો ઉપયોગ બિલ્ડરોએ કરવો પડશે: સરકાર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: મુંબઈમાં વધતા વાયુ પ્રદૂષણના સ્તરને રોકવા માટે રાજ્ય સરકાર બાંધકામમાં પ્રિ-કાસ્ટ ઘટકોના ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવાની યોજના ધરાવે છે. રાજ્યનાં પર્થાવરણ મંત્રી પંકજા મુંડેએ જણાવ્યું હતું કે સરકાર એક નીતિ બનાવી રહી છે જે હેકળ રિયલ એસ્ટેટ કંપનીઓ અને કોન્સ્ટ્રક્ટરોને બાંધકામનાં સ્થળે કામ કરવાને બદલે પ્રિ-કાસ્ટ બાંધકામ તરફ વળી જવા માટે પ્રોત્સાહન અપાશે.

પંકજા મુંડેએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે, પ્રી-કાસ્ટ બિલ્ડિંગ ઘટકોનું ઉત્પાદન મુંબઈની બહાર કરવામાં આવશે. અમે પ્રદૂષણ નિયંત્રણને ધ્યાનમાં રાખીને હાલમાં ચાલી રહેલા બાંધકામો સામે કાર્યવાહી કરી છે. પ્રી-કાસ્ટ બાંધકામ વિકાસકર્તાઓને આબોહવાને અસર કર્યા વિના કામ ચાલુ રાખવામાં મદદ કરશે. આ તેમના માટે ફાયદાની વાત હશે અને વાયુ પ્રદૂષણમાં ભારે ઘટાડો કરશે. તેમણે કહ્યું કે આ નીતિ ખાનગી અને જાહેર બાંધકામ પ્રોજેક્ટ્સ બંનેને લાગુ પડશે.

પ્રીકેસ્ટ્રેટેડ બાંધકામ કાર્બન ઉત્સર્જન ઘટાડે છે કારણ કે પ્રી-કાસ્ટ કોંક્રીટ ઘટકો નિયંત્રિત વાતાવરણમાં સ્થળની બહાર બનાવવામાં આવે છે. પરંપરાગત સ્થળ પર બાંધકામ પદ્ધતિઓમાં ઘણી વાર વ્યાપક કામગીરીનો સમાવેશ થાય છે જે વાયુ પ્રદૂષણ, ઉચ્ચ ઊર્જા વપરાશ અને ઉચ્ચ ગ્રીનહાઉસ ઉત્સર્જન તરફ દોરી જાય છે.



જળાશયોમાં ઘટી રહી છે પાણીની સપાટી: હાલ ફક્ત ૪૨ ટકા જ જથ્થો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ:મુંબઈ સહિત સમગ્ર મહારાષ્ટ્રમાં હાલ કાળઝાળ ગરમી પડી રહી છે. ફેબ્રુઆરી મહિનાથી શરૂ થઈ ગયેલા ઉનાળાને કારણે પાણીનો વપરાશ તો વધ્યો છે પણ સાથે જ ગરમીને કારણે જળાશયોમાં પણ પાણીનું બાષ્પીભવન થઈ રહ્યું છે. તેથી મુંબઈને પાણીપુરવકો પુરો પાડનારાં જળાશયોમાં પણ પાણીની સપાટીમાં ઝડપભેર ઘટાડો થઈ રહ્યો છે. હાલ સાતેય જળાશયોમાં કુલ ૪૨ ટકા પાણીનો સ્ટોક બચ્યો છે.

ચોમાસાને હજી ત્રણ મહિનાનો સમય બાકી છે. તેથી જળાશયોમાં રહેલા પાણીને જ સંભાળીને વાપરવાનું છે. મુંબઈને મોડક સાગર, તાનસા, મિઝલ વૈતરણા, વિહાર, તુલસી અને રાજ્ય સરકારના અપર વૈતરણા અને ભાતસા આ સાત જળાશયમાંથી પાણીપુરવકો થાય છે. સાતેય જળાશયોની પાણીની

સમાવવાની ક્ષમતા ૧૪,૪૭,૩૭૮ મિલ્યન લિટરની છે. મુંબઈને પ્રતિદિન ૩,૮૫૦ મિલ્યન લિટર જેટલો પાણીપુરવકો કરવામાં આવે છે.

ઉનાળાના આગમનની સાથે જ પાણીનો વપરાશ વધવાને કારણે તેમ જ બાષ્પીભવનને કારણે જળાશયોમાં પાણીની સપાટીમાં ઘટાડો થઈ રહ્યો છે. હજી ૨૪ ફેબ્રુઆરીએ જળાશયોમાં ૫૧.૧૨ ટકા પાણી હતું. તો ૧૫ માર્ચ, શનિવારના સાતેય જળાશયોમાં ૪૨.૧૩ ટકા જેટલો પાણીનો સ્ટોક હતો. માત્ર ૧૯ દિવસમાં જળાશયોમાં નવ ટકાનો ઘટાડો થયો છે, જેમાં પાણીના વપરાશની સાથે જ પાણીનું બાષ્પીભવન થતા પાણીનું ગળતર અને પાણીની ચોરીનો પણ સમાવેશ થાય છે. તેથી જળાશયોની ઘટતી સપાટીએ ચિંતા વધારી દીધી છે.

ઘાટકોપર બ્રાહ્મણ સમાજના સહયોગથી શ્રી મુંબઈ વિદ્યત પરિષદે યોજી કર્મકાંડ પરિષદ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: શ્રી મુંબઈ વિદ્યત પરિષદ દ્વારા શ્રી ઘાટકોપર બ્રાહ્મણ સમાજના સહયોગથી ત્રણ દિવસીય કર્મકાંડ કાર્યશાળાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. કર્મકાંડ ક્ષેત્રે કાર્યરત એવા બ્રાહ્મણોના ઉત્કર્ષ માટે, જ્ઞાનની વૃદ્ધિ થાય અને નિષ્ણપૂર્વક તથા શાસ્ત્ર પદ્ધતિથી શુદ્ધ કર્મ થાય એવા હેતુથી છેલ્લા ૧૪ વર્ષથી આ કાર્ય કરી રહી છે. આ વર્ષે પણ ૧૦થી ૧૨ માર્ચ દરમિયાન આ કાર્યશાળાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. વિદ્વાન બ્રાહ્મણોના માર્ગદર્શન હેઠળ શાસ્ત્રના એક એક

શબ્દની ઝીણવટથી વિચારણા કરીને બ્રાહ્મણોને પ્રાયોગિક સ્તર પર તમામ તાલીમ આપવામાં આવી હતી. પંદરમી કર્મકાંડ કાર્યશાળા પટ્ કર્મ, બલ્યન્ત વાસ્તુ અને જીવત શ્રાદ્ધ કર્મ આ વિષયો પર ચર્ચા અને ડો. ગૌતમ જોષી-મુંબઈ, પૂ. ડો. ઘનશ્યામ ગોર-નડિયાદ, પરંત પંડિત-સિદ્ધપુર, કમલેશ શુક્લ-સિદ્ધપુર વગેરે મુર્ધન્ય પંડિતોની ઉપસ્થિતિમાં પાર પાડવામાં આવી હતી.

ઘનંજય વ્યાસના પ્રયાસોથી અને અનેક વિદ્વાનોના સહયોગથી આ પ્રવૃત્તિનો પ્રારંભ થયો. શ્રી ઘાટકોપર બ્રાહ્મણ સમાજના વર્તમાન પ્રમુખ



જયોતીન્દ્ર દવેના કહેવા મુજબ ખરા અર્થમાં બ્રાહ્મણને શોભે અને સમાજને મદદરૂપ થાય એવી પ્રવૃત્તિ દ્વારા સમાજની જગ્યા પવિત્ર થાય છે. મુંબઈની જેમ હવે વોદરા, સુરત, કચ્છ, અમદાવાદ અને સિદ્ધપુરમાં પણ આવી પ્રવૃત્તિઓ

ખેડૂતોની આત્મહત્યા ચિંતાનો વિષય, કેન્દ્ર પગલાં લે: શરદ પવાર

બારામતી: મરાઠવાડા, વિદર્ભમાં ખેડૂતોની આત્મહત્યાની વધતી ઘટના પર શનિવારે એનસીપી-એસપીના પ્રમુખ શરદ પવારે ચિંતા વ્યક્ત કરી હતી અને કહ્યું હતું કે કેન્દ્ર સરકારે ખેડૂતોની રાહત માટે નીતિઓ ઘડવી જોઇએ.

મહારાષ્ટ્ર માં ૨૦૨૪માં ૨,૬૩૫ ખેડૂતોએ આત્મહત્યા કરી હતી એવા રાજ્ય રાહત અને પુનર્વસન વિભાગ દ્વારા રજૂ કરાયેલા આંકડાને ધ્યાનમાં રાખીને શરદ પવારે ઉત્ત નિવેદન આપ્યું હતું.

મરાઠવાડા અને વિદર્ભમાંથી જે આંકડા આવી રહ્યા છે તે ચિંતાજનક છે. અમે વિવિધ વિસ્તારોના ચોક્કસ આંકડા ભેગા કરીશું. કેન્દ્ર સરકારે ખેડૂતોને મદદ કરવા માટે યોગ્ય નીતિઓ બનાવવી જોઇએ, એમ શરદ પવારે

બારામતીમાં જણાવ્યું હતું.

એનસીપી-એસપીના નેતા જયંત પાટીલ નાયબ મુખ્ય પ્રધાન અજિત પવારની એનસીપીમાં જોડાઇ રહ્યા છે એવી અટકળો અંગે પૂછતા તેમણે કહ્યું હતું કે જયંત પાટીલે મીડિયાને પહેલાથી પોતાનું નિવેદન આપી દીધું છે.

જયંત પાટીલે અગાઉ કહ્યું હતું કે તેમના વિશે કંઇ ચોક્કસ નથી. તેમના આવા નિવેદન બાદ તેઓ અજિતદાદાની એનસીપીમાં જોડાય એવી અટકળો વહેતી થઇ હતી.

આ દરમિયાન પાટીલ શુક્રવારે શરદ પવારને મળ્યા હતા અને ત્યાર બાદ કહ્યું હતું કે તેઓ નારાજ નથી અને તેમના નિવેદનનો ખોટો અર્થ કાઢવામાં આવી રહ્યો છે.

જ્યારે મરાઠી અભિનેત્રીને લોકલમાં થયો ખરાબ અનુભવ

મુંબઈ: હાલમાં મહિલાઓ કેટલી સુરક્ષિત છે એવો સવાલ ઊભો થાય છે. ફક્ત સામાન્ય મહિલાઓ જ નહીં, પરંતુ સેલિબ્રિટી મહિલાઓને પણ ખરાબ અનુભવ થતો હોય છે. ઘણી મોટી અભિનેત્રીઓને આ પ્રકારના ખરાબ અનુભવ થયા છે.

હાલમાં બોલીવૂડ અને હોલીવૂડમાં પોતાની ભૂમિકા માટે જાણીતી પ્રિયંકા ચોપ્રાએ તેના સાથે બનેલો એક આશ્ચર્યજનક પ્રસંગ શેર કર્યો હતો. એવી જ રીતે મરાઠી ફિલ્મજગત સહિત ઓટીટી પર લોકપ્રિય થયેલી અભિનેત્રીએ પણ પોતાની

સાથે થયેલી બાબત શેર કરી હતી. એ અભિનેત્રી છે અદિતી પોહનકર.

રિતેશ દેશમુખના લય ભારીથી ઘરઘરમાં પહોંચેલી અને ઓટીટી પર આશ્રમ વેબસીરીઝથી લોકપ્રિય બનેલી અદિતીએ કહ્યું હતું કે દાદર સ્ટેશનથી એક વખત લોકલમાં પ્રવાસ કરતી વખતે ફસ્ટક્લાસ ડબ્બામાં ચઢી. આ ડબ્બામાં સ્કૂલના છોકરાઓ ચઢ્યા. હું ત્યારે અધિયારમાં ધોરણમાં ભણતી હતી. મારી સામે એક છોકરો ઊભો હતો. દાદરથી ટ્રેન નીકળી કે તેણે મારા છાતી પર હાથ લગાવ્યો, એમ અદિતીએ જણાવ્યું હતું.

ચંદ્રપુરમાં પાંચનાં દૂબવાથી મોત

મુંબઈ: ચંદ્રપુર જિલ્લાના નાગભીડ તાલુકામાં આવેલા ઘોડાઝરી તળાવમાં પાંચ જણનાં દૂબી જવાને કારણે મોત થયો હતો. ઉનાળાની ગરમીમાં વધારો થઇ રહ્યો હોવાથી બપોરે ઘોડાઝરી તળાવમાં નાહવા માટે અનેક યુવાનો ઊતર્યા હતા. પ્રાથમિક માહિતી પ્રમાણે અનેક યુવાનો દૂબી ગયા હતા. રૂબેલા યુવાનો બહાર કાઢવા માટે પોલીસ અને સ્થાનિક

રહેવાસીઓની મદદ સેલામાં આવી હતી. જોકે સૂત્રો પાસેથી જાણવા મળેલી માહિતી અનુસાર તળાવમાં હજી અનેક યુવાનો ફસાયેલા હોવાનો અંદાજ છે.તળાવમાં દૂબી ગયેલા યુવાનોની ઓળખ જનક ગાવડે, યશ ગાવડે, અનિકેત ગાવડે, તેજસ ગાવડે અને તેજસ કાકરે તરીકે કરવામાં આવી છે. પાંચેય યુવાનો ચિમુર તાલુકાના સાથગાંવ કોલારીના રહેવાસી છે.■

શહેરી નકસલવાદ વિરોધી કાયદો અંગ્રેજ કાળના કાનૂન જેવો જુલમી: સુપ્રિયા સુળે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: એનસીપી (એસપી)ના સંસદ સુપ્રિયા સુળેએ મહારાષ્ટ્રમાં શહેરી નકસલવાદ વિરુદ્ધ પ્રસ્તાવિત કાયદાને અંગ્રેજોના સમયમાં લાવવામાં આવેલા રોલૅટ એક્ટ સાથે સરખાવ્યો છે અને તેમણે આરોપ લગાવ્યો છે કે આ કાયદાનો સરકારના ટીકા કરતા વ્યક્તિઓ અથવા સંગઠનો સામે દુરુપયોગ થઈ શકે છે, જેનાથી રાજ્યમાં પોલીસ રાજ સર્જાઈ શકે છે.

સુળેએ એવી માગણી કરી હતી કે સરકાર બિલના ડ્રાફ્ટની સમીક્ષા કરે અને સુનિશ્ચિત કરે કે બંધારણીય મૂલ્યોનું ઉલ્લંઘન ન થાય. ‘મહારાષ્ટ્ર વિશેષ જાહેર સુરક્ષા બિલ, ૨૦૨૪’ ખરડો, જે રાજ્યમાં નકસલવાદનો સામનો કરવા માટેનો પ્રથમ કાયદો બનશે, તેમાં ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓ સામે લડવા માટે સરકાર અને પોલીસ તંત્રને અનેક સત્તાઓ આપવાનો પ્રસ્તાવ છે. આ કાયદા હેઠળ નોંધાયેલા તમામ ગુનાઓ સંજ્ઞાનપાત્ર અને બિન-જામીનપાત્ર હશે.

ગયા ડિસેમ્બરમાં રાજ્ય વિધાનસભાના શિયાળુ સત્ર દરમિયાન બિલ ફરીથી રજૂ કરતી વખતે, મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસે કહ્યું હતું કે આ કાયદો શહેરી નકસલીઓના અણઘો બંધ કરવાનો છે, ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે પ્રસ્તાવિત કાયદો વાસ્તવિક અસંમતિ ધરાવતા અવાજોને દબાવવા વિરુદ્ધ નથી.સુળેએ શનિવારે એવો દાવો કર્યો હતો કે આ બિલ નાગરિકોના મૂળભૂત અધિકારોને નબળા પાડશે.

‘આ બિલ દ્વારા, સામાન્ય લોકોના સરકાર વિરુદ્ધ બોલવાના અધિકારો છીનવી લેવામાં આવશે. ખરેખર સ્વચ્છ લોકશાહીમાં, અસંમતિ ધરાવતા મંતવ્યોનું સન્માન કરવામાં આવવું જોઈએ.’ ■

અમરાવતીમાં બેન્કમાં

આગ: દસ્તાવેજો સાથે

રોકડ પણ સળગીને ખાક

મુંબઈ: એક રાષ્ટ્રીયકૃત બેન્કની અમરાવતીમાં ચાંદુર રેલવે શાખામાં અચાનક આગ લાગતાં સાધનસામગ્રી અને દસ્તાવેજો સાથે રોકડ પણ સળગીને ખાક થઈ હોવાની ચર્ચાએ જોર પકડ્યું હતું.

પોલીસ અનુસાર અમરાવતી જિલ્લાના ચાંદુર રેલવે ખાતેની બેન્કની શાખામાં શનિવારે બપોરે આગ લાગી હતી. શોર્ટસર્કિટને કારણે આગ લાગી હોવાનો પ્રાથમિક અંદાજ છે.

આગ લાગતાં જ કર્મચારીઓ જીવ બચાવવા બેન્કની બહાર દોડ્યા હતા. સમયસર બધા કર્મચારી બહાર નીકળી જતાં સદનસીબે કોઈ જાનહાનિ થઈ નહોતી.

જોકે આગને કારણે ભારે આર્થિક નુકસાન થયું હોવાનો અંદાજ છે. બેન્કમાંની રોકડ પણ સળગી ગઈ હોવાનું કહેવાય છે. સ્થાનિક ફાયર બ્રિગેડની મદદથી આગ પર તાત્કાલિક કાબુ મેળવી શકાયો ન હોવાથી ધામણગાંવ અને તિવસા ખાતેથી પણ ફાયર બ્રિગેડને બોલાવાઈ હતી.

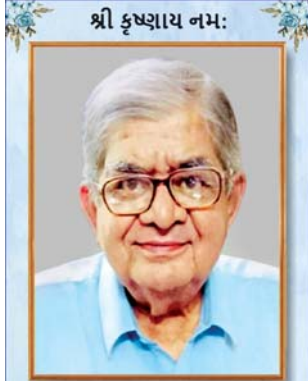
બેન્કમાં આગની માહિતી ફેલાતાં ખાતાધારકો સહિત મોટી સંખ્યામાં નાગરિકો દોડી આગ્યા હતા. પરિણામે પોલીસનો ચાંપતો બંદોબસ્ત ગોકલ દેવામાં આવ્યો હતો.

શરદ પવારે શું કામ લખ્યો

નરેન્દ્ર મોદીને પત્ર?

મુંબઈ: એનસીપી-એસપીના પ્રમુખ શરદ પવારે વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીને પત્ર લખીને તેમનો આભાર માન્યો છે. ૯૮મા અખિલ ભારતીય મરાઠી સાહિત્ય સંમેલનમાં મોદી હાજર રહ્યા હતા. તે નિમિત્તે તેમને પત્ર લખ્યો હતો. પ્રથમ બાજીરાવ પેશવા, મહાદ્વજ શિંદે અને સુબેદાર મલ્હારરાવ હોળકરની પ્રતિમા સ્થાપવા માટે જરૂરી પરવાનગીઓ આપવાની વિનંતી તેમને પત્ર દ્વારા કરી છે.

તાલકટોરા સ્ટેડિયમ નવી દિલ્હી મહાનગરપાલિકા (એનડીએમસી)ના અખત્યાર હેઠળ આવે છે. યુત્તળા બનાવવા માટે જરૂરી પરવાનગીઓ આપવા દિલ્હી સરકાર અને એનડીએમસીને નિર્દેશ કરવામાં આવે એવી વિનંતી હું કરું છું, એમ શરદ પવારે પત્રમાં વધુમાં જણાવ્યું હતું.■



ડો. રાજન મનુભાઈ ડોક્ટર

11-6-1947 થી 13-3-2025

શોકાતુર પરિવાર

સ્વ. ડો. વિશાખા રાજન ડોક્ટર, ડો. જેસન - ડો. બીજય ડોક્ટર, આયુષી અને આઈશાલી શિશિરભાઈ - ચાણ્ડેબેન ડોક્ટર, સ્વ. ડો. નૈષધભાઈ સ્વ. આઇવીસબેન ડોક્ટર અને પરિવાર

પ્રાર્થના સભા

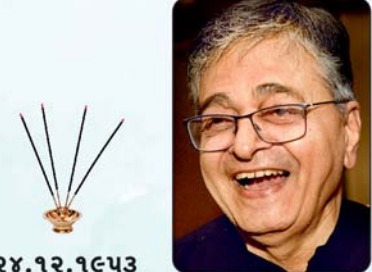
સમય: સોમવાર, 17 માર્ચ 2025ના સંજે 5 થી 7

ફેવોશીપ ઓફ ફિઝિકલિ હેન્ડીકેપ્ડ (FPM બિલ્ડિંગ), લાલા લજપતરાય માર્ગ, હાજીઅલી, મુંબઈ 34.

નોંધ: લોકલ વ્યવહાર બંધ રાખે છે

Theatre

સ્વર્ગારોહણ ઉત્સવ



૨૪.૧૨.૧૯૫૩

૧૪.૦૩.૨૦૨૫

હસમુખ કાંતિલાલ ગઝર

મિત્રો તથા સ્નેહીજનો,

હસમુખ ભાઈના હસમુખા સ્વભાવ તથા પ્રેમાળ જીવનને લક્ષ માં રાખીને પરિવારજનોએ શબ્દ, સ્વર તથા સંગીતમય ઉત્સવનું આયોજન કરેલ છે.

પ્રસાદ લેવા વિનંતી, શ્વેત વસ્ત્ર નિષેધ છે.

સમય: સોમવાર, તા. ૧૭.૦૩.૨૦૨૫ ના રોજ સાંજે પથી ૭ સ્થળ: ‘ધ કલમ’ કોલોનિયલ હોલ, ડી. એન. નગર, અંધેરી (વેસ્ટ), મુંબઈ- ૪૦૦ ૦૫૩

લી. ગઝર પરિવાર

ગુજરાત જાયન્ટ્સની કાશ્વી ગૌતમ છે હાર્દિકની બિગ ફેન, બેટ પર ‘એયપી૩૩’ લખાવ્યું છે

મુંબઈ: વિમેન્સ પ્રીમિયર લીગ (ડબ્લ્યૂપીએલ) તરીકે જાણીતી મહિલાઓની આઇપીએલમાં ગુરુવારે ફાઇનલમાં પહોંચવામાં નિષ્ફળ રહેલી ગુજરાત જાયન્ટ્સ ટીમની પેસ બોલર કાશ્વી ગૌતમ મુંબઈ ઇન્ડિયન્સના કેપ્ટન હાર્દિક પંડ્યાની બિગ ફેન છે અને એનો પુરાવો કાશ્વીએ બે દિવસ પહેલાં ખુદ હાર્દિકને તેની સાથેની વાતચીત દરમ્યાન કરાવ્યો હતો. હાર્દિક પંડ્યા (એયપી)નો જર્સી નંબર ૩૩ છે અને કાશ્વીએ પોતાના બેટ પર ‘એયપી૩૩’ એટલે કે ‘હાર્દિક પંડ્યા ૩૩’ લખાવ્યું છે જેની વાત ખુદ કાશ્વીએ હાર્દિકને કરી હતી.

ગુરુવારે ચર્ચગેટ ખાતેના બ્રેબર્ન સ્ટેડિયમમાં ગુજરાત જાયન્ટ્સની મુંબઈ ઇન્ડિયન્સ સામે એલિમિનેટર મેચ રમાઈ હતી જેમાં મુંબઈની ટીમ જીતી જતાં ફાઇનલમાં પહોંચી ગઈ હતી અને ગુજરાતની ટીમ સ્પર્ધાની બહાર થઈ ગઈ હતી. જોકે એ મેચ પછી હાર્દિક મેદાન પર મહિલાઓની મુંબઈ ઇન્ડિયન્સ ટીમની ખેલાડીઓને મળવા આવ્યો હતો અને ગુજરાત જાયન્ટ્સ ટીમની મહિલા ખેલાડીઓને પણ મળ્યો હતો. હાર્દિક જ્યારે ગુજરાત જાયન્ટ્સની કાશ્વીને મળ્યો ત્યારે કાશ્વી તેના આ હીરોને મળીને બેહદ ખુશ થઈ ગઈ હતી.

કાશ્વીએ મુંબઈ સામેની ગુરુવારની મેચમાં ૭૭ રન બનાવનાર મુંબઈની હેલી મેથ્યુઝની મહત્વની વિકેટ લીધી હતી.

મેદાન પરની મુલાકાત દરમ્યાન કાશ્વીએ હાર્દિકને કહ્યું, ‘સર, હું તમારી બિગ ફેન છું.’

અર્જિક્ય રહાણે આઈપીએલમાં પહેલા જ દિવસે નવો ઇતિહાસ રચી દેશે, જાણો કેવી રીતે...

કોલકાતા: આઇપીએલની ૧૮મી સીઝન આગામી બાવીસમી માર્ચે શરૂ થશે અને એ પહેલા જ દિવસે અર્જિક્ય રહાણે નવો ઇતિહાસ રચી દેશે. રહાણે ડિકેન્ટિંગ ચેમ્પિયન કોલકાતા નાઇટ રાઇડર્સ (કેકેઆર)નો નવો કેપ્ટન નિયુક્ત થયો છે અને બાવીસમીએ ઈડન ગાર્ડન્સમાં પ્રથમ મેચ કેકેઆર તથા રોયલ ચેલેન્જર્સ બેંગલુરુ (આરસીબી) વચ્ચે રમાશે. કેકેઆરમાં ફક્ત ૧.૫૦ કરોડ રૂપિયાની બેઝ પ્રાઇઝમાં જોડાયેલો રહાણે આ પહેલાં રાજસ્થાન રોયલ્સ અને રાઇઝિંગ પુણે સુપરજાયન્ટ્સની કેપ્ટન્સી સંભાળી ચૂક્યો છે. તે બાવીસમીએ કેકેઆરનું સુકાન સંભાળશે એ સાથે તે આઇપીએલમાં ત્રણ ટીમની કેપ્ટન્સી સંભાળનાર પ્રથમ ભારતીય પ્લેયર બની જશે.

દિલ્હી તેમ જ ચેન્નઈ વતી પણ રમી ચૂકેલા રહાણે સામે કેકેઆરનો કેપ્ટન બનવાની બાબતમાં વેન્કટેશ ઐયર પણ દાવેદાર હતો, પરંતુ રહાણે પર કળશ ઢોળવામાં આવ્યો છે.

રહાણે પછી પચીસમી માર્ચે શ્રેયસ ઐયર ત્રણ આઇપીએલ ટીમનું સુકાન સંભાળનાર બીજો ભારતીય પ્લેયર બનશે. ઐયરે ૨૦૧૮માં દિલ્હીની કેપ્ટન્સી સંભાળી હતી અને ૨૦૨૪માં તેના સુકાનમાં કેકેઆર ચેમ્પિયન બન્યું હતું. ઐયર હવે પંજાબનો કેપ્ટન છે જેની પ્રથમ મેચ પચીસમી માર્ચે અમદાવાદમાં ગુજરાત ટાઇટન્સ સામે રમાશે.

શાહિદ આફ્રિદી મને વારંવાર કહેતો કે ઈસ્લામ ધર્મ અપનાવી લે: દાનિશ કનેરિયા

પાકિસ્તાન વતી રમનાર ગુજરાતી-વૈષ્ણવ સમાજના ક્રિકેટરે પાકિસ્તાન ક્રિકેટમાં ભેદભાવ થયો હોવાનો આક્ષેપ પણ કર્યો

વોશિંગ્ટન: પાકિસ્તાનના ભૂતપૂર્વ ગુજરાતી-વૈષ્ણવ સમાજના લેગ-સ્પિનર દાનિશ કનેરિયાએ કહ્યું છે કે ભૂતકાળમાં તેના સાથી ખેલાડી શાહિદ આફ્રિદીએ તેને ઇસ્લામ ધર્મ અપનાવી લેવા ઘણી વાર સલાહ આપી હતી, પણ તે ટસનો મસ ન થયો અને આ દબાણ તેમ જ અન્ય પ્રકારના ભેદભાવને કારણે છેવટે તે અમેરિકામાં સ્થાયી થયો છે.

દાનિશ કનેરિયા ૪૪ વર્ષનો છે. તે ૨૦૦૦થી ૨૦૧૦ દરમિયાન પાકિસ્તાન વતી ૬૧ ટેસ્ટ તથા ૧૮ વન-ડે રમ્યો હતો અને તેણે કુલ મળીને ૨૭૬ વિકેટ



હાર્દિકે તેને પૂછ્યું, ‘સબ બઢિયા?’ કાશ્વીએ જવાબમાં કહ્યું, ‘જી હાં, બહુત બઢિયા.’

હાર્દિકે તેને પૂછ્યું, ‘ડબ્લ્યૂપીએલ કા સીઝન કેસા રહી?’ કાશ્વીએ જવાબમાં કહ્યું, ‘બહુત અચ્છા રહા.’

દરમ્યાન, ગુજરાત જાયન્ટ્સની જ ભારતીય ખેલાડી હરલીન દેઓલ ત્યાં આવી હતી અને ભારતના અને મુંબઈ ઇન્ડિયન્સના સ્ટાર ઓલરાઉન્ડર હાર્દિકને શુભેચ્છા આપી હતી. દેઓલે પણ હાર્દિકને કહ્યું હતું કે ‘સર, આ કાશ્વી તમારી બિગ ફેન છે અને તમારી જ નકલ કરતી રહેતી હોય છે.’

ગાવસકર પણ રમ્યા ધુળેટી



રાયપુરમાં સુનીલ ગાવસકરે શુક્રવારે ઈન્ટરનેશનલ માર્ટર્સ લીગની ઈન્ડિયા માર્ટર્સ ટીમના કેપ્ટન સથિન તેમ જ અન્ય ખેલાડીઓ સાથે ધુળેટીની મોજ માણી હતી. આ લીગની ભારતીય ટીમમાં યુસુફ પઠાણ, ઈફ્ઝાન પઠાણ, પવન નેગી પણ છે અને ધુળેટીની ઉજવણીમાં રાહુલ શર્મા, શાહબાઝ નદીમ, સૌરભ તિવારી તથા ઘવલ કુલકર્ણી પણ જોડાયા હતા. આ ટૂર્નામેન્ટની આજે સાંજે ૭.૩૦ વાગ્યાથી ઈન્ડિયા માર્ટર્સ અને વેસ્ટ ઈન્ડિઝ વચ્ચે ફાઇનલ રમાશે.

લીધી હતી. એએનઆઇના અહેવાલ મુજબ કનેરિયાએ વોશિંગ્ટનમાં એક મહાસભાને સંબોધતા એવું કહ્યું હતું કે ‘પાકિસ્તાનમાં આપણા બધાની સાથે જે પ્રકારનો વ્યવહાર થયો હતો એ શેર કરવા માટે આપણે સૌ અહીં એકત્રિત થયા છીએ. આપણી સાથે કોઈને કોઈ રીતે ભેદભાવ થયો અને આપણે એની સામે અવાજ પણ ઉઠાવ્યો છે.’

પાકિસ્તાન વતી ક્રિકેટ રમનાર દાનિશ કનેરિયા બીજો હિન્દુ ખેલાડી છે. તેણે સભામાં ઉપસ્થિત મહેમાનોને સંબોધતા કહ્યું હતું કે ‘હું જે સન્માન અને માન્યતાનો હકદાર

હાર્દિક કાશ્વીને પૂછ્યું, ‘તુમ બેટિંગ ભી કરતી હો?’ કાશ્વીએ જવાબમાં કહ્યું, ‘હાં, બેટિંગ ભી કરતી હું.’

દેઓલ વચ્ચે પડીને બધાને હસાવતાં બોલી, ‘ઇસને (કાશ્વીને) બેટ પે એયપી૩૩ લિખવાયા હૈ.’

હાર્દિકે કાશ્વીને પૂછ્યું, ‘કૌન સે વેઇટવાલા બેટ ચુઝ કરતી હો?’ કાશ્વીએ કહ્યું, ‘૧૧૦૦.’ હાર્દિકે તેને કહ્યું, ‘તને મળીને ખૂબ આનંદ થયો. ગુડ લક.’

હાર્દિકને મળીને કાશ્વી ખૂબ રોમાંચિત થઈ હતી અને આનંદના અતિરેકમાં સાથી ખેલાડીઓને બેટી હતી.

વિરાટે મજાકમાં ને મજાકમાં કહી દીધું, ‘મારે ૨૦૨૮ની ઓલિમ્પિક્સમાં ક્રિકેટનો ગોલ્ડ મેડલ જીતવો છે’

નિવૃત્તિની અટકળો વિશે પણ ક્રિંગ કોહલીએ ચોખવટ કરી દીધી

બેન્ગલુરુ: ૨૦૦થી વધુ દેશોના ખેલાડીઓ-એથલીટોના સમાવેશ સાથે દર ચાર વર્ષે યોજાતા વિશ્વના સૌથી મોટા રમતોત્સવ ઓલિમ્પિક્સમાં ક્રિકેટની રમત ૨૦૨૮ની સાલમાં ૧૨૮ વર્ષે કમબેક કરશે અને એમાં પોતે ભારત માટે ક્રિકેટનો ગોલ્ડ મેડલ જીતવા માગે છે એવું વિરાટ કોહલીએ ગઈ કાલે અહીં એક કાર્યક્રમ દરમ્યાન મજાકમાં કહ્યું હતું. ૨૦૨૮માં વિરાટ ૪૦ વર્ષનો થઈ ગયો હશે એટલે ત્યારે તે આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટ રમતો હશે કે કેમ એમાં શંકા છે, પણ તેની સ્ફૂર્તિ, ક્ષમતા અને કાબેલિયત જોતાં તે હજી ત્રણ વર્ષ સુધી રમે પણ ખરો.

ઓલિમ્પિક્સમાં ક્રિકેટની રમત અગાઉ ૧૯૦૦ની સાલમાં પેરિસ ઓલિમ્પિક ગેમ્સમાં હતી. ૨૦૨૮નો આ મેગા રમતોત્સવ અમેરિકાના લોસ એન્જલસમાં યોજાવાનો છે.

પીટીઆઇના અહેવાલ મુજબ રોયલ ચેલેન્જર્સ બેન્ગલુરુ (આરસીબી)ના મુખ્ય બેટર વિરાટે બાવીસમી માર્ચે શરૂ થનારી આઇપીએલ નિમિત્તે બેન્ગલુરુમાં આયોજિત ‘આરસીબી ઇનોવેશન લેબ ટૉક’ શોમાં કહ્યું હતું કે ‘ક્રિકેટને ફરી ઓલિમ્પિક ગેમ્સમાં સામેલ કરવામાં આવી એ બદલ હું ખૂબ જ રોમાંચિત છું. આઇપીએલે ક્રિકેટની રમતને ખેલજગતના આ સૌથી મોટા રમતોત્સવમાં સામેલ કરાવવામાં મોટી ભૂમિકા ભજવી છે.’

વિરાટે સોનું ધ્યાન ખેંચે એવા ખરા વિધાનો હવે કઠ્ઠા હતા. તેણે ઇંગ્લેન્ડની ભૂતપૂર્વ મહિલા ક્રિકેટર ઇસા ગુહા સાથેની વાતચીતમાં જણાવ્યું હતું કે ‘ઓલિમ્પિક ચેમ્પિયન બનવાથી હદયમાં અપ્રતિમ ભાવ ઉત્પન્ન થાય. ક્રિકેટની રમતને આ મહા રમતોત્સવમાં ફરી સ્થાન મળ્યું છે.

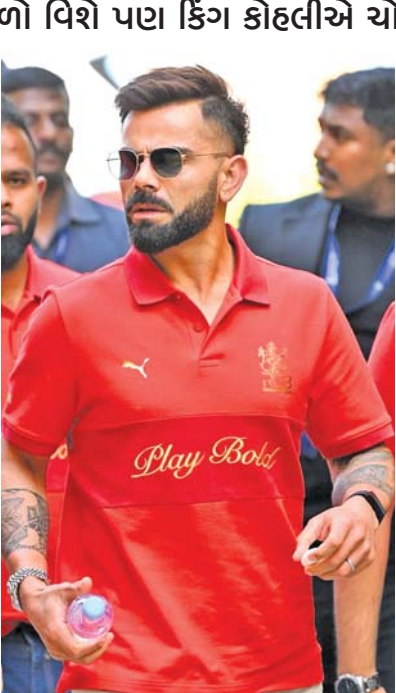
ટી-૨૦ અને વન-ડેના ચેમ્પિયન કેપ્ટન રોહિતને ટેસ્ટમાં મળ્યું જીવંતદાન

જૂનમાં ઇંગ્લેન્ડના ટેસ્ટ પ્રવાસમાં હિટમેનને જ કેપ્ટન બનાવશે એવી સંભાવના: બીસીસીઆઈ નિર્ણય લેશે

મુંબઈ: ગયા વર્ષે ભારતને ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપ જિતાડી આપ્યા પછી હવે વન-ડેની ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફી અપાવનાર રોહિત શર્માની ટેસ્ટ કરીઅર હાલકડોલક છે, પણ તેના માટે અને તેના કરોડો ચાહકો માટે બીસીસીઆઈ તરફથી શુભ સંકેતો મળી રહ્યા છે. સારા સમાચાર એ છે કે ‘હિટમેન’ રોહિતને ટેસ્ટ ક્રિકેટમાં હાલપૂરતું જીવંતદાન મળ્યું છે.

જોકે ટેસ્ટમાં રોહિતના આ ‘નવજીવન’ વિશેનો આખરી નિર્ણય બીસીસીઆઇ દ્વારા (ખાસ કરીને સિલેક્ટર્સ દ્વારા) આઇપીએલની મધ્યમાં (શક્યતા: એપ્રિલમાં) લેવામાં આવશે.

ખરેખર તો ગયા વર્ષે ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામેની ટેસ્ટ સિરીઝમાં ૦-૩થી થયેલા પરાજય અને ત્યાર બાદ ઑસ્ટ્રેલિયામાં ૧-૪થી પહેલી હારને પગલે રોહિત શર્માની આંતરરાષ્ટ્રીય કરીઅર જ જોખમમાં મુકાઈ ગઈ હતી. જોકે ટી-૨૦ ઇન્ટરનેશનલમાંથી રિટાયરમેન્ટ લઈ



એ જોતાં આપણા કેટલાક ખેલાડીઓને એમાં મેડલ જીતવાની મહાન તક મળી એમ કહી શકાય. આપણા એથલીટો (ખેલાડીઓ) આ સૌથી મોટા રમતોત્સવમાં ભાગ લેવાનો અને મેડલ જીતવાનો અવસર માણશે. મને ખાતરી છે કે અમે (ભારતીયો) મેડલ મેળવીશું જ. એ રમતોત્સવમાં પુરુષ અને મહિલા, બન્ને વર્ગના ક્રિકેટરો મેડલ માટેની હરીફાઈમાં જોવા મળશે.’

વિરાટને પૂછવામાં આવ્યું કે ‘તમે ૨૦૨૮ની ઓલિમ્પિક્સમાં ક્રિકેટનો મેડલ જીતવા રોમાંચિત છો?’ એના જવાબમાં વિરાટે થોડું ગંભીરતાથી અને થોડું મજાકમાં કહ્યું, ‘હું? ઓલિમ્પિક્સમાં? અત્યારે કંઈ જ ન કહી શકું. હા, અમારી ગોલ્ડ મેડલ માટેની મેંચ હશે તો

હમણાં નિવૃત્ત થવાનો મારો

કોઈ વિચાર નથી: કોહલી

વિરાટ કોહલીએ ગઈ કાલે બેન્ગલુરુમાં આરસીબીના એક શોમાં ભારપૂર્વક કહ્યું હતું કે ‘હાલમાં રિટાયરમેન્ટ લેવા વિશે હું કંઈ જ વિચારતો નથી, કારણકે હું હજી પણ ક્રિકેટ ઘણી એન્જોય કરી રહ્યો છું. મારામાં બધાએ જે સ્પર્ધાત્મક શક્તિ જોઈ છે એ હજી પણ અકબંધ છે.’

ટી-૨૦ ઇન્ટરનેશનલમાંથી નિવૃત્ત થઈ ચૂકેલા કોહલીએ તાજેતરમાં વન-ડેની ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફીમાં પાકિસ્તાનને પરાજય ચખાડવામાં સૌથી મોટી ભૂમિકા ભજવી હતી.

કોહલીએ પોતાના ચાહકો માટે કહ્યું હતું કે ‘નર્વસ થવાની કોઈ જરૂર નથી. હું રિટાયરમેન્ટની કોઈ જાહેરાત નથી કરવાનો. હમણાં તો મારી દૃષ્ટિએ બધુ કીક જઈ રહ્યું છે. મને હજી પણ રમવું ખૂબ ગમે છે. સિદ્ધિઓ અને કીર્તિમાનો મેળવવાની મારી કોઈ મહેચ્છા નથી. મને હજી રમવું ખૂબ ગમે છે એટલે જ રમતો રહ્યો છું. જ્યાં સુધી એન્જોય કરતો રહીશ ત્યાં સુધી રમતો રહીશ.’

હું એ એક મેંચ માટે રમીશ, મેડલ જીતીશ અને ઘરે (રવંદેશ) પાછો આવી જઈશ. એકંદરે, ક્રિકેટનો ઓલિમ્પિક્સમાં ફરી સમાવેશ થવો એ ખેલજગત માટે જ બહુ મોટી વાત છે.’

વિમેન્સ પ્રીમિયર લીગ (ડબ્લ્યૂપીએલ)એ ભારતની મહિલા ક્રિકેટમાં બહુ મોટું પરિવર્તન લાવી દીધું હોવાનું પણ વિરાટે કહ્યું હતું.

જસપ્રતિ ભુમરાહ ટેસ્ટ કેપ્ટન તરીકે બહુ સારો દાવેદાર છે, પણ તેની ફિટનેસ સતત સારી ન રહેતી હોવાથી ક્રિકેટ બોર્ડ હવે તેના પર કેપ્ટન્સીનો પણ બોજ નાખવા નથી ઈચ્છ્યું એવું મનાય છે.

જસપ્રતિ ભુમરાહ ટેસ્ટ કેપ્ટન તરીકે બહુ સારો દાવેદાર છે, પણ તેની ફિટનેસ સતત સારી ન રહેતી હોવાથી ક્રિકેટ બોર્ડ હવે તેના પર કેપ્ટન્સીનો પણ બોજ નાખવા નથી ઈચ્છ્યું એવું મનાય છે.

જસપ્રતિ ભુમરાહ ટેસ્ટ કેપ્ટન તરીકે બહુ સારો દાવેદાર છે, પણ તેની ફિટનેસ સતત સારી ન રહેતી હોવાથી ક્રિકેટ બોર્ડ હવે તેના પર કેપ્ટન્સીનો પણ બોજ નાખવા નથી ઈચ્છ્યું એવું મનાય છે.

કેએલ રાહુલ વન-ડેની ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફીમાં સારું રમ્યો એટલે આગામી ટેસ્ટ કેપ્ટન તરીકે તેનું નામ આગળ આવી રહે એમ છતાં હાલમાં એવા કોઈ સંકેતો નથી જણાતા અને રોહિત શર્માને જ ટેસ્ટના કેપ્ટનપદે જાળવી રાખવામાં આવશે એવું સંભળાય છે.

ભારતીય ખેલાડીઓ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાંથી સંન્યાસ લે ત્યાર પછી જ તેમને વિદેશી લીગ ટૂર્નામેન્ટમાં રમવા માટે ભારતીય બોર્ડ તરફથી પરવાનગી મળે છે. દિનેશ કાર્તિકે ગયા વર્ષે રિટાયરમેન્ટ લીધું ત્યાર બાદ તે સાઉથ આફ્રિકાની એસએન૨૦ લીગમાં પાર્લ રોયલ્સ વતી રમ્યો. યુવરાજ સિંહ તથા ઇરફાન પઠાણ પણ ખેલાડીઓએ કેનેડાની તથા શ્રીલંકાની ટૂર્નામેન્ટમાં ભાગ લીધો છે.

તાજેતરમાં સાઉથ આફ્રિકા ખાતેના પ્રવાસમાં સલમાન આગ જેને તાજેતરમાં જ નવા કેપ્ટન તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યો છે તે તેમ જ સાર્દમ અયુબ અને અબ્દુલ્લા શહીક સિરીઝ દરમિયાન એક દિવસ હોટલ પર મોડા પહોંચ્યા એ બદલ દરેકને પાંચ-પાંચ લાખ રૂપિયાનો દંડ ફટકારવામાં આવ્યો હતો. જોકે સાઉથ આફ્રિકા સામેની જીત બાદ થોડી રકમ તેમને પાછી આપવામાં આવી હતી.

૮૦૪નો કેદી નંબર આપવામાં આવ્યો હોવાથી તેના ચાહકો ઘણીવાર પોતાની ઇવન્ટ દરમિયાન ઇમરાનનો ૮૦૪ નંબર બતાવીને તેના પ્રત્યેની એકતા અને સંકેતિતાની ખાતરી બતાવતા હોય છે. ‘મેરા યાર, તેરા યાર, કેદી નંબર ૮૦૪’...

એવું થોડા મહિનાઓથી પાકિસ્તાનમાં સ્થાનિક ક્રિકેટ મેંચ દરમિયાન ઇમરાન ખાનના ચાહકો સ્ટેન્ડમાંથી મોટા અવાજે બોલતા હોય છે.

આમેર જમાલે તાજેતરમાં ઇંગ્લેન્ડ સામેના ટેસ્ટ વખતે પોતાની કેપ પર ૮૦૪ નંબર લખાવ્યો હતો જે બદલ તેને ૧૪ લાખ રૂપિયાની પેનલ્ટી તો કરવામાં આવી છે એ ઉપરાંત તેને તાજેતરમાં ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફી માટેની ટીમમાં

નહોતો સમાવવામાં આવ્યો. પાકિસ્તાન ક્રિકેટ બોર્ડનો નિયમ છેકે ક્રિકેટ મેંચ કે સિરીઝ દરમિયાન કોઈપણ ખેલાડી કોઈપણ પ્રકારનો રાજકીય કે અંગત પ્રચાર ન કરી શકે.

તાજેતરમાં સાઉથ આફ્રિકા ખાતેના પ્રવાસમાં સલમાન આગ જેને તાજેતરમાં જ નવા કેપ્ટન તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યો છે તે તેમ જ સાર્દમ અયુબ અને અબ્દુલ્લા શહીક સિરીઝ દરમિયાન એક દિવસ હોટલ પર મોડા પહોંચ્યા એ બદલ દરેકને પાંચ-પાંચ લાખ રૂપિયાનો દંડ ફટકારવામાં આવ્યો હતો. જોકે સાઉથ આફ્રિકા સામેની જીત બાદ થોડી રકમ તેમને પાછી આપવામાં આવી હતી.

કવર
રટોરી

વિજય વ્યાસ

feedback@
bombaysamachar.com

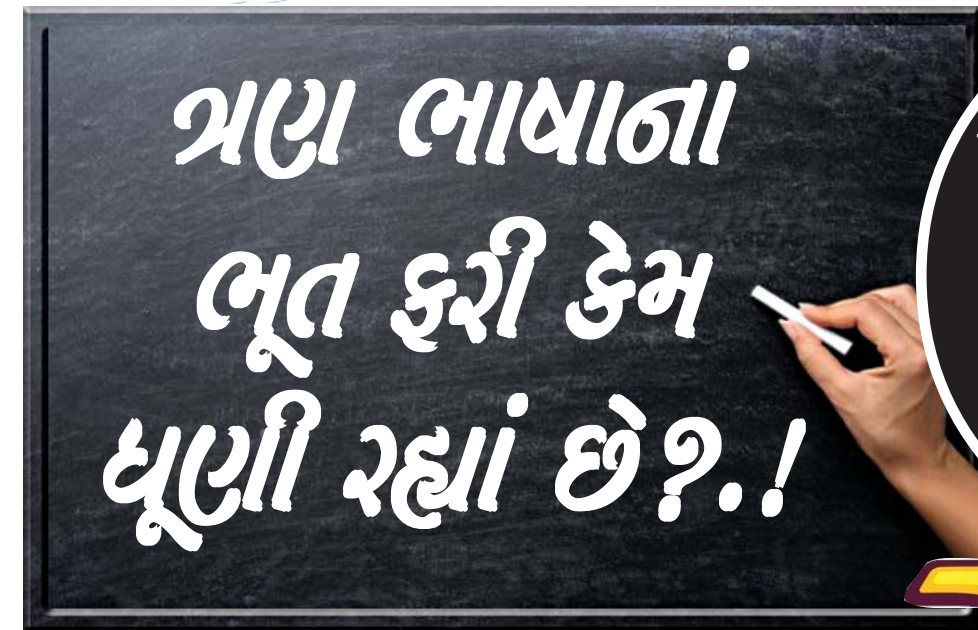
ભારતમાં રાજકારણીઓ પોતાના સ્વાર્થને ખાતર સાવ નગણ્ય કહેવાય એવા મુદ્દાને પણ બહુ મોટા કરી નાખે છે. લોકો નેતાઓની ચાલને સમજ્યા વિના ભાવાવેશમાં આવીને કોઈ એક છાવણીમાં જોડાઈ જાય છે ને તેના કારણે દેશમાં જ આંતરિક વિગ્રહની સ્થિતિ પેદા થઈ જાય છે.

નરેન્દ્ર મોદી સરકારની રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિમાં ફરજિયાત ત્રણ ભાષા શીખવવાના મુદ્દે ડીએમકે અને ભાજપ વચ્ચે જામેલો જંગ તેનું તાજું ઉદાહરણ છે. આ જંગ એટલો ઉગ્ર બન્યો છે કે, તમિળનાડુની ડીએમકે સરકારે દેશના ચલણ એવા રૂપિયાના પ્રતીકને પણ ફગાવીને તમિળ ભાષામાં રૂપિયાનું નવું પ્રતીક મૂકી દીધું!

એ રીતે જુઓ તો એમ.કે. સ્ટાલિન સરકારની આ ચેષ્ટા - આ પગલું આઘાતજનક છે. ભારતમાં સમવાય તંત્ર છે અને કેન્દ્ર સરકાર તથા રાજ્ય સરકારોના અધિકારો વહેંચાયેલા છે. આ અધિકાર હેઠળ દેશનાં પ્રતીક નક્કી કરવાનો અધિકાર કેન્દ્ર સરકારને છે. કેન્દ્ર સરકારે ભારતના ચલણ રૂપિયા માટે નક્કી કરેલું પ્રતીક એ અનુસાર તમામ રાજ્યએ તે સ્વીકારવું ફરજિયાત છે, પણ સ્ટાલિનની સરકારે રૂપિયાના સત્તાવાર પ્રતીકને નકારીને અક્ષમ્ય હરકત કરી છે. રૂપિયાનું પ્રતીક વરસોથી પ્રચલિત છે ને કોઈ રાજ્યે આવી હરકત કરી નથી, જ્યારે સ્ટાલિને રૂપિયાના પ્રતીકને ભાષા સાથે જોડી દીધું છે. આમ જુઓ તો ખરેખર આ પ્રતીકને ભાષા સાથે કોઈ સ્નાન-સૂતક લેવાદેવા નથી. સ્ટાલિન સરકાર સામે મોદી સરકાર શું પગલાં લેશે એ ખબર નથી, પણ આ ચેષ્ટા માફ કરવા જેવી નથી. અહીં ‘ડોસી મરી જાય તેનો ભો નથી, પણ જમડા ઘર ભાળી જાય તેનો ભો’ છે. આ રીતે જો બધાં રાજ્યો વર્તવા લાગે તો દેશમાં બંધારણ જેવું કંઈ રહે જ નહીં. કાલે ઊઠીને કોઈ સ્થાનિક સરકાર પોતાના રાજ્યની સીમાના રક્ષણ અર્થે પોતાનું આર્મી બનાવવાની જાહેરત કરી દેશે તો શું કરશો?

ભીજું કોઈ રાજ્ય આવી ચેષ્ટા કરીને દેશના બંધારણને હાર્યાસ્પદ બનાવી ના દે એ માટે મોદી સરકારે સ્ટાલિન સરકાર સામે આકરાં પગલાં ભરવાં જોઈએ. ભારતમાં આ પ્રકારની સ્થિતિ પહેલાં કદી પેદા થઈ નથી તેથી આ પગલાં શું હોઈ શકે એ માટે બંધારણીય નિષ્પ્રણાતોનો અભિપ્રાય લેવો પડે, પણ જે કરવું પડે એ કરીને પણ મોદી સરકારે એક દાખલો બેસાડવો જરૂરી છે.

ભીજ તરફ, સ્ટાલિન આવા ‘તોફાન’ કરી રહ્યા છે કેમ કે હિંદીના વિરોધ પર ડીએમકેની દુકાન ચાલે છે. બલકે તમિળનાડુમાં બધા રાજકીય પક્ષોનો વેપલો હિંદીના વિરોધ પર ચાલે છે. પેરિયારથી શરૂ કરીને અન્નાદુરાઈ ને કરુણાનિધિથી માંડીને સ્ટાલિન સુધીના બધા હિંદી ભાષા વિરુદ્ધ ઝેર ઓક્યા કરે છે. તેમાં તમિળનાડુમાં હિંદી વિરોધી માનસિકતા પ્રબળ બની ગઈ છે તેનો રાજકીય ફાયદો



લેવા માટે સ્ટાલિન હિંદી વિરોધી વલણ અપનાવીને બેસી ગયા છે.

જોકે ભાજપ પણ દુધે ઘોયેલો નથી કેમ કે સ્ટાલિનને આ બધા ઉધામા કરવા માટે ભાજપના નેતાઓએ જ કારણ આપ્યું છે. મોદી સરકાર ૨૦૧૯માં બીજી વાર લોકસભાની ચૂંટણી જીતીને સત્તામાં આવી પછી રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (એનઈપી)નો મુસદ્દો જાહેર કર્યો તેમાં પહેલા ધોરણથી ફરજિયાત ત્રણ ભાષા શીખવવાની ને તેમાં પણ હિંદી તો શીખવવાની જ એવી અર્થહીન જોગવાઈ હતી તેમાંથી આખું કમકાણ શરૂ થયું. તેની સામે દક્ષિણનાં રાજ્યોમાં પ્રચંડ વિરોધ થયો એટલે મોદી સરકારે નવો મુસદ્દો બહાર પાડીને ફરજિયાત હિંદીની જોગવાઈ રદ કરી પછી બધું શાંત કરવું પડ્યું હતું.

જોકે એ જૂની તકરાર ભૂલીને હવે ભાજપે પાછો એ જ ઉપાડો લીધો છે તેમાં મગજમારી શરૂ થઈ છે. ભાજપ સરકાર સત્તાવાર રીતે ફરજિયાત હિંદી શીખવવાની વાત નથી કરતી, પણ આડકતરી રીતે ભાજપના નેતા એ જ કહી રહ્યા છે. ભાજપના નેતા ફરજિયાતપણે ત્રણ ભાષા શીખવવા પર પણ જોર આપી રહ્યા છે. કેન્દ્રીય શિક્ષણ મંત્રી ધર્મેન્દ્ર પ્રધાને તો તમિળનાડુ ફરજિયાત ત્રણ ભાષા શીખવવાના નિર્ણયનો અમલ નહીં કરે તો ગ્રાન્ટ બંધ કરી દેવાની ચીમકી પણ આપી છે. ધર્મેન્દ્ર પ્રધાન અને ભાજપના બીજા નેતા જે વાતો કરી રહ્યા છે એ ગેરબંધારણીય છે કેમ કે શિક્ષણ એ રાજ્યોનો વિષય છે અને પોતાને ત્યાં કેવું શૈક્ષણિક માળખું રાખવું એ નક્કી કરવાનો અધિકાર રાજ્ય સરકારોને છે.

કેન્દ્ર સરકાર શિક્ષણ નીતિ બનાવી શકે, પણ તેને આંખો મીંચીને અનુસરવાનો કોઈને આદેશ ના આપી શકે. મોદી સરકાર સ્ટાલિન સરકાર પોતાની નીતિને ના અનુસરે તો ગ્રાન્ટ બંધ કરવાની ધમકી આપે છે એ પણ અક્ષમ્ય છે. ખરેખર તો મોદીએ આ પ્રકારની ભાષા બોલનારા ધર્મેન્દ્ર પ્રધાનને તંગેડી મૂકવા જોઈએ કેમ કે કેન્દ્ર

વિદ્યાર્થીને ફરજિયાત ત્રણ ભાષા શીખવવાના મુદ્દે કેન્દ્ર સરકાર અને દક્ષિણનાં રાજ્યો - ખાસ કરીને તમિળનાડુની ડીએમકે સરકાર ઘણા સમયથી બાધી રહ્યાં છે. તાજેતરમાં આ વિખવાદ એવો ઉગ્ર બન્યો કે, તમિળનાડુની સરકારે રાષ્ટ્રીય ચલણ રૂપિયાના પ્રતીકને ખસેડીને તમિળ ભાષામાં રૂપિયાનું નવું પ્રતીક મૂકી દીધું!

આ ત્રણ ભાષાની નીતિ-રીતિ શું છે ?

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ અનુસાર વિદ્યાર્થીએ ત્રણ ભાષા શીખવી જોઈએ, જેમાંથી ઓછામાં ઓછી બે મૂળ ભારતીય ભાષાઓ હોવી જોઈએ. આ ત્રણ ભાષામાં માતૃભાષા અથવા પ્રાદેશિક ભાષા, સત્તાવાર ભાષા (અંગ્રેજી સહિત) અને એક આધુનિક ભારતીય અથવા યુરોપિયન ભાષાનો સમાવેશ થાય છે. આમાં અંગ્રેજી ઉપરાંત, માધ્યમિક સ્તરના વિદ્યાર્થીઓ કોરિયન, જાપાનીઝ, ફ્રેન્ચ, જર્મન અને સ્પેનિશ સહિત અન્ય વિદેશી ભાષાઓ પણ શીખી શકે છે.

સંસ્કૃત ભણાવો!

બીજાની વાત છોડો, પણ ભાજપશાસિત રાજ્યો પણ પહેલાં ધોરણથી સંસ્કૃત ફરજિયાત કરવા તૈયાર નથી! આઘાતજનક વાત એ છે કે, ભાજપના નેતા ઉદ્દેને પણ ભારતીય ભાષા ગણવા તૈયાર નથી. ઉત્તર પ્રદેશમાં ઉદ્દેની ત્રીજી ભાષા બનાવવાની માગ ઊઠી તો યોગી આદિત્યનાથે

વિરોધ કરીને કહ્યું કે, એ તો ઉદ્દેને કંકમુલ્લની ભાષા ગણે. ઉદ્દે મુસ્લિમોની ભાષા છે એને એ ભણાવીને અમારે યુપીમાં મૌલવીઓ પેદા કરવા નથી! મજાની વાત એ છે કે, ભાજપશાસિત હરિયાણામાં ત્રીજી ભાષા તરીકે સંસ્કૃત, પંજાબી અને ઉર્દૂના વિકલ્પો આપ્યા છે. યોગીનું લોજિક લાગુ પાડીએ તો હરિયાણાની ભાજપ સરકાર મૌલવીઓ પેદા કરવા માગે છે!

યોગી સહિતના નેતાઓ ઉદ્દેને ઇસ્લામ સાથે જોડે છે, પણ ઉર્દૂ ભારતીય ભાષા છે. ઉર્દૂની લિપિ અરબી છે, પણ તેનું વ્યાકરણ હિંદી પ્રમાણે છે.

ભારત અને પાકિસ્તાન સિવાય બીજા કયા દેશના મુસલમાન ઉર્દૂ બોલે છે? કોઈ નહીં. ભાષાના ઘણા નિષ્પ્રણાતના મતે તો ઉર્દૂ શોરાસેની પ્રાકૃત ભાષામાંથી આવેલી છે. આ સંજોગોમાં જે લોકો ઉર્દૂ પર ધર્મનું લેબલ લગાડે છે એ બધા કૂવાના દેડકા છે.

ભાજપ હિંદીનું પૂંછડું ઝાલીને બેઠી છે કેમ કે તેના કારણે ઉત્તર ભારતમાં મત મળશે એવી લાલચ છે. સ્ટાલિન કરતાં આ માનસિકતા કઈ રીતે અલગ પડે છે?

ઈસ્ટંબુલ અને કોન્સ્ટેન્ટિનોપલ વચ્ચે શું ફરક છે ?

તેના ઊંડાં મૂળિયાં ધરાવતા ઇતિહાસથી લઈને તેના ધમધમતા બજારો અને મોઢામાંથી પાણી લાવી દેનારાં ખાદ્યો સુધી, ઈસ્ટંબુલ સંસ્કૃતિઓના અજોડ સંમિશ્રણ સાથે તેના મુલાકાતીઓને મંત્રમુગ્ધ કરીને રહે છે.

અરાઉન્ડ
દ વર્લ્ડ

નીલ પાટીલ

Founder, COO & CTO
Veena World

neil@veenaworld.com

હું ગયા વર્ષે મિત્રનાં લગ્નમાં ઈસ્ટંબુલ ગયો હતો અને મને કહેવા દો કે તેના જેવું કશું જ નથી! આ શહેર સંસ્કૃતિ, ઇતિહાસ અને અદભૂતખાદ્યોથી ધમધમે છે. તે દેક સમયમાં જ મારાં પાંચ ફેવરીટ સ્થળમાંથી એક બની ગયું છે. તે એટલી હદે કે મેં મારી 2025ની બેકટ હિસ્ટરમાંને ઉમેરી દીધું છે, કારણ કે આ શહેરની એક વાર મુલાકાત પૂરતી નથી!

ઈસ્ટંબુલ શા માટે? તેમાં જુજ કારણો નીચે મુજબ છે:

- ટ્રાન્સકોન્ટિનેન્ટલ શહેર: દુનિયામાં આ એકમાત્ર એવું શહેર છે જેના બે ખંડ છે. બોસ્ફોરસ સ્ટ્રેટિયુરોપ અને એસિયાને વિભાજિત કરે છે.
- ભવ્ય બજાર: દુનિયાની આ સૌથી જૂની અને વિશાળ કવર્ડ માર્કેટ્સ છે, જે ટેક્સટાઈલ્સ, બ્વેલરી, મસાલાઓ અને સેરામિક્સ વેચતા 4000થી વધુ દુકાનોનું ઘર છે.
- યુરેશિયા ટનલ: આ ભૂજળ માર્ગ ટનલ ઈસ્ટંબુલને યુરોપિયન અને એશિયન બાજુઓથી જોડે છે.
- ઐતિહાસિક નામ ફેરબદલી: એક સમયે બાયઝેન્ટિયમ તરીકે ઓળખાતું, જે પછી કોન્સ્ટેન્ટિનોપલ અને આખરે ઈસ્ટંબુલ નામકરણ થયું. આજે હું છેલ્લા મુશ્કેલી પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાનો છું: ઈસ્ટંબુલ અને કોન્સ્ટેન્ટિનોપલ વચ્ચે શું ફરક છે?

કોન્સ્ટેન્ટિનોપલ વિ. ઈસ્ટંબુલ
એક શહેર માટે બે નામ છે, પરંતુ અલગ અલગ ઐતિહાસિક સમયગાળામાં છે. એબ્રોડતા અલગ અલગ સંસ્કૃતિઓ અને સમયરેખાઓ દ્વારા તેના ઉપયોગમાં રહેલી છે.

કોન્સ્ટેન્ટિનોપલ: બાયઝેન્ટાઈનનું ઘરેલું
કોન્સ્ટેન્ટિનોપલની સ્થાપના રોમન સામ્રાજ્યની નવી રાજધાની તરીકે રોમન સમ્રાટ કોન્સ્ટેન્ટાઈન ધ ગ્રેટ દ્વારા ઈ.સ. પછી 4થી સદીમાં થઈ હતી. તે પૂર્વીય રોમન (બાયઝેન્ટાઈન) સામ્રાજ્યની રાજધાની બની હતી અને હજારો વર્ષો સુધી સાંસ્કૃતિક, વેપાર અને ધાર્મિક કેન્દ્ર રહી હતી. "કોન્સ્ટેન્ટિનોપલ" નામનો અર્થ "સિટી ઓફ કોન્સ્ટેન્ટાઈન" એવો થાય છે.



આ શહેરના વ્યૂહાત્મક સ્થળે તેને બાયઝેન્ટાઈન વિધેનું હાદ બનાવી દીધું છે. તે સમ્રાટ થિયોડોસિયસ II દ્વારા નિર્મિત વ્યાપક નિ-સ્ટરીય દીવાલો સાથે એકદમ મજબૂત હતી. આ સંરક્ષણે તેને અનેક હમલાઓમાં પણ અડીમ્મ રહીને તે સમયનાં સૌથી સુરક્ષિત શહેરમાંથી એક બનાવી દીધું હતું.

કોન્સ્ટેન્ટિનોપલ હાયા સોફિયા સહિત સ્થાપત્ય અજાયબીઓનું પણ ઘર રહ્યું છે, જે મંત્રમુગ્ધ કરનારું ચર્ચ હજારો વર્ષથી દુનિયાનાસૌથી વિશાળ કેથેડ્રલ તરીકે ઊભું છે. અન્ય મહત્વપૂર્ણ સીમાધિહનોમાં હિયોડોરમ છે, જે ચેરિયટ રેસ અને રાજકીય ઘટનાઓનું સાક્ષી રહ્યું છે અને નેસર્ગિક બંદર ગોલ્ડન હોર્ન વેપાર માટે મહત્વપૂર્ણ છે.

ઓથોડોક્સ ક્રિસ્ટિનિયાટીના કેન્દ્ર તરીકે કોન્સ્ટેન્ટિનોપલે ખાસ કરીને 1054ના ગ્રેટ સ્પ્લિટ દરમિયાન ધાર્મિક વિકાસમાં મુખ્ય ભૂમિકા ભજવી છે, જેણે ક્રિસ્ટિનિયાટીને ઈસ્ટર્ન ઓથોડોક્સ અને રોમન કેથોલિક શાખાઓમાં વહેંચી દીધી હતી. આ શહેરમાં વિશાળ લાઈબ્રેરીઓ, શાળાઓ અને કળાત્મક સમૃદ્ધિ પણ છે, જે બાયઝેન્ટાઈનના શાસન હેઠળ હોઈ અતુલનીય મોઝેક્સ, ધાર્મિક પ્રતિકો અને લિપિઓ નિર્માણ કરે છે.



ઈસ્ટંબુલ: ધ ઓટોમન મેટ્રોપોલિસ
1453માં કોન્સ્ટેન્ટિનોપલ મેહમ્મદ ધ કોન્કરર તરીકે પણ ઓળખાતા સુલતાન મેહમ્મદ II હેઠળ ઓટોમન ટર્કસના હાથે આપ્યું હતું. આ સાથે બાયઝેન્ટાઈન સામ્રાજ્યનો અંત આવ્યો અને "ઈસ્ટંબુલ" નામ ભાષામાં સુધારણાના ભાગરૂપે લેટિન બારબડી ટર્કી રાજ્ય રૂપે કરવામાં આવી ત્યારે 1930માં વિધિસર રીતે અપનાવવામાં આવ્યું હતું.

આમ, કોન્સ્ટેન્ટિનોપલ શહેરના બાયઝેન્ટાઈન યુગનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું, જ્યારે ઈસ્ટંબુલ તેની આધુનિક ઓળખ છે. નામ ફેરબદલી બાયઝેન્ટાઈનથી ઓટોમન શાસનમાં તેના રૂપાંતર અને આજે છે તે સ્વર્ણિમ, પચરંગી મહાનગરમાં તેની ઉત્ક્રાંતિ પ્રદર્શિત કરે છે.

ઈસ્ટંબુલમાં શું બોવા જેવું છે?

ઈસ્ટંબુલ શહેરમાં ઇતિહાસનું વિભૂન આધુનિકતા સાથે થાય છે અને અહીં બોવા જેવું ઘણું બધું છે. અહીં અમુક અવશ્ય મુલાકાત લેવાના આકર્ષણોનીચે મુજબ છે:

- હાયા સોફિયા (બ્યાઝાસોફિયા): આ અદભૂત માળખાએ બાયઝેન્ટાઈન કેથેડ્રલને ઓટોમન મસ્જિદમાં ફેરવી દીધું, જે તે સમયનું મ્યુઝિયમ હવે ફરી મસ્જિદ છે.
- બ્લુ મોસ્ક (સુલતાન અહમદ મોસ્ક): તેની



ઈસ્ટંબુલ 20મી સદીના આરંભમાં સામ્રાજ્યના પાતન સુધી ઓટોમનની રાજધાની રહ્યું હતું. 1923માં રિપબ્લિક ઓફ ટર્કીની સ્થાપના પછી અકારા નવી રાજધાની બની. પરંતુ ઈસ્ટંબુલ દેશનું સાંસ્કૃતિક અને આર્થિક કેન્દ્ર તરીકે ચાલુ રહ્યું. "ઈસ્ટંબુલ" નામ ભાષામાં સુધારણાના ભાગરૂપે લેટિન બારબડી ટર્કી રાજ્ય રૂપે કરવામાં આવી ત્યારે 1930માં વિધિસર રીતે અપનાવવામાં આવ્યું હતું.

આમ, કોન્સ્ટેન્ટિનોપલ શહેરના બાયઝેન્ટાઈન યુગનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું, જ્યારે ઈસ્ટંબુલ તેની આધુનિક ઓળખ છે. નામ ફેરબદલી બાયઝેન્ટાઈનથી ઓટોમન શાસનમાં તેના રૂપાંતર અને આજે છે તે સ્વર્ણિમ, પચરંગી મહાનગરમાં તેની ઉત્ક્રાંતિ પ્રદર્શિત કરે છે.

ઈસ્ટંબુલમાં શું બોવા જેવું છે?

ઈસ્ટંબુલ શહેરમાં ઇતિહાસનું વિભૂન આધુનિકતા સાથે થાય છે અને અહીં બોવા જેવું ઘણું બધું છે. અહીં અમુક અવશ્ય મુલાકાત લેવાના આકર્ષણોનીચે મુજબ છે:

- હાયા સોફિયા (બ્યાઝાસોફિયા): આ અદભૂત માળખાએ બાયઝેન્ટાઈન કેથેડ્રલને ઓટોમન મસ્જિદમાં ફેરવી દીધું, જે તે સમયનું મ્યુઝિયમ હવે ફરી મસ્જિદ છે.
- બ્લુ મોસ્ક (સુલતાન અહમદ મોસ્ક): તેની



આકર્ષક બ્લુ ટાઈલ્સ અને જ મિનારાઓ માટે બાણીતું છે. 3. ટોપકાપી પેલેસ: ઓટોમન સુલતાનોનું આ મનોહર નિવાસસ્થાન ટોપકાપી ડેગર અને સ્પેન્ટેકર્સ ડાયમંડ જેવો ખજનો ધરાવે છે. 4. ગાુડ બજાર: આ અવશ્ય મુલાકાત લેવા જેવા બજારમાં હજારો લોકો બ્વેલરી, ટેક્સટાઈલ્સ, મસાલાઓ અને ઘણું બધું ખરીદી કરે છે. 5. મસાલા બજાર (ઈબ્રિઝિયન બજાર): આ ફેમુસ બજાર મસાલાઓ, મીઠાઈઓ અને ટર્કિશ પકવાનોથી ધમધમે છે. 6. બોસ્ફરસ ક્રુઝ: આ બોટ રૂર ઈસ્ટંબુલની આકાશરેખા, રજવાડાઓ અને પુલોનો અદભૂત નજારો પ્રદાન કરે છે. 7. ગાલ્ટા ટાવર: આ મધ્યયુગીન ટાવર શહેરનો મનોરમ્ય નજારો પૂરો પાડે છે. 8. બેસિલિકા સિસ્ટન: આ ભૂગર્ભ રિઝર્વોયરમાં આકર્ષક સ્થાપત્યો અને પ્રસિદ્ધ મોડુસા હેડ કોલેક્સ છે. 9. ડોલ્મેબાહ પેલેસ: આ આવીશાન રજવાડું યુરોપિયન સ્ટાઈલનું ઈન્ટીરિયર દર્શાવે છે. 10. ટર્કિશ બાથ્સ (હામામ): સેમ્બરવિટાસ અથવા આયોસોફિયાહુદેમ સુલતાન હામામી જેવા ઐતિહાસિક હામામ ખાતે પારંપરિક ટર્કિશ સ્નાન અનુભવો. 11. ઈસ્ટિકલ સ્ટ્રીટ અને તકસિમ સ્ક્વેર: આ

સ્વર્ણિમ વિસ્તારો દુકાનો, રેસ્તોરાંઓ અને સ્ટ્રીટ પરફોર્મર્સથી ધમધમે છે.

12. ચોરા ચર્ચ (કેરિયે મ્યુઝિયમ): દુનિયાના અમુક સુંદર બાયઝેન્ટાઈન મોઝેક્સ માટે ઘર છે.

ઊંતિહાસ, સંસ્કૃતિ અને મંત્રમુગ્ધ કરનાર સ્થાપત્યોનું ઈસ્ટંબુલનું ક્યુચુન પ્રવાસીઓ માટે તેને અચૂક બોવા જેવું સ્વચ્છ બનાવે છે.

ઈસ્ટંબુલની ખાણીપીણી

ઈસ્ટંબુલ સમૃદ્ધ ખાણીપીણી ધરાવે છે, જે મારી દિવસની વધુ અમુક હાઈલાઈટ હતી. અહીં અમુક અવશ્ય અજમાવવા જેવી વાનગીઓ નીચે મુજબ છે:

- મસ્મિકેકોપાસી (લેન્ટિલ સુપ): લાલ અથવા લીલા લેન્ટિલ્સ સાથે બનાવવામાં આવતા આ સ્વાદિષ્ટ સુપમાં મસાલાઓ અને લીંબુનો રસ નિયોવવામાં આવેલો હોય છે.
- બોરેક: આ ફૂલકી પેસ્ટ્રીમાં ચીઝ અને પાલક ભરીને ઉત્તમ રીતે બેક કરાય છે.
- ઈમામ બાવિલ્દી: કંઠા, લસણ, ટમેટા અને મસાલા સાથે રંધે કરેલા એગવાન્ટ્સ એટલા સ્વાદિષ્ટ લાગે છે કે ઈમામ પણ છક થઈ ગયા હતા એવું કહેવાય છે!
- ડોલમા: ટ્રાક્ષનાં પાન અથવા બેલ પેપરમાં ભાત, હર્બ્સ અને મસાલા ભરવામાં આવે છે અને દહીં અથવા ઓલિવ ઓઈલ સાથે પીરસવામાં આવે છે.
- બકલાવા: આ મીઠી, લેપર્ડ પેસ્ટ્રી નટ્સથી ભરેલી હોય છે અને સિરપમાં ડુબાડીને અપાય છે.
- ટર્કિશ ડિલાઈટ (લોકમ): આ ચળવળાની કન્કેશન પાંડ, નટ્સ અને ફ્રૂટ ફ્લેવર્સ સાથે બનાવવામાં આવે છે.
- સિમિટ: આ સીસમ ફ્રેડેડ બ્રૅડ ડિંગ મોટે ભાગે ચા સાથે માણવામાં આવે છે.
- કે (ટર્કિશ ચા) અને ટર્કિશ કોફી: કોઈ પણ મુલાકાતી માટે મહત્વપૂર્ણ બેવરેજ્સ, જે મોટે ભાગે સુંદર ડિઝાઈન કરાયેલી કપમાં પીરસવામાં આવે છે.
- કુનેફી: આ કિસ્પી ડ્રેડ્ડ શ્રેડ પેસ્ટ્રી, સ્વીટ ચીઝ અને સિરપ સાથે બનાવવામાં આવે છે.

ઈસ્ટંબુલ અથવા તો કોન્સ્ટેન્ટિનોપલની આ ખુબીઓ છે! તમે તેને ગમે તે નામે બોલાવો પરંતુ એક બાબત નિશ્ચિત છે તે દુનિયામાં ઉત્તમ શહેરમાંથી એક છે. તેનો ઊંડાં મૂળિયાં ધરાવતો ઇતિહાસથી તેના ધમધમતા બજારો અને મોઢામાંથી પાણી લાવી દેનારાં ખાદ્યો સુધી ઈસ્ટંબુલ સંસ્કૃતિઓના અજોડ સંમિશ્રણ સાથે તેના મુલાકાતીઓને મોહિત કરી દે છે. તમે ઇતિહાસના શોખીન હોય, ખાવાના શોખીન હોય કે સાફસ ખેડવા માગતા હોય, ઈસ્ટંબુલ તમારે માટે કોઈક ને કંઈક ધરાવે છે. તો ફરી મળીશું, સ્થાનિકો કહે છે તેમ "Hoşça kail!" ("હોસ્કાકાઈ!") (ગુડબાય!).

નીલ પાટીલ, વીણા પાટીલ અને સુનિલા પાટીલના દર અઠવાડિયે અખબારોમાં પ્રસિદ્ધ થતા લેખ વીણા વર્લ્ડની વેબસાઇટ veenaworld.com પર વાંચવા માટે ઉપલબ્ધ છે.

ચાલો, વીણા વર્લ્ડ સાથે ઘણાં દિવસોથી તમારા મનમાં રહેલું ભારતનું નોર્થઈસ્ટ જોવા... મુંબઈથી મુંબઈ ફ્લાઈઈટ્સ સાથે!

આસામ મેથાલ્ય 7 Days - April 13, 17	ઓલ ઓફ મેથાલ્ય 8 Days - April 12, 26	આસામ અરુણાચલ મેથાલ્ય 12 Days - April 12, 19
સિક્કિમ દાર્જિલિંગ ગેંગટોક 7 Days - April 14	સિક્કિમ દાર્જિલિંગ ગેંગટોક પેલીંગ (9D) April 9, 17	બુરુન્ડ સ્પેશિયલ આસામ મેથાલ્ય (7D) May 13
બુરુન્ડ સ્પેશિયલ આસામ અરુણાચલ મેથાલ્ય (12D) May 5	બુરુન્ડ સ્પેશિયલ સિક્કિમ દાર્જિલિંગ ગેંગટોક પેલીંગ (9D) April 13	સિનિયર્સ સ્પેશિયલ આસામ અરુણાચલ મેથાલ્ય (12D) April 02

Email: travel@veenaworld.com
veenaworld.com | Toll-Free: 1800 22 7979

1 થી 31 માર્ચ
રવિવાર સહિત
ખંબેટોની સુવિધા માટેનીલા વર્લ્ડની
સર્વ ચેલ્સ ઓફીસીસ
10 થી 8
ચાલુ છે

અદભૂત પ્રકૃતિ, સમૃદ્ધ સંસ્કૃતિ, વિવિધ ભાષાઓ, અનોખી જીવનશૈલી નોર્થ ઈસ્ટ અને સિક્કિમ ચાલો, બેગ ભરો, નીકળી પડો!



VEENA WORLD
Travel. Explore. Celebrate Life.



મોર્નિંગ
મ્યૂસિંગ

રાજ ગોસ્વામી

feedback@
bombaysamachar.com

તાજેતરમાં નવી દિલ્હીમાં જહાન-એ-ખુસરો નામનો એક સુંદર કાર્યક્રમ થઇ ગયો. એ પાછો યોજાયો હતો હુમાયુના મકબરાને અડીને આવેલા ૧૬મી સદીના મુઘલ હેરિટેજ પાર્ક ‘સુંદર નર્સરી’માં (જે અગાઉ ‘અઝિમ બાગ’ તરીકે ઓળખાતો હતો). આ કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત વડા પ્રધાને ત્યાં એક ગહન વાત કરી હતી કે ગુલામીના લાંબા કાલખંડ, છતાં આજે આપણે અતીતથી પરિચિત છીએ, તો તેમાં હજરત ખુસરોની રચનાઓની મોટી ભૂમિકા છે.

‘જહાન-એ-ખુસરો’ કાર્યક્રમમાં ખુસરોની વિરાસતનો જશન મનાવવા માટે દુનિયાભરના કલાકરોને એક સાથે આમંત્રવામાં આવ્યા હતા. આ કાર્યક્રમની શરૂઆત પ્રસિદ્ધ ફિલ્મ નિર્માતા મુજફ્ફર અલીએ કરી હતી. ૨૦૨૫માં એમની ૨૫મી વર્ષગાંઠ હતી. ખુસરો ભારતની એ સૂફી ગીત-સંગીત પરંપરાની મહત્ત્વની કડી છે, જે કોઈ એક ધર્મના વાડામાં બંધાઈને રહી નથી, બલકે દરેક ધર્મએ તેને સમાન રીતે અપનાવી છે.

મજાની વાત એ છે કે આ કાર્યક્રમ એ જગ્યા યોજાય છે, જ્યાંથી અમીર ખુસરોએ ૧૩મી સદીમાં કવ્વાલી સંગીતની પરંપરાની શરૂઆત કરી હતી. ખુસરોના સમયને વીતી ગયે સાત સદીઓ થઇ ગઈ હોવા છતાં, દિલ્હીની વાસંતી હવામાં એમની વિરાસત આજે પણ ગુંજતી રહી છે.

‘સુંદર નર્સરી’થી નજીકમાં જ સૂફી સંત ખ્વાજા નિઝામુદ્દીન ઔલિયાની દરગાહ છે. બરાબર તેની સામે જ અમીર ખુસરોનો મકબરો છે. ખુસરો એમના શિષ્ય હતા અને એમણે જીવતે જીવ રચના વ્યક્ત કરી હતી કે એમના ઈત્તકાલ પછી ઔલિયાની પડોશમાં જ એમને દફનાવામાં આવે.

એવું કહેવાય છે કે હજરત નિઝામુદ્દીનને પોતાનું કોઈ સંતાન નહોતું. એટલે એ પોતાની બહેનના પુત્ર ખ્વાજા તકીઉદ્દીન નૂહને ખૂબ ચાહતા હતા. ખ્વાજા



નૂહનું એક દિવસ માંદગીને કારણે મૃત્યુ થયું પછી ઔલિયા ખૂબ દુઃખી થયા હતા અને એમણે પોતાના નિવાસસ્થાન ‘ચિલા-એ-ખાનકાહ’ માંથી બહાર નીકળવાનું બંધ કરી દીધું હતું. એમની આ સ્થિતિથી વ્યથિત થઈને એમના શિષ્ય અમીર ખુસરો વસંતના પીળા રંગની સાડી પહેરીને ઔલિયાના દરવાજે પહોંચ્યા હતા અને હાથમાં સરસવનું ફૂલ લઈને નાચતાં-નાચતાં રાગ બહારમાં ‘સકલ ફૂલ બન રહી સરસો’ ગીત ગાયું હતું. એમની આ હરકતથી નિઝામુદ્દીન ઔલિયાના મોઢા પર એ દિવસોમાં પહેલીવાર સ્મિત ઝળક્યું હતું.

બસ, તે સમયથી અહીં વસંત પંચમીનો તહેવાર ભવ્ય રીતે ઉજવવામાં આવે છે. ત્યારથી, હજરત નિઝામુદ્દીન ઔલિયાની દરગાહ દર વર્ષે વસંત પંચમીના રોજ શણગારવામાં આવે છે અને એમના તમામ અનુયાયી વસંત પંચમીની ઉજવણી કરવા માટે પીળા કપડાં પહેરે છે. એ બધા સરસવનાં ફૂલો



સાથે દરગાહ પર જાય છે અને કવ્વાલી ગાઈને વસંતના આગમનની ઉજવણી કરે છે. આ તહેવાર હજરત નિઝામુદ્દીન ઔલિયાની દરગાહમાં ૮૦૦ વર્ષથી વધુ સમયથી આ રીતે ઉજવવામાં આવે છે.

મધ્ય એશિયાની લાયન જાતિના તુર્ક સૈફુદ્દીનના પુત્ર અમીર ખુસરોનો જન્મ ઇસવી સન ૧૨૫૩માં ઉત્તર પ્રદેશના એટા જિલ્લાના પટિયાલી નામના કર્ણામાં થયો હતો. એમણે કિશોર વયે કવિતા લખવાનું શરૂ કર્યું હતું અને ૨૦ વર્ષની વયે કવિ તરીકે પ્રસિદ્ધ થયા હતા.

એમનો પરિવાર ઘણી પેઢીઓ સુધી શાહી દરબાર સાથે સંકળાયેલો હતો. અમીર ખુસરોએ પોતે ૮ સુલતાનોનું શાસન જોયું હતું. અમીર ખુસરો પહેલા મુસ્લિમ કવિ હતા, જેમણે ખુલ્લેઆમ હિન્દી શબ્દોનો ઉપયોગ કર્યો હતો. ખડી બોલીને પ્રચલિત કરવાનું શ્રેય એમને આપવામાં આવે છે. એ પોતાની ભાષા માટે હિંદવીનો ઉલ્લેખ કરનારી પ્રથમ વ્યક્તિ

.....



ઇકો-
સ્પેશિયલ

જયેશ ચિતલિયા

feedback@
bombaysamachar.com

એક નાના શહેરમાં એક સાહસિક વેપારીએ ચપ્પલ બનાવવાનું કારખાનું શરૂ કરવાનું નક્કી કર્યું ત્યારે એના એક સલાહકારે તપાસ કરીને જાણ્યું કે ‘એ ગામમાં તો ચપ્પલ પહેરવાનો રિવાજ જ નથી... અહીં કોઈ ચપ્પલ પહેરતું નથી માટે અહીં કારખાનું નાખવાનો કોઈ અર્થ નથી... ખોટમાં જશો...!’

આ સાંભળી પેલા વેપારી કહે: ‘હવે તો મારો નિર્ણય એકદમ પાક્યો થઈ ગયો કે અહીં કારખાનું નાખવું જ રહ્યું, કારણ કે જ્યાં કોઈ ચપ્પલ પહેરતું નથી ત્યાં જ એક દિવસ ચપ્પલ પહેરવાનો એવો ચસકો લાગશે કે દરેક જણ ચપ્પલ પહેરશે અને સમયાંતરે નવાં-નવાં ચપ્પલ પણ પહેરતા થશે, તેથી આ શહેરમાં તો ચપ્પલની ડિમાંડ ચાલતી જ રહેશે!’

આ છે એક વેપાર સાહસિકનું વિઝન, જે ભવિષ્યને જોઈ શકે છે ને તેનો અંદાજ લગાવી આયોજન કરી શકે છે.

શેરબજારને પણ આ વાત લાગુ...

હવે આ જ વાતને શેરબજારની દૃષ્ટિએ જોઈએ. એક સમય હતો જ્યારે શેરબજાર એટલે સફા બજાર, કૌભાંડ, ગરબ-ગોટાળા વગેરે માન્યતાઓ ચાલતી. બહુ મોટો વર્ગ તેનાથી દૂર જ રહેતો, ખાસ કરીને નાના બચતકારો તો કલ્પના પણ ન કરતા આ બજારમાં પ્રવેશવાની અને કોઈ પ્રવેશે તો એને એમ ન કરવાની સલાહ અપાતી. ધીમે-ધીમે લોકોમાં આ બજાર

વિશેની ગેરસમજ દૂર થતી ગઈ અને સમજ વધતી ગઈ, જેમાં નિયમન તંત્ર અને સરકાર સહિત બજારે પણ લોકોમાં જાગૃતિ ફેલાવવાની ભૂમિકા ભજવી, બાકી સંજોગો કામ કરતા ગયા.

આજે શેરબજારમાં પ્રત્યક્ષ તેમ જ પરોક્ષ રીતે કરોડો લોકો સક્રિય થયા છે અને સમય સાથે વધતા પણ રહ્યા છે. નાનામાં નાના બચતકારો પણ શેર લેતા થયા છે. આ જ બજારમાં પ્રવેશવાનો માર્ગ મ્યુચ્યુઅલ ફંડ પણ છે, જે મારફત પણ નાના રોકાણકારો આવતા ગયા છે.

કોવિડ બાદ ટર્નિંગ પોઈન્ટ આ બજારમાં એક મોટો જબરદસ્ત ટર્નિંગ પોઈન્ટ કરોના વાઈરસના કપરા સમયમાં આવ્યો. કોવિડને પગલે ભારતીય શેરબજારમાં રીટેલ રોકાણકારોનો બહુ મોટો પ્રવાહ આ માર્કેટમાં પ્રવેશ્યો પરિણામે ડિમેટ એકાઉન્ટ્સની સંખ્યા સતત વધતી ગઈ. મજાની વાત એ છે કે સલામતીમાં જ માનતા સીધા સાદા આ ઈન્વેસ્ટરોએ પણ જોખમ લેવાનું પસંદ કર્યું, તેથી એમના પોર્ટફોલિયોનો ૭૦ ટકાથી વધારે હિસ્સો ઈક્વિટીમાં ફાળવ્યો. તાજેતરમાં આ માહિતી એક સર્વેમાં પ્રગટ થઈ છે.

ઈક્વિટી શેરને જોખમ માનવામાં આવે છે તેમ છતાં તેના તરફ આકર્ષણ વધતું રહ્યું છે, જેમાં ૪૫ ટકા એવા યુવાનો છે, જે ૩૦થી ઓછી વયના છે. એ પોતાના મુખ્ય ઈન્વેસ્ટમેન્ટ વિકલ્પ તરીકે ઈક્વિટીને



પ્રાધાન્ય આપે છે. જોખમ ઉઠાવવાનું પસંદ કરતા આ જનરેશન-ઝેડ ઈન્વેસ્ટરો શેરબજારમાં મૂડીરોકાણમાં ત્રણ વર્ષ કરતાંય ઓછો અનુભવ ધરાવે છે તેમ છતાં એમણે પોતાના પોર્ટફોલિયોનો ૭૦ ટકાથી વધારે હિસ્સો ઈક્વિટીમાં ફાળવ્યો છે. જોકે ૪૨ ટકા ઈન્વેસ્ટરો લાંબા ગાળાના સંપતિ સર્જન પર એમનું ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે, જ્યારે ૩૨ ટકા લોકો એમના ઈન્વેસ્ટમેન્ટમાંથી ધીરજ રાખીને આવક મેળવવામાં રસ ધરાવે છે.

જાગૃતિ અને શિક્ષણનું મહત્ત્વ... નિયમન સંસ્થા ‘સેબી’એ તાજેતરમાં

.....



હં...
ખરેખર?!

પ્રકુલ શાહ

feedback@
bombaysamachar.com

અમેરિકન પાણલટ જેમ્સ કોફર્ડ એન્જેલ (૧ ઓગસ્ટ, ૧૮૯૯ - ૮ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૬) ધાતુ થર શોધવાની કામગીરી માટે વેનેઝુએલાના અંતરિયાળ - વણખેડાયેલા પર્વત ઓયંન્ટેપુઈ પરથી વાપતા હતા. ૧૯૩૦ની ૧૬મી નવેમ્બરે ઉડ્ડનનું બખતે નીચે જોઈને જેમ્સ એન્જેલે વિવિધ લાગણી અનુભવી; આશ્ચર્ય, આનંદ અને અલૌકિક સંતોષ.

એમના વિમાનની નીચે દુનિયાનો સૌથી ઊંચો ધોધ હતો જેની કોઈને જાણ નહોતી. અલબત્ત, એ સૌથી ઊંચો હતો એની માહિતી તો જેમ્સનેય નહોતી, પણ એ ધોધ ઠેર - ઠેર ફુવારાની જેમ ઊડતાં એનાં પાણીથી જેમ્સ એકદમ અભિભુત થઈ ગયા. એ દિવસે જેમ્સે ઊડતી મુલાકાતમાં અલ્પ-દર્શનથી સંતોષ માની લેવો પડ્યો. જોકે તેમણે જે કોઈને આ ધોધની વાત કહી એ કોઈએ માની નહીં કારણ કે આવો કોઈ ધોધ હતો જ ક્યાં? ટૂંકમાં હજી એ વિશ્વની જાણકારીના પરીધની બહાર હતો.

પરંતુ શાંત કે ચૂપ બેસી રહેવાને બદલે જેમ્સ એન્જલ ફરી ત્યાં ગયા. ૧૯૩૦ની નવમી ઓક્ટોબરે પોતાના ફલેમિંગો મોનોપ્લેનમાં બીજી પત્ની મેરી, ગુસ્તાવો હેની અને હેનીમાં માછી મિચ્યુએલ ડેલાગોને લઈને ગયા. ઉતરાણ વખતે વિમાનનાં પેડાં પોચી જમીનના કાદવમાં ખૂંપી ગયાં. માંડ માંડ સલામત ઉતરાણ થયું ને ત્રણેય

વિમાનચાલકે શોધ્યો વિશ્વનો સૌથી ઊંચો અદ્ભુત ધોધ

બચી ગયાં પણ પછી ટેક-ઓફ શક્ય નહોતું. પછી તો રહીસહી ભોજનસામગ્રી સાથે ત્રણેયે ૧૧-૧૧ દિવસ પર્વતો ખૂંદતાં કમરાતા નામની વસાહત સુધી પહોંચ્યાં. પછી જેમ્સ એન્જેલ એન્ડ કંપનીનાં વર્ણન અને અનુભવ બાદ આંતરરાષ્ટ્રીય સમૂહને વેનેઝુઆલાના એ વિસ્તારમાં રસ જાણ્યો.

હા, જેમ્સનું ખોટવાયેલું વિમાન ૩૩ વર્ષ એટલે કે ૧૯૭૦ સુધી ત્યાં જ રહ્યું. પછી એને છૂટું પાડીને વેનેઝુએલાના લશ્કરી હેલિકોપ્ટરમાં નીચે લવાયું, પરંતુ એને ભંગારમાં વેચી દેવાની નાદાની કરવાને બદલે રિ-એસેમ્બલ કરીને સીડા બોલીવર એરપોર્ટ ટર્મિનલ પર રખાયું અને આજેય ત્યાં જોઈ શકાય છે.

જેમ્સ એન્જેલ પરથી એ ધોધને નામ અપાયું એન્જેલ ફોલ્સ. હા, ૧૯૩૯માં વેનેઝુએલાએ સરકારી નકશામાં એ સ્થળનું નામ ‘સાલ્ટોડેલ એન્જેલ’ (સ્પેનિશ નામ) જાહેર કર્યું. આજે વિશ્વનો સૌથી ઊંચો ધોધ એન્જેલ ફોલ્સ ગણાય છે. એ ઝરણું ઓયંન્ટેપુઈ પર્વતની ૩૨૧૨ ફૂટ અર્થાત્ ૯૭૯ મીટરની ઊંચાઈથી નીચે પડે છે.

દક્ષિણ અમેરિકન દેશ વેનેઝુએલાના બોલીવર રાજ્યના ગુઆના આઈસલેન્ડસમાં આ ઝરણું છે. તેનું ચોક્કસ સ્થળ એટલે વેનેઝુએલાની દક્ષિણ-પૂર્વ દિશા એટલે અઝિન ખૂણામાં કેરાની નદીની પ્રશાખા નદીના ૨૬૦ કિલોમીટરે.

યુનેસ્કોની સાંસ્કૃતિક વારસાની યાદીમાં સ્થાન



મેળવનારા એન્જેલ ફોલ્સનું અધધ ઊંચાઈ પરથી પાણી આસપાસના વિસ્તારોમાં ફુવારાની જેમ વરસે છે. આવા મનોહરી દશ્યને લીધે વધુને વધુ પર્યટકો આકર્ષાતાં આવે છે. રસપ્રદ બાબત એ છે કે એન્જેલ ફોલ કેનેમા નેશનલ પાર્કની વચ્ચે છે, જે બ્રાઝિલ અને ગુયાના સરહદની નજીક છે.

હતી. એ ફારસી કવિ પણ હતા. એમને દિલ્હી સલ્તનત દ્વારા આશ્રય આપવામાં આવ્યો હતો. એમણે આખું જીવન શાહી આશ્રયમાં વિતાવ્યું હતું.

શાહી દરબારમાં હોવા છતાં, ખુસરો હંમેશાં કવિ, કલાકાર, સંગીતકાર રહ્યા. કવિઓ તો તે વખતે બીજા પણ ઘણા હતા, પરંતુ અમીર ખુસરો જેવા લોકો જન્મે છે ખરા પણ ક્યારેય મરતા નથી. એમના કાલાતીત વ્યક્તિત્વ અને સર્જનાત્મકતા દ્વારા એ હંમેશાં સાહિત્યના આકાશમાં ઝળકે છે.

અમીર ખુસરોએ બે જુદી જુદી સંસ્કૃતિ- ધાર્મિક માન્યતા અને પરંપરા વચ્ચે પરસ્પર પ્રેમ, સંવાદિતા અને સંવાદિતાનું વાતાવરણ ઊભું કરવામાં ખૂબ જ મહત્ત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી હતી. એમની એક રચનામાં એમણે પોતાને ‘તુતી-એ-હિંદ’ (ભારતનો પોપટ) એટલે કે ભારતનો અવાજ કહ્યા હતા. ભાષાકીય કુશળતા અને વિદ્વતામાં એ બેજોડ હતા.

આકર્ષવામાં એક મહત્ત્વનું કારણ બન્યું. વધુમાં, અનેક નવા ફાઈનાન્સિયલ પ્રોડક્ટ્સ લોન્ચ કરાતાં હોવાથી વધુ ને વધુ સંખ્યામાં ઈન્વેસ્ટરો શેરબજારોમાં જોડાતા ગયા છે. ફાઈનાન્સિયલ સાક્ષરતાની વિવિધ પહેલ મારફત ભારતીય રિઝર્વ બેન્ક પણ ફાઈનાન્સિયલ જ્ઞાનનો ફેલાવો કરવામાં સક્રિય રહી છે. મ્યુચ્યુઅલ ફંડ ઉદ્યોગ પણ બહુ મોટી અને મહત્ત્વની ભૂમિકા ભજવી રહ્યો છે. અલબત્ત, આ જાગૃતિનું કાર્ય આજે પણ ચાલુ છે અને તેની જરૂર પણ ખરી, કારણ કે હજી પણ લોકોમાં ગેરસમજ અથવા લાલસા અને ભ્રમ વધુ કામ કરી રહ્યા હોવાથી જાણતા-અજાણતા લોકો આ બજારમાં ખોટા માર્ગે ચાલીને ફસાય છે અને પછી પસ્તાય છે.

રોકાણકારોની નિયમિત નજર.... આ સર્વે કહે છે તે રોકાણકારોનો મોટો વર્ગ શેરોના ભાવો પર નિયમિત નજર રાખે છે. એક મોટો વર્ગ દરરોજ માર્કેટ અપડેટ્સ ચેક કરે છે અને ૨૨ ટકા લોકો મહિનામાં અન્યક વાર ધ્યાન આપે છે. જોકે વ્યાપક રુચિ હોવા છતાં વાસ્તવિક ઈન્વેસ્ટમેન્ટ રોકાણકાર વર્ગમાં પણ અવેરનેસ વધી રહી છે. શેરબજારમાં ઈલેક્ટ્રોનિક ટ્રેડિંગ-ઓનલાઈન મંચ વધુ ને વધુ ફેલાતો જતાં અને ટેકનોલોજી તેમાં સતત સહાયરૂપ થતી હોવાથી રોકાણ કે ટ્રેડિંગ કરવાનું ઝડપી અને સરળ બન્યું છે, જે પણ લોકોને

કોવિડ બાદ ભારતીયે શેરબજારોમાં રીટેલ ભાગીદારીમાં નાણાકીય વર્ષ ૨૦-૨૪માં ૨૬ ટકા અને નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪માં ૨૫ ટકાનો ઉછાળો નોંધાયો હતો. આ જ દશયિ છે કે રિટેલ ઈન્વેસ્ટરોનો વિશ્વાસ વધ્યો છે. અલબત્ત, હાલ બજારના ભૂરા સમય અને ગ્લોબલ અનિશ્ચિતતાને લીધે રોકાણકારો માર્કેટથી દૂર થયા છે, જોકે આ એક કામચલાઉ તબક્કો છે.

માર્કેટનો અભ્યાસ જરૂરી... વર્તમાન સમય શેરબજારમાં વોલેટિલિટી વધુ રહી છે, તાજેતરમાં ભારે કડાકા પણ જોવાયા અને મૂડીધોવાણના ગંભીર કિસ્સા પણ નોંધાયા તેમ છતાં રોકાણકારોમાં અનુભવ સાથે પરિપક્વતા વધી રહી છે. આ વાત મૂડીબજારના અને દેશના આર્થિક વિકાસ માટે પણ આશાસ્પદ છે. મૂડીબજાર સફા કરતાં ઈન્વેસ્ટમેન્ટનું સ્થાન બને તેમ જ અહીં વિશ્વાસ તથા સલામતીનું સ્તર વધે એ ઇચ્છનીય છે. આ દિશામાં સરકાર અને સેબી ઉપરાંત કોર્પોરેટસ વર્ગે પણ સક્રિય ભૂમિકા ભજવવી રહી. બાકી રોકાણકારોના વિશાળ વર્ગે પણ અભ્યાસ સાથે જાગૃત થવું આવશ્યક છે.

અલબત્ત, અહીં એ સંકેત સમજવો જોઈએ કે ભારતીય શેરબજારમાં લાંબા ગાળાનો વિશ્વાસ રાખવો, કારણ કે અહીં હજી બહુ મોટી સંખ્યામાં રોકાણકારો પ્રવેશવાના બાકી છે. ■

ખુસરો વાત કરવાના વિવિધ અંદાઝનું અનુકરણીય અને અપ્રતિમ ઉદાહરણ છે, જેમ કે એમની એક પ્રસિદ્ધ રચનામાં એ લખે છે ;

છાપ તિલક સબ છીની રે મોસે નૈના મિલાઇકે
બાત અગમ કહ દીની રે મોસે નૈના મિલાઇકે

આ ગીત ઘણું લોકપ્રિય છે. દિગ્ગજ ગાયિકા લતા મંગેશકર, નુસરત ફતેહ અલી ખાન, આબિદા પરવીન, ઉસ્તાદ વિલાયતી ખાન, ઉસ્તાદ શુજાત ખાન, ઉસ્તાદ રાહત ફતેહ અલી ખાન અને વારસી બ્રધર્સ સહિત અનેક નામી-અનામી ગાયકોએ એ રચનાને પોતાનો અવાજ આપ્યો છે. લોકો તેના શબ્દ-સૂરને આધ્યાત્મિક માને છે. ખુસરોએ મૂળ વ્રજભાષામાં આ કવિતા લખી હતી. સૂફીમાં બહુ કવિઓ ખુદા પ્રત્યેના એમના પ્રેમને ‘છોકરીઓના ઇશ્ક’ તરીકે વ્યક્ત કરે છે. અમીર ખુસરો લખે છે : ‘મોહે સુહાગન કીની રે, મોસે નૈના મિલાઈકે..’ અર્થાત, ‘આંખ મળી અને હું તારી વહુ બની ગઈ! ’

અસલમાં ખુસરોનો આ કૃષ્ણ પ્રેમ છે અને એ ખુદને કૃષ્ણની પ્રેમિકા તરીકે જુવે છે : છાપ એટલે કપાળમાં લટકતું ઝૂમર. તિલક એટલે લાલ બિંદી. ‘*છાપ તિલક સબ છીની રે મોસે નૈના મિલાઇકે*

બાત અગમ કહ દીની રે મોસે નૈના મિલાઈકે..’ મતલબ એ કે, ઈશ્વર સાથે આંખ મળી અને વહુ તરીકે પતિના ઘરમાં જે કરવાનું હતું એ કુરબાન થઇ ગયું. તેં મારી લૌકિક ઓળખ જ ઝૂંટવી લીધી.

‘*બાત અગમ કહ દીની રે...*’ મારી સાથે આંખ મિલાવીને તે મને અગોચર દુનિયાની એ વાત કરી કે આ દુનિયાનો મારો મોહ છૂટી ગયો.

આઠસો વર્ષ પછી આજે પણ આ કવિતા એનો જાદુ જાળવી રહી છે, જે સાબિત કરે છે કે જીવાતા જીવનમાંથી આવેલું સર્જન કાલાતીત-શાશ્વત હોય છે ને ચિરસ્થાઈ રહે છે ! ■



સર્જકના સથવારે

રમેશ પુરોહિત

feedback@bombaysamachar.com

બહુ જાણીતા અને પ્રખ્યાત કવિઓનાં સંપાદનો થતાં જ રહે છે, પણ સત્વશીલ હોવા છતાં બહુ નહીં ગાજેલા કવિઓની ઉત્તમ રચનાઓનાં સંપાદન કરવાં બહુ જરૂરી છે. આપણા સમર્થ ગઝલકાર ભરત વિઝુડાએ આવું સરસ કામ કર્યું છે. એમણે તાજેતરમાં કવિ ‘દિલહર’ સંઘવીની ચૂંટેલી ગઝલોનું સંપાદન ‘ઘન્ય છે તમને’ શીર્ષકથી કર્યું છે.

હરિપ્રસાદ સંઘવી ‘દિલહર’ના તખલ્લુસ – ઉપનામથી સર્જન કર્યું છે. એમના પિતાજી મોહનલાલ સંઘવીનું મૂળ વતન ભાવનગરનું ઉમરાળા ગામ જ્યાં કપાસનું જિન ચલાવતા. સંજોગોવશાત્ સિહોર આવીને રહ્યા અને વધુ તક માટે મુંબઈ આવ્યા પણ નસીબ બે ડગલાં આગળ રહ્યું અને મુંબઈમાં હરિપ્રસાદના જન્મ પહેલાં અવસાન પામ્યા. આમ કવિનો જન્મ ૧૮ નવેમ્બર ૧૯૩૨માં મુંબઈમાં થયો. પ્રાથમિક શિક્ષણ મુંબઈમાં પણ પછી સિહોર આવીને રહ્યા. મેટ્રિક પછી મુંબઈમાં દેના બેન્કમાં જોડાયા, પણ સ્વાસ્થ્યનાં કારણોસર સિહોર પરત આવ્યા અને સુધરાઈની નોકરીમાં સ્થિર થયા. વાંચનનો શોખ અને અભ્યાસની ધગશથી સાહિત્યનો પાસ લાગ્યો. સિહોરની ગૌતમી નદી, આજુબાજુની પર્વતમાળાઓ અને વનરાજીમાં કુંદરતને ખોળે બેસીને ચિંતન કરતાં કરતાં કવિતા તરફ વળે છે. ગૌતમી પ્રદેશ પ્રેરણાસ્થળ એટલે દિલહર ઉપનામથી સર્જન કરતી વખતે લખ્યું કે:

■ કદી ધંબી જતું હે ગૌતમી તારું વહન
પ્રેરણા આપે છે મુજને નિત્ય એ રચવા કવન
એમણે પ્રથમ ગઝલસંગ્રહ ૧૯૬૫માં પ્રગટ કર્યો ત્યારે સંગ્રહનું નામ પણ ‘ગૌતમી’ રાખ્યું હતું. આ સંગ્રહમાં ૭૦ ગીત, ૪૬ ગઝલ, સાત નઝમ અને ૧૨ મુક્તક છે.
કવિ ભરત વિઝુડાએ તલસ્પર્શી અભ્યાસ કરીને કવિના કવનની સાથે દિલહરને દોસ્તી થાય છે. એમનાં કેટલાંક નીચાણો કાબિલેદાદ છે.



કવિ એમનો બીજો ગઝલસંગ્રહ ‘કસ્તૂરી’ ૧૯૬૮માં આપે છે જેમાં ૭૨ ગઝલ છે અને ત્રીજો સંગ્રહ ‘દિશા’માં ૮૧ ગઝલ છે. એમના મિત્રોએ પ્રતિનિધિત્વ રચનાઓનો સંગ્રહ ૨૦૦૧માં ‘પસંદગી’ નામે પ્રગટ થાય છે. આ સંગ્રહની પ્રસ્તાવના આપણા અગ્રગણ્ય શાયર શોભિત દેસાઈએ લખી છે. પોતાના ઉછેર અને અભ્યાસ માટે માતાએ કાળી મજૂરી કરી હતી. પોતાનો સંગ્રહ ‘કસ્તૂરી’ સ્વર્ગસ્થ માતાને અર્પણ કરીને અંજલિ આપે છે.
જીવતાં આપી શક્યો જો હોત તમને કસ્તૂરી
શક્ય છે તો ખોઈ ના બેસત તમારી હુંફ હું
સિહોરમાં એ સમયે સંગીતકાર અને ગાયક ચંદુભાઈ મુલાણી સાથે દિલહરને દોસ્તી થાય છે. એમના પ્રોત્સાહનના પરિપાકરૂપે ગીતે લખવાં શરૂ કરે છે.

દિલહર ચંદુભાઈનાં પ્રદાન વિશે લખે છે.
‘એકાદું ગીત તુંય લખને યાર’ એમ વારંવાર મને કીધાં કરે અને ઘણી ઘણી મથામણને અંતે એકાદ ગીત મને આવડે એનું – હું લખી આપું. થોડી જ વારમાં એ તરજ બેસાડી દે અને મિત્રોની મહેફિલમાં ગાઈ બતાવે. આમ કરતાં કરતાં મને લગની લાગતી ગઈ. સર્જનની આ પ્રક્રિયા દરમિયાન ચંદુભાઈ તેમનો પરિચય ભાવનગરના ગઝલકાર કિસ્ત કુરેશી સાથે કરાવે છે. પછી દરેક તબક્કે દિલહરને કિસ્મતભાઈનું માર્ગદર્શન મળવા મંડે છે.
દિલહર પરંપરાના શાયર કહેવાય, પણ એમના સર્જનમાંથી પસાર થતાં લાગે છે કે એ પરંપરાથી ઊફરા ચાલ્યા છે અને આધુનિકતાનો સંસ્પર્શ કરતી અનેક ગઝલો આપી છે. આપણે એમનું એક પ્રખ્યાત મુક્તક જોઈએ:

હું આવી જઈને મૃત્યુની અસર નીચે નથી સૂતો,
ચણીને ઈંટ ને ચૂનાનું ઘર,
નીચે નથી સૂતો,
સ્મરણ રૂપે રઠ્ઠો છું જીવતો
હું સર્વના હૈયે,
મને ના શોધશો અહીં,
હું કબર નીચે નથી સૂતો.
અહીં વાત સ્મરણની છે. અંતિમ સમયનો ઉલ્લેખ છે. અહીં મરણપથારી સ્મરણપથારી બની ગઈ હોવાની વાત છે. આપણે બધા સંભારણાંમાં જીવીએ છીએ. સ્મરણ ક્યારેક મૂડી બની જતું હોય છે.
આ મુક્તકમાં ભાવ અને ભાષાનો સુંદર સમન્વય છે. સર્જકનું મૃત્યુ ક્યારેય થતું નથી. એ બધામાં સ્મરણમાં અને યાદોમાં જીવે છે. કબર ક્ષર દેહનો નિવાસ બને છે, પણ યાહકો અને ભાવકોના હૈયામાં અક્ષરદેહ ધબકતો હોય છે.
આમ આ ગઝલકાર પાસે નૂતન દૃષ્ટિ છે અને અભિવ્યક્તિની વિશિષ્ટતા પોતીકી. વર્ણનશૈલી,

સુખનો આશુ પટેલ

પાસવર્ડ

feedback@bombaysamachar.com

ગયા રવિવારે લેખિકા વંદના શાંતુઈદુના કેન્સર વિષેની વાત અધૂરી રહી ગઈ હતી. હવે આગળ જાણીએ એમની કેન્સરમાંથી ફરી ઊભાં થઈને સામાન્ય જીવન જીવવાની વાત....
નવરાત્રીના દિવસો હતા. એ દરમિયાન એક દિવસ કાંઈ ગમતું નથી એવી લાગણી અનુભવી. મારા પતિને કહ્યું પણ ખરું કે ‘મને કશું ગમતું નથી, ઉદાસી લાગે છે.’ એ એના સ્વભાવ પ્રમાણે બોલ્યા, ‘હમણાં તો ગીતો ગાતી હતી ને શું થયું! એકાદ કવિતા લખી નાખ જા, મજા આવી જશે.’
‘હં...’ એવો છણકો કરીને હું કામે ચડી ગઈ અને ભૂલી ગઈ ઉદાસી. તૈયાર થઈને ઑફિસે જવા નીકળતી હતી ને સોફા પર બેસી ગઈ દીકરા સાથે વાતો કરતી-કરતી. કેમ કે મારા પતિ હિરેનનો ફોન આવ્યો કે ‘સત્યનારાયણની પ્રસાદી – શીરો લઈને આવું છું.’ ને હું તો આમ પણ પરસાદિયા ભગત, બેસી પડી અને... એ જ વખતે પતિ અને દીકરાની સામે જ ખેંચાઈને બેહોશ થઈ ગઈ, પણ મારે એક વાત કહેવી છે કે મને હોશિયાર સાથે સંવેદનશીલ ડોક્ટરો મળ્યા. રિપોર્ટ્સ પછી ખબર પડી કે બ્રેન ટ્યુમર છે, પણ મને કહે કોણ, કઈ રીતે? સ્વજનોની હિંમત ન’તી. જ્યાં દાખલ કરેલી એ રો. ધવલ વૈષ્ણવને ખબર પડી કે હું લેખક-કવિ છું. એમણે બહુ જ હળવેથી પ્રેમાળ રીતે શરૂઆત કરી: ‘ધીમે ધીમે ઢાળ ઊતરતી ટેકરીએથી તમને ફૂલ દીધાનું યાદ...’
ને હું બોલી પડી કે ‘હું નહીં, એ તો સોનલા!’
એ હસી પડ્યા. પછી બોલ્યા, ‘બહેન, તમને બ્રેન ટ્યુમર છે.’
થોડીવાર હું સ્તબ્ધ થઈ ગઈ. હું મને જ ઢાળ ઊતરતી જોઈ રહી હતી!
ડોક્ટર ફરી બોલ્યા, ‘હવે આવા ટ્યુમરનું ઑપરેશન સાવ નોર્મલ છે. સારું થઈ જાય છે.’
હું સ્તબ્ધતામાંથી બહાર આવી ગઈ હતી. કહ્યું, ‘થેન્ક યુ ડોક્ટર, તમે સાબિત કર્યું કે મારે બ્રેન છે અને યથાસ્થાને છે! પગની પાની તો નહીં ચીરવી પડે!’ અને રૂમમાં ઉપસ્થિત બધાના ચહેરા પર પીડામિશ્રિત હાસ્ય રમી ગયું.
ઑપરેશન પછી શરૂ થયો રેડિયેશનનો દોર. મારા પતિ રોજ સવારે મને વડોદરાથી પાંત્રીસેક કિલોમીટર દૂર, ગોરજ લઈ જતા. આવવા-જવાના કુલ સિતેર કિલોમીટર થાય. મજાકમાં જેને હું મારો પ્રેમી કહું છું એ રેડિયેશન મશીનને પહેલી વાર જોયું ને નજર સામે એટમ બૉમ્બ, નાગાસાકી-હિરોશીમા આવી ગયાં.... શરીરમાંથી લખલાખું પસાર થઈ ગયું. લાખોના જાન લેનાર રેડિયેશન મારી સામે જીવનરક્ષક બનીને

જો એવા બોજ હેઠળ ન દબાઈએ તો...



વંદના શાંતુઈદુ

લીધો હતો તો રેડિયેશનનો સમય મારાં નર્ણદ નિર્કુજબેને સંભાળી લીધો. ત્રણ મહિના એવું અનુભવ્યું કે જાણે ત્રણ માની કાળજીમાં હતી. સાથે ફોઈની છોકરી પાડલ, પરિવાર-મિત્ર ખીમજીભાઈ-વનિતાબેન બારડ, કવિતાબેન-વિરાફભાઈ, મિત્ર કાંતિ, સપના, કમલ અને લાડસાહેબ. કોને ભૂલું ને કોને યાદ કરું! બધાંએ જુદા જુદા મોરચા સંભાળ્યા હતા. આનાથી મોટું સદ્ભાગ્ય બીજું કયું હોય?
સમગ્ર સમય સ્વજનો માટે ચિંતાનો હતો, પણ મેં તો ગીતો-કવિતાના રાગડા તાણ્યા હતા. વાતો પણ લયમાં! બાલ્યાવસ્થા જાણે ફરી પ્રાપ્ત થઈ હતી! હું નાની હતી ત્યારે ઘણી વાર, ખાસ કરીને કાંઈ માગણી મૂકવાની હોય ત્યારે ગીતરૂપે વાત કરતી. અર્ધબેભાન અવસ્થામાં આવેલી કવિતા જે હું આઈ.સી.યુ.માં હતી ત્યારે બખડતી હતી. મારા દીકરાએ એ કવિતા રેકૉડ કરી લીધી હતી:
‘તમને મળી ન મળી, ને મારી અંદર પાછી વળી, જનમ – જનમથી તમે જ છો મારી અંદર, એનાથી હતી અજાણ સદંતર, તમને પામવા દૂખવું તો પડે મારે મારી જ અંદર, એની પણ ખબર હમણાં પડી...’
ખરી કસોટી હવે શરૂ થઈ હતી. બધું જ કોસમાં દેખાય, સામે ઊભેલો માણસ જાણે

મિજાજ મસ્તી

સંજય છેલ

feedback@bombaysamachar.com

ટાઇટલ્સ:

સારું વિચારવા પર હજી ‘સેલ્સ ટેક્સ’ નથી. (છેલવાણી)

એક ૨૪ વર્ષનો છોકરો ટ્રેનની બારીમાંથી બહાર જોઈને બૂમ પાડી રહ્યો હતો...

‘પપ્પા, જુઓ પેલા ઝાડ પાછળ જઈ રહ્યા છે! પપ્પા... જુઓ પેલો સૂરજ ને વાદળો આપણી સાથે દોડી રહ્યા છે!’

સામેની સીટ પર બેઠેલા એક જુવાનને છોકરાનું વર્તન થોડું વિચિત્ર- પાગલ જેવું લાગ્યું. જુવાને છોકરાના પપ્પાને કહ્યું :

‘તમે તમારા દીકરાને સારા ડોક્ટર પાસે કેમ નથી લઈ જતા?’

‘છોકરાના પપ્પાએ હસીને કહ્યું :

‘અમે હોસ્પિટલથી જ આવી રહ્યા છીએ. મારો દીકરો જન્મથી જ આંધળો હતો. આજે જ એને આંખો મળી છે !’

પેલા પિતાના જવાબથી જુવાન શરમાઈ ગયો કે મને બાળક વિશે આવો વિચાર જ કેમ ન આવ્યો? ખરેખર આપણે બીજાની પરિસ્થિતિનો વિચાર કરવાનો વિચાર જ નથી કરતાં. આપણે કોઈને જાણીએ એ પહેલાં જ એના વિશે એક વિચાર કે પૂર્વગ્રહ મનમાં બાંધી લઈએ છીએ. જરૂર છે માત્ર એક વિચારની... એ વિચાર, જેમાં અનુકંપા, સહાનુભૂતિ, લાગણી હોય...

યેસ...વિચાર! ખયાલ! થોટ્સ!...

યુગો પહેલાં આદિ માનવે પોતાના વધેલા નખથી ખોપરીમાં ખંજવાળવા માંડ્યું અને એક પછી એક વિચારો ફૂટવા માંડ્યાં. એક પ્રપ્ત એ અજ્ઞાનમાંથી જન્મે છે એ નવા વિચાર તરફ લઈ જાય છે અને વિચાર પછી પ્રગતિ તરફ. વિચારોને વૈજ્ઞાનિકોના રો-મટીરિયલ્સ કે કાચી સામગ્રી કહી શકાય. ‘મેક્સ પ્લેન્ક’ નામના સંશોધકને વિચાર આવ્યો: ‘નવજાત લોહું શા માટે લાલ હોય છે?’ ને એની ધાતુ વિશેની શોધ શરૂ થઈ.

દિલને હરી લેતી ‘દિલહર’ની ગઝલ સૃષ્ટિ

તગઝૂલ અને તસ્વવુફનો ત્રિવેણી સંગામ રચાય છે એટલે આજે જીવંત લાગે છે. કવિની કાવ્યકળા બોલચાલની સરળ અને સ્વાભાવિક ભાષામાં રવાની સાથે છે ત્યારે આવા શેરનું સર્જન થાય છે:

જુઓ તો આપણામાં અંતર નથી કશું
બે ઓરડાની વચ્ચે ઊભી દીવાલ છે.
‘દિલહર’ નથી ભરોસો મુજને તો આજનો
ને આવવાનું એનું બસ કાલ-કાલ છે

સુરાનો કેફ કયાંથી નીતરે મારા નયનમાંથી
વગર પીધે જ હું પાછો ફર્યા છું મયસદનમાંથી

ઘરેથી નીકળ્યો છું આજ હું એના મિલન માટે
કુંવારી કો’ક કન્યાને કહો આવે શુકન માટે
કવિ રોજ-બ-રોજના વહેવારમાં પ્રયોજાતી ભાષા, કહેવત, રૂઢિપ્રયોગ અને પ્રચલિત પરંપરાનો આશરો લઈને ભાષાના પોતની માવજત કરતો હોય છે.
હું મહેફિલમાં મારા હૃદયની વ્યથાઓ કહેવા જો
બેસું તો આરો ન આવે
કહું રાત આખી છતાંયે ન ખૂટે, બીજાઓનો
કહેવાનો વારો ન આવે.

જીવનની ઘણી દીર્ઘ પળ સાચવીને અમે
અર્ધપળના છશરે લૂંટાયા
રહી અંધકારે ને એકાંતે સાવધ અમે ધોળે દી
ભરબજારે લૂંટાયા.

મળે માઠા શુકન એને કે પાછા વળી જાયે
કપાવી નાક જે કરવા મથે છે અપશુકન અમને

‘દિલહર’ નવા શબ્દો પ્રયોજીને પોતાની ગઝલો અને ગીતોમાં તાજગીનો અનુભવ કરાવે છે. એ સુરાલય માટે મયસદન અને સાકીની શેરી જેવા શબ્દોથી ભાષાના પોતને ભાતીગળ બનાવે છે. જુઓ શેર:

‘ઉઘાડો દ્વાર’ કહી તમને ભલા કાં આપવી તરફી
બતાવો બંધ થાયે છે તમારું મયસદન કયારે?
અરે ઉપદેશકો! સાકીની શેરીમાં તમે કયાંથી?
બતાવો તો ખરા તમને વળી વળચું વ્યસન કયારે?

ગઝલની નિર્માણ સામગ્રીમાં પ્રેમ પાયામાં છે, પણ પ્રેમમાં મળતી વિકળતા અને પરિણામે સર્જાતી વ્યથા શિખર સમાન હોય છે. પ્રેમ વહેવાર બની જાય ત્યારે થતી વેદનાની વાત સરળતાથી કહેવામાં આપણા આ કવિ કાબેલ છે:

મળે છે માર્ગમાં કિંતુ, મિલન કહેવાય ના એને,
હસે છે તો હસે છે એ ફકત વ્યવહાર સમજીને
કદી મંદિર કે મસ્જિદમાં, શિવાલય કે સુરાલયમાં,
ગયો છું તો ગયો છું હું તમારા દ્વાર સમજીને.
એથી જો બેચેન થાતું હો અગર હૃદય તારું
તો પછી મારે હવે સ્મરણ કરવું નથી

મળે તો એમને સમજાવજો કંઈ મૂલ્ય શબ્દોનું
કદી આપી ગયા છે જેઓ મળવાનું વચન અમને.

યશો એથી વધુ નારાજ ભાંગેલું હૃદય ‘દિલહર’
જમાનાને કહો, ઢાંકે નહીં, આખું કફન અમને

વિરહમાં એટલું હર સ્વાસે માગતો રહ્યો
વહી રહેલ હવા આ ન સ્વાસ થઈ જાયે

લે જાતાં જાતાં આપી દઈ અહેવાલ હું આખા
જીવનનો
મહેફિલના ખૂણેથી મળતી જે મૌન નજરની દાઢ
હતી

રંગોના ત્રિવેણી સંગમને જોયો મેં તમારા ચહેરા
પર
બે ગાલ ગુલાબી, ગૌર વદન ને કેશ કલાપો
શ્યામ હતા

જગતના લોક એને શાયરી કહીને નવાજે છે
હૃદય મારું કરે છે વાત જે તારા હૃદય સાથે.

જનોઈવઢ ઘાએ કપાયેલો હોય તેવો દેખાય!
અક્ષરો બધા ભેગા થઈ રાસ રમવા લાગે!
કાંઈ વાંચી ન શકું! તકલીફ હાથની ન હતી, મગજની હતી.
‘ક’ કેમ લખાય એ જ ભૂલી ગઈ હતી!
પાછું અક્ષરોને ઓળખું ખરી, છે ને મગજનું આશ્ચર્ય!

આંખની એકસરસાઈઝ સાથે શરૂ થયું કક્કો ઘૂંટવાનું!
મારા પતિ હાથ પકડીને કક્કો ઘૂંટાવે અને... બસ, થોડા દિવસ પછી કક્કો આવડી ગયો, તે દિવસે ખૂબ રડેલી, ખુશીની મારી, જાણે કેમ્બ્રિજમાં ગોલ્ડ મેડલ ન લાવી હોઈ!

બે વરસ રહેન અને MRIનો દોર ચાલ્યો એ હજુ પણ દર વર્ષે ચાલુ છે. વાંચવામાં શબ્દોનો પહેલો અક્ષર આજે પણ ન દેખાય, પણ હવે ટેવ પાડી દીધી છે એ રીતે વાંચવાની.

આટલો શાર્પ યુ-ટર્ન લઈને જિંદગી ફરી સામાન્ય થઈ ગઈ છે. પેલું ફાઈટિંગ મોડ પર આવી ગયેલું મગજ ક્યારેક સ્વજનો સામે ફાઈટ આપી બેસે છે, હું તેને ધીરેથી સમજાવું છું, ‘યાર, સામે તારાં પોતાનાં છે. જે યુદ્ધમાં તું સૈનિક થઈને લડી હતી એના એ સારિય છે. શાંત, હે મન શાંત થા. દુઃસ્વાન વીતી ગયું છે.’

વંદનાબહેન પોતાના કેન્સર વિષે હસતાં-હસતાં વાતો કરી શકે છે. કેટલાય કેન્સર પેશન્ટ્સને જોયા છે, પણ બહુ ઓછા માણસો સહજ રહી શકે છે. ૨૦૧૪માં વંદનાબહેનને બ્રેન કેન્સર થયું એ વખતે ઑપરેશન અને સારવાર પછી એ કેન્સરમુક્ત થયાં અને એમણે પૂર્વવત્ રીતે જીવવાનું શરૂ કર્યું, પરંતુ ત્યાં વાત પૂરી ન થઈ ગઈ. ૨૦૧૬માં ફરી કેન્સરે ઊધલ્યો માર્યો. એ વખતે તેમને તાળવામાં કેન્સર થયું. એ વખતે પણ મક્કમ મનોબળને કારણે એ ફરી વાર ઊભાં થયાં. એ કષ્ટદાયક સમય યાદ કરીને તેના પર હસી શકે છે. ક્યારેક તો એ એટલાં બધાં હળવાશભર્યા સવારે પોતાના કેન્સર વિશે અને એ પછી ભોગવેલી તકલીફોની વાત કરે કે આપણને એમ લાગે કે જાણે એ બીજી કોઈ વ્યક્તિની વાત કરી રહ્યાં છે!

થોડા સમય અગાઉ ઉભોઈ નજીક તેજગઢનાં દસ હજાર વર્ષ જૂનાં ચિત્રો જોવા માટે એ પરિવાર સાથે ગયાં હતાં. એ ચિત્રો જોવા માટે પવંતારોહણ કરવું પડે. ત્યાં પગથિયાં નથી એટલે ચઢાણ અઘરું છે, છતાં એ ઉપર સુધી ગયાં. જરૂર પડી ત્યારે લાકડી અને કુટુંબના સભ્યોનો સહારો લીધો. એમણે ચિત્રો જોયાં-માણ્યાં. એ વખતે એમણે ‘ફેસબુક’ પર તસવીરો પોસ્ટ કરી હતી એ જોઈને કોઈને કદપના પણ ન આવે કે આ વ્યક્તિ બે વખત અત્યંત ગંભીર કેન્સર સામે લડીને ફરી પૂર્વવત્ જીવન જીવી રહી છે!

વંદનાબહેન એ વાતનો પુરાવો છે કે જીવનમાં ગમે એવી ખરાબ સ્થિતિ આવી પડે, પણ એ કપરી સ્થિતિના ખોજ હેઠળ દબાઈ ન જઈએ તો એમાંથી બહાર આવવાની શક્યતા ઘણી વધી જાય અને એ સ્થિતિ પર હસી પણ શકાય.

વંદનાબહેનના જ શબ્દો ટાંકીએ તો:

પોઈન્ટ ઑફ નો રિટર્નથી યુ-ટર્ન લેવો એટલે?

-એટલે જિંદગી પ્રપ્ત મટીને જવાબ બની જાય એ!

વિચાર- ખયાલ - થોટ્સ...: વિશ્વાસ-વિદ્રોહ- વિદ્વંસ

એક ૧૬ વર્ષના તત્ત્વજ્ઞાનીને વિચાર આવ્યો: ‘પ્રકાશના કિરણ પર સવાર થઈને માણસ જો ઊડે તો એને શું દેખાય?’ ને એણે આખું ભૌતિકશાસ્ત્ર ઊંધલાવી નાખ્યું. તમારા વિચારો, તમે કયા સમાજમાં, કેવી પરિસ્થિતિમાં છો એના પર પણ આધાર રાખે છે.

ઇન્ટરવલ:

મੈં ખયાલ હું કિસી ઔર કા મુઝે સોચતા કોઈ ઔર હૈ. (સલીમ કૌસર)
એક માણસે જોયું કે ૩-૪ હાથીને એક પાતળા દોરડા વડે બાંધેલા હતા. માણસને નવાઈ લાગી કે આટલા તાકાતવર હાથીઓને સાંકળથી નહીં પણ એક મામૂલી રસ્સીથી બાંધેલા છે? હાથીઓ ચાહે તો ગમે ત્યારે તોડીને ભાગી શકે તોય કેમ બંધાઈને ઊભા છે?

પેલાએ હાથીઓના મહાવતને પૂછ્યું, ‘હાથીઓને આવા મામૂલી દોરડાથી બાંધીને રાખ્યા છે? એમાણે ક્યારેય રસ્સી તોડીને ભાગવાનો પ્રયત્ન નથી કર્યો?’ મહાવતે કહ્યું, ‘જ્યારે હાથીના બચ્ચા નાના હોય ત્યારે અમે એમને મામૂલી દોરડાથી બાંધીએ છીએ. પણ કાળક્રમે જેમ જેમ મોટા થાય, તેમ તેમ એ લોકો વિચારવા માંડે કે દોરડાને તેઓ ક્યારેય તોડી ન શકે. એટલે ભાગવાનો પ્રયાસ તો છોડો વિચાર પણ કરતા નથી.’

પેલા હાથીઓની જેમ, આપણે સૌ પણ અનેકવાર, ‘આપણાથી આવું નહીં થાય’, ‘આમ કરશું તો લોકો શું વિચારશે?’, ‘કશું નવું કરતાં પહેલાં ૧૦૦ વાર વિચારવું પડે’, થવા અનેક વિચારોની અદૃશ્ય રસ્સીઓમાં બંધાયેલા છીએ ને? કારણ કે એ ભય પાછળ છે: ‘એક વિચાર!’

એક નાનકડો ક્યૂટ છોકરો રેસ્ટોરંટમાં આવ્યો. વેઈટ્રેસે એને પૂછ્યું, ‘શું આપું?’ છોકરાએ પૂછ્યું : ‘આઈસક્રીમ વિથ મિલ્કશેક કેટલાની આવે?’

‘૫૦ સેન્ટ!’

ભોળા છોકરાએ ખિસ્સામાંથી સિક્કાઓ કાઢીને ટેબલ પર એક પછી એક ગણવા માંડ્યા. પછી ડરીને વેઈટ્રેસને પૂછ્યું, ‘ફક્ત આઈસક્રીમ કેટલાની છે?’

વેઈટ્રેસે વિચાર્યું, ‘આ ટાબલિયો શું ટીપ આપવાનો?’ એટલે છોકરાને તોછડાઈથી કહ્યું,

‘આઈસક્રીમ ૩૫ સેન્ટ્સની ને તને એ જ પરવડશે.’

છોકરાએ ફરીથી સિક્કા ગણીને કહ્યું, ‘ભલે, મને ખાલી આઈસક્રીમ જ આપોને.’

વેઈટ્રેસે આઈસક્રીમ આપી. છોકરો આઈસક્રીમ ખાઈને, બિલના પૈસા ટેબલ પર મૂકીને જતો રહ્યો. પછી વેઈટ્રેસે જોયું કે બિલના પૈસા કરતાં ૧૫ સેન્ટ્સ વધારે હતા. બિલ પર જે લખેલું ને એણે વાંચ્યું

‘૧૫ સેન્ટ્સ તમારી ટીપ, મેડમ!’

વેઈટ્રેસ નિઃશબ્દ થઈ ગઈ. એક નાનકડા બાળકને બીજી વ્યક્તિ માટે કેટલો સરસ વિચાર આવી શકે છે, કારણ કે એ બાળકમાં ભીનું ભીનું ભોળપણ છે, બગડ્યા વિતાનું ભાળપણ છે.

વિચારવું, ખૂબ વિચારવું, અને કર્શૂક નિર્માણ કરવું એ પીડા આપે છે, પણ એ પીડાનો પણ એક અજીબ આનંદ હોય છે. વ્યવસ્થિત અને અવ્યવસ્થિત વિચાર વચ્ચેની એક સ્થિતિ એવી હોય છે કે જ્યાં ક્યારેક સમાધિનો આનંદ મળી શકે. આવી સ્થિતિને યાઈનીઝ વિચારકો ‘લી’ કહે છે.

દરેક સજીક, વિચારકે જાતને અનેક સવાલો પૂછ્યા હશે..‘ઘરડ પર રેડ’ પાડવાની ઈચ્છા ધરાવતો માણસ જ નવું શોધી શકે. તમને લાગે કે તમારા ઘરના વોશબેસિનમાં ટપકતા પાણીમાં કોઈ રિધમ છે, તો તમે વિચારને પકડી પાડેલો માનજો. બાળકને પ્રશ્નો પૂછવાની આદતમાંથી નવા વિચાર મળે છે. ઘણીવાર અજાણતાં જ એક માણસ બીજાને વિચારતો મૂકી શકે. ‘મેરી ઝાંસી નહીં દૂંગી’ કે ‘કિવટ ઇન્ટિયા’ માત્ર વાતો નહોતા, પ્રજામાં પ્રાણ પ્રગટાવતા વિદ્રોહી વિચારો હતા જે શક્તિશાળી સામ્રાજ્યને હલાવી શકતા. ટૂંકમાં, દુશ્મન દેશના લોકોને જૂજવતા કે આપણાં જ દેશમાં ભાઈ-ભાઈને લડાવતા નારાઓ...સૂત્રો...બધું જ એક વિચારથી જન્મે



સ્પોટલાઈટ

મહેશ્વરી

feedback@bombaysamachar.com

આપણી સંસ્કૃતિમાં દીકરી વિદાય વખતે વાતાવરણ એકદમ ઈમોશનલ, એકદમ ભારેખમ બની જતું હોય છે. દીકરી વિદાયનાં ગીતોમાં કરુણરસ છલકાતો હોય છે. કબૂલ કે હૈયાનો હાર, કાળજાનો કટકો જેવી દીકરી કાયમ માટે ઘર છોડી જવાની હોય ત્યારે ખાલીપાનો અહેસાસ થાય, હૈયું ભારે થઈ જાય. દીકરીની વિદાય વખતે આપણે શોકાતુર થઈ જઈએ છીએ. તટસ્થ ભાવ નથી રાખી શકતા. વાસ્તવિક જીવન – રિયલ લાઈફ ઉપરાંત નાટક સિનેમાની રીલ લાઈફમાં પણ મેં આ જોયું છે, અનુભવ્યું છે. મારું એવું માનવું છે કે લગ્ન સુધી દીકરી મા – બાપની છત્રછાયામાં ઉછરે છે. લગ્ન પછી એ પોતાનું સ્વતંત્ર અસ્તિત્વ નિર્માણ કરવા જઈ રહી હોય છે. જીવનના એક નવા પડકારને પહોંચી વળવા એ નીકળતી હોય ત્યારે એને હસીને શુભેચ્છા આપીને વિદાય કરવી જોઈએ. એટલે મને રડવું ક્યારેય નથી ગમ્યું. ગમે એવી વિકટ પરિસ્થિતિ હોય, હું ક્યારેય ક્રુજ ગઈ હોઈશ, પણ ક્યારેય મારી આંખોમાંથી શ્રાવણ – ભાદરવો નથી વરસી પડ્યા.

આજે પરિસ્થિતિ બદલાઈ છે, પણ ૩૦ – ૪૦ વર્ષ પહેલા દીકરી પરણીને સાસરે ગયા પછી પોતાની આગવી, અનોખી અને અલગ દુનિયા વસાવવાનાં સપનાં સેવતી હતી. નવા વાતાવરણમાં, નવા લોકો વચ્ચે પોતાનું સ્વતંત્ર અસ્તિત્વ નિર્માણ કરવાના એના અરમાન રહેતા. તૈયારી માટે બહુ ઓછો સમય હોવા છતાં ઈશ્વરની કૃપાથી દીકરીનાં લગ્ન સરસ રીતે પાર પડ્યા. પ્રસંગ પૂરો થયા પછી મેં હસતા મોઢે દીકરીને વિદાય આપી સાસરે વળાવી. વૈવાહિક જીવનમાં સરસ રીતે ગોકવાઈ જાય એ માટે આશીર્વાદ અને શુભેચ્છા પણ આપ્યા. સાંસારિક જીવનની એક જવાબદારી પૂરી થઈ. દીકરાનું કોલેજ ભણતર ચાલી રહ્યું હતું અને નાની દીકરી તો ભણતરની સાથે કામ કરી થોડી કમાણી પણ કરી રહી હતી. સરિતાબહેન જોશી સાથેના ‘દેવકી’ નાટકના શો પણ થઈ રહ્યા હતા. અંગત જીવન અને વ્યવસાયિક જીવન વચ્ચે સમતુલા જળવાઈ રહી હતી.

દેશી નાટક સમાજ છોડ્યા પછી મને મરાઠી નાટકોમાં કામ કરવાની તક મળી હતી એની વાત મેં અગાઉના



‘વિક્રમ અને શનિ’

પ્રેક્ષક માઈબાપને ક્યારે શું ગમી જાય એના કોઈ ગણિત નથી હોતા. કોઈ નાટક પ્રેક્ષકો વધાવી લે, એને ગળે વળગાડે તો કોઈ નાટકને એવો જાકારો આપે કે વાત ના પૂછો. પહેલા જ શો પછી સુપરફ્લોપનો અંદાજ આવી જાય. કવિ અને નાટ્યલેખક મૂળશંકર મુલાણી સાથે આપું બન્યું હતું. તેમનું નવું નાટક ‘રત્નાવલિ’ શુંગાર અને હાસ્ય રસનું મિશ્રણ હતું, પણ પ્રેક્ષકોને પસંદ ન પડ્યું. દર્શકોને અચરજ થાય એ માટે તેમણે ટૂંક સીન આવે એવું ‘વિક્રમ અને શનિ’ નામનું નવું નાટક લખ્યું. નાટકમાં ટૂંક સીનની મદદથી શનિનો ગ્રહ ઉપરથી ફરતો ફરતો નીચે ઉતારવામાં આવતો હતો. આ શનિના ગ્રહમાંથી તણખા ઝરતા અને

અદભુત પ્રકાશ આયોજનથી પ્રેક્ષકો દિગ્મૂઢ બની જતા. કેટલાક લોકો તો આ સીન જોવા જ ફરી ફરી આવતા હતા. વિજ્ઞાનમાં ખૂબ રસ ધરાવતા મૂળશંકર ભાઈએ જ આ દૃશ્યના મંચનમાં રસ લીધો હતો. ‘વિક્રમ અને શનિ’ નાટકને સારી સફળતા મળી.

એક દિવસ કવિશ્રી ધિયેટર પહોંચવા ઘરેથી નીકળી ટ્રામમાં ચડવા ગયા ત્યાં તેમનો પગ સરકી ગયો. પડ્યા અને ખભાનું હાડકું ભાંગી ગયું. ફરજીયાત નિવૃત્તિ લેવી પડી. ધાર્મિક વૃત્તિવાળા કવિશ્રી માનવા લાગ્યા કે શનિએ તેમને બરાબરનો પરચો બતાવ્યો અને એટલે તેમના ખભાનું હાડકું તૂટી ગયું. ત્રણ મહિના માંદગી ભોગવી સાજા થયા. ■

હમામાં કરી હતી. એમાં કામ કરવાના આર્થિક ફાયદા ઉપરાંત મરાઠી રંગભૂમિમાં મારું નામ જાણીતું બન્યું એ મોટો ફાયદો હતો. એક દિવસ મરાઠી નાટકના પ્રોડ્યુસરનો મને ફોન આવ્યો. ‘કિનારા’ નામના નાટકમાં રિપ્લેસમેન્ટનો રોલ કરવાનો હતો. નાટકની હિરોઈન અને સાઈડ હિરોઈન વચ્ચે કોઈ વાંધાવચકા પડ્યા અને એનો આપસી ઉકેલ ન આવવાથી નિર્માતાએ હિરોઈનનો રોલ મને ઓફર કર્યો. મારા નામનું વજન પડતું હતું એટલે ૨૦૦ રૂપિયા નાઈટ (એક શો કરવાનું મહેનતાણું) નક્કી થયા. મરાઠી નાટક કરવાનો એક ફાયદો એ થાય કે લગભગ દરરોજ શો હોય અને ક્યારેક તો એક જ દિવસમાં બે કે ત્રણ શોનું પણ આયોજન કરવામાં આવ્યું હોય. હું વિચાર કરવા લાગી કે ઈશ્વર કેટલું ધ્યાન રાખે છે. મોટી દીકરીનાં લગ્ન પૂરા કરી જવાબદારીમાંથી નવરાશ મળ્યા પછી જ આ નવી ઓફર આવી. લગ્નની વાત ચાલી રહી હતી ત્યારે જો આ ઓફર આવી હોત તો એ હું કોઈ કાળે સ્વીકારી ન શકી હોત.

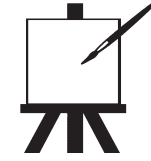
મરાઠી નાટકના નિયમિત શોમાં હું ગૂંથાઈ ગઈ. કેટલાક મહિના પસાર થયા હશે ત્યાં ખબર પડી કે પરણીને સાસરે ગયેલી મોટી દીકરી પ્રેગ્રન્ટ છે. આપણે ત્યાં દીકરીની પ્રથમ સુવાવ પિયરમાં કરવાનો રિવાજ છે. એટલે હું દીકરીને ઘરે લઈ આવી અને ખોળો ભરવાની વિધિ પાર પાડી. માતૃત્વ ધારણ કર્યું ત્યારે મારા માથે કેવી વીતી હતી એ હું નહોતી ભૂલી. મેં જે કંઈ વેચ્યું હતું એનો પડછાયો પણ દીકરી પર ન પડે એની તકેદારી રાખી. દીકરીની તબિયત સારી હતી એટલે ચિંતાનું કોઈ કારણ નહોતું. રોક્ટરે ડિલીવરીની તારીખ આપી હતી, પણ એ જ સમયે મરાઠી નાટક માટે મારે દુરમાં જવાનું થયું. મેં દીકરી ચેરીને બધી વાત કરી તો તેણે મને હૈયાધારણ આપી કે ‘મમ્મી, તું જરાય ચિંતા નહીં કરતી. મારી તબિયત એકદમ સારી છે. કોઈ વાંધો નહીં આવે.’

દીકરીના જવાબથી મને ધરપત થઈ અને થોડી હિંમત પણ બંધાઈ. ટૂં માટે મેં બેગ તૈયાર કરી, પણ હું નીકળવાની તૈયારી કરતી હતી ત્યાં જ ચેરીને દુખાવો ઊપજ્યો. મારે એની પાસે હાજર રહેવું જરૂરી હતું, પણ છેલ્લી ઘડીએ

નિર્માતાને નાટક માટે હું ના ન પાડી શકું. હોસ્પિટલમાં ચેરીને એડમિટ કરી હું પુણે જવા ઊપડી. નાટકનો શો હું પુણેમાં કરી રહી હતી, પણ મારું મન તો મુંબઈમાં દીકરી પાસે હતું. બે શો કર્યા પછી મેં નિર્માતા સમક્ષ મારી હાલતનું બયાન કર્યું અને તેઓ મારી માનસિક અવસ્થા સમજી ગયા અને મને જવાની રજા આપી. રાતના બે વાગ્યે હું મુંબઈ ઘરે પહોંચી. પહોંચતાની સાથે ખબર પડી કે હું નાની બની ગઈ છું. દીકરીને ઘરે દીકરો આવ્યો છે. મુસાફરીનો બધો જ થાક ઉતરી ગયો અને હૈયામાં હરખની હેલી ઊપડી. માનું હૈયું કાબૂમાં રહે? તરત હોસ્પિટલ પહોંચી અને મને જોઈ હોસ્પિટલના બેડ પર સૂતેલી મારી દીકરીના ચહેરા પર ચમક આવી ગઈ.

હું ફરી મારા રૂટિનમાં ગોકવાઈ ગઈ. મરાઠી નાટક ‘કિનારા’ના શો મુંબઈમાં પણ ચાલુ હતા અને બહારગામના પણ શો કરી રહી હતી. જોકે, ઘરની જવાબદારી થોડી વધી ગઈ હતી. નાની દીકરી અને કોલેજમાં ભણતા દીકરાની સાથે હવે ચેરી અને એના દીકરાનું પણ ધ્યાન રાખવાનું હતું. નવજાત શિશુની કાળજીમાં વિશેષ ધ્યાન આપવું પડે. બાળક ઉછેરનો અનુભવ હોવાથી મને કોઈ મુશ્કેલીનો અનુભવ નહોતો થઈ રહ્યો. એ વખતે મારે નવું રેશનકાર્ડ બનાવવાનું હતું. એટલે હું માસ્ટર રહેતા હતા એ જોગેશ્વરીના ઘરે ગઈ. ત્યાંથી નામ કઢાવ્યા પછી જ બોરીવલીમાં નવું રેશનકાર્ડ મળી શકે એમ હતું. જોગેશ્વરી જઈને જોયું તો મારો દીકરો શાંઝિલ ગલીના નાકે બેઠેલો જોયો.

હું વિચારમાં પડી ગઈ કે મારો દીકરો અહીં કરે છે શું? રોજ સવારે તો કોલેજ જાઉં છું એમ કહી નીકળતો અને કોલેજ છૂટવાના સમયે ઘરે પાછો આવી જાય. એટલે એ બીજે ક્યાંય જતો હશે એની ગંધ પણ મને ક્યાંથી આવે? ઘરમાં જઈ મેં માસ્ટર સાથે રહેતા શાન્તાબહેનને પૂછ્યું કે શાંઝિલ અહીં કેમ આવ્યો છે? શાંત બહેને એકદમ ઉડાઉ જવાબ આપ્યો કે ‘ક્યારે આવે છે ને ક્યારે જાય છે અમને કશી ખબર નથી.’ મને આશ્ચર્ય થયું અને આઘાત પણ લાગ્યો કે મારો દીકરો અહીં વિના કારણ આવીને બેસી રહે છે એની જાણ મને કરવાની તરફી પણ તેમણે ન લીધી? જોકે, એમની પાસે અપેક્ષા રાખવી એ મારી જ ભૂલ છે એમ મેં મન મનાવી લીધું. દીકરાને બધી પુછપરછ કરતા ખબર પડી કે આઠ મહિનાથી ભાઈસાહેબ કોલેજમાં જ નથી ગયા. હું હેભતાઈ ગઈ. ઈશ્વર મારી હજી કેવી અને કેટલી કસોટી કરવા માગે છે એ વિચાર મને આવી ગયો. ■



અભિમન્યુ મોદી

કેન્વાસ

feedback@bombaysamachar.com

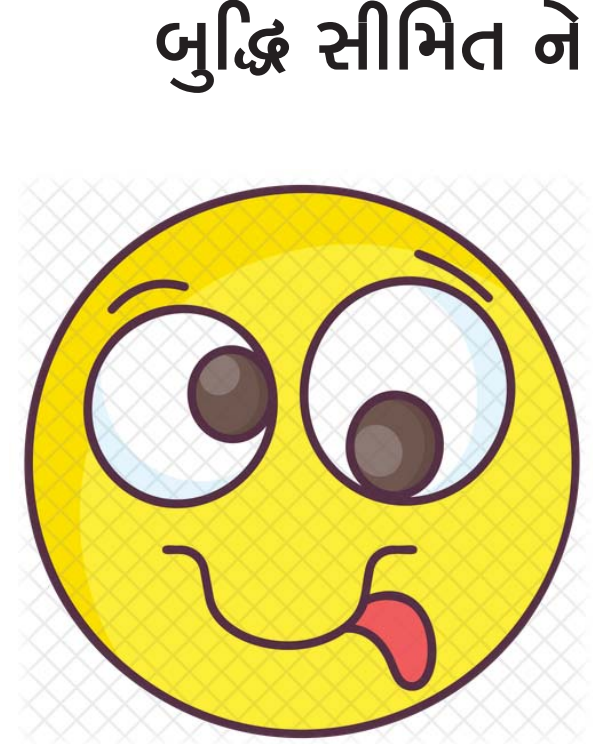
બટ્રાન્ડ રસેલનું નામ સાંભળ્યું જ હશે. એ વિખ્યાત બ્રિટિશ વિચારક અને જાણીતા સર્જક હતા.

‘લાઈફ ઇઝ નર્થિંગ બટ અ કોમ્પિટિશન ટુ બી ધ કિમિનલ રાધર થેન ધ વિક્ટિમ’ ફિલ્મ ‘એનિમલ’ને રિલીઝ થયાને મહિનાઓ વીતી ગયા પછી પણ આલ્ફા મેનના નામે રડતા રહેતા રુદાલીઓને ફર લાગે એવું સટીક સત્ય કહેનારા બટ્રાન્ડ રસેલના આ જાણીતા ક્વોટનો સાદો ભાવાનુવાદ એ થાય કે ‘જિંદગી એટલે પીડિત નહિ પણ ગુનેગાર બનવાની સ્પર્ધા’.

ડાર્વિનના સિદ્ધાંતને જ માનવજાતના સંદર્ભમાં વધુ ચોકસાઈપૂર્વકના રજૂ કરનારા બટ્રાન્ડ રસેલને સાહિત્યનું નોબેલ પારિતોષિક મળ્યું હતું તો શું માત્ર લેખક હતા? ના. એ માત્ર તર્કશાસ્ત્રી, ફિલસૂફ કે આજની રાઈટ-વિંગર લોબી જેને ‘બુદ્ધિજીવી’ કહીને વખોડી નાખે છે તેવા બૌદ્ધિક માણસ હતા, જેમણે આજથી એક સદી પહેલાં સુષુ ફિલસૂફીમાં ‘એનાલિટીક ફિલસૂફી’માં બીજ રોખ્યાં. દેખીતાં તથ્યોનું પૃથક્કરણ કરતાં એમણે શિખવાડ્યું.

જોકે, આજે અત્યારે આપણે વાત કરવી છે બટ્રાન્ડ રસેલથી પણ ચડી જાય એવી એક વ્યક્તિની. એ વ્યક્તિ ‘કોણ?’ એવા સવાલનો આ છે જવાબ:

થયું એવું કે એક વખત વિજ્ઞાનના પ્રખર હિમાયતી એવા બટ્રાન્ડ રસેલે બ્રહ્માંડ-સૃષ્ટિ-દુનિયા જેવા વિષય ઉપર ગહન વ્યાખ્યાન આપ્યું. એમનું વક્તવ્ય હજી ચાલુ હતું ત્યાં ઓડિયન્સમાંથી એક લેડી ઊભાં થયાં એ લેડી માસી કહી શકાય એવડી ઉમરનાં હશે.



એ માસી બટ્રાન્ડ રસેલને કહે: ‘તું ભાઈ, બહુ બકવાસ કરી રહ્યો છે. આ પૃથ્વી ખરેખર તો સીધી સપાટ ડિશ જેવી છે અને તે ડિશનો ભાર એક વિશાળ કાયબાએ ઉપાડ્યો છે.’

પીઠ અને જ્ઞાની માણસની અદામાં રસેલે સ્મિત કર્યું અને બહુ નમ્રતા સાથે હકારાત્મક અંદાજમાં પૂછ્યું કે, ‘તો લેડી, મને એ કહી

બુદ્ધિ સીમિત ને મૂર્ખતા અંતહીન!

શકો કે તે કાયબો ક્યાં ઊભો છે?’ પેલા માસીનો સણસણતો ઉત્તર:

‘તું તો બહુ બુદ્ધિશાળી છે ને કંઈ, તો એટલી ખબર નથી પડતી શું? દરેક કાયબો બીજા કાયબાની પીઠ ઉપર ઊભો હોય, ભઈલા.’

બટ્રાન્ડ રસેલે ફરીથી સ્મિત કર્યું અને પોતાની હાર સ્વીકારી લીધી. બટ્રાન્ડ રસેલ કરતાં પણ પેલી ચડિયાતી વ્યક્તિ એટલે આપણાં આ લેડી ઊઠેં માસી. એ ચડિયાતી વ્યક્તિ એટલે તમારા ‘ફેસબુક’માં રહેલા ને યુવાન બનવા યનગનતા પેલા પચાસ વર્ષના ઢગા. એ વ્યક્તિ એટલે તમારા પાડોશી. એ વ્યક્તિ એટલે ફેમિલી વોટ્સએપ ગ્રુપમાં રાખવા પોલા દૂરના એક સગા. એ વ્યક્તિ એટલે તમારા ઇન્સ્ટાગ્રામની દરેક સ્ટોરી ચૂપચાપ જોઈને અમારી પંચાત કરનારા તમારા નજીકના કહેવાતા ફિતેચ્છુ. ભલભલો ભેજાબાજ માણસ જ્યાં હાર સ્વીકારી લે એવી અનેકાનેક અદ્ભુત ભેજાગેપ હસ્તીઓની વચ્ચે તો આપણે રહીએ છીએ.

મજાની વાત એ છે કે આ લોકોની તાદાદ દરેક વસતિ ગણતરીએ વધતી જાય છે! આવી ગણતરીમાં ફક્ત નાગરિકોની સંખ્યા જ નહીં, સેક્સ (એટલે કે જાતિ), નાત, ઉંમર, આવક, કોમ, ધર્મ, ઘરની પ્રોપર્ટી, ભાષા, શિક્ષણ છત્યાદિ છત્યાદિ વિગતોનાં ખાનાં પણ ભરાય છે. હવે ભાવિ વસતિ ગણતરી વખતે એક ખાનું ખાસ ઉમેરવું જોઈએ– મૂર્ખતાનું! એ મૂર્ખતા માપવા માટે કોઈએ ‘મૂર્ખતા મીટર’ પણ શોધવું જોઈએ.

આવી મૂર્ખતાની શરૂઆત તો ક્ષિતિજને પેલે પારથી થાય. એના

માટે અનંત બ્રહ્માંડ પણ ટૂંકું પડે. નાદાની અને મૂર્ખતા વચ્ચેનું બોન્ડિંગ મજબૂત થતું જાય છે. હવે ફરક એટલો આવ્યો છે કે પહેલાં મૂર્ખતા શરમનો પાલવ ઓઢતી હવે તો અડધા બેવફૂફે દુનિયા ચલાવી રહ્યા છે!

અરે, અહીં આપણે પેલા ઇન્ફલ્યુઅન્સરોનેય યાદ કરી લેવા જોઈએ. છૂટાછવાયા અપવાદને બાદ કરતાં મોટા ભાગના સોશયલ મીડિયા ઇન્ફલ્યુઅન્સર એટલે જગતનો સરેરાશ આઈ.ક્યુ. નીચે લઈ જવા માટે દિવસ-રાત મચી પડતા હીશિયાર મૂઢમતિઓ! દાનથી કે ડાન્સથી, ગાળથી કે વાળથી – સતત પોતાનું ધ્યાન ખેંચવા માટે આ ઇન્ફલ્યુઅન્સર્સ કંઈ પણ કરી રહ્યા છે.

કોમેડી એટલે શું એ કેટલા કોમેડિયનોને ખબર છે એ સવાલ છે. એમાં પણ સ્ટેન્ડ-અપ કોમેડી તો આખો અલગ જ જોનર. એ જોનરની પેટા શ્રાન્ચ એટલે વડવાઈમાંથી વડવૃક્ષ બની ગયેલું ‘રોસ્ટિંગ કલ્ચર’. એ કલ્ચરની કોઈ સીમા હોતી નથી તોપણ એક લિમિટ હોય છે. વળી એમાં કોઈ પોડકાસ્ટર પોતાની માર્નિસ અક્કલનું પ્રદર્શન કોમેડીના નામે કરે તો આપણી નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ સહિત અડધો દેશ એમાં સમય બગાડે.

વાત માત્ર સોશિયલ નેટવર્ક્ના ‘ઇન્સ્ટાગ્રામ’ જેવાં પ્લેટફોર્મ્સની નથી, વાત શીઅર સ્ટુપિડિટીની છે. ઠોક હોવું વાંક નથી, પણ પોતાની અક્કલહીનતાનું પ્રદર્શન બિનજામીનપાત્ર ગુનો હોવો જોઈએ. આવા ગુનેગારો અને ઉંમરને કોઈ સંબંધ નથી.

કુંભથી લઈને કામચોરી સુધીના વિષયોમાં આ મુક રાજ ફેલાયેલું છે, જેને સિકંદર પણ જીતી શકે એમ નથી. અત્ર-તત્ર-સર્વત્ર ફેલાયેલા આવા મહાન અબૂજ લોકો સાથે રોજ પનારો પડતો રહેશે ત્યારે પોતાની માનસિક સ્થિરતા જાળવી રાખવા શું કરવું?

છે કોઈ યુનિવર્સલ ઉપાય? ■



બ્રાન્ડ બનશે સમીર જોશી

બિઝનેસ વધશે

feedback@bombaysamachar.com

જેન્ડર ઇક્વાલિટી અર્થાત્ લૈંગિક સમાનતાની વાતો આપણે થોડાં વર્ષોથી સાંભળી રહ્યાં છીએ. આજે આ વાત કરવાનું મન એટલા માટે થયું કારણ કે હાલમાં WPL (વુમન પ્રીમિયર લીગ) ચાલે છે. થોડા સમય પહેલાંની વાત કરીએ તો આપણને મહિલા ખેલાડીઓનાં નામ પણ નહોતાં ખબર. આજે એમને અદલોદલ પુરુષની જેમ રમતાં જોવાની મજા પણ આવે છે.

એક ડેટા અનુસાર ૨૦૨૩માં WPL ની વ્યૂઅરશીપ ૫૦ મિલિયન હતી (૧ મિલિયન = ૧૦ લાખ), જે ૨૦૨૪ માં વધીને ૧૦૩ મિલિયન થઈ અને થોડા સમયમાં આપણને આ વર્ષનો ડેટા મળશે, જે આનાથી પણ ઘણો વધુ હશે.

એક વાત હંમેશા ચર્ચામાં રહે છે પછી તે બોલિવૂડ હોય કે એડર્વાઈઝિંગ, સમાજમાં જે ચાલી રહ્યું છે એ જ તે દર્શાવે છે.

માર્કેટિંગમાં આ વાત બીજી રીતે પણ ચર્ચાય છે કે બ્રાન્ડ્સ પોતાના કેમ્પેન દ્વારા સમાજમાં બદલાવ લાવે છે કે સમાજમાં જે ચાલી રહ્યું છે તેનો અભ્યાસ કરી લોકો સમક્ષ એને દર્શાવી તે બદલાવની વાત કરે છે (આને બિહેવિઅર ચેંજના સંદર્ભમાં લેવી). દલીલો બંને તરફી છે તેથી આપણે તેમાં ન પડતાં કંઈ રીતે સ્ત્રી આજે ખરીદીમાં મહત્વનો ભાગ ભજવે છે અને અમુક કેમ્પેન જોઈએ, જેમાં સ્ત્રી કંઈ રીતે સમોવહી બની છે તે જાણીએ.

સ્ત્રીઓ આજે ખરીદીના નિર્ણયમાં મહત્વનો ભાગ ભજવે છે. આ વાત ફક્ત ઘરમાં વપરાતી ચીજો પૂરતી મર્યાદિત નથી. વેંકેશનમાં ક્યાં જવુંથી લઈને ક્યાં બાઈક અથવા સ્કૂટર ખરીદવું તે પણ એ નક્કી કરે છે. આથી એડ કેમ્પેનમાં આજે સ્ત્રીઓ ફક્ત એક ખૂબસુરત મોડેલ તરીકે નહિ, પણ પોતે ખરીદારીના નિર્ણયમાં ભાગ



ભજવે છે તે બતાવવામાં આવે છે.

ઇક્વાલિટીનો બદલાવ એટલે ફક્ત સ્ત્રી ઑફિસમાં જઈ કામ કરે છે કે એ પણ કેરિયરલક્ષી છે કે પછી અમુક પ્રકારના ડ્રેસ પહેરે છે કે પછી એ પણ પુરુષની જેમ સિગારેટ અને દાદૂ પીવે છે એટલા પૂરતો સીમિત ના હોવો જોઈએ, કારણ કે આ એક પ્રકારનો બાહ્ય અભિગમ છે. સમાનતાની વાત તો રોજખરોજનાં જીવનમાં આવવી જોઈએ અને તેને અમુક બ્રાન્ડ્સ લોકો સમક્ષ સુંદર રીતે મૂકે છે.

સ્ત્રી કે પુરુષનું શરીર અમુક પ્રકારનું પોષણ અમુક વય પછી મળે છે. આ વાત બંને માટે સમાન છે. અમુક મલ્ટિ વિટામિન બનાવતી બ્રાન્ડે ‘અમુક વર્ષ પછી લગ્ન દિવસની ભેટમાં કે ટ્વિશયમની ગોળી આપવામાં આવે છે ’ એ વાત સરસ રીતે પેશ કરી છે. બીજી બ્રાન્ડે પતિપત્ની બન્ને આખો દિવસ પોતપોતાનાં કામમાં વ્યસ્ત હોય છે અને તેથી એમને અમુક પોષણની જરૂર છે તેથી એ ઘરે આવી અથવા સવારે સાથે બેસી તે પોષણ મેળવે છે.

હાલમાં એક કેમ્પેન જોઈ, જેમાં લોકોના વાસ્તવિક જીવનમાં બનેલી વાત રજૂ કરવામાં આવી છે. ત્રણ બહેન મળીને પોતાના પિતાને એક વિશાળ જમીનનો પ્લોટ ભેટમાં આપે છે. અહીં પણ સ્ત્રી આજે કંઈ રીતે આગળ વધી છે અને પોતે પુત્ર જે કરે તે કરી શકે છેની વાત છે.

એક નામી ઑટોમોબાઇલની કંપનીએ પોતાના ઇલેક્ટ્રિક વેહિકલ બંને માટે છે તેને બતાવવા બંને અલગ અલગ કારમાં આપે છે. અહીં પણ સ્ત્રી આજે કંઈ રીતે આગળ વધી છે અને પોતે પુત્ર જે કરે તે કરી શકે છેની વાત છે.

‘શેર ધ લોડ’ કેમ્પેન જે વૈશ્વિક સ્તરે પ્રખ્યાત થયું તે એક કપડાં ધોવાના પાઉડરની બ્રાન્ડે બનાવ્યું હતું. આમાં એક પિતા પોતાની દીકરીને તેના ઘરે ઑફિસથી આવી કંઈ રીતે બધું મેનેજ કરે છે તે જુએ છે.

પિતાને લાગે છે કે દીકરી એકલી કેસલો બધો કામનો બોજ લે છે એમાં એના પતિએ મદદ કરવી જોઈએ. આ વાતે પિતાને પણ પોતાની ભૂલથી અવગત કરાવી કે પોતે પણ ક્યારેય પત્નીની મદદ નહોતી કરી. એક બીજાનો કામનો ભાર શેર કરો આ વાત હતી.

સમાજમાં એક વાત પ્રચલિત છે કે અમુક કામ સ્ત્રીઓજ કરે. આ વાતને બે શ્રાન્ડ્સે સરસ રીતે દર્શાવી છે, જેમાં સ્ત્રી પોતાના પુત્રને શીખવે છે કે ઘરનાં કામ બધાનાં હોય છે. મા ઘરે આવતી હોય છે ને ફોન પર ખબર પડે છે કે પુત્રને ભૂખ લાગી છે. તે ઘરમાં પ્રવેશ કરવાની હોય છે, છતાં એ ફોન પર દીકરાને પેલી વાનગી બનાવવાની રીત બતાવે છે અને એ જ્યારે ખાવાનું બની જાય છે પછી જ એ ઘરની અંદર આવે છે ને કહે છે: ભવિષ્યમાં તું એકલો હોઈશ ત્યારે આ શીખેલું કામ આવશે. તો બીજી એડમાં એક ભાઈ એની બહેનને કહે છે વોર્શિંગ પાઉડર વોર્શિંગ મશીનમાં નાખ. મા આ વાત સાંભળે છે અને કહે છે મને મદદ કર અને ધીરે ધીરે એની પાસે કામ કરાવે છે. અંતમાં કહે છે ઘરનાં કામ બધાનાં કેમ નહિ?

આવાં બીજાં ઘણાં ઉદાહરણ છે. આજે બ્રાન્ડ માટે જરૂરી છે કે આ બદલાવને સમજી પોતાની માર્કેટિંગ વ્યૂહરચના તૈયાર કરવાની. જો બ્રાન્ડ પોતાના કેમ્પેન દ્વારા આવી જ વાતોને અલગ અલગ રીતે રજૂ કરશે તો એમનો તો વેપાર વધશે, પણ સાથોસાથ પુરુષ-સ્ત્રી વચ્ચે ખરા અર્થમાં કેવી સમાનતા હોવી જોઈએ તે વાત પણ લોકો સુધી પહોંચશે. ■



ફલાવરવાઝનો અવાજ સાંભળીને વોયમેન બહાદુર ધસી જઇને બારણે અટકી ગયો. એણે બારણે કાન માંઝ્યા.

‘યુ ચીટ...દગાબોર...ઘોબેબાજ.’ પ્રિયાના મોં પર ગુસ્સો તગતગી રહ્યો હતો.

‘પ્રિયા, બેસ, મારી વાત સાંભળ.’

‘મારે જે સાંભળવું હતું એ બધું સીમા પાસેથી સાંભળી લીધું. મારી સાથે પ્રેમનું નાટક અને લગ્ન આ વિધવા સાથે.’ એણે સીમાને બતાવતા કહ્યું.

સીમાને પ્રિયાનો વિધવા શબ્દ કાળજે ઘા કરી ગયો, પણ એને ઊભે ઊભો ચીરી નાખી અભિની અસલિયતે. પ્રિયા સાથેના અભિના પ્રેમનો ખેલ ખુલ્લો પડી ગયો હતો. એ ઘડીક પ્રિયાની સામે તો ઘડીક અભિ સામે જોતી રહી.

‘પ્રિયા, સીમાનું નામ વચ્ચે નહીં લાવ....પ્લીઝ.’

‘શું જોયું તેં આનામાં હું.....શું આપ્યું એણે જે મારી પાસે નથી.’ સીમાએ કાન પર હાથ મૂકી દીધા.

‘હું તને બધી વાત કરવાનો જ હતો.’ અભિ કહેવા લાગ્યો.

‘સફળતાની સીડી ચડવા તેં મારો યુગ કપ્યો..’

‘પ્રિયા, હકીકત તો એ છે કે, તેં મારો યુગ કપ્યો છે કારણ કે તને મારામાં વિશ્વાસ હતો કે હું એક દિવસ મોટો સ્ટાર બનીશ ને તું સ્ટારની વાદફ બનીને એશ કરીશ.’ અભિએ આખીય વાતનું વહેણ બદલી નાખ્યું.

‘યુ આર એ બ્લડી લાયધર....ઓપોર્ચ્યુનિસ્ટ. તું એક નંબરનો જુદો ને તકવાદી છો.....તેં ફિલ્મ ઇન્ડસ્ટ્રીમાં ટોપ પર પહોંચવા તમામનો યુગ કર્યો....અશોક ટંડન, ચૌબેજી, પિન્ટો, અકબર, ગુલાટી, શીલા, સબીના...કેટલા નામ ગણાવું તને....અને અંતે દુનિયાને બતાવવા તેં આની સાથે સંસાર માંઝ્યો વાહ. સીમા, આ માણસ રસ્તામાં મળતા દરેકને પગથિયાં સમજે છે. આ એક નંબરનો લખાડ ને જુદો છે. તું સંભાળજે, તને રસ્તા પર ન લાવી દે.’ સીમાએ એક નજર અભિ પર કરી.

‘પ્રિયા, જબાન કાબૂમાં રાખ.’ અભિએ પ્રિયાને તમાચો મારવા હાથ ઉપાડ્યો, પણ અટકી ગયો.

‘તું મને મારીશ એમ. યુ બ્લડી રાસ્કલ. આઇ વિલ કિલ યુ, આઇ વિલ કિલ યુ. હું તારી કરીઅર ખતમ કરી નાખીશ. તને બરબાદ કરી દઇશ.’ પ્રિયા બરાડવા લાગી.

‘પ્રિયા, પ્લીઝ શાંત થા. મારી પાસે એક રસ્તો છે....જોઇએ તો હું’ સીમાએ એને શાંત પાડવાની કોશિશ કરી.

‘તું આ મામલાથી દૂર જ રહેજે. અભિ, આઇ વિલ કિલ યુ...પ્રિયા બહાર નીકળી ગઇ.’ પ્રિયાને જોઇને ડઘાઇ ગયેલો બહાદુર પોતાની જગ્યાએ બેસી ગયો.

‘પ્રિયા પ્લીઝ....હું તમારી વચ્ચેથી જતી રહીશ.’ સીમા એને રોકવા પાછળ ગઇ. અભિ એની પાછળ જ હતો.

‘મને તારા ફિલ્મી બલિદાનની જરૂર નથી. અભિ, હવે હું તને બતાવીશ...તારું જો હોગા વો દેખા જાયેગા.’ પ્રિયાએ ગુસ્સામાં કારનું એક્સિલેટર દબાવ્યું. બહાદુરે દોડીને મેઇન ગેટ ખોલ્યો.

પ્રિયાના ગયા પછી સીમા એકીટસે અભિને જોઇ રહી હતી. અભિ દાઢનો ઝાલસ પકડીને બેઠો હતો.

‘પ્રિયાની જલન, એનો ગુસ્સો ખોટો નહતો.. એ અસલામતી અનુભવી રહી છે....ઇન્સિક્યોરિટી.’

‘નાટક છે આ નાટક.’ અભિ બોલ્યો.

‘તને નાટક લાગે છે, કારણ તેં એની સાથે પ્રેમનું નાટક કર્યું હતું.’

‘મને એનો પ્રેમ નાટક લાગતું હતું....એક તકવાદી પ્રેમ.’

‘અભિ, એણે તને કેટલું બધું આપ્યું છે.....પૈસા, કપડાં, મોરલ સપોર્ટ...અને કદાચ શરીર સુખ પણ’

‘એટલે જ તો મેં એના તમામ અહેસાસના બદલામાં એના

.....



વસ્તી વધારાને જોતા દેશમાં ભીડની સમસ્યા હંમેશાં રહેવાની જ અને ભીડ એ નાસભાગની જન્મી છે. દેશ દરેક ક્ષેત્રમાં ઝડપથી વિકાસ કરી રહ્યો છે. આવી સ્થિતિમાં ભીડ નિયંત્રણ અને વ્યવસ્થાપન માટે નવી ફૂલપ્રફ્લ સ્વદેશી ટેકનોલોજી અને સિસ્ટમ વિકસાવવી જરૂરી છે. બી.જી.ની ટેક્નિકો અને પ્રણાલીઓ આપણને મદદ કરી શકે છે પરંતુ કોઈ કામની નથી કારણ કે આપણી ભીડની પ્રકૃતિ અને પ્રવૃત્તિ બંને ભિન્ન છે. આ ટેક્નિકોનો ઉપયોગ કરવા માટે ટેક્નિકલ રીતે નિપુણ લોકોની પણ જરૂર છે. સવાલ એ છે કે શું સરકાર આ અંગે વિચારી રહી છે?

દેશમાં નાસભાગ કે ધસ્તીકંપ, વાઘળ ફાટવુંકે વીજળી પડવા જેવી અણધારી આફત બની ગઈ છે. તેનું મુખ્ય કારણ છે ભીડ. આઝાદી પછી અત્યાર સુધી, તે પછી કુંભ જેવું વિશાળ આયોજન હોય અથવા સ્ટેશન પર ટ્રેન પકડવા માટે રાહ જોતા મુસાફરોની ભીડ, ધાર્મિક સ્થળ અથવા પ્રસંગમાં એકઠા થયેલો ધાર્મિક મેળાવડો, ચૂંટણી પ્રચાર દરમિયાન સત્સંગ અથવા સાડીઓનું વિતરણ થઈ રહ્યો હોય. લાખોથી સેંકડોની ભીડ કાબૂ બહાર જાય ત્યારે નાસભાગ મચી જાય છે. ઉપર જણાવેલ ફુરતી આફતોની જેમ, નાસભાગ પણ સામાન્ય રીતે માનવ હસ્તક્ષેપ વિના ફુરતી રીતે બંધ થાય છે. તે પછી, પરિસ્થિતિને સામાન્ય બનાવવા માટે તાત્કાલિક વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે, ઘટના સ્થળની ઝડપી સફાઈ, મીડિયાને જાહેર કરવા યોગ્ય મૃતદેહોની સંખ્યા નક્કી કરવી, સંબંધિત ચેતવણીની જાહેરાત, હોસ્પિટલમાં ઘાયલોની સારવાર, વળતરની જાહેરાત, જો જરૂરી હોય તો તપાસમાં વધુ વિચારણા. જવાબદારોને નહીં બક્ષવાનું નિવેદન આપ્યા પછી, આવી ઘટનાની રાહ જોવાઇ છે. દરેક નાસભાગ પછી, તેની સાથે સંબંધિત તમામ જરૂરી કામગીરી થતી જોવામાં આવે છે,

માત્ર એક નથી દેખાતું એ છે તટસ્થ, નિષ્પક્ષ, ટેક્નિકલ આંકલન અને તેમાંથી મળેલા જવાબો. તંત્ર એ નથી જણાવતો કે, આવા અકસ્માતો રોકવા માટે ક્યાં ફૂલપ્રફ્લ પગલાં લેવામાં આવ્યાં હતાં અને આ પગલાંમાં કેટલા ટકા સફળ થયા અને જો કોઈ નિષ્ફળ ગયું તો શા માટે? તેમાં ક્યાં, કોના દ્વારા અને ક્યા લેવેલ ભૂલ થઈ, તેને કંઈ



બનાવટી પ્રેમને પંખાળ્યો, એની અસલામતીને પોષતો રહ્યો. અને હા, એણે મને શારીરિક સુખથી દૂર રાખ્યો હતો...એણે એ ચાલાકીપૂર્વક બચાવી રાખ્યું હતું.....સુહાગરાત માટે. આ એના નાટકનો પહેલો અંક હતો.’ અભિએ કહ્યું.

‘તારા મત મુજબ એના નાટકનો બીજો અને છેલ્લો અંક શું હશે? એ પાછી ફરશે તો તું એને સ્વીકારીશ?.’ સીમાએ પૂછ્યું.

‘પ્રિયા એક દોસ્ત તરીકે ઓલવેયગ વેલકમ, પણ સીમા, તું આવું બધું વિચારીને તારો ને મારો મૂડ ખરાબ નહીં કર. આઇ લવ યુ, આઇ લવ યુ, આઇ લવ યુ ખોલતો અભિ સીમાને માથે, કપાળે, ગાલ પર, હાઇ પર, ગળા પર, પીઠ પર ચૂમવા લાગ્યો ને સીમાને પ્રિયાનો અવાજ સંભળાવા લાગ્યો. ‘આઇ વિલ કિલ યુ....આઇ વિલ કિલ યુ....આઇ વિલ કિલ યુ.’

‘અભિ, પ્લીઝ નહીં... નહીં..... અહીં નહીં..... અંદર બેડરૂમમાં.’

આદિલ ખાન નામના એક અદના કલાકારે બ્લેકમેઇલ કરીને બસ્તા શેકને મઝાધારે છોડી દીધા હતા. એમના માટે હબીબના મંડર પછી બંસીનું અપહરણ એક કોયધો બની ગયો હતો. જોરાવરે અપહરણ નથી કર્યું...પોતાનો એમાં હાથ નથી તો અપહરણ કર્યું કોણે? બંસીનો પત્તો ક્યાંથી મેળવવો? એને ક્યાં શોધવો? આ બધી ઝંઝટની વચ્ચે આદિલ ખાનનું બ્લેકમેઇલિંગ એને તંગ કરી રહ્યું હતું. બસ્તા શેકની અસલિયત ભાઇને બતાવીને આદિલ ખાન એને જિંદગીના રંગમંચ પરથી આખરી એક્ઝિટ અપાવી શકે એમ હતો. બસ્તા શેકને એનો જ ફફડાટ હતો, પણ એની પ્રાયોફિટી બંસી હતી. બસ્તા શેકે જોરાવરને બોલાવ્યો.

‘જોરાવર, તું મારા દીકરા જેવો છો...હું તને કાંઇ કહું તો તારે ખોટું નહીં લગાડવાનું.’ જોરાવર પલળી ગયો. એ બસ્તા શેકને પગે લાગ્યો.

‘જોરાવર, બંસીને શોધવો છે.....કોઇપણ ભોગે.’

‘બંસીને શોધવાની જરૂર નથી. લો આ વાંચો.’ જોરાવરે સવારનું છાપું બસ્તા શેકના હાથમાં મૂકતા કહ્યું. બસ્તા શેકે ઝડપભેર પાના ઊંધલાવવાનું શરૂ કર્યું. એક પાને છપાવેલા સમાચાર પર એની નજર અટકી.

મહાબળેશ્વરના ઘાટની નીચેથી એક લાશ મળી આવી. પોલીસને ખિસ્સામાંથી ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ મળી આવ્યું....જેને આધારે મરનારનું નામ બંસીલાલ હોવાની પોલીસને જાણ થઇ. પોલીસ વધુ તપાસ કરી રહી છે. બસ્તા શેકે જોરાવરની સામે જોયું.

‘બંસીનું અપહરણ કરીને એને મોતને ઘાટ ઉતારી દીધો, બસ્તા શેક.’

‘પણ કોણે કર્યું...શા માટે કર્યું?’ બસ્તા શેક બોલ્યા.

‘જેણે કર્યું હોય એણે, પણ પોલીસ તપાસ તમારા સુધી આવશે એ નક્કી.’ જોરાવરે કહ્યું.

સમય આવી ગયો છે શીખવાનો કાઉંડ મેનેજમેન્ટની દેશી ટેકનોલોજી...!



રીતે તપાસ કરાશે, તે ઉપાયનો બદલાવ અથવા સુધાર વિશે શું વિચારવામાં આવી રહ્યું છે તે કેવી રીતે કરવામાં આવશે.

નાસભાગ ફરી ન થાય તે માટે નવા નક્કર, વૈજ્ઞાનિક અને વ્યવહારુ પગલાં ક્યારે અને કેવી રીતે અમલમાં આવશે? દેશમાં નાસભાગ દરમિયાન લોકોમાં મૃત્યુ અને ઘાયલ થવાની ઘટના દાયકાઓથી જોવા મળી રહી છે અને ઘણી વાર તો એક જ વર્ષમાં એકથી વધુ વખત આવી ઘટનાઓ બની છે. નવી દિલ્હી રેલવે સ્ટેશન પર અને કુંભ સૂર્ય જોવા મળી હશે, પરંતુ ભારત જેવા વધુ વસ્તી ધરાવતા દેશમાં આ પ્રશ્ન ભાગ્યે જ સ્પષ્ટ થાય છે કે શું આપણે ભીડ અને તેનાથી થતી નાસભાગનો ભય દૂર કરવાના નવા ઉપાયો શોધ્યા? શું દેશ નાસભાગની ઘટનાઓના પુનરાવર્તનથી આગળ વધી શકશે? દેશી દરેક ક્ષેત્રમાં વિકાસ કર્યો છે. શક્ય છે કે આપણે સઘન પ્રયાસો કર્યા હોય, પરંતુ ભીડ અને તેના વિવિધ પ્રકારોને કારણે આપણે ૧૦૦% સફળ ન થયા હોઈએ, પરંતુ જો છેલ્લા સાત દાયકામાં આ દિશામાં કોઈ સંબંધિત કાર્ય થયું હોત તો આવી ઘટનાઓની અસર ઓછી થઈ શકી હોત, પરંતુ એવું દેખાતું નથી.

દેશમાં ભીડ એ રાજનૈતિક, સામાજિક અને બજારના દૃષ્ટિકોણથી સૌથી મહત્વપૂર્ણ વિષય છે, તેમ છતાં તેને સુરક્ષિત રાખવા માટેની વિકાસની ગતિ ધીમી કેમ છે? ભીડભર્યા મોટા આયોજનની

‘નહીં આવે મારા સુધી.’ બસ્તા શેકે કહ્યું.

‘મોતીબાબુ રાઝ જાણે છે.’ જોરાવર બોલ્યો.

‘એની એક એવી નબળી કડી શોધ કે એ ક્યારેય મોટું ખોલી ન શકે.’

સિંગાપોરમાં બેઠેલા રઝાક પર મુંબઇથી ફોન આવ્યો.

‘હેલો રઝાકભાઇ મૈં.’

‘હાં બોલ’ રઝાકે કહ્યું.

‘ભાઇ, કામ હો ગયા હે....પુલીસ કો ઘાટમેં સે ઉસકી લાશ મિલી.’

‘ઠીક હૈ...રખતા હું’ રઝાકે ફોન મૂક્યો....ને બીજી જ મિનિટે બસ્તા શેકના ફોનની ઘંટડી વાગી.

‘હેલો બસ્તા શેક, રઝાક બોલ રહા હું. બંસીલાલ કા કિડનેપ હુઆ....મહાબલેશ્વર કે ઘાટમેં સે ઉસકી લાશ મિલી...આપને મુઝે કુછ બતાયા નહીં.?’

‘મૈં બતાનેવાલા થા....બંસી કે કિડનેપિંગ સે મૈં ખુદ હૈરાન થા....કોર્ટ સે ઉકા કે લે ગયે ઔર બાદ મૈં લાશ મિલી.’

‘મતલબ કી હબીબભાઇ કા એક્સિડેન્ટ નહીં મંડર થા...બાદમેં બંસી કા કતલ કર દિયા.’ બસ્તા શેકના હોંશ ઊડી ગયા.

‘પુલીસ કે હિસાબ સે તો મૌત એક્સિડેન્ટ સે હુઇ હૈ.’ બસ્તા શેકે કહ્યું.

‘હમ પુલીસ સે ભી ઉપર કી સોચ્તે હૈ. બસ્તા શેક.’

‘હમેં હબીબભાઇ કે કાતિલ કો ઢૂંઢના હૈ.’ રઝાકે ફોન કટ કર્યો.

બસ્તા શેક સુધી પોલીસતપાસ તો પહોંચી નહીં, પણ ભાઇલોગોનું પગેએ એના સુધી પહોંચી ગયું. બસ્તા શેકે આદિલ ખાનને ફોન લગાડ્યો.

‘આદિલ, મૈં અભિ કો તુમહારે રાસ્તે સે હટા દુંગા, બદલે મેં તુમ કો મેરા એક કામ કરના હોગા.’

‘ફોન સા કામ?’ આદિલ ખાને પૂછ્યું.

‘હબીબ કે મંડર મેં મેરા કોઇ હાથ નહીં થા એસા તુમ્હે ભાઇ કો સમજાના હોગા.’

‘હો જાયેગા’ આદિલ ખાને કદાચ ખાલી દિલાસો આપતા કહ્યું. ફોન મૂકીને બસ્તા શેક અભિનું કાસળ કાઢવાનો વિચાર કરવા લાગ્યા.

ચંદનના મંદરનું રહસ્ય જોરાવર પાસેથી જાણી લીધા બાદ મોતીબાબુ સીમા પાસે રાઝ ખોલીને એનું દિલ જીતી લેવા બેતાબ હતો, પણ બંસીના અપહરણના કેસમાં ઉલટાયેલો હોવાથી સીમાને મળવાનો સમય મળતો નહતો. સીમા સમક્ષ લગ્નનો પ્રસ્તાવ મૂકવા તરસી રહેલા મોતીબાબુએ મરિયાના ટેલિફોનબૂથ પર ફોન લગાવ્યો.

‘હેલો, મૈં મોતીબાબુ બોલ રહા હું. સીમા કો બુલાયેંગે, પ્લીઝ.’

મરિયા અવાજ ઓળખી ગઇ.

‘મોતી, ઉસકી તો શાદી હો ગઇ. તુમકો નહીં પતા.?’

મોતીબાબુનો શ્વાસ થંભી ગયો. થોડી ઢાણે પછી માંડ પૂછી શક્યો.

‘કિસ સે શાદી હુઇ.?’

‘વો...ફિલ્મસ્ટાર અભિનય શ્રીવાસ્તવ સે.’ મરિયાએ કહ્યું.

‘મજાક કર રહી હો....ફિલ્મસ્ટાર સે શાદી.?’ મોતીબાબુએ કહ્યું.

‘બાય ગોડ...સય બોલતી મૈં...મુઝે ભી વો બાદ મેં બતાઇ.’

‘નહીં નહીં ફૂછ ગઇબડ હૈ...કહાં વો ફિલ્મસ્ટાર ઔર કહાં સીમા.’

‘અરે બાબા, મૈં ઝુઠ નહીં બોલતી...તૂમ ખુદ ઇન્કવાયરી કર લો ના.’ મરિયાએ કહ્યું. આઘાત પામી ગયેલો મોતીબાબુ ક્યાંય સુધી ફોન પકડી ઊભો રહ્યો.

(ક્રમશઃ) ■



ન્યૂ લાઈફ- ન્યૂ વિઝન

(સત્ય ઘટના પર આધારિત)



દશ દિશાઓ ધૂમી જાણું છું, ઊંચા આકાશને આંબી જાણું છું. આ દરિયો શું ડૂબાડે મને, અગાધ દરિયાને તરી જાણું છું.

હું, પ્રતિમા શાહ, ૭૦ વર્ષે મારી સત્યકથા કહી રહી છું. યસ, આય એમ અ કેન્સર વોરીયર, આય એમ અ કેન્સર સર્વોધર.

૨૦૨૦ની કોરોનાની મહામારી સામે આખું વિશ્વ ઝઝૂમી રહ્યું હતું. એના ઓથારે આપણને સહુને ભરડામાં લીધા હતા. કોવિડ-૧૯ના એ કાળસમૈં પોતાની ફેણ ચારેકોર ફેલાવી હતી, ત્યારે મારે એક મહારોગ સામે બાથ ભીડવાની હતી.

૨૦૨૧ના નવા વર્ષની ડાન્સ પાર્ટીમાં મેં કહ્યું હતું:- We are entering in the NEWYEAR In a NEW DEC-ADE with New Vision, NEW Challenge New Spirit. અને સાથે જ એક મહાન સંઘર્ષનો મારે હિંમતપૂર્વક સામનો કરવો પડ્યો.

જાન્યુઆરી-૨૦૨૧ના મારા એક મેડિકલ રિપોર્ટ મારી જિંદગી ધરમૂળથી બદલી નાખી. એક મહારોગ સામેની લડત, શારીરિક વેદના અને માનસિક ત્રસ્તતાનો સામનો કરવાનો પડકાર મારી સમક્ષ આવીને ઊભો રહ્યો. લોસ્ટ ઓફ આઈડેન્ટીટીની વેદનામાંથી પુનઃ આત્મગોરવ અને સેલ્ફ આઈડેન્ટીટી પામવાની એક જબરી મથામણ મારે કરવી પડી.

ડાયોગ્રાઈઝ સેન્ટરમાં મારી મેમોગ્રાફી ટેસ્ટ થયા પછી સોનોગ્રાફી ટેસ્ટ કરી રહેલા ડોક્ટર શાહે મને ગંભીર ભાવે પૂછ્યું- બહેન, તમને કેટલાં સંતાનો છે, ક્યાં રહે છે? સોનોગ્રાફીના સ્ક્રીન પર નજર રાખતાં તેમણે બે વાર આ પ્રશ્ન પૂછ્યો. મને નવાઈ લાગી.

પછી ડોક્ટરે કહ્યું- હું તમારા ફેમિલી ડોક્ટરને રિપોર્ટ મોકલાવું છું. હજી થોડા ટેસ્ટ કરવા પડશે.

મારા ડાબા બભાની નીચે એક્સલરીમાં જે ગાંઠ હતી,તેની બાયોપ્સી કરવાની સલાહ હિંદુજના એન્કોલોજીસ્ટ ડોક્ટરે આપી અને હવે જ મારી ખરી કસોટીનો સમય શરૂ થયો. મારો સ્ટ્રોંગ દીકરો અજય અને પુત્રવધૂ સ્નેહા, મારા પતિશ્રી, નાની પૌત્રી નિકીતા બધા મારું વિશેષ ધ્યાન રાખવા લાગ્યાં.

આખરે નિદાન થયું કે આ ગાંઠ કેન્સરની છે અને ઓપરેશન કરવું પડશે. મારા મનમાં ભય પેઠો -કેન્સર એટલે કેન્સલ, ખેલ ખતમ.

એક તરફ કોરોનાનું વિકરાળ રૂપ, તેનો ભયાનક અદશ્ય ચહેરો અને બીજી તરફ આ જીવલેણ માંદગી. મને ટેન્શનમાં જોઈ અજયે કહ્યું- ‘મમ્મી, જરાય ચિંતા ન કર. આપણે બેસ્ટ હોસ્પીટલમાં બેસ્ટ ડોક્ટર પાસે ઓપરેશન કરાવીશું. મમ્મા, વી ઓલ આર વીથ યુ.’

૨૭જાન્યુઆરી- સવારે ૭.૩૦ વાગે હું ઓપરેશન થિયેટરની બહાર સ્ટ્રેચર પર પડી હતી. દીકરાનો પ્રેમાળ ચહેરો મને હિંમત આપતો હતો. માંદગી ગંભીર હતી, પણ કોઈ અદીઠ શક્તિ મને બળ આપી રહી હતી.

ઓખ બંધ કરી હું સતત પ્રભુસ્મરણ કરી રહી હતી, જેથી પેલો ભય મને વળગી ન પડે.

મને ઓપરેશન થિયેટરમાં લઈ જવામાં આવી. લેડી ડોક્ટરે મીઠું સ્મિત આપતાં કહ્યું- અમે તમારી આર્મ્પીટમાં થયેલી બે ગાંઠનું ઓપરેશન કરીશું. જરા ય ગભરાશો નહીં, તમને કોઈ તકલીફ પડશે નહીં.

ગોડ બ્લેસ યુ. મેં જરા હસતાં કહ્યું. ઓપરેશન થિયેટરના મશીન પરની લાઈટ હું એકીટકે જોઈ રહી પછી મનોમન બોલી- હૈ દિવ્ય પ્રકાશ ! મને બળ આપો.

મારું ઓપરેશન કરવાવાળા-દેવદૂત સમા એ સિનિયર ડોક્ટરે આવીને મને પૂછ્યું- કેમ છો?

યસ, ડોક્ટર આઈ એમ ગુડ. તમને ખબર છે, માય ફાધર વોઝ ફીડમ ફાઈટર. સો આઈ હુ બી સ્ટ્રોંગ.

યસ, યુ આર સ્ટ્રોંગ. ડોક્ટરે કહ્યું.

ડોક્ટર, યુ નો આય એમ અ રાયટર ઓલ્સો. હમણાં જ મેં ભારતીય સીમા પર

જાનના જોખમે દેશનું સંરક્ષણ કરી રહેલા સૈનિકોની શૌર્યકથાઓ અને શહીદી કથાઓ વિશે અનુવાદિત પુસ્તક આપણું સિયાચીન પ્રગટ કર્યું છે. મેં કહ્યું.

રીયલી ઈટસ ગ્રેટ, યુ આર શ્રેવ રાયટર ટુ. ડોક્ટરે સસ્મિત કહ્યું.

(મને એનેસ્થેસિયાની અસર થઈ રહી હતી, પછી શું થયું તે ખબર ન પડી.)

ઓપરેશન પૂરું થયા પછી રીકવરી રૂમમાં હતી ત્યારે લેડી ડોક્ટરે કહ્યું- તમારું ઓપરેશન સરસ રીતે થયું છે. ચાર નોડ્સ (ગાંઠ) હતી, પણ અમે તમારી ચેસ્ટનો ભાગ બચાવી રાખ્યા છીએ.

મેં કહ્યું- થેક્સ ડોક્ટર, ગોડ બ્લેસ યુ. ડોક્ટર, એ નોડ્સ મારે જોવી છે.

એ નોડ્સ અમારે ટેસ્ટિંગ માટે લેબોરેટરીમાં મોકલવી પડે, એટલે બતાવી ન શકાય.

મેં કહ્યું:- ઈટ્સ ઓ.કે ડોક્ટર.

સદભાગ્યે ઓપરેશનની કોઈ સાઈડ ઈફેક્ટ થઈ ન હતી. હવે બીજો પડકાર હતો- પોસ્ટ ટ્રીટમેન્ટ ઓફ ઓપરેશન.

ના હારેંગે, ના ઝૂકેંગે ઈસ મહારોગ સે લઈંગે

યે હોંસલા કબી ના છોડેંગે, અગનપથ પર ચલકર, યે કેન્સર કો હરાયેંગે, ઔર હમ જીતકર દીખાયેંગે.

હોસ્પિટલમાંથી જે મેડીસીન બોક્સ આપ્યું હતું, તેના પર લખ્યું છે- હોપીનેસ ઈઝ ધ બેસ્ટ મેડીસન- મહારોગને નાથવા મારે આ સૂત્ર સાર્થક કરવાનું હતું.

કિમોથેરેપી ટ્રીટમેન્ટ ખરેખર પડકારરૂપ હોય છે. જેમાં શારીરિક અને માનસિક સમસ્યાઓનો સામનો કરવો પડે છે. ઓપરેશન અને આ બધી ટ્રીટમેન્ટ ખૂબ ખર્ચાળ પણ અત્યંત જરૂરી હોય છે. હું નસીબદાર હતી કે મારા પતિ અને દીકરાએ ફાઈનાન્સની શ્રેષ્ઠ વ્યવસ્થા કરી હતી.

કિમોથેરેપીની ટ્રીટમેન્ટની માઠી અસર તમારી ચામડીના દરેક કોષના મૂળ સુધી પહોંચે છે. પરિણામે દરદીના વાળ ઊતરી જાય, ચહેરો મહોરો બદલાઈ જાય. આ પરિસ્થિતિ દરદીની હતાશાનું કારણ બને છે. એ કપરો સમય હવે નજર સામે હતો.

શરૂઆતમાં મારા વાળ પર કોઈ અસર થઈ ન હતી. બીજો કિમો લીધો, મને અશક્તિ લાગતી હતી. મારા વાળ જથ્થા રૂપે ઉતરવા લાગ્યા. શેમ્પૂ વડે માથું ઘોળું તો વાળ વધુ કડક બની ધૂંધાળુ થયું.

તે સાંજે પહેલી વાર ભાવકુ બની ગઈ. સ્નેહાને ખબે માથું મૂકીને રડી. આય લોસ્ટ માય હૈર- બધા કહેશે ટકલી-ટકલી. હું કેવી લાગીશ?

સ્નેહાએ હિંમત બંધાવતા કહ્યું- મમ્મી, એમાં શું, આપણે વીગ બનાવીશું. મેં તરત કહ્યું હતું, ના,બેટા મારે બનાવટી વાળની વીગ નથી જોઈતી. જે પરિસ્થિતિ હોય તેને હું હસતે મુખે સહન કરી લઈશ.

વાહ મમ્મી, થેટ્સ ધ સ્પીરીટ. પછી મારા માટે સુંદર એમ્બ્રોડરીવાળી સરસ કાળીટોપી સ્નેહાએ મંગાવી જે નવા વાળ ન આવ્યા ત્યાં સુધી મેં પહેરી. આજે પણ એ કેપ મેં સાચવી રાખી છે.

કિમોથેરેપી લેવા જવાની આગલી રાત્રે કોઈ અકાળ ભય મને ઘેરી વળતો ત્યારે હું મારા પતિને કહેતી-ભગ ભગ કરતું કોઈ મોટું એજિન મારા તરફ ધસી રહ્યું છે એ મને ખેંચી જશે. ત્યારે નાના બાળકની જેમ મારે માથે હાથ ફેરવતા એ હનુમાન ચાલીસા બોલતા અને હું પણ એમાં સૂર પુરાવતી.

ઓપરેશન, કિમોથેરેપી, રેડીએશન અને એક સાઈડ ઈફેક્ટ તરીકે લિમ્ફોડીમાનો પણ સામનો કરવો પડ્યો. જાન્યુઆરી૨૦૨૧થી શરૂ થયેલા આ કેન્સરયુદ્ધનો એપ્રિલ-૨૦૨૨માં અંત આવ્યો. આજે હું સંપૂર્ણ રીતે સ્વસ્થ છું. શારીરિક, માનસિક, આર્થિક રીતે પડકારરૂપ કાળમાં મને સાથ આપનાર કુટુંબીજનોએ જ મારું આત્મબળ ટકાવી રાખ્યું છે. આ સંકટમાંથી મને નવજીવન આપનાર પ્રભુની કૃપાનો મને સાક્ષાત્કાર થયો. હે,પ્રભુ, તું જ મારો સારથિ- આ ન્યૂ લાઈફ વીથ ન્યૂ વિઝન માટે નતમસ્તક છું. ■



આજે
આટલું જ

શોભિત દેસાઈ

feedback@
bombaysamachar.com

મજા આવી. ૩ સપ્તાહ સુધી તમને ભગવાન બુદ્ધની ઓશોવાણીને વાચા આપતી એમના અનુયાયીની ભાષા પહોંચાડવાની બહુ મજા આવી.

એસ ધમ્મો સન્તતનો નામની બુદ્ધ ઉપર ૧૨૦ વ્યાખ્યાનની શ્રેણી મારા હિસાબે ઓશોનો જગતને બહુ મોટું પ્રદાન છે. મને આ શ્રેણી સૂચવવા બદલ ભાવના શાહ અને મોરારીબાપુનો હું ૧૦૦% આજીવન ઋણી છું અને રહીશ. બુદ્ધ પણ કમાલના ભગવાન છે ને! માણસના મનમાંથી ભગવાનનો કન્સેપ્ટ જ કાઢી નાખ્યો. માણસ ખુદને જ ભગવાન બનવા સુધી લઈ જાય એ બુદ્ધની શીખ. જગતનાં બાકીનાં બધાં પરમાત્માસ્વરૂપોએ સુખનો માર્ગ ચીંધ્યો, બુદ્ધે દુખ નિર્મૂલનનો માર્ગ ચીંધ્યો. સ્વાસ્થ્ય જેવું ક્યાં કંઈ છે જ જગતમાં?! રોગ નિર્મૂલન પછી જે બચે એ સ્વાસ્થ્ય. અને જાગૃતિક ભૌતિકની વ્યર્થતાની કેવી પ્રતીતિ બુદ્ધને! જેવી જાણ થઈ કે મોત, બુદ્ધાપો અને દુખ છે જ જગતમાં કે તરત જ બધું છોડીને જંગલ જ જતા રહ્યા, છ વર્ષ સુધી સહેજ પણ કે આભારી શક્યતા ધરાવતા દરેકને ગુરુ બનાવ્યા. એકે તો ચોખ્ખાને એક દાણે દહાડાં કાઢવા સૂચવ્યું તો એનું પણ નામ્નું. પેટ અને પીઠ ચોટી ગયાં ત્યાં સુધી શરીર ગાળી નાખ્યું, પણ ૬ વર્ષ પછી માનવજાત માટે મહાવરદાન



થઈ પાછા આવ્યા.

જીવનમાં હવેનાં વર્ષોમાં જો વાગીશ્રવરી ડિક્ટેશન આપવાનું તય કરે તો મારે સ્ટેનોગ્રાફર બની યશોધરાના પ્રદાન માટે કશુંક અદ્ભુત ઉતારી ગુજરાતી ભાષાને વધુ સુંદર બનાવવી છે. જોઇએ સરસ્વતી કૃપા અને કવિ તો માત્ર યત્ન પુરતો જ... બુદ્ધ જ્યારે યુવાન ગૌતમ



હતા ત્યારે દુનિયાભરના ભોગ અત્યંત સહજ હતા. અને ગૌતમે of course અજાણતા અને સમાનાતામાં એ સૌથી ક્યારેય પાછી પાની નથી કરી. પણ યશોધરા? એણે તો સમગ્ર સ્ત્રી જાતીને વધુ ઉજળી બનાવે એમ માત્ર આપ્યું જ છે. ગૌતમ આ અર્પણના પ્રદાનથી જ બુદ્ધ થઇ શક્યા હોય એવું નથી લાગતું? સાહેબ! બાપ

જેવો બાપ શુદ્ધોદન, રાજા શુદ્ધોદન નારાજ થાય અને રોષ વ્યકત કરે એ વિદિત છે, પણ પુત્ર જન્મની પહેલી રાતે ગૌતમ ઘર છોડીને જતા રહે. અને ૬ વર્ષ પાછા આવે ત્યારે ઇતિહાસ માત્ર એટલું જ બોલવાનો હક આપે યશોધરાને કે ‘તમે જે અહીંયાથી ભાગીને મેળવ્યું, છ વર્ષ દરમિયાન અહીંયા જ રહીને ન મેળવી શક્યા હોત?!’ હું બુદ્ધને પરમ આદરણીય ગણું છું, પણ આટલા પૂરતા બુદ્ધ પણ યશોધરા આગળ ઓછા પડે છે. આખી ‘યશોધરા ગાથા’ કે ‘યશોધરા-કથા’ કે ‘યશોધરા-વ્યથા’ ગઝલનાં છંદમાં આલેખવી છે. જોઇએ ક્યાં સુધી અને ક્યારે પહોંચાય છે....

વાત તો આજે ‘ઇન્ટરનેટિયા અને વોટ્સેપિયા જ્ઞાનનું અદોદળાપણું’ની કરવાની હતી પણ માથે ઓશોનો હાથ છે અને મોસાળિયા બધા વાયકો છે એટલે એ વાત આગલા રવિવારે. પણ આજે ગૌતમના મહાભિનિષ્ક્રમણ કે રાત્રીગમન કે ત્યાગ ઉપર ઘાયલ સાહેબ શું ફરમાવે છે!

**મોજ સઘળી એમનાથી હેઠ છે
શાયરી બહુ ખૂબસૂરત વેઠ છે**

**સુખ ગણી જેને પ્રશંસે છે જગત,
એં અમે છાંડી દીધેલી એંઠ છે**

અને મારા પોતાના અંગત બુદ્ધ પરત્વેના લગાવ ઉપર તો મહાન ‘મરીઝ’નો મહાનતમ્ શેર જ મુકાય ને!

**હા, સૌને પ્રેમ કરવાને લીધો’તો મેં જનમ
વચમાં તમે જરૂ...ક વધારે ગમી ગયા.**

આજે આટલું જ....



ટ્રાવેલ
પ્લસ

કૌશિક ઘેલાણી

feedback@
bombaysamachar.com

ધરા આળસ મરીડીને કેસુડાનાં રંગબેરંગી લૂગડાં પહેરીને મહાલવા નીકળી પડે. ઝૂમર જેવાં તારાં જ પીળાં વર્ણનાં ફૂલડાંઓ સાથે આરગવધ જાણે મહામૂલાં ઘરેણાની ગરજ સારે છે. જાસલનાં જાંબલી રંગોનો અસબાબ જાણે ધરાને રૂપરૂપનાં અંબાર સમી સજાવે છે. કાંચનારના મનમોહક રંગોનો દુપટ્ટો લટકાવીને આદિત્યનાં આછેરા લાલાશ પડતા રંગમાં સંધ્યાનો ઓપ સજાવે છે. ઢળતી સાંજના વસંતના ઠંડા પવનની લહેરખીઓ ઘડીભર આંખાનાં પાંદડાઓ સાથે ફ્લર્ટ કરીને કોયલને સૂર રેલાવવાનું ઇજન આપે છે તો વળી પારિજાતનાં અર્ધબુલ્લાં ધવલ પુષ્પો પાસેથી મધમધતી ફોરમ લઈને વસંતનાં વધામણાં આપે છે. શીમળાના કાંટાળાં વૃક્ષ માટે તો જાણે વસંત એટલે નવોદ્યા માફક લાલ ચટક આવરણો ધરીને જીંદગીને ચિક્કાર જીવવાની મોસમ.

ઢળતી સંધ્યાનાં સોનેરી રંગોમાં વસંતનો મિજાજ ભળે એટલે કુદરતને જાણે પોતાનાં રહેલા ચિત્રકારને બહાર લાવવાના ઓરતા જાગે. મેચ્વો, બાલારામ અને ઇન્દ્રાસી અને માઉન્ટ આબુથી લઈને છેક રાજસ્થાનનાં રણથંભોર સુધી અરવલ્લીની વિશાળ પહાડીઓમાં વસંતનો વૈભવ પૂરબહારમાં ખીલ્યો છે તો વળી ગિરનાર અને બૃહદગીરમાં આવેલ શેત્રુજી, હિરણ આસપાસ ખેર, ખાખરા, કરંજ, ગરમાળો, કાંચનાર, શીમળો વગેરે ચિત્રકારની બેનમૂન કૃતિ સમા દીસે છે. આદિત્ય ઘરણીમાં સમાય જાય કે આકાશનાં કરતબો શરૂ થાય. સરિતાનાં નિર્ભજ જળની સંગીતમય લયબદ્ધ ધૂન, બુલબુલ અને કોયલનાં લાંબા છતાં મધુર સૂર, સંધ્યાનાં ઓઘોળ થતા તમસનાં રંગો અને નિષ્ક્રિય ક્ષિતિજમાં ચમકતા તારોડિયાઓ આ સુષ્ટિને કુદરતી કલાકારીનું જાણે એક આગવું પ્રદર્શન સજાવે છે. વસંત એટલે મન ભરીને સૂર્યાસ્તના સૌંદર્યને માફક પીણાનાં ઘૂંટ માફક પીવાની ઋતુ, ઠંડા વાયરાના સ્પર્શને કોઈ સ્વજનના સ્પર્શ માફક અનુભવવાની ઋતુ, રાત્રિ આકાશમાં વૃશ્ચિક સામે મીટ માંડીને આખીયે સુષ્ટિની ભીતર થતા વૈશ્વિક નર્તનમાં ડૂબવાની ઋતુ. આ સુંદર સમયમાં કુદરતનો હાથ ઝાલીને એના અનૂદ્ય વિશ્વમાં મહાલીએ નહિ તો જીવનમાં જાણે ઘૂળ પડી.

ભારત દેશમાં વસંતનાં વૈભવને ખરી રીતે માણવા માટે દરેક રાજ્યમાં અવનવ રંગોથી સજાજ જંગલો, પહાડી વિસ્તારોમાં આકાશ દર્શન થઇ શકે એના માટે ડાક રકાય રિઝર્વ, વાઘ જેવાં જંગલી પ્રાણીઓને એના અસ્સલ મિજાજ અને માહોલમાં વિહરતા જોવા માટે ટાઇગર રિઝર્વ, રંગોનાં ઉત્સવનાં માહોલને માણવા માટે વ્રજ જેવાં વન-વગડાઓ અને જંગલો વસંતનાં કુદરતી માહોલ અને રંગબેરંગી દૃશ્યોનો પરિચય આપે છે. રાજસ્થાન, ઉત્તર પ્રદેશ અને હિમાચલ પ્રદેશ વસંતનો રંગોત્સવ થકી સાંસ્કૃતિક પરિચય કરાવે છે. લદાખમાં આવેલ હાન્સે વસંત દરમ્યાન આકાશગંગા અને ચમકતા સિતારાઓનાં ભંડારને આપણી સમક્ષ ખુલ્લો મૂકીને દિઝૂદ કરી મૂકે છે. આપણે સહુ ઘણું બધું એક સાથે અને લકઝરિયસ મેળવી લેવાની મહેચ્છામાં સામાન્ય વૈભવ તરફ ખાસ ધ્યાન આપતા નથી હોતા અને ઘણું ખર્ચ ગુમાવી બેસીએ છીએ એનો અંદાજ ત્યારે જ આવે જ્યારે નિર્જન સ્થળ પર આવેલી કુદરતી જગ્યાને જોઈએ, જાણીએ અને માણીએ. આવાં સ્થળોનો પરિચય કોઈ પ્લાન વિના અચાનક જ થઇ જતો હોય છે અને જ્યારે તે થાય ત્યારે આપણે સ્થળથી અભિભૂત થઇ જઈએ છીએ. અરણ્ય એ જ ભારતની મૂળ સંસ્કૃતિ છે અને આપણે સહુ અરણ્યમાંથી જ આવ્યા છીએ એટલે કે પ્રકૃતિ સાથે આપણે નાતો ખૂબ જ સરળતાથી જોડાઈ જાય છે. નદીઓ, પહાડો, જંગલો, ઘાસનાં વિશાળ મેદાનો, રણપ્રદેશો અને પહાડો દરેકે દરેકે જીવને આકર્ષે છે



અને એ આકર્ષણ સહજ હોય છે. વર્ષભરની બધી જ મોસમનાં મિજાજને માણવાની એક પણ તક હું જતી ન કરું એમાંયે ઉનાળાની શરૂઆતની કૂમળી સવાર અને સાંજ જો પ્રકૃતિનાં ખોળે વીતે તો એનાં રંગોમાં હું સંપૂર્ણ પણે ઘોળાઈ જાઉં. વસંત ઋતુમાં કુદરતના સંપૂર્ણ વર્ણો ખીલેલા રંગો, પંખીઓનું મધુર સંગીત અને સમીરનાં સ્પર્શની શીતળતાનો અનુભવ શબ્દોમાં વર્ણવીને કોઈ સાથે શેર કરવા કરતા વગડાની વાટે જ નીસરી જવું પડે. કુદરતનો ઉનાળુ મિજાજ એટલે કણ્ઠપ્રિય અને રંગબેરંગી. કુદરતનાં આવા મિજાજને માણવાવાળા વ્યક્તિનો ક્યારેય રૂદ્ધેસ સાથે ભેટો થતો જ નથી એવું હું મારા અનુભવ પરથી ચોક્કસપણે કહી શકું.

વસંતનો ખરો માહોલ ગુજરાતનાં શૂલપાણેશ્વરનાં જંગલોમાં અને મધ્ય પ્રદેશમાં વહેતી રેવા ઘાટ પર જામે. મધ્ય પ્રદેશમાં જબલપુર નજીક આવેલ ભેડાઘાટ એક અદ્ભુત સ્થળ છે જેને આપણે કુદરતની જીવંતી જાગતી કવિતા કહી શકીએ. વહેલી સવારે ઘાટ પર જઈને સૂરજની આછેરી લાલાશ સાથે પાણીમાંથી બહાર નીકળતો જોઈને સુષ્ટિમાં જાણે એક નવો સંચાર થતો અનુભવી શકો તો નવાઈ નહિ. ગમે તેટલી ગરમી હોય અહીં કલાકોનાં કલાકો સુધી નર્મદાનાં શીતળ નીરમાં નહાવાનો અનુભવ આહલાદક હોય છે. ભેડાઘાટમાં આવેલ ધુંઆધાર ઉપરના વિસ્તારમાં વિશાળ પટમાં સરળતાથી કોઈ પથ્થરને અંદેલીને અર્ધું શરીર વહેતા પ્રવાહમાં રહે એ રીતે બેસી જાઓ તો સદેહો સ્વર્ગનો અનુભવ આ ધરણી પર જ મેળવી લેશો. વહેલી સવારનાં સમયે અહીં વિશાળ માર્બલ પહાડીઓ વચ્ચેથી લોકલ વ્યક્તિ સાથે બોટની સફર માણતા માણતા હાથ નર્મદાનાં પ્રવાહમાં પસવારો કે નર્મદા તમારી સાથે વાત કરતી હોય એવો અનુભવ થશે ને થશે જ. બંદરકૂદ શિલા વચ્ચેથી પસાર થતા થતા કુદરતને એના આર્ટિસ્ટિક મૂડ માટે સરાહના કયાં વિના તો રહી જ ન શકો તો વળી ગિંચી માર્બલ શિલા પર ટેસડાથી બેઠેલા શિંગવાળા વિશાળ ધુવડને જોઈને અચ્ચર્ચ્યમાં ગરકાવ થઇ જાઓ તો નવાઈ નહિ. કુદરત પોતાનો પરિચય અલગ અલગ રૂપમાં અલગ અલગ સ્થળે કરાવતું જ હોય છે. અહીં કુદરત દરેકે દરેક તત્ત્વમાં વસે છે. નર્મદાના કિનારા વિસ્તારને ખંખોળતા ખંખોળતા મેં અહીંનું જનજીવન જોવું અને જોવું જ નહીં પણ માણ્યું. અહીંના લોકો નર્મદામય છે એવું સાંભળ્યું હતું પણ સાક્ષાત્કાર થયો. અહીંયાનાં બાળકો નાનપણથી જ નર્મદાના ખોળે ઉછરીને મોટાં થાય છે અને કોઈ વેગીલી કન્યાની માફક કોતરો વચ્ચેથી વહેતી નર્મદા પણ અહીંયાનાં બાળકોને સહજતાથી પોતાનામાં સમાવી લે છે જાણે એ બાળકોને એ વહાલ ના કરતી હોય! આવું અદ્ભુત દૃશ્ય અહીં રોજ સવાર સાંજ અચૂક જોવા મળે જ. ખરેખર અહીંયાનાં બાળકોના સાહસિક કૌશલ્યને જોઈને એટલું ચોક્કસ કહી શકાય કે બાળકોના જીવન ઘડતરમાં આ સાક્ષાત વહેતી



નર્મદાની શીતળતાનો ખૂબ જ મોટો ફાળો છે. ભેડાઘાટનાં પગથિયાં ઉતરો કે ગરમીમાં રાહત આપતા વિવિધ લીંબુ શરબત, કાચી કેરી અને કેટલાક લોકલ ફળોની લિજીત ગ્રીષ્મની મોજનો ખરો અનુભવ કરાવે. જે વ્યક્તિ વિવિધ મોસમનાં મિજાજને ખુલીને નથી માણતો એ નિસર્ગને નથી જાણતો. સુવિધામાં જીવતી વ્યક્તિ કુદરત સાથેના જોડાણને કદાચ આ રીતે જ ખોઈ બેસે છે. ઢળતી સાંજે સ્વચ્છ આકાશમાં સૂરજની લાલાશ ધીરે ધીરે અવનીમાં ઓઝલ થતી જણાય કે રેવા તીરે બેસીને કુદરત જાણે રેવાને સોનેરી આવરણનો ઓપ આપે એ જોઈને મોઢામાંથી આશ્ચર્યનાં શબ્દો આપોઆપ હોઠ પર આવી જશે આહ કુદરત! વાહ કુદરત!

ઢળતી સાંજે પક્ષીઓએ કલરવ કરીને વાતાવરણ ગૂંજવી મૂક્યું. રેવાની વહેતી વમળોને સૂરજ જતા જતા સોનેરી ઓપ આપતો ગયો અને રેવા પણ એના મધુર રવથી મને સ્પર્શી ગઈ. વર્ષો જૂનાં વૃક્ષો જાણે ધ્યાનમગ્ન થઈને રેવાનાં આ રવને ધ્યાનસ્થ મુદ્રામાં માણી રહ્યાં હતાં, વાદળો ક્યાંક દૂર ધરતી પર વરસાદ વરસાવવા થનગની રહ્યાં હતાં અને હું ત્યાં જ સ્થિર થઇ ગયો. બધી જ વ્યથાઓને રેવા એના જળમાં વહાવીને લઇ ગઈ. રેવા જાણે કુદરતે કુસંદર્ભમાં રચેલી ચિત્રકૃતિની જેમ નજર સમક્ષ તરવરીને હસતી રમતી કન્યાની માફક મોહિત કરી ગઈ. સાંજ ઢળ્યા પછી સૂરજ ઓંખ સામેથી ઓઝલ થાય અને ક્ષિતિજ પર શુક્રનો ગ્રહ ઓંખ પટપટાવતો ચમકવા લાગે એટલે રેવાને શ્રવણ કરવાનો સમય થાય. ગાપતી રેવા રવ મધુરમ... હર હર ઓમ ઓમ હર હર ઓમ... સાયમ પ્રાંતક, પ્રાંતક સાયમ હર હર ઓમ ઓમ નર્મદા - અકાટ સૌંદર્યની દેવી અને સદાય આનંદ આપનારી. અહીં આવેલી વિશાળ માર્બલ શિલા પર બેસીને બસ એના રવને સાંભળ્યો કરો, કુદરતે જાણે કેટલાયે વાઘોની મહેફિલ સજાવી હોય એવું કંઈક સતત વીતતી દરેક પળે અનુભવી શકાય. શુકલ પક્ષમાં ઢળતી સાંજે બોટ લઈને નર્મદા સફરે નીકળવાથી ચંદ્રની શીતળ ચાંદની અને આછેરી રોશનીનો પાલવ ચોતરફ ફેલાયેલ માર્બલ શિલાઓ પર એ રીતે છવાઈ જશે કે જાણે કુદરતે અવની પર વિશાળ પેઇન્ટિંગ કર્યું હોય.

કૃષ્ણ પક્ષમાં તારોડિયાની વિશાળ ચાદર એ રીતે ફેલાયેલી અનુભવશો જાણે આપણે કોઈ ઝગમગતા વિશાળ ડોમ નીચે બેઠાં હોઈએ અને નર્મદાનો રવ બેકગ્રાઉન્ડ મ્યુઝિકની કણ્ઠપ્રિય ધૂન સતત કણ્ઠપટલથી છેક હૃદયમાં તાર ઝંપાડણાવતી હોય. રેવાનો સંસર્ગ ક્યારેય તમારી એક પણ પળ નકામી નથી જવા દેતો.

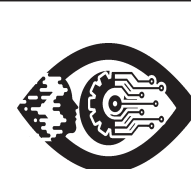
અહીં લોકલ લોકો મકાઈનાં લોટની દાળ બાટી પાનિયા નામની એક લિજીતદાર વાનગી બનાવે છે. કોઈ વૃક્ષનાં પાનમાં લપેટીને રાજસ્થાની દાળબાટી જેમ જ મકાઈ અને ઘઉંના જાડા લોટની બાટી ગાપનાં છાણામાં શેકીને દાળ, ભરપૂર ઘી, લસણ કુદીનાની લસોડિયામાં લસોડેલી ચણણી અને

દેશી વલોણાની છાશ સાથે આખું ભાણું પીરસે છે એની લિજીત માણવી જ રહી. જબલપુર શહેરથી માત્ર ૨૬ કિમિના અંતરે આવેલ આ સ્થળે સરળતાથી કોઈ પણ પબ્લિક ટ્રાન્સપોર્ટેશન થકી પહોંચી શકાય છે. અહીં રહેવા માટે વિવિધ બજેટની હોટેલ સરળતાથી મળી રહે છે પણ મધ્ય પ્રદેશ ટુરિઝમનો રિસોર્ટ પહેલેથી બુક કરાવ્યો હોય તો સોને પે સુહાગા..

મહેશ્વર નજીક આવેલ જલકોટી નામનું સ્થળ પણ ગ્રીષ્મ ઋતુમાં કોઈપણને વશમાં કરી શકે એવું સામર્થ્ય ધરાવે છે. એક સાથે હજારો સ્વાનસુંકરીઓની જેમ રેવા અલગ અલગ ધારાઓમાં વહેંચાઈને કિલ્લોલ કરતી વિશાળ પથ્થરની શિલાઓને ચીરતી મુકતપણે વહી રહી છે અને એનો ઘૂંચવટ કાનથી સીધો જ મનનાં પરદા સુધી પડાય છે. સવારે સૂરજ ઊગતાની સાથે વાદળો ભૂલકાઓની માફક દોટ લગાવીને વહેતી આ રેવાની ધારાઓને મળવા ચાલ્યા હોય એવું કંઈક દીસી રહ્યું હતું અને હું દિઝૂદ થઈને આ દૃશ્ય જોઈ રહ્યો. રેવાનાં આ રૂપને માનસપટ પર સાચવીને લાવ્યો છું, રેવાનાં નીરથી ભીંજાયેલા આત્માને શુદ્ધ કરી લાવ્યો છું. આપણી સંસ્કૃતિમાં નદીઓને ખૂબ જ મહત્વ આપવામાં આવ્યું છે. રેવાનાં નીરમાં ઘડીભર ગોઠણપૂખ બેસી રહીને એના ધ્વનિને માણવું જાણે એ પણ મને સ્પર્શીને કશુંક કહી રહી હોય. આપણે સહુએ સમયાંતરે નદીમાં કૂલીને નહાવું જોઈએ, આ રીતે નહાવું એ કર્મ ખાલી નહાવું નથી પણ કુદરતનાં સંસર્ગમાં આવીને જાતને નિયોવવાની વાત છે. અહીં વહેતી અસંખ્ય ધારાઓમાં કલાકો સુધી નહીં શકાય છે અને ગ્રીષ્મનાં રંગોને રેવાનાં નીરમાં જળપ્રવાહ સાથે વહી જતા સ્પષ્ટ રીતે જોઈ શકાય છે.

અહીના સંધ્યા ટાણે આકાશમાં આછેરી રતાશ પડતી લાલિમા છવાઈ જાય, વાદળાઓમાં રંગોની રંગત જામે ત્યારથી મનમાં ખૂબસૂરત રાત્રિનાં સપનાઓ રંધાવા લાગે. ધીરે ધીરે ધરણી અંધકારની ચાદર ઓઢવા લાગે, પંખીઓ શાંત થતા જણાય, તમરાઓ એમનું આગવું ગાન શરૂ કરે, ખોટો કલશોર બંધ થઇ જાય, આકાશ હજારો ચમકતાં રત્નોથી ભરાઈ જાય એટલે મારી નજર સીધી વૃશ્ચિકા પૂંછડી તરફ મંડાય. એકીટ્ટો આકાશમાં મીટ માંડીને જોવા કરંકે તેજસ્વી ધનુ નજરે અંદે સાથે સાથે શનિ અને ગુરુની ચમક ઓંખને આંજી દે. મનમાં આત્મા વિચારાનું વમળ સ્પષ્ટ રીતે શાંત થતું અનુભવી શકાય. આ વખતે તો એકલો નહોતો, ખળ કરતી રેવા સાથે તો રહી એટલે ડરનો કોઈ અવકાશ જ નહોતો. રેવાની અસંખ્ય ધારાઓની વચ્ચે રેવા અને સમગ્ર સુષ્ટિ જાણે રેવાને મનમ કરતી હોય એવું દૃશ્ય કલ્પ્યું હતું અને એ સહુને બતાવવાનું પણ સાકાર થયું. વાદળો તારોલિયાઓ સાથે સંતાકૂડીની રમત રમી રહ્યા હતા ને હું રેવાનાં મધુર રવને માણી રહ્યો હતો.

અહીં શબ્દો આપોઆપ પૂરા થઈ જાય છે, અભિભૂત કરવાનો કામ તો રેવા જ કરશે.



ટેક
વ્યૂહ

વિરલ રાહોડ

feedback@
bombaysamachar.com

બનવું છે તમારે ‘ગૂગલ મેપ’ સર્વિસના એક્સપર્ટ?

ફ્લાયઓવર કે અંડરપાસ વખતે થતી

મૂંઝવણનો ઉકેલ હવે થયો સરળ. રેડિંગ પરથી

કરી શકો રેસ્ટોરાંની પસંદગી



ગૂગલની સર્વિસ એક્સિસવર્કનો એક ભાગ બની ગઈ છે. ક્યારેક એક્સેલ તો ક્યારેક વર્ડ, તો ક્યારેક સર્ચ તો ક્યારેક મેપ્સનો ઉપયોગ દરેક વ્યક્તિએ પોતાના પ્રવાસ દરમિયાન કે એ પહેલા કર્યો જ હશે. કોઈએ કિલોમીટર જાણવા તો કોઈએ રૂટ જોવા. ટૂંકા કે લાંબા પ્રવાસની આખી ડાયરી હવે ડિજિટલી બનાવી શકાય એવો સમય છે.

ફ્લાઈટ રૂટ અને સી રૂટને બાદ કરતાં સરફેસ મેપ્સ તમામ પ્રકારના નાના- મોટા રસ્તાની સચોટ વિગત આપે છે. એટલું જ નહીં, અંડરક્રસ્ટ્રક્શન કોઈ સાઈટ હશે તો એ રૂટની સાથોસાથ જ બતાવશે. ગૂગલ મેપ સર્વિસના એક લેટેસ્ટ અપડેટ અનુસાર આ એપ્લિકેશન હવે ટુરિંગ માટે ‘ઓલ ઈન વન’ બની રહી છે. સાઈટ મેપ બાદ હવે સ્ટ્રીટ વ્યૂ અને રિયલટાઈમ અપડેટથી એપ્લિકેશનમાં ઘણું નવું છે. જોકે, જૂનું પણ જાણવા- શીખવા જેવું છે. એનાથી પ્રવાસને આરામદાયી બનાવી શકાય.

એપ્લિકેશનમાં અઢળક રૂટ છે, પણ દરેક રૂટમાં કંઈકને કંઈક વિશેષતા છે. નેશનલ હાઈ-વે હોય કે રાજ્યનો ધોરીમાર્ગ. ધાબાની વિગત જાણવી હોય કે પેટ્રોલપંપનું અંતર. આ એપ્લિકેશનના નવા અપડેટમાં એટલા બધા ફીચર્સ છે કે, ભવિષ્યમાં ગૂગલ એપ્સ પ્રવાસપ્રેમીઓ માટે જેના વગર ન ચાલે એવી મસ્ત એપ બની રહેશે.

તમે સાચા હો અને ચોક્કસ સ્થળ પરથી સચોટ અને સાચી વિગત બીજાને મદદરૂપ થાય એ હેતુ શેર કરવા માગતા હોવ તો એ માટે પણ ગૂગલ મેપ્સ વિકલ્પ આપે છે.

ટેકનોલોજીની આ સફરમાં શરૂ કરીએ મેપ્સની અંદર ફીચર્સની નવા- જૂની. સૌ પ્રથમ તો જે સ્થળે જવાનું છે એના દરેક રસ્તા માટે સ્ટ્રીટવ્યૂ ઓપ્શન જોઈને એરિયા કે વિસ્તારને ઓન સ્ક્રિન જોઈ શકાય છે. મર્યાદા એ છે કે, નાઈટવિઝન તે નહીં આપે. ૨૦ કિલોમીટર સુધીનો આખો એરિયા આરામથી ફરી શકશો.

મેપ્સમાં જે લોકેશનથી ડિસ્ટેન્શન નાખીએ છીએ એમાં ડિકેટ ડિસ્ટન્સ ફોરવર્ડીલ તરીકે રાઈડ કરતા હોવ એ ધ્યાને લઈને સૂચવે છે, પણ જો બાઈક લઈને નીકળ્યા હો ત્યારે સમયમાં વીસ-પચ્ચીસ મિનિટનો ફેર પડે છે. વ્હીકલ આઈકોન તરીકે જે એરો આવે છે એની જગ્યાએ કાર કે ટ્રકનો આઈકોન સિલેક્ટ કરી ડિજિટલી સ્ક્રિન પર ડ્રાઈવ કરતા હો એવી ફીલ લઈ શકો. મેપ ટાઈપ ઓપ્શનમાં જઈને રૂટ પર એરકવોલિટી પણ જાણી શકશો. રૂટ પર પેટ્રોલપંપ, સારી રેસ્ટોરાં, કાફે, ધાબા, ગ્રોસરી મળતી હોય એવા નાના મોલ, બેંકના એટીએમ અને જો કોઈ જિલ્લાની કે રાજ્યની બોર્ડર શરૂ થતી હશે તો એ પણ દર્શાવશે. આ માટે મેપ પર આપેલા સર્ચ બટનમાં જ ઓપ્શન મળી રહેશે.

એક્ઝિટ પોઈન્ટ કોઈ પણ શહેરનો હોય એ ટ્રાફિકથી ખાલી નથી જ રહેવાનો. હવે મોડી રાત્રે કે વહેલી સવારે નીકળવાનો પ્લાન હોય તો સૌથી નજીકનો રૂટ અને જે તે એક્ઝિટ પોઈન્ટ પર ટ્રાફિક કેવો અને કેટલો છે એ મેપ્સ કહેશે. ભયંકર ટ્રાફિક હશે તો રૂટની બ્લુ લાઈન ઓટોમેટિક રેડ થઈ જશે. દિશા પણ કહેશે નોર્થ કે સાઉથ અને રસ્તામાં કોઈ મેટ્રો રેલ, રેલવે સ્ટેશન કે એરપોર્ટ આવતું હશે તો એ રૂટ પર દેખાશે. એટલે કે એકથી વધુ પરિવહનના વિકલ્પો જો રસ્તામાં આવતા હશે એ પ્રમાણે મળી રહેશે. સૌથી મોટી અને ખાસ વાત એ છે કે, મેપ્સનો ઊંડાણપૂર્વક અભ્યાસ કરવામાં આવે તો દરેક અપડેટ જે તે રૂટની મળી રહે છે.

હવે તો કોઈ અકસ્માત થયો હશે તો પણ રૂટમાં એની જાણકારી મળશે. એટલું જ નહીં, એના કારણે ક્યાં કેટલો ટ્રાફિક જામ છે એની પણ વિગત આપશે.

‘ઓટોઅપડેટ મેપ્સ ટેકનોલોજી’ એ ખરા અર્થમાં ગૂગલના સીઈઓ સુંદર પિચાઈના મહત્વના પ્રોજેક્ટનો એક ભાગ છે. સેટેલાઈટ કનેક્ટિવિટી સાથે આખો રૂટ જોવા મળશે. એક



ઝબાન સંભાલ કે

હેન્રી શાસ્ત્રી

feedback@bombaysamachar.com

શબ્દ એક અર્થ અનેક અને અર્થ એક શબ્દ અનેક જેવી પરિસ્થિતિ જ્યારે ભાષામાં જોવા મળે છે ત્યારે જ્ઞાન સાથે ગમ્મત આપે છે. કાળ એટલે વર્તમાન કાળ, ભૂતકાળ અને ભવિષ્યકાળ એમ સમયના અર્થ જાણીતા છે. કાળ એટલે સમયનો એક હિસ્સો - દિવસ પણ માનવામાં આવે છે. આ દિવસને દિવસ અને રાતમાં વિભાજિત કરી બંનેનાં યોધડિયાં બનાવ્યાં છે જેમાં એક યોધડિયું કાળ યોધડિયું છે જે અશુભ માનવામાં આવે છે. આજકાલ મુંબઈમાં પડી રહેલી કાળઝાળ ગરમીમાં કાળનો અર્થ નુકસાન કે હેરાનગતિ કરનાર એવો થાય છે. દુકાળમાં કોદરા મોઢા - કાળમાં કોદરા વહાલા લાગે એ કહેવત જાણીતી છે. તંગીને વખતે ખરાબ અથવા હલકી વસ્તુ પણ સારી લાગે એ એનો ભાવાર્થ છે. અહીં કાળ મુશ્કેલ સમય દર્શાવે છે. ઉપાધિ શબ્દની લાક્ષણિકતા જોઈએ. અચાનક ઉપાધિ આવી પડતાં પરિવારની મુશ્કેલી વધી ગઈ. અહીં ઉપાધિનો અર્થ મુસીબત થાય છે. સંતાનને ડૉક્ટરની ઉપાધિ મળતાં માતા-પિતાના હરખનો કોઈ પાર ન રહ્યો. અહીં ઉપાધિ એટલે પદવી-ડિગ્રી એ અર્થ છે. ભાષાની મજા કેવી છે કે ઉપાધિ આવે તો શોક અને મળે તો આનંદ. મત શબ્દ પણ

ઉપાધિ: શોક કરાવે ને આનંદ પણ આપે

વિવિધ અર્થ ધરાવે છે. વાર્તા વિશે તમારો મત જણાવો. અહીં મત એટલે અભિપ્રાય કે મંતવ્ય એ અર્થ અભિપ્રેત છે. ચૂંટણી વખતે પૂછવામાં આવતું હોય છે કે તમારો મત કયા પક્ષને આપશો? એમાં સમર્થન કે ટેકો એવો મતનો અર્થ છે. ભેદ કરવો કે ભેદ રાખવો એટલે કોઈ બે વ્યક્તિ સાથે ઓછું-વતું વર્તન કરવું. ભેદભાવ કરવો કે ભેદભાવ રાખવો એમ પણ કહેવાય છે. માનવ સમાજમાં જાતિલક્ષી ભેદભાવ સદીઓથી ચાલતા આવ્યા છે. ભેદ ઉઘાડો પાડવો કે ભેદ ખોલવો એટલે રહસ્ય છતું કરી દેવું એવો અર્થ થાય છે. સરપેન્સ ફિલ્મનો ભેદ ઉઘાડો પડી જાય તો એ જોવામાં રુચિ રહે નહીં. દિવાળીના દિવસોમાં કેવી ભાત ભાતની રંગોળી જોવા મળે છે. અહીં ભાત એટલે છાપ અથવા ડિઝાઇન એવો અર્થ છે. હવે આ જ ભાત ઘાળીમાં પીરસાય એટલે ખાણું બની જાય છે. ભાત વગરનું ભોજન અધૂરું લાગે. અહીં ભાત એટલે રાંધેલા ચોખા એ અર્થ છે. ધન એટલે દ્રવ્ય, નાણાં, પૈસા, વિત્ત, અર્થ પ્રચલિત છે. આ બધા સમાનાર્થી શબ્દો છે. વિદેશ વ્યાપારમાં એ સાડું ધન કમાયો એમાં નાણાંનો અર્થ સમાયેલો છે. જોકે, આ શબ્દ ધન ભાગ, ધન ઘડી પ્રયોગમાં સારો સમય, મંગળ અવસર એવો અર્થ ધારણ કરે છે.



myself, but I remember radio shows when I was young. હું જુનવાણી નથી, પણ જુવાનીમાં રેડિયો કાર્યક્રમ મને સાંભળવા બહુ ગમતા હતા. The dress you are wearing is dated. તમે પહેરેલો પોશાક જુનવાણી છે.

રાષ્ટ્ર ભાષા શબ્દ એક અર્થ અનેક હિન્દીમાં પણ એવા અનેક શબ્દો છે જેના એકથી અધિક અર્થ એના વપરાશ અનુસાર નક્કી થતા હોય છે. યે શબ્દ અનેકાર્થી શબ્દ કહલાતે है. उदाहरणार्थ ‘रहिमन पानी राखिए, बिन पानी सब सूत. पाणी गए न ऊबरै मोती, मानुष चूत.’ અહીં પાનીના (હિન્દીમાં પાની, ગુજરાતીમાં પાણી) ત્રણ અર્થ છે. પહેલો અર્થ મનુષ્યની વિનમ્રતા વિશે છે. મનુષ્યમાં કાયમ વિનમ્રતા (પાની) હોવી જોઈએ. પાનીનો બીજો અર્થ છે આભા, તેજ કે ચમક. તેજ વિના મોતીનું કોઈ મૂલ્ય નથી. યુન એટલે કે લોટ પાણી વિના બંધાઈ નથી શકતો એ ઉદાહરણથી પાણી વિના લોટના અસ્તિત્વનો કોઈ અર્થ નથી એ સમજાવ્યું છે. ભાવાર્થ એવો છે કે પાણી વિના લોટનો અર્થ નથી, તેજ વિના મોતી નકામું છે એમ વિનમ્રતા વિનાના માનવીનું કોઈ મૂલ્ય નથી. બીજું ઉદાહરણ. ‘चली चंचला, चंचला के घर से, रथी चंचला चमक पड़ी’ અહીં ચંચલા શબ્દ ત્રણ અલગ અલગ અર્થ ધારણ કરી ભાષાની લાક્ષણિકતા સમજાવે છે. ચલી ચંચલામાં લક્ષ્મી એવો અર્થ છે, ચંચલા કે ઘર એમાં સ્ત્રી એવો અર્થ છે અને ચંચલા ચમક પડી એમાં વીજળી એવો અર્થ છે. આખી પંક્તિમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે લક્ષ્મી જ્યારે સ્ત્રીનું ઘર છોડીને નીકળી ત્યારે વીજળી ચમકી એવો અર્થ છે. ચોંકાવનારી કે ચમત્કારિક ઘટના બની એવો ભાવાર્થ છે.

સચ્ચી બહિણ શબ્દ એક, અર્થ વેગલે દરેક ભાષાની લાક્ષણિકતા હોય છે. ભાષામાં શબ્દનો વપરાશ કઈ રીતે કરવામાં આવ્યો છે એના પરથી અર્થ નક્કી થતો હોય છે. મરાઠી ભાષાના એવા શબ્દો જોઈએ અને સમજીએ. એક શબ્દ છે માન જેનો એક અર્થ થાય છે પ્રતિષ્ઠા કે આબરૂ. સમાજાત આપલા માન વરચા અસાવા અસં અનેકાના વાતતાં સમાજમાં પોતાનું સ્થાન ઊંચું હોય એટલે કે આદર ધરાવતું હોય એવી ઇચ્છા અનેક લોકોની હોય છે. એનો અન્ય અર્થ થાય છે ડોક. જોકે, આ અર્થના પણ પાછા બે અર્થ કરવામાં આવે છે. માન **ખાલી** કરણે એટલે શરમથી નીચું જોવું. બીજું વાક્ય છે **જિરાફની માન ચૂપ લાંબ** અસતે જિરાફની ડોક ખૂબ લાંબી હોય છે. સૂક્ષ્મ ભાવ અને સ્થૂળ ભાવ જેવો ફરક છે. આમ જ ફરક ચાલ શબ્દમાં પણ ડોકમાં કરે છે. ચાલવાની શૈલી કે સ્ટાઈલ એ ચાલનો જાણીતો અર્થ છે. ચિત્રપટાત અખિનેતા રાજકુમાર યાંચા અખિનય વ્યતિરિક્ત ત્યાંની ચાલ લોકાંના આઘડાયની. રાજ કુમારની એક્ટિંગ ઉપરાંત તેમની ચાલવાની સ્ટાઈલના લોકો ફેન હતા. સંગીતના સંદર્ભમાં આ શબ્દ વપરાય ત્યારે સાવ નિરાણો અર્થ જોવા મળે છે. આર.ડી. બર્મન યાંચ્યા અનેક ગાણ્યાંની ચાલ અવિસ્મરણીય આહે. સંગીતકાર રાહુલ દેવ બર્મનનાં અનેક ગીતોની ધૂન યાદગાર છે. ■

વલો કરછ ડૉ. પૂર્વી ગોસ્વામી feedback@bombaysamachar.com ‘હેલો, હું પૂર્વી બોલું છું; મુંબઈ સમાચારની કટાર લેખિકા. તમે બાબુભાઈ?’ ‘હા બેન. જય માતાજી!’ ‘બાબુભાઈ તમે અત્યારે ક્યાં છો અને શું કરો છો?’ તો વળતો જવાબ આવ્યો. ‘બેન આજે તો હું રેલ્વે માસ્ટર બન્યો છું અને ભુજની બજારમાં ભ્રમણ કરું છું. ભલે ત્યારે, કહીને મેં ફોન મૂક્યો.’ ‘આજે રેલ્વે માસ્ટર છું,’ એટલે? પ્રશ્ન સ્વાભાવિક વાંચનારને થયો હશે. તો જણાવી દઉં, આજે બહુરૂપી વેશ ધારણ કરતા કલાકાર અને તેમની કલા વિશે વાત કરવાનું નિમિત્ત બન્યું છે.

ગુજરાત અને રાજસ્થાનમાં વિકાસ પામેલી મનોરંજન માટેની એક લોકકલા ‘બહુરૂપી’ એટલે ઘણાં રૂપો ધારણ કરનાર. જેમાં કલાકાર પોતે અનેક પાત્રો અને વિશિષ્ટ વેશધારણાઓ દ્વારા પાત્ર અભિનય કરે છે. એ સમયે જ્યારે મનોરંજનના અન્ય માધ્યમો બહુ મર્યાદિત હતા, ત્યારે આ કળા વિવિધ પ્રકારના નટખટ વેશ અને હાસ્યપ્રધાન અભિનયથી દર્શકોને મંત્રમુગ્ધ કરી દેતાં. આ કલાપરંપરાનો પ્રારંભ ક્યારથી થયો તે અંગે કોઈ ચોક્કસ માહિતી નથી. પણ એટલું નક્કી કે બહુરૂપી કલાને દેવોની દેણગી ગણાય છે.

બાબુભાઈ બચુભાઈ રાઠોડ, મૂળ ભાવનગરના પણ છેલ્લા સાડા ત્રણ દાયકા જેટલો સમય થયો હશે, કચ્છના વતની બનીને રહે છે. અંદાજિત ૬૦ વર્ષની ઉંમર. આ બાબુભાઈ આકર્ષક ભવાઈ તથા વેશધારી ઉત્તમ કલાકાર છે. કચ્છ આવ્યા પહેલા બે વર્ષ ગુજરાતના અન્ય જિલ્લાઓમાં ભ્રમણ કરેલું પણ સુખે ન આવતા કચ્છ સાથે લેણું બંધાવ્યું. ક્યારેક બજારમાં એમનો આંટો હોય તો ક્યાંક વળી શાળામાંથી



બાબુભાઈ બચુભાઈ રાઠોડ

છૂટતાં બાળકોને વિવિધ વેશ દ્વારા મનોરંજન પૂરું પાડતા હોય. તેઓ કહે છે, કચ્છે તેમને ખૂબ આપ્યું છે. ધનધાન્ય તો ક્યાંક કોઈએ વેરાભૂષા બક્ષિસરૂપે કળાની કંદરમાં આપી છે. સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છ આમેય ભવાઈવેશોની કંદર ભક્તિની ભૂમિ રહી છે તેથી આ જગ્યાએ વસવાનો મને આનંદ છે અને ક્યારેય અપમાનનો સામનો કરવો પડ્યો નથી છતાંય નોખત આવે તો પ્રભુની કૃપા કલાકારોની શક્તિ અને ભક્તિરૂપે પડવાય છે. તહેવારોનો મોસમ હોય ત્યારે ભવાઈ નાટકો ભજવીએ અને એ સિવાયના દિવસોમાં સમયમાં બહુરૂપી વેશ

ગળું ચલાવવા મદદ કરે. દીકરા-દીકરી બંનેને પરણાવી દીધા એટલે નિવૃત્તિ કાળ સંપૂર્ણતા: કલાને સમર્પિત છે. શનિવારે તે હનુમાનનો વેશ ધારણ કરે છે બાકી અન્ય દિવસોમાં ધાર્મિક સામાજિક અથવા ઐતિહાસિક પાત્રોના વેશ ધારણ કરી ભુજની લોકલ બજારોમાં ભ્રમણ કરતા હોય છે. ક્યારેક તૈયાર થવામાં કલાક તો ક્યારેક ત્રણથી વધુ કલાકનો સમય પણ નીકળી જતો હોય છે.

પહેલાના સમયમાં કલાપ્રેમી રજવાડાંઓ એમને મહિનોમાસ રોકી એમના વેશો માણતા સાથે એમને ખાધાખોરાકી ને બક્ષિસ પણ આપતા, આજ તે જવાબદારી ગ્રામ ગ્રાણીઓ નિભાવે છે. બહુરૂપી કલા લોકજીવનનો મૂલ્યવાન વારસો છે. આજના આધુનિક વળગણોની વચ્ચે એકલદોકલ બચેલા આવા કલાકારો પોંખાય તે ખૂબ જરૂરી છે. આજે આ કળા લુપ્ત થવાના આરે છે તે એક કે બે પેઢી નીકળ્યા પછી સંદર્ભ ઇતિહાસ બની જશે. તો આ માટે આપણે સૌ સાથે મળીને પ્રયાસો કરીએ અને તેમને બિરદાવીએ.

ભાવાનુવાદ: ગુજરાત ને રાજસ્થાનમાં જેજે વિકાસ થ્યો એટી મનોરંજનજી લોકકલા ઇતરે ‘બહુરૂપી’, અનેક રૂપો ધારણ કરીંધલ. જેમં કલાકાર પિંઢ કિંઈક વેશ ણિનીને અભિનય કરંધો વેતો. જેં મનોરંજનજા બ્યા માધ્યમ ઓળા વા તેર હી કલા ભરાં કલાકાર નાઢારા નટખટીયા વેશ કરે, અભિનયસં મીણિકે મંત્રમુગ્ધ કિંઈ ડીંધા વા. હિંન કલાપરંપરાજી સરખાત કંઈ થયો તેજી કો પ ગત નાધ પણ ઇતરો નિકી આય ક બહુરૂપી કલાકે દેવોની ‘દેણગી’ ગણેમં અરેતિ.

બાબુભા બચુભા રાઠોડ, મૂ્ર ભાવનગરજા પ છેલા સાડા ત્રે ડાયેક જિતરો સમય થ્યો હુંધો. કચ્છજા વતની ભનીને રેંતા. લગભગ સઢ વરંજી ઉમર. હી બાબુભા

આકર્ષક ભવાઈ તીં વેશધારી ઉત્તમ કલાકાર ઐ. કચ્છ આપા તેં પેલા બો વરે ગુજરાતજે બ્યે જિલેમં ભ્રમણ કર્યોં પ સુખ ન આવ્યો સે છેલે કચ્છ ભેરો લેણાંબેરૂપી બંધાણી. કંઈક ભજારમં ઇનીજો આંટો વે ત કિત્ત વરી સ્કૂલે મિજા રજા પે તેર ભારેક પિંઢજે વેશસં મનોરંજન પૂરો પારીધે. ઇ ચેંતા, કચ્છ ઇનીકે ગણે ડીંનોં અયો. ધનધાન્ય ત કિત્ત કોક વેશભૂષા કલાજી કધર જે રપમં ડીની આપ. સૌરાષ્ટ્ર ને કચ્છ ત હુંંઢ ભવાઈવેશંજી કધરજી ભક્તિજી ધરા રિંઈ આય ઇતરે હિંત જીયણ જીએજો મૂંક આંઉગેયો આનંધ આય ને કંં પ અપમાન નાધ થ્યો નેં અગર નોખત અયેં ત પ્રભુજી કિરપા નેં કલાકારેંઈ શક્તિ ભક્તિરૂપમેં પડયાજેતિ. તેવાર વે તેર ભવાઈ કરીંધું નેં હિંન સિવા બહુરૂપી વેશસં ગડો નિભી રે. ધી-પુતર બોંધજા વીંધા કરી વિંધે આય ઇતરે નિવૃત્તિ સજી કલાકે સમર્પિત આય. શનિવારજો હુણમાનજો વેશ નેં બ્યે ડીંમં ધાર્મિક, સામાજિક ક ઐતિહાસિક પાત્રજા વેશ ધારણ કરે ભુજજી લોકલ ભજારમેં ભ્રમણ કરંધા વેતા. કંઈક તૈયાર થેમં કલાક ત કંઈક રે કનાં વધુ કલાકજો સમય પ થિંઈ વિનંધો વેતો.

પેલે જે સમોમેં કલાપ્રેમી રજવાડા વટ મેણો ખન રોકાજીનેં વેશ કરંધા વા જેમં ઇનીકે ખાધાખોરાકી ને બક્ષિસ પ જુંધી હુંઈ, અજ હી જાભાભદારી ગામજા ગ્રાણીઓ નિભાવેંતા. બહુરૂપી કલા લોકજીવણજો મૂલ્યવાન વારસો આય. અજુજે આધુનિક વગણ વિય એકલડોકલ ભવલા ઐઁ કલાકારકે પોંખણું ગય જરૂરી આય. અજ હી કલા લુપ્ત થેજે આરે આય ત જકાં ફિકડી બો પેઢી ઐડી જ રીતેં નિકરંધી ત હી સમૂઝી ઇતિહાસ ભની વેંધી. ત હિંનલા પકે મિણિકે ભેરા થિંઈ જુકો થિંઈ રપા ઐ તેંસે વધુ પ્રિયાસ કરેંણા પોંધા. ■

ત્રણ વર્ષમાં ચોવીસ હજાર કુપોષિત બાળકોને ઉગાર્યા વારાણસીના આ આઈએએસ ઑફિસરે



આ સ્થિતિમાંથી બાળકોને બહાર કાઢવાની યોજના ઘડી કાઢી હતી. તેમણે એ વાતની ખાતરી લીધી કે આંગણવાડીઓ સમયસર શરૂ થાય અને બાળકો દરરોજ એમાં આવતા થાય. તેમણે ૨,૨૦૦ આંગણવાડીની પુનર્નિર્માણ કરાવ્યું અને ૬૦૦ નવા કેન્દ્રો શરૂ કર્યાં. હિમાંશુ નાગપાલે જોયું કે કુપોષણને નાથવા માટે

પ્રશાસન તો બનતા બધા પ્રયાસ કરે છે, પરંતુ આંગણવાડીમાં આવતા બાળકોમાં હજી પણ કુપોષણ હતું. બાળકોને આયર્ન અને મલ્ટિવિટામિનની સપ્લિમેન્ટ્સ આપવા માંડ્યા. એની સાથે જ મિલેટ અને પ્લાટ આધારિત ભોજન માતા અને બાળકો બન્નેને મળે એવી જોગવાઈ કરી હતી.

કુપોષિત બાળકોને મિલેટ બાર્ફ અને રાગીના લાડુ આપવામાં આવતા હતા. એને કારણે બાળકોમાં એકાગ્રતામાં સુધારો થયો. સાથે જ આવા બાળકોમાં પરિવારને રેડી-ટૂટ-ઇ ખોરાક જેવા કે બરફી અને દલિયા આપવામાં આવતા હતા.

આંગણવાડી કાર્યકર્તા કહે છે, અમે પરિવારને રાશન આપીએ છીએ, જેમાં દાળ, દલિયા, રિકાઇન્ડ તેલ, સફરજન, સંતરા અને કેળાનો સમાવેશ છે. સાથે જ બાળકોને દરરોજ મિલેટના લાડુ આપીએ છીએ. ’

હિમાંશુ કહે છે, ‘આ પહેલ માત્ર ખોરાક અને પોષણ પૂરતી જ નથી. આ તો ભવિષ્યની દિશામાં આગળ વાંચવાનું એક પગલું છે કે જેમાં દરેક બાળકને ખીલવાનો અધિકાર છે.’

તેમણે સ્ટેલી અયાક મહેનતને કારણે જ ૨૦૨૧થી ૨૦૨૪ સુધીમાં કુપોષિત બાળકોનો આંકડો ૨૪,૮૨૦ હતો તે હવે ૩૧૬ છે. ■



ઊડતી વાત

ભરત વૈષ્ણવ

feedback@bombaysamachar.com

રાજુ રદીને ફિલ્મમાં મળ્યો એક ‘સુપરહિટ’ રોલ !



‘ગિરધરલાલ, મોં મીઠું કરો.’ રાજુએ મને કાજુ કતરીના પેકેટમાંથી બે- ચાર કાજુ કતરી મારા મોઢામાં ફુંસી દીધા. કાજુ કતરી ગળે ઉતારતા ઓતરાશ આવી ગઇ. મે ખાંસી પર ખાંસી ખાધી. ‘ રાજુભાઇ, રેની મીઠાહ છે? તમે ડાળે વળગ્યા એની છે? ‘ રાધારાણીએ રાજુની દુખતી રગ પર હાથ મૂક્યો. ‘શું તમે પણ ભાભી, લગ્ન સિવાય બીજા ઘણા કામ દુનિયામાં છે.’ રાજુએ એરંડિયું પીધું હોય તેવું કટાણું મોં કરી ઉતરેલ કઢી જેવો જવાબ આપ્યો.

‘રાજુ, શું વાત છે? કાજુ કતરીનું આખું પેકેટ અમને આપે છે તો તોતિંગ સરપાઇઝ હશે, ખરું ને?’ મે રાજુનો ખભો યાબડી હરખ વ્યક્ત કર્યો.

‘ગિરધરલાલ, આઇ એમ સો એક્સાઇટેડ’ મારા ઘરે આવેલા રાજુએ સોડોવોટરની જેમ લાગણીનો ઉભરો કાલવ્યો . મને પકડીને ગોળ ગોળ ઘુમાવ્યો. મને આંશેથી જોરદાર ભેટ્યો. મને લાગ્યું કે મારી એક-બે પાંસળીઓ તૂટી ગઇ હશે.

‘રાજુ મને છોડ. મને વર્ટિગોની બીમારી છે. મને ય્વાસ લેવા દે.’ મેં હાંફતા હાંફતા રાજુને રિકવેસ્ટ કરી.

‘ગિરધરલાલ, ખબર એવી છે કે તમે હલી જશો.’ ‘ રાજુ, જે વાત હોય એ કહી દે. વાતવાતમાં મોંણ ન ખા ’ . ‘ગિરધરલાલ, મારી જિંદગીનું મહાન સ્વપ્ન પૂરું થયું. હવે હું સડસડાટ પ્રગતિ કરીશ. હું પાણું વળીને જોઇશ નહીં મારી કેરિયરને પોંખ લાગી જશે. તમે ય કહેશો કે ‘રાજુ, તુ તો સાલા સાબ બન ગયા.’ રાજુના શબ્દે શબ્દે ઉમળકો ઊભરાતો હતો. ‘રાજુ, તારી પ્રસ્તાવના સંપન્ન થઇ હોય તો મૂળ વાત કર.’ મેં રાજુ સમક્ષ ધ્યાનાકર્ષક પ્રસ્તાવ રજૂ કર્યો.

‘ગિરધરલાલ અને ભાભી મને હિન્દી ફિલ્મમાં મોટો રોલ મળી ગયો છે. મારી હીરોઇન કુંભેળામાં માળા વેચીને ચચાંના ચાકડે ચોલ પેલી નીલી આંખોવાળી મોનાલીસા છે. ‘યશરાજ’નું બેનર છે.કિરણરાવ ફિટ્શર્ક છે. જતિન લલિતનું મ્યુઝિક અને જાવેદ અખ્તરના સંવાદો છે.’ દેવ આનંદની અદ્દામાં રાજુ ઝૂલતો હતો.

હોય વ્યક્તિનું ખ્વાબ કચકડામાં કંડારાઇને થિયેટરના પર્દે રજૂ થવાનું હોય છે. મુંબઇ માયાવી નગરી છે. સ્વપ્ન પૂર્તિ માટે ઘણા લોકો મુંબઈની વાટ પકડે છે. સ્ટ્રગલ કરે છે. નાની મોટી ભૂમિકા કરે છે. પછી ઓળખાણ વગરનો એક્સ્ટ્રા કલાકાર બની રહે છે. સ્વપ્ન સેવવા એ અલગ વાત છે. સ્વપ્ન સિદ્ધિ માટે ઝઝમૂંચું એ અલગ વાત છે.

રાજુ રદી કોલેજથી તખ્તા પર અભિનયના અજવાળા પાથરતો હતો. રાજુએ ‘એનએફએસડી’ માંથી ડિગ્રી લીધેલી. નાટકનો લાંબો અનુભવ. ઇપ્ટા અને આઇએનટીના એકાંકી કરતો હતો. અર્બન ગુજરાતી ફિલ્મોમાં પણ રોલ કરવા ઓડિશન આપતો હતો. પણ ક્યાંય ફાઇનલ સિલેક્શન થતું ન હતું. તમે રણજી દ્રોહીમાં છસો વિકેટો લો કે ત્રીસ હજાર રન કરો અને ઇન્ડિયન ક્રિકેટમાં રમવાની ેબ્ધ કેપ ન મળે તો દિલને કેવી ચરચરાટી થાય? તેવી રાજુની સ્થિતિ હતી.

રાજુને મોટા બેનરની ફિલ્મ મળે તો મને તો આનંદ થાય જ ને? અમેય કોલર ઊંચો કરીને કહીશું કે ‘મિલિનિયમ સ્ટાર આર. કુમાર અમારો ચાર છે !’

રાજુને એવો રોલ મળેલો કે ફિલ્મનો પ્રથમ શોટ એના પર ફિલ્માવવાનો હતો. રાજુ હવે લધરલધર કેવી રીતે રદી શકે? રાજુએ શ્રી પીસ સૂટ ઠઠાડવાનું ચાલુ કરેલ. બેન્ડ વાજાવાળાએ સૂટ પહેર્યો હોય પરંતુ, પગમાં શૂઝને બદલે હવાઇ સ્લિપર પહેરેલી હોય. રાજુએ તેના ખર્ચે ડાયરેક્ટરને કરગરીને તેના શૂટિંગના સમયે મને, રાધારાણી અને ખખડજંતરના સર્વેસર્વા બાબુલાલને હાજર રહેવાની પરમિશન અને પાસ માગી લીધેલા.

અમે સ્ટુડિયો પહોંચી ગયા. અમારી પાસે વેલિડ પાસ હતા એટલે દરવાને સલામ ઠોકી અમને એન્ટ્રી આપી. આપણે કદી ફિલ્મોના શૂટિંગ કર્યા હોય નહીં અને શૂટિંગ જોયા હોય નહીં એટલે બાધી નજરે ચકળવકળ દ્રષ્ટિએ બધું જોવાનું હોય. કેમેરા ટ્રોલી પર હોય કે ડિરેક્ટર ખાસ પ્લેટફોર્મમાં બેસીને ફિલ્મનું શૂટિંગ કરતા હોય તેની ખબર ન હોય. કલેપર લોડર, જે કલેપ બોર્ડ સાથે કેમેરાની સામે પહેલેથી જ હોય છે..ફિલ્મ શૂટિંગની શરૂઆતમાં આસિસ્ટન્ટ ડિરેક્ટર પિકચર ચાલુ છે એમ મોટેથી બોલે એટલે ‘સાઈલેન્સ કેમેરા..સાઉન્ડ એન્ડ એક્શન’ના પોકાર ..છેલ્લે શૂટ પૂરું થાય છે ડિરેક્ટર ‘કટ’નો આર્ડર આપે. એટલે શૂટિંગ પૂરું !! જરૂર જણાય તો રિ-ટેક થાય એવું એકાદ એક્સ્ટ્રા કલાકારે એમને સમજાવ્યું.

અમે લાંબે લાંબે નજર દોડાવી. એક બેડ પર સફેદ કપડાંમાં લપેટાયેલી કોઇ વ્યક્તિ સુતેલી. એના શરીર પર કેમેરો કીકસ થયેલો. એક કલેપ બોયે કહ્યું કે ફિલ્મનો આ પહેલો સીન છે. રાજુ રદીનો ઘડવો સાચો હતો. આ પિકચરનો પહેલો શોટ એટલે પહેલું દૃશ્ય. મમદા તરીકે જેને સૂઝાવેલો તે ચાલુ શૂટિંગે છીંક ખાવા મડિ. મરેલો માણસ કંઇ છીંક ખાય? એટલે રિ-ટેક જયાં સિન પરફેક્ટ થાય કે બેડ પર રહેલી કીડી ચટકો ભરે. મુતદેહનો હાથ જ્યાં કીડી કરડી હોય તે ભાગ વલૂરવા મડિ. મુતદેહ હાથપર થઇને હલહલ કરે તો શૂટિંગ આગળ કેવી રીતે વધે? એટલે ડિરેક્ટરે તમામ મુતદેહને ફિલ્મમાંથી કાયમ માટે પડતા મૂક્યા, જેમાં એક આપણો રાજુ રદી પણ હતો.! યુ મિન રાજુ રદીને ેબ્ધ ફિલ્મમાં ેડ બોડીનો રોલ મળેલો? શું કહ્યું રાજુ રદીને ેડબોડીનો સોલો રોલ મળેલો નહીં. રાજુ રદી સાથે બીજી ૯,૧૯,૯૮૯ એક્ટરોને પણ ેડ બોડીનો ઇન્ટ્રેસ્ટિંગ અને એક્સાઇટિંગ રોલ મળેલો!

આ પછી તો અમારા રાજુ રદીને ેડ બોડીના ઢગલાબંધ રોલ ઓફર થયા છે અને રાજુ રદી ેડ બોડીના રોલ પણ જાનદાર કરે છે! ■

એક નજર ઈંદર બી...

કોણ કહે છે કેક હેલ્ધી નથી

એકવાર શ્વેતા મુતરેજા અગરવાલની કેક ખાઈ તો જુઓ



એક સમયે બર્થ ડે પાર્ટી કે કોઈ મોટા સેલિબ્રેશન સમયે એક ખાસ વર્ગ કેક ઓર્ડર કરતો, પરંતુ આજે ઘરમાં નાનું સેલિબ્રેશન હોય કે પછી પાંચ ફ્રેન્ડ્સને સાથે મળી કેક ખાવાનું મન થઈ જાય તો ફટાક કરતાં ઓર્ડર કરી દે છે, કેક ખાવા માટે હવે સેલિબ્રેશનની રાહ નથી જોવી પડતી, પણ એક સમસ્યા આવે છે અને તે છે હેલ્થ. લોકો ખાતાં પહેલાં પોતાના આરોગ્ય વિશે સો વાર વિચાર કરે છે અને તેથી હેલ્થ કોન્સાયસ લોકોએ કેક કે બેકરી આઈટમ્સ પોતાના મેનુ કાર્ડમાંથી લગભગ કાઢી જ નાખી છે, પણ તમારે હવે કેકનો ટુકડો મોઢામાં મૂકતાં પહેલાં વિચાર નહીં કરવો પડે કારણ કે કુકી કેક કમ્બલ તમને હેલ્ધી કેક અને બેકરી આઈટમ્સનાં ઘણાં ઓપ્શન્સ ઓફર થાય એમ છે.

જો તમને એમ હોય કે હેલ્ધી તો ખરી, પણ પ્યોર વેજીટેરિયન એગલેસ કેક ખાવી છે તો પણ સરનામું આ જ છે. આ બ્રાન્ડ જેમણે પોતાની મહેનત અને લગનથી ઊભી કરી છે તે શ્વેતા મુતરેજા અગરવાલ કહે છે કે મારી પાસે કેન્સર પેશન્ટ્સ પણ આવે છે અને ડાયાબિટિક પણ. આ સાથે માતા-પિતા પણ ઇચ્છે છે કે તેમનાં બળકો પણ હેલ્ધી બેકરી પ્રોડક્ટ્સ જ ખાય. આ બધાને ધ્યાનમાં લઈ અમે મેંદો નહીં પણ મિલેટ્સનો ઉપયોગ કરીએ છીએ, એટીશીએલ કે મોન્ક ફૂટ જેવા નેચરલ સ્વીટનર્સનો ઉપયોગ કરીએ છીએ, સામગ્રીમાં કે બનાવટની ગુણવત્તામાં કોઈ સમાધાન કરતાં નથી. એટલું જ નહીં જે વિગન છે તેમની માટે અમારી પાસે આલ્મન્ડ મિલ્ક કે કોકોનટ મિલ્ક સહિતની કેકના પણ ઓપ્શન છે.

પીઆરના ક્ષેત્રમાં વર્ષો કાઢ્યાં બાદ આ ક્ષેત્રમાં આવવા વિશે શ્વેતા કહે છે કે મમ્મી-પપ્પા સારાં ફૂડ હતાં અને પપ્પા ખૂબ સરસ સિંધી ભોજન બનાવતા તેથી રસોઈ કરવાનો અને

અવનવી વાનગીઓ બનાવવાનો શોખ મને પહેલેથી, પણ ક્યારેય વિચાર્યું ન હતું કે આગળ જતાં આ કરિયર બની જશે. કોરોનાકાળમાં લોકડાઉન દરમિયાન જ્યારે ઘણાએ બિઝનેસ બંધ કર્યા ત્યારે શ્વેતાએ શરૂ કર્યો. એક ફ્રેન્ડ માટે હેલ્ધી કેક બનાવી તેના પોઝિટિવ ફિડબેક મળ્યા અને પછી તો આ રોજનું કામ બની ગયું.

શ્વેતા પોતાના ઘરે જ સ્પેશિયલ કિચનથી કામ મેનેજ કરે છે. શ્વેતા પાસે નાનો પણ તાલીમબદ્ધ સ્ટાફ છે. તે ઓર્ડર લે છે અને લોકોની પસંદગી પ્રમાણેની કેક બનાવે છે. મારે શું આપવું છે શું નહીં, જેમને ખાવું છે તેમની શું ઇચ્છા છે તે જાણી કસ્ટમાઈઝડ કેક બનાવવામાં શ્વેતા એક્સપર્ટ છે. શ્વેતાએ આ માટે ખાસ તાલીમ લીધી છે. તે ૨૦થી ૨૫ લોકો માટેના ફૂડ કેટરિંગના ઓર્ડર પણ લે છે. શ્વેતા માત્ર કેક જ નહીં, પણ યુરોપિયન, ઈટલી, શ્રીલંકન, કાશ્મીરી સાથેનાં ઘણાં ક્વીઝીન જે તે દેશ કે શહેરમાં જઈ શીખે છે અને તેના ઓથેન્ટિક ટેસ્ટ સાથેનાં ભોજન તમને પીરસે છે. તમને બેકડુ બિસ્કોફ ચીઝકેક, કસ્ટમાઈઝડ ચોકલેટ કેક, ગ્રનોલા, ખાઉસોય કોટેજ ચીઝ, સલાડ્સ ખાવાની ઇચ્છા હોય તોપણ શ્વેતાનું કુકી કેક કમ્બલ તમારી માટે બેસ્ટ છે, પણ શ્વેતાની હીરો પ્રોડક્ટ છે ચોકલેટ ચીપ ટી-કેક. આ કેક જે ખાય છે તે વારંવાર આવે છે અને માત્ર મુંબઈ નહીં આખા દેશમાં અને વિદેશોમાં મોકલવા પણ લોકો લઈ જાય છે.

સંતાનો મોટા થઈ જતાં અને ઘર-પરિવારનો સંપૂર્ણ સાથ હોવાથી શ્વેતા એક એક પગથિયું ઉપર ચડી રહી છે. શ્વેતાની ઇચ્છા ઓથેન્ટિક સિંધી ક્વીઝીનનો રેસ્ટોરાં મુંબઈમાં ખોલી મુંબઈગરાઓને અવનવી સિંધી વાનગીઓનો સ્વાદ ચખાડવાની છે, જેના પર તેની માસ્ટરી છે, પણ શ્વેતા તે ખોલે તે પહેલાં તમે પણ તેની હેલ્ધી કેક અને બીજી વાનગીઓનો સ્વાદ માણવાનું ન ચૂકતાં.



શ્વેતા મુતરેજા અગરવાલની હેલ્ધી કેક ઓર્ડર કરવા માટે કોન્ટેક્ટ નંબર છે 98198 44013 અને ઈન્સ્ટા આઈડી kookiecakecrumble



નરેન્દ્ર કુમાર

feedback@bombaysamachar.com

ડિજિટલ આર્ટ ઝડપથી વિકસતી ઇન્ટરનેશનલ કરિયર



લોકભિત્ર ગૌતમ

feedback@bombaysamachar.com

આવનારા દિવસોમાં જે રીતે ભારતની એઆઇ હબ તરીકે ઉભરવાની સંભાવના છે, તે જોતાં, ભારતમાં ડિજિટલ આર્ટના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દીની જબરદસ્ત શક્યતાઓ પણ ઊભરી આવી છે. છેલ્લા કેટલાક વર્ષોમાં, ડિજિટલ આર્ટમાં કારકિર્દી ઝડપથી ઊભરી રહી છે, ખાસ કરીને ભારત જેવા દેશમાં જ્યાં એનિમેશન, ગેમિંગ, ફિલ્મ, જાહેરાત અને સોશિયલ મીડિયા ઉદ્યોગોમાં માગ સતત વધી રહી છે. એઆઇ (આર્ટ ફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ) અને વીઆર (વર્ચ્યુઅલ રિયાલિટી)ના વિકાસ સાથે, ડિજિટલ આર્ટ ભવિષ્ય માટે એક પ્રોમિસિંગ ક્ષેત્ર તરીકે ઊભરી આવ્યું છે.

રોજગારની સંભાવનાઓ

જો આપણે વર્ષ ૨૦૨૫ થી ૨૦૩૦ વચ્ચેનો અંદાજ લગાવીએ તો એકલા ભારતમાં જ ગેમિંગ ઇન્ડસ્ટ્રી ૧૦ થી ૧૨ બિલિયન ડોલરનો આંકડો પાર કરી ગઇ હશે. વર્ષ ૨૦૨૪ સુધીમાં તેણે ૩.૭ અબજ ટર્નઓવરનો વાર્ષિક આંકડો પાર કરી લીધો હતો. ગેમિંગ ઇન્ડસ્ટ્રી મોટા પાયે ડિજિટલ કલાકારોને રોજગારી આપે છે, જોકે એનિમેશન અને વીએફએક્સની માગ પણ સતત વધી રહી છે. જેના કારણે છે ઓટીટી પ્લેટફોર્મ, એડવર્ટાઈઝિંગ ઇન્ડસ્ટ્રી અને ફિલ્મો જે એકદમ વાસ્તવિક અનુભવ આપે છે.

એ જ રીતે, ડિજિટલ આર્ટ દ્વારા મેટાવર્સ પ્રોજેક્ટ્સમાં પણ કમાણીની જબરદસ્ત તકો ઊભી થઈ છે અને જો આપણે છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોમાં સોશિયલ મીડિયાના બિઝનેસના વિસ્તરણ પર નજર કરીએ, તો આપણે સમજી શકીએ છીએ કે ઇન્સ્ટાગ્રામ, યુટ્યૂબ અને અન્ય ડિજિટલ પ્લેટફોર્મમાં ડિજિટલ કલાકારોની કેટલી માગ છે. એકવાર ડિજિટલ આર્ટિસ્ટ માટે બ્રાઉઝિંગ અને વ્યક્તિગત પ્રોજેક્ટ્સના લક્ષ્યો પ્રાપ્ત થઈ જાય, પછી આ ક્ષેત્રમાં ફ્રીલાન્સ માટે સારી તકો છે.

અભ્યાસક્રમો અને ઇન્સ્ટિટ્યૂટ

આ ક્ષેત્રમાં પ્રોમિસિંગ કરિયર હાંસલ કરવા માટે કેટલાક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો અને ઇન્સ્ટિટ્યૂટ શ્રેષ્ઠ છે, જે નીચે મુજબ છે.

* ડિજિટલ ડિઝાઇન અને વર્ચ્યુઅલ આર્ટનો શ્રેષ્ઠ અભ્યાસક્રમ નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાઇન, અમદાવાદમાં ઉપલબ્ધ છે. આ ડિગ્રી કોર્સ કર્યા પછી દરેક જગ્યાએ નોકરીની તકો મળશે.

* સી-ડેક, આ ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાંથી મલ્ટીમીડિયા અને ડિઝાઇન ટેકનોલોજીને લગતા ઘણા સર્ટિફિકેટ કોર્સ કરી શકાય છે, જેના પછી ડિજિટલ આર્ટમાં કારકિર્દીની શક્યતાઓ વધી જાય છે.

* આયઆયટી બોમ્બે, અહીંની આઇડીસી સ્કૂલ ઓફ ડિઝાઇનમાં ઇન્ટરએક્શન



ડિઝાઇન અને ડિજિટલ આર્ટમાં ઉત્તમ અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે અને આ પછી નોકરીમાં પણ પ્રાથમિકતા મળે છે.

* માયા એકેડેમી ઓફ એડવાન્સ્ડ સિનેમેટિક્સમાંથી એનિમેશન અને વીએફએક્સ પર કેન્દ્રિત અભ્યાસક્રમો કરી શકાય છે. જેની શાખાઓ દેશના અનેક મોટા શહેરોમાં છે.

* દિલ્હી/મુંબઈની પર્લ એકેડેમીમાંથી ડિજિટલ આર્ટ અને ડિઝાઇનિંગમાં ડિગ્રી અને ડિપ્લોમા કોર્સ કરીને ડિજિટલ આર્ટ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવી શકાય છે.

વિદેશી શૈક્ષણિક ઇન્સ્ટિટ્યૂટ

* યુએસ સ્થિત રોડ આઇલેન્ડ સ્કૂલ ઓફ ડિઝાઇન, ડિજિટલ મીડિયા વિઝ્યુઅલ આર્ટ્સમાં વિશ્વ-વર્ગની સંસ્થા છે. અમેરિકામાં સેવંથ કોલેજ ઓફ આર્ટ એન્ડ ડિઝાઇન એનિમેશન અને ગેમ આર્ટ માટે કેમસ છે.

* જો તમારે ફ્રાન્સમાં અભ્યાસ કરવો હોય તો વીએફએક્સ અને ડિજિટલ એનિમેશનમાં વિશ્વ કક્ષાની સંસ્થા છે, જેનું નામ છે ગોબલિન્સ એલ ઇકોડી લા હમ્બેજ.

* કેનેડામાં વંકુવર સ્થિત ફિલ્મ સ્કૂલ પણ ફિલ્મ ગેમિંગ અને એનિમેશન કારકિર્દી માટે એક શ્રેષ્ઠ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ છે.

* એ જ રીતે, યુનિવર્સિટી ઓફ આર્ટ્સ, લંડનમાંથી ડિજિટલ આર્ટ, ગ્રાફિક ડિઝાઇન અને શ્રી ડી આર્ટમાં સ્પેશિયલાઇઝેશન કરી શકાય છે.

ક્યાં મળશે નોકરી

* યુવી સોફ્ટ, રોક સ્ટાર ગેમ્સ, ઈએ સ્પોર્ટ્સ, ફિગા અને નઝારા ટેકનોલોજી જેવી ગેમિંગ કંપનીઓ વિવિધ પ્રકારની નોકરીઓ ઓફર કરે છે.

* એ જ રીતે, ફિલ્મ અને વીએફએક્સ ઇન્ડસ્ટ્રીમાં રેડ ચિલીઝ વીએફએક્સ, એમટીસી, ડીએનજીઇ, પ્રાઇમ ફીક્સ અને ફેમ સ્ટોર જેવી કંપનીઓ નોકરીઓ પ્રદાન કરવામાં આગળ છે.

* ઘણી મીડિયા એડવર્ટાઈઝિંગ એજન્સીઓ જેમ કે ઓગેલિંગ, વન્ડરમેન,

થોમસન, લિથોવર્ન્ટ વગેરે જેવી એડ એજન્સીઓ ઘણી નોકરીઓ પૂરી પાડે છે.

* એઆઇ અને સ્ટાર્ટઅપ સેક્ટરમાં પણ, ટીસીએસ, ઇન્ફોસીસ, વિપ્રો, ઝોહો જેવી કંપનીઓ યુએક્સ/યુઆઇ ડિઝાઇન માટે મોટા પાયે ડિજિટલ આર્ટિસ્ટને હાથર કરે છે. આ સિવાય ઓપન સી, રેડિબલ જેવા પ્લેટફોર્મ પર એનએફટી વેચીને કમાણી કરી શકાય છે.

પ્રારંભિક કારકિર્દીની શરૂઆત આ રીતે કરો

સોપ્રથમ સ્કિલ શીખો, ફોટો શોપ, ઇલસ્ટ્રેટર, બ્લેન્ડર, પ્રો-ક્રીએટ, યુનિટર, અનરિયલ એન્જીન જેવા ટૂલ્સમાં માસ્ટરી હાંસલ કરો, તમારો પોર્ટફોલિયો બનાવો, ઇન્ટર્નશિપ કરો. ફ્રીલાન્સ પ્રોજેક્ટ્સ લો અને નેટવર્ક બનાવો. પ્રારંભિક કારકિર્દીની શરૂઆત માટે તમામ ઉપાયો ફાયદાકારક છે. જ્યાં સુધી આ ક્ષેત્રમાં શરૂઆતના પગારની વાત છે, ફેરાર ૪ થી ૮ લાખ રૂપિયાનું પેકેજ સરળતાથી મેળવી શકે છે. જો તમારી પાસે ૩ થી ૭ વર્ષનો અનુભવ છે તો તમે ૮ થી ૨૦ લાખ રૂપિયાનું પેકેજ સરળતાથી મેળવી શકો છો. ૮ વર્ષ કે તેથી વધુ અનુભવ ધરાવતા વરિષ્ઠ ડિજિટલ આર્ટિસ્ટ માટે ૨૦ થી ૫૦ લાખ રૂપિયા સુધીના પેકેજ બજારમાં સરળતાથી ઉપલબ્ધ છે, જ્યારે ફ્રીલાન્સ અને એનએફટી વેચાણ દ્વારા પણ સારી કમાણી કરી શકાય છે. સામાન્ય રીતે લોકો એક વર્ષમાં ૧૦ લાખ રૂપિયા સુધીની કમાણી સરળતાથી કરી લે છે. એકવાર નામ સ્થાપિત થઈ જાય અને કામ વધુ સારું થઈ જાય તો વાર્ષિક ૧૫ થી ૨૦ લાખ રૂપિયા પણ કમાઈ શકાય છે.

ભારતમાં ડિજિટલ આર્ટમાં કારકિર્દી ઝડપથી વધી રહી છે અને કારકિર્દી સલાહકારો માને છે કે તે ૨૦૨૫ થી ૨૦૩૦ ની વચ્ચે ઘણો વિકાસ કરશે. તેથી, ડિજિટલ આર્ટ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવી સમજદારી છે. પરંતુ આ માટે સારા ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાં અભ્યાસ કરીને લાંબા ગાળાની વ્યૂહરચના બનાવવી જરૂરી છે.■

છેલ્લા થોડા દિવસો પહેલાં અમેરિકામાં સંપન્ન પ્રમુખપદની ચૂંટણીમાં મુખ્ય મુદ્દો બન્યો હતો અમેરિકામાં રહેનારા ગેરકાયદે વસાહતી. હવે આ મુદ્દો દુનિયામાં ચર્ચાનો વિષય બન્યો છે. ભારતની ગલી-ગલીમાં આ વાતચીત અને વાદવિવાદનો ભાગ બની ગયો છે. અમેરિકામાં ૭,૨૫,૦૦૦ ગેરકાયદે ભારતીય વસાહતી છે. આમાંથી ૧૮,૦૦૦ ગેરકાયદે વસાહતીને આગામી દિવસોમાં ભારત મોકલવામાં આવશે. ૧૦૪ ગેરકાયદે વસાહતીના પહેલા બેચને અતિશય અપમાનજનક સ્થિતિમાં ભારત મોકલવામાં આવ્યો. આખા દેશે અમૃતસર હવાઈમથકે તેમને હાથમાં હાથકડી અને પગમાં બેડી પહેરેલી સ્થિતિમાં ઊતારતા જોયા. આ દશ્યે ગેરકાયદે વસાહતીઓને ગંભીર વિષય બનાવી દીધો. ઈન્ટરનેશનલ ઓર્ગેનાઈઝેશન ઓફ માઈગ્રેશન (આઈઓએમ)ના જણાવ્યા પ્રમાણે વર્ષ ૨૦૨૦માં દુનિયામાં કુલ ૨૫,૧૦,૦૦,૦૦૦ વસાહતી હતા જે દુનિયાની વસતીના ૩.૬ ટકા જેટલા છે. આજે એક અંદાજ પ્રમાણે આશરે ૩૨થી ૩૫ કરોડ વસાહતી વિવિધ દેશોમાં રહે છે. આમાંથી પાંચથી દસ ટકા ગેરકાયદે એટલે કે પોણા બે કરોડથી સાડાત્રણ કરોડ વસાહતી છે. આમાં સૌથી મોટી સંખ્યા એટલે કે ૧,૦૩,૦૦,૦૦૦ વસાહતી અમેરિકામાં છે.

વસાહતી માટે અંગેજીમાં માર્ઝાન્ટ શબ્દ છે જે લેટિન ભાષાના માર્ઝે શબ્દ પરથી આવ્યો છે. આ શબ્દનો અર્થ થાય છે એક જગ્યાથી બીજી જગ્યાએ જવું. દુનિયામાં એક સ્થાનથી બીજા સ્થાન પર જવુંએ માનવીની હાલની પ્રવૃત્તિ નથી. માનવી આદી કાળથી ફરવાની વૃત્તિવાળો રહ્યો છે અને પ્રવાસ માટે એક જગ્યાથી બીજી જગ્યા ફરતો રહ્યો છે. સત્ય તો એ છે જાણીતા ઈતિહાસકાર યુવાલ નોવા હરારીના જણાવ્યા મુજબ માનવીના વિકાસનું કારણ સ્થળાંતર રહ્યું છે. આથી જ લોકો એક જગ્યાથી બીજી જગ્યા પર જાય છે. દુનિયામાં આ સમયે જે ૩૨થી ૩૫ કરોડ વસાહતી છે જેમાંથી ૧૫ ટકા વીસ વર્ષથી પણ નાની વયના છે, જ્યારે ૧૨ ટકા ૬૫ વર્ષથી વધારે વયના છે. આથી એમ કહી શકાય કે જે વસાહતી છે એમાં ૭૩ ટકા વર્ક્ફોર્સ કે કાર્યબળનો ભાગ છે. એક રીતે જોવા જઈએ તો જે લોકો ઉત્પાદન અને સેવાની વિસ્તૃત કડી છે એમાં મોટી હિસ્સેદારી આ પ્રવાસીઓની રહી છે. એ પણ વાસ્તવિક વાત છે કે હાલમાં સમયમાં ટુરોઝમ તો ઠીક છે, પરંતુ ગેરકાયદે વસાહતીઓ આખી દુનિયામાં માથાનો દુખાવો બન્યા છે.

ગેરકાયદે વસાહતી એ લોકો છે જે યોગ્ય દસ્તાવેજો વગર કોઈ પણ દેશમાં પહોંચી જાય છે. આ ગેરકાયદે જવાના રૂટને ‘ડીડી રૂટ’ કહેવામાં આવે છે. આશરે પોણા બે કરોડથી માંડીને સાડાત્રણ કરોડ લોકો વિવિધ દેશોમાં ‘ડી રૂટ’ની મદદથી પહોંચ્યા છે. આ લોકો ચિંતાનો વિષય બની ગયા છે. ખાસ કરીને પશ્ચિમના દેશો માટે

૨૧મી સદીમાં માથાનો દુખાવો બન્યા ગેરકાયદે વસાહતી



કારણ કે તેઓએ જે વિકાસ, રોજગારની તક, સુરક્ષા અને સુવિધા દેશવાસીઓ માટે ભેગી કરી હોય એમાં ગેરકાયદે વસાહતી ભાગ પડાવે છે. અમેરિકાના હાલના પ્રમુખ ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પે આને ચૂંટણીનો મુદ્દો બનાવ્યો હતો અને પરિણામ પછી હવે એ કહેવાની જરૂર નથી કે અમેરિકાના લોકોએ ટ્રમ્પને જોરદાર ટેકો આપ્યો હતો. ફક્ત અમેરિકા નહીં, યુરોપના વિકસિત દેશ જેવા કે જર્મની, ફ્રાન્સ, ઈયેન્સમાં ગેરકાયદે વસાહતી એ વિસ્ફોટક રાજકીય મુદ્દો બન્યો છે. કારણ કે આ વિકસિત દેશોમાં મિડલ ઈસ્ટના મુસ્લિમ દેશોના ૫૦ લાખ વસાહતી આવ્યા છે. આ દેશોમાં કતલેઆમ અને આતંકવાદના ભયથી આ લોકો યુરોપમાં આવી ગયા છે. આને લીધે યુરોપના દેશમાં અસુરક્ષા ઊભી થઈ છે અને ગુનાખોરી વધી છે. તથા રોજગાર અને બીજી નાગરિક સુવિધા પર દબાણ આવ્યું છે. ફ્રાન્સ, જર્મની અને ઈંગ્લેન્ડમાં તાજેતરના વર્ષમાં લોકો વસાહતી વિરુદ્ધ દેખાવો કરવા સડક પર ઉતર્યા છે. આંદોલનકારની માગણી છે કે આ ગેરકાયદે વસાહતીઓને બંને એટલા વહેલા દેશમાંથી હાંકી કઢાય

અમેરિકામાં હાલમાં ગેરકાયદે પ્રવાસી મુખ્ય મુદ્દો હતો. જોકે યુરોપમાં તો તમામ વસાહતીઓને બહાર કાઢવાની માગણી થઈ રહી છે. દુનિયામાં વિકસિત દેશોમાંથી જે રીતે વસાહતીઓ નાણાં કમાઈને પોતાના મૂળ દેશમાં મોકલે છે એનાથી વિકસિત દેશોના લોકોમાં આક્રોશ, ગુસ્સો અને ચિંતા વધતા જાય છે. આને લીધે એ કહેવું આવશ્યક બની ગયું છે કે દુનિયાએ વસાહતીઓના મુદ્દા પર વિચારવિમર્શ કરીને એક વૈશ્વિક નીતિ ઘડવી જોઈએ. જો ભારતની વાત કરીએ તો દુનિયામાં વસાહતીમાં ભારતીયોની સંખ્યા વધારે છે. લગભગ ત્રણ કરોડ ભારતીયો વિદેશમાં રહે છે. બીજી બાજુ બાંગ્લાદેશ, પાકિસ્તાન, અફઘાનિસ્તાન, બર્મા અને નેપાળના વસાહતી મોટી સંખ્યામાં રહે છે. દેખીતી રીતે ભારતમાં આ ચિંતાનો વિષય છે. ભારતમાં મહાનગરો મુંબઈ સૌથી વધારે કાયદેસર અને ગેરકાયદેસર વસાહતીના બોજાથી દબાયેલી છે. આ જ કારણથી મુંબઈમાં માળખાકીય સુવિધાઓ પર જબરદસ્ત સંકટ આવે છે. સ્વાસ્થ્ય, દેખભાળ, શિક્ષણ, જળ આપૂર્તિ અને જાહેર સુવિધાના મુદ્દે સમસ્યા રહેવાસીઓ સંકટની સ્થિતિમાં રહે છે. ૧૯૯૧માં મુંબઈની ઝુંપડપટ્ટીમાં હિન્દુઓની વસતિ ૮૮ ટકા હતી. જોકે વર્ષ ૨૦૧૧ની

જનગણના પ્રમાણે હિન્દુઓની વસતિ ૬૬ ટકા થઈ ગઈ અને મુસ્લિમ વસતી આઠ ટકાથી વધીને ૨૧ ટકા થઈ ગઈ આમાં મોટી સંખ્યામાં બાંગ્લાદેશનો અને મ્યાનમારના રોહિંગ્યાનો સમાવેશ થયા છે. એક સર્વે પ્રમાણે મુંબઈની ઝુંપડપટ્ટીની જનસુવિધા પર ગેરકાયદે વસાહતીનો બોજો વધ્યો છે. મુંબઈથી બાંગ્લાદેશમાં દર મહિના ૧૦થી ૧૨ કરોડ રૂપિયા મોકલવામાં આવે છે. તદ્દુપરાંત મુંબઈમાં ઊભી થયેલી કાયદો અને વ્યવસ્થાની સમસ્યાનું કારણ ગેરકાયદે વસાહતી છે. આને દુનિયાના પરિપ્રેક્ષમાં તો કહી શકાય કે જે દેશોમાં વધારે વસાહતીઓ રહે છે એ દેશના મૂળ લોકોમાં ગુસ્સો અને તનાવ છે. આનું કારણ એ છે કે વસાહતીઓ સુવિધા અને સગવડોમાં હિસ્સેદારી કરે છે અને અપરાધો તથા અસુરક્ષાની પીડા આપે છે.

સવાલ એ છે કે આ ગ્લોબલ પ્રોબ્લેમને કેવી રીતે ઉકેલવો. આખી દુનિયામાં આના પર વિચાર થઈ રહ્યો છે. નિષ્ણાતોનું માનવું છે કે ઈમિગ્રેશનના કાયદાને કડક બનાવવાની જ દર છે જેથી ગેરકાયદે વસાહતીઓને રોકી શકાય. આ માટે વિઝા પ્રોસેસ કડક બનાવવાની જરૂર છે. વસાહતીઓ વિઝા લઈને પ્રવેશે છે પરંતુ મુદત પતે એટલે પાછા જતા નથી અને સંતાવ જાય છે.

નિષ્ણાતોનો મત છે કે ગેરકાયદે વસાહતીની સમસ્યાનો સામનો કરવા ઓવરસ્ટેટ્રેફિકેશન કડક અને કુલપ્રકા બનાવવું જોઈએ. બાયોમેટ્રિક સિસ્ટમ અને ડિજિટલ ટ્રેફિક પર ચાંપતી નજર રાખવી જોઈએ. નાગરિકત્વ અને શ્રમ સુધાર કાયદાઓ દેશના નાગરિકોને અનુકૂળ હોય એવા બનાવવા જોઈએ. અનેક દેશો પોતાના નાગરિકોને સારા વેતન આપે છે, પરંતુ વસાહતીઓને ઓછું વેતન આપે છે. આથી નાગરિકને બદલે વસાહતીઓને નોકરી મળે છે. આ દેશની સરકારે ઓછા વેતન આપતા ઉદ્યોગપતિઓ અને કારોબારીઓ સામે સખત કાર્યવાહી કરવી જોઈએ. જો વસાહતીઓને નાગરિકો જેટલું વેતન દેવું પડે તો કારોબારીઓ મુંબઈ સૌથી વધારે કાયદેસર અને ગેરકાયદેસર વસાહતીઓને નોકરીમાં નહીં રાખે. એકસપટ્ટની સલાહ છે કે પ્રેન, બાયોમેટ્રિક્સ અને એઆઈની મદદથી ચોકીપહેરો સઘન બનાવવો જોઈએ. ટૂંકમાં કહીએ તો ૨૧મી સદીની મુખ્ય સમસ્યાનો ઈમાનદારીથી સામનો કરવો જોઈએ. જો આ સમસ્યાનો ઉકેલ નહીં શોધાય તો એ આખી દુનિયામાં ઊથલપાથલ મચી જશે અને ગુનાખોરી વધી જશે. ■

મુંબઈ સમાચાર કલાસિકાઈડ ધમાકા		
આપના ઉત્તમ પ્રતિસાદને ધ્યાનમાં લઈ હવે ૩૧ મી માર્ચ ૨૦૨૫ સુધી વિશેષ સ્કીમમાં કલાસિકાઈડ જાહેરાત નોંધાવો અને વધારાની એક જાહેરાત મફત મેળવો તેમજ ઉપરોક્ત મુદત દરમ્યાન બધી જ કલાસિકાઈડ ડિસ્કલે જાહેરાતો (કલર અથવા B/W) સ્કીમનાં સ્પેશિયલ ભાવ રૂ. ૧૦૦/- પ્રતિ સ્કે. સે.મી. માં મેળવો <i>* કલાસિકાઈડ અને કલાસિકાઈડ ડિસ્કલે પર વધારાની મફત જાહેરાતની આ ઓફર લાગુ કરાશે.</i> <i>* વધારાની મફત જાહેરાત કોઇપણ દિવસે છપાવી શકાશે.</i> <i>* અન્ય બધા જ ભાવ અને નિયમો યથાવત રહેશે.</i>		
૧લી મે, ૨૦૧૩થી અમલમાં કલાસિકાઈડ રેટ કાર્ડ કેઈલી અને વીકલી		
ખાસ નોંધ:	તમામ જાહેરખબરો નીચે દર્શાવેલ ભાવ અને શરતો પર સ્વીકારાશે	
ગુજરાતી અને અંગ્રેજીમાં	રૂ. ૧૫૦ મિનિમમ (મિનિમમ ૧૦ શબ્દ) (મેક્સીમમ ૧૦૦ શબ્દ)	રૂ. ૧૫.૦૦ શબ્દ દીઠ
સંપૂર્ણ બોલ્ડ સબ હેડિંગ (બોલ્ડ) કલાસિકાઈડ ડિસ્કલે B/W (મિનિમમ ૨૧ સ્કે. સે.મી.) કલાસિકાઈડ ડિસ્કલે Colour (મિનિમમ ૨૧ સ્કે. સે.મી.)	રૂ. ૨૦૦ મિનિમમ (મેક્સીમમ ૪ શબ્દ) (મેક્સીમમ ૪ શબ્દ) રૂ. ૨૦૦.૦૦ દર સ્કે. સે. મી.	રૂ. ૨૦.૦૦ શબ્દ દીઠ રૂ. ૨૦.૦૦ શબ્દ દીઠ
કલાસિક બોનાલ્ડ્ઝા સ્કીમ કલાસિકાઈડ અને કલાસિકાઈડ ડિસ્કલે માટે ૧લી મે, ૨૦૨૪ થી ૩૦મી એપ્રિલ, ૨૦૨૫ સુધી		
સ્કીમ*		
ચુકવણી થયેલ જા.ખ.	સમય મર્યાદા	
૪	૩૦ દિવસ	
૬	૪૫ દિવસ	
૧૫	૭૫ દિવસ	
૨૩	૯૦ દિવસ	
૩૯	૧૬૫ દિવસ	
૫૭	૨૦૦ દિવસ	
૯૩	૨૩૦ દિવસ	
૧૨૨	૨૯૦ દિવસ	
૧૮૦	૩૮૫ દિવસ	
૩૭૦	૪૭૫ દિવસ	
* શરતો લાગુ		

જીડીપીમાં મહિલાઓનો ફાળો

મેકેન્ઝી ગ્લોબલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટના વૈશ્વિક અર્થવ્યવસ્થામાં નારીના રોલ અંગે જે રિપોર્ટ છે તેમાં જાણવા મળે છે કે સાઉથ એશિયામાં અને વિશ્વમાં નારીનો રોલ શું છે. શું હોવો જોઇએ અને તેનાથી વૈશ્વિક અર્થવ્યવસ્થામાં શું ફરક પડી શકે છે.

હોલિવૂડની મહાન કોમેડિયન મહિલા જોન રિવર્સ જે સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૪માં લગભગ ૮૦ વર્ષની ઉંમરે મૃત્યુ પામી તે હંમેશાં કહેતી હતી કે જો તેણે તેણી જાતને ઘરના કામકાજમાં કે જે ડોમેસ્ટિક મેડ કરી શકે તેમાં જ ગુજારી હોત તો તે આજે સફળ કોમેડિયન, ટીવી હોસ્ટ, ટીવી ઍક્ટર, રાઇટર અને પ્રોડ્યુસર ના હોતે.

મેકેન્ઝી તેના રિપોર્ટમાં જણાવે છે કે સાઉથ એશિયામાં ૯૦ ટકા નારીઓની જિંદગી કિસિંગ, કુકિંગની અનપેઇડ જેવી ચેંકલેસ જોબમાં જ પૂરી થઇ શકી છે. ભારતના હોટલ વર્લ્ડફોર્સમાં નારીઓની સંખ્યા જૂજ છે અને કુલ જીડીપીમાં તેનો ફાળો માત્ર ૧.૭ ટકા જ છે.

જ્યારે ચીનની કુલ જીડીપીમાં નારી શક્તિનો ફાળો ૪૧ ટકા છે. રિપોર્ટ વધુમાં જણાવે છે કે વિકાસશીલ અને વિકસિત દેશોમાં પણ હજુ પણ નારીઓને નોકરીમાં પ્રમોશન, પગાર અને જોબ ક્વોલિટીમાં પુરુષ કર્મચારીના પ્રમાણમાં સહન કરવું પડે છે.

સાઉથ એશિયામાં નારીઓ ઘર, બાળકો, ઘરના સભ્યોની સંભાળ, રસોઇ અને ઘરકામ કરે છે તેનું મૂલ્ય રૂપિયામાં તોલવુ બહુ મુશ્કેલ છે અને તે રકમ જીડીપીમાં જોડી નથી શકાતી. કારણ કે તે અનપેઇડ જોબ છે! રિપોર્ટમાં જણાવ્યું છે કે જો આ નારીઓ બહાર જોબ કરે તો તેઓ કમાશે તેટલું જ નહીં પણ ઘરકામ કરનારી મહિલાઓને કામ મળશે અને આમ ડબલ રોજગાર પેદા કરી શકાશે. લોકોનું જીવનધોરણ સુધરશે તેટલું જ નહીં પણ દેશની જીડીપીમાં આના કારણે ૫ ટકા જેટલો વધારો થઇ શકશે.

આ રીતે જો દુનિયાના બધા દેશોમાં નારીઓ ઘરકામ છોડીને કે તેની સાથે બહાર જોબ કરવા લાગે તો દુનિયાની જીડીપી ૨૮.૪ ટ્રિલિયન ડોલર્સની થઇ શકે છે અને જે તે દેશોની કુલ જીડીપીમાં ૫ ટકાથી વધારે ૨૦ ટકા જેટલો તોતિંગ વધારો કરી તેઓની આર્થિક સ્થિતિમાં આમૂલ્ય પરિવર્તન લાવી શકે છે.

દેશ	આર્થિક ફાયદો
ભારત	૬૦ ટકા
મીડલ ઇસ્ટ અને નોર્થ આફ્રિકા	૫૦ ટકા
સાઉથ એશિયા ભારત સિવાયના દેશો	૪૫થી ૫૦ ટકા
લેટીન અમેરિકા	૪૦ ટકા
ઇસ્ટ અને સાઉથ ઇસ્ટ એશિયા	૩૦થી ૪૦ ટકા
વેસ્ટર્ન યુરોપ	૩૦ ટકા
ચીન	૨૦થી ૨૫ ટકા

નારીઓના કામ કરવાથી જે તે દેશ કે સમુહની આર્થિક સ્થિતિમાં ફાયદો થઇ શકે છે. તેનો અંદાજ નીચે મુજબ છે. દા. ત. ભારતમાં જો નારીઓ ઘરકામની સાથે અથવા ઘરકામમાં બીજા કર્મચારીઓને રાખીને જોબ કરે તો આર્થિક ફાયદો ૬૦ ટકા સુધી થઇ શકે છે.

ભારતમાં શિક્ષિત, અર્ધશિક્ષિત કે અશિક્ષિત નારીઓને ઘરની ચાર દીવારીમાં જિંદગી ગુજારવા મજબૂર કરવામાં અજ્ઞાનતા, સામાજિક પછાતતા, શંકાશીલ સ્વભાવ કે જો નારીઓ બહાર જોબ કરીને પૈસા કમાશે તો સ્વતંત્ર કે

આઝાદ થઇ જાશે કે પછી ઘરની આર્થિક સ્થિતિ સારી હોવાના કારણે નારીઓની આવક બિનજરૂરી

છે તેવા ઘણા કારણો છે. પણ આ બધાના કારણે સામાજિક અને આર્થિક નુકસાન બહુ મોટું થઇ રહ્યું છે. કારણકે તેનાથી દેશ સમાજના એક મોટા વર્ગની શૈક્ષણિક અને બુદ્ધિધનનો લાભ ગુમાવી રહ્યો છે. આપણે જોઇ શકીએ છીએ કે વિદેશમાં અને દેશમાં કેટલીય બેન્ક્સ જેવી કે સ્ટેટ બેન્ક ઑફ ઇન્ડિયા, એક્સિસ બેન્ક, આઇસીઆઇસીઆઇ બેન્ક, એચએસબીસી બેન્ક, બાયકોફન કંપની અને પેપ્સીકોલા જેવી કંપનીઓમાં નારીઓ ઉચ્ચ હોદ્દા પર બેસીને અમૂલ્ય સેવાઓ આપી રહી છે.

અફસોસની વાત તો એ છે કે ભારતમાં ૭૦ અને ૮૦ના દશકાઓમાં ૧૭ વર્ષ મહિલા વડાં પ્રધાન અને કેટલાય રાજ્યોમાં મહિલા મુખ્ય મંત્રીઓ હોવા છતાં ૨૧મી સદીમાં માત્ર પુરુષના પ્રમાણમાં બહુ ઓછી નારીઓ જોબ કરે છે. આમ નારી શક્તિને વિકસાવવા ઉપર ક્યારેય ધ્યાન કેન્દ્રિત નથી કરવામાં આવ્યું.

માત્ર ઇન્ટરનેશનલ વિમન્સ ડે ઉજવવાથી નારીઓનો વિકાસ નથી થવાનો. ભારત અને વિશ્વના અન્ય દેશોએ મહિલા પાવરનો ઉપયોગ કરીને તેઓની અને સમાજની આર્થિક સ્થિતિ સુધારવાની જરૂરત છે અને તેના માટે જરૂરી છે સમાજમા નારીઓનું સ્થાન ઘરની ચાર દીવારીમાંથી બહાર કાઢીને તક આપીને યોગ્ય જગ્યાએ આપવાનું જેમ કે બ્રિટનની ભૂતપૂર્વ મહિલા વડાં પ્રધાન માર્ગરેટ થેચરનું કહેવું હતું કે ‘એની વુમન બ્લુ અન્ડરસ્ટેન્ડસ ધ પ્રોબ્લેમ ઑફ રનિંગ અ હીમ વીલ ધી નીઅર ટુ અંડરસ્ટેન્ડિંગ ધ પ્રોબ્લેમ્સ ઑફ રનિંગ અ કન્ટ્રી.’

સરકાર એર ઇન્ડિયાની પેટા કંપનીઓમાંથી પોતાનો હિસ્સો વેચવાની પ્રક્રિયા શરૂ કરશે

મુંબઇ: કેન્દ્ર સરકાર એર ઇન્ડિયાની ભૂતપૂર્વ પેટાકંપનીઓમાં પોતાનો હિસ્સો વેચવાની યોજના બનાવી રહી છે. એક મીડિયા રિપોર્ટ અનુસાર, સરકાર મે મહિનાથી ભારત, સિંગાપોર અને યુરોપમાં રોડ શો યોજશે જેથી એર ઈન્ડિયા એર ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસીસ, એરલાઈન એલાયડ સર્વિસીસ અથવા એલાયન્સ એર, એઆઇ એરપોર્ટ સર્વિસીસ લિમિટેડ, એર ઈન્ડિયા એન્જિનિયરિંગ સર્વિસીસ અને હોટેલ કોર્પોરેશન ઓફ ઈન્ડિયામાં સંભવિત હિસ્સાના વેચાણ માટે રસ ધરાવનારા રોકાણકારોની આ ઍંગની ઇચ્છા અંગે માહિતી ચકાસી શકાય.

એક ખાનગી પોર્ટલના અહેવાલમાં એક વરિષ્ઠ સરકારી અધિકારીને ટાંકીને જણાવાયું કે સરકારે નાણાકીય વર્ષ ૨૬માં તેના વિનિવેશ લક્ષ્યાંકને પૂર્ણ કરવા માટે આ કંપનીઓમાં હિસ્સાના વેચાણને પ્રાથમિકતા તરીકે ઓળખી કાઢ્યું છે, તેમણે જણાવ્યું હતું કે, આ

કંપનીઓ હાલમાં એર ઇન્ડિયા એસેટ્સ હોલ્ડિંગ લિમિટેડ પાસે છે, જે ૨૦૧૯ માં એર ઇન્ડિયાની નોન-કોર એસેટ્સ અને દેવાને જાળવી રાખવા માટે સ્થાપિત એક સ્પેશિયલ પર્પઝ વ્હીકલ (એસપીવી) છે.

ગયા વર્ષે, કેન્દ્ર સરકારે દેશની સૌથી મોટી જાળવણી, સમારકામ અને ઓવરહોલ (એમઆરઓ) કંપની એર ઈન્ડિયા એન્જિનિયરિંગ સર્વિસીસના વિનિવેશ માટે મુંબઈમાં રોડ શોનું આયોજન કર્યું હતું અને કંપની માટે વિનિવેશ પ્રક્રિયા શરૂ કરવા માટે સંબંધિત મંત્રીઓના જૂથ (જીઓએમ)ની મંજૂરી મેળવી હતી.

અન્ય એક અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે, સરકાર ઓગસ્ટ સુધીમાં એર ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસીસ, એઆઇ એરપોર્ટ સર્વિસીસ લિમિટેડ અને એર ઈન્ડિયા એન્જિનિયરિંગ સર્વિસીસ માટે રસ ધરાવતા બિડર્સ પાસેથી રસના અભિવ્યક્તિઓ (ઇઓઆઇ) આમંત્રિત

અગાઉ વિલંબિત રહેલા પ્રોજેક્ટ્સની નોંધપાત્ર ક્ષમતા શરૂ થવાથી ૨૦૨૪માં ક્ષમતામાં વધારો થયો હોવાનું મેરકોમ ઇન્ડિયા સોલાર માર્કેટ અપોટ રિપોર્ટમાં જણાવાયું છે. રિપોર્ટ અનુસાર, લાર્જ સ્કેલ સૉર પ્રોજેક્ટ્સ (સોલાર ઓપન એક્સેસ સહિત), કુલ ક્ષમતા વધારામાં ૯.૭ ટકાથી વધુ હિસ્સો ધરાવે છે.

જ્યારે ટૂંકફાળ સોલારનો ફાળો લગભગ ૧ ટકા છે, ઓપન એક્સેસ મોડેલ હેઠળના સ્થાપનોમાં મોટા પાયે સૉર ક્ષમતા વધારામાં ૩૧ ટકાથી વધુનો સમાવેશ

આઇઆઇએફએલ કેપિટલને સેબીની ડ્યુ ડિલિજન્સ સંદર્ભે ચેતવણી

નવી દિલ્હી: શેરબજાર નિયમનકાર ધી સિક્યુરિટિઝ એન્ડ એક્સચેન્જ બોર્ડ ઓફ ઇન્ડિયા (સેબી)એ આઇઆઇએફએલ કેપિટલ સર્વિસીસને કંપનીના મર્ચન્ટ બેંકિંગ વિભાગ દ્વારા સંભાળવામાં આવતા દેવાના મુદ્દાઓમાં ડ્યુ ડિલિજન્સ અંગે ચેતવણી આપી છે.

સ્ટોક એક્સચેન્જોને પાઇઠવેલી સ્પષ્ટતામાં, આઇઆઇએફએલ કેપિટલએ જણાવ્યું હતું કે સિક્યોરિટીઝ એન્ડ એક્સચેન્જ બોર્ડ ઓફ ઈન્ડિયા (સેબી) એ સાતમી માર્ચ, ૨૦૨૫ના રોજ એક વહીવટી ચેતવણી પત્ર જારી કર્યો છે.

નિયમનકારે પહેલી એપ્રિલ, ૨૦૨૨થી ૩૦ એપ્રિલ, ૨૦૨૨ના સમયગાળા માટે કંપનીના મર્ચન્ટ બેંકિંગ વિભાગ દ્વારા સંભાળવામાં આવતા દેવાના મુદ્દાઓ અંગે નિરીક્ષણ કર્યું હતું. આઇઆઇએફએલ કેપિટલે જણાવ્યું હતું કે સેબીના પગલાંથી કંપની પર કોઈ નાણાકીય અસર પડી નથી.

કરવાની યોજના ધરાવે છે, જે થી હિસ્સાના વેચાણની પ્રક્રિયા ૨૦૨૫ના અંત સુધીમાં પૂર્ણ કરવાની ખાતરી કરી શકાય. અંહી એ વાત નોંધવી રહી કે જ્યારે સરકાર એર ઈન્ડિયાની માલિકી ધરાવતી હતી, ત્યારે આ કંપનીઓ ૨૦૨૧ સુધી તેની પેટાકંપનીઓ હતી. એર ઇન્ડિયાને ટાટા ગ્રુપને વેચ્યા પછી, સરકારે તેમાંનો પોતાનો હિસ્સો અલગથી વેચવાનો નિર્ણય લીધો હતો.

એર ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસીસ, એરલાઈન એલાયડ સર્વિસીસ અથવા એલાયન્સ એર, એઆઇ એરપોર્ટ સર્વિસીસ લિમિટેડ, એર ઈન્ડિયા એન્જિનિયરિંગ સર્વિસીસ અને હોટેલ કોર્પોરેશન ઓફ ઈન્ડિયાના ડિસઇન્વેસ્ટમેન્ટને ૨૦૧૭માં એર ઇન્ડિયાના ડાયવેસ્ટમેન્ટ સાથે કેબિનેટની મંજૂરી મળી હતી. આ એન્જિનિયરિંગ અને ગ્રાઉન્ડ હેન્ડલિંગ કંપનીઓના વેચાણથી લગભગ ૩,૦૦૦ કરોડ રૂપિયા એકત્ર થવાની અપેક્ષા હતી.

રાજસ્થાન, ગુજરાત અને મહારાષ્ટ્ર અગ્રણી રાજ્ય રહ્યાં હતા, જેમણે સોલર એનર્જીની ક્ષમતામાં અનુક્રમે ૩૨ ટકા, ૨૭ ટકા અને આઠ ટકા જેટલો વધારો નોંધાવ્યો હતો.

ભારતના સોલર એનર્જી સેગમેન્ટમાં ૨૦૨૪ દરમિયાન રેકૉર્બ્રેક પ્રોજેક્ટસ જોવા મળ્યા હતા, પરંતુ ટ્રાન્સમિશન સમસ્યાઓ અને સપ્લાય ચેઇન વિલંબ ન હોત તો આ સંખ્યા નોંધપાત્ર રીતે વધુ

ભારતીય સ્માર્ટફોન માર્કેટમાં પરા મંદી: એક્સપોર્ટ શિપમેન્ટમાં ચિંતાજનક ઘટાડો

નવી દિલ્હી: ભારતીય સ્માર્ટફોન માર્કેટમાં પણ મંદીનો માહોલ જોવા મળ્યો છે. જાન્યુઆરીમાં નિકાસમાં ૯.૭ ટકાનો ઘટાડો થયો છે. વર્ષની શરૂઆતમાં મિરેન્જ અને પ્રીમિયમ સેગમેન્ટમાં ઘણા નવા ફોન લોન્ચ થયા હોવા છતાં એક્સપોર્ટમાં ઘટાડો લોન્ચ થયા હોવા છતાં એક્સપોર્ટમાં ઘટાડો ચિંતાનો વિષય હોવાનું નિષ્ણાતો માને છે. ભારતીય સ્માર્ટફોન બજાર હવે એકાંત્રે મંદીનો સામનો કરી રહ્યું છે. આ વર્ષે જાન્યુઆરી દરમિયાન નિકાસમાં વાર્ષિક ધોરણે ૯.૭ ટકાનો ઘટાડો થયો છે. આઈડીસી અનુસાર ૨૦૨૫ના પહેલા

દેશ-વિદેશ

ઈસરોએ એલવીએમ૩-એમફ મિશન માટે કાયોજેનિક એન્જિનનું ફ્લાઈટ પરીક્ષણ હાથ ધર્યું

કોમ્પ્લેક્સ (IPRC) ખાતે હાઈ-એલ્ટિટ્યુડ ટેસ્ટ (હેટ) સુવિધામાં કરવામાં આવ્યા હતા, જ્યાં વેક્યુમ સ્થિતિ જટિલ

ઇન્સ્ટ્રોલેશન સાથે સિમ્યુલેટ કરવામાં આવે છે, મહત્તમ હોટ ટેસ્ટ સેક્સ સમયગાળો ૨૫ સુધી મર્યાદિત કરે છે.

“વર્તમાન પરીક્ષણમાં, બિન-વેક્યુમ પરિસ્થિતિઓમાં નવીન નોઝલ પ્રોટેક્શન સિસ્ટમનો ઉપયોગ કરીને પ્રથમ વખત ૧૦૦ સેક્ન્ડના લાંબા સમયગાળા માટે એન્જિનનું પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું.” એમ ઈસરોએ જણાવ્યું હતું. અવકાશ એજન્સીએ જણાવ્યું હતું કે આ પરીક્ષણ પદ્ધતિ કાયોજેનિક એન્જિનના ફ્લાઇટ એક્સપેરિન્સ પરીક્ષણ માટે જરૂરી સેટઅપ સમય અને પ્રયત્નોને નોંધપાત્ર રીતે ઘટાડે છે, જે બદલામાં અવકાશ મિશન માટે કાયોજેનિક તબક્કાઓને ઝડપી પહોંચાડવામાં મદદ કરે છે.

“સી ઈ ૨૦ એન્જિનનું પ્રદર્શન કરવામાં આવ્યું હતું.” એમ ઈસરોએ જણાવ્યું હતું. અવકાશ એજન્સીએ જણાવ્યું હતું કે આ પરીક્ષણ પદ્ધતિ કાયોજેનિક એન્જિનના ફ્લાઇટ એક્સપેરિન્સ પરીક્ષણ માટે જરૂરી સેટઅપ સમય અને પ્રયત્નોને નોંધપાત્ર રીતે ઘટાડે છે, જે બદલામાં અવકાશ મિશન માટે કાયોજેનિક તબક્કાઓને ઝડપી પહોંચાડવામાં મદદ કરે છે.

કોટાની એસપી અમૃતા દુહાએ મહિલા પોલીસ કર્મચારીઓ સાથે ડીજેના તાલે ડાન્સ કર્યો હતો. તેવી જ રીતે, ભરતપુરમાં એસપી મૃદુલ કાયવાએ અધિકારીઓ સાથે હોળી રમી હતી.

જોકે, ભાગ લેનાર પોલીસકર્મીઓની સંખ્યા સામાન્ય કરતાં ઓછી હતી. પૂર્વ મુખ્ય પ્રધાન અશોક ગેહલોતે માણણી કરી હતી કે મુખ્ય પ્રધાન ભજનલાલ શર્મા તાત્કાલિક આ મામલામાં હસ્તક્ષેપ કરે અને પોલીસકર્મીઓની માગણીઓ પર ધ્યાન આપે.

કેબિનેટ પ્રધાન કિરોડી લાલ મીણા પણ માગણીઓના સમર્થનમાં આવ્યા હતા અને કહ્યું કે તેઓ આ મુકો સરકાર સમક્ષ ઉઠાશે.

અમૃતસરમાં મંદિરની બહાર ઘડાડો

અમૃતસર: અમૃતસરમાં એક મંદિરની બહાર વિસ્ફોટ થયો હતો. જેના કારણે મંદિરની દીવાલોને નુકસાન થયું હતું. તેમજ બારીના કાચ તૂટી ગયા હતા. આ જાણકારી અધિકારીઓએ શનિવારે આપી હતી.

જો કે આ ઘટનામાં કોઇ જાનહાનિ થઇ ન હતી, પરંતુ અમૃતસરના ખંડવાલા વિસ્તારમાં રહેવાસીઓમાં ગભરાટ ફેલાયો હતો. ઘટનાના સીસીટીવી ફૂટેજમાં બે અજાણ્યા વ્યક્તિઓ મોટરસાઇકલ પર ઠાકુર દ્વાર મંદિર તરફ આવતા જોવા મળે છે. અમૃતસરના પોલીસ કમિશ્નર ગુરપ્રીત સિંઘ ભુલ્લરે જણાવ્યું કે મંદિરના પૂજારીએ રાત્રે લગભગ બે વાગ્યે પોલીસને ઘટનાની જાણ કરી હતી.

ટેલિકોમ ક્ષેત્રે પગપેસારાની મસ્કની યોજના સામે અવરોધ

નવી દિલ્હી: એલોન મસ્કની સેટેલાઇટ ઇન્ટરનેટ સેવા સ્ટારલિંકને ભારતમાં મંજૂરી મળી ગઈ છે , પરંતુ મસ્કના માર્ગમાં ચોક્કસપણે અવરોધો આવ્યા છે. એસ્ટેલ અને જિયો સાથેના તાજે તરના સોદાઓએ સ્ટારલિંક માટે ભારતમાં પ્રવેશવાનો માર્ગ કંઈક અંશે સાફ કરી દીધો છે, પરંતુ ટેલિકોમ રેગ્યુલેટરી ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા (ટ્રાઇ) સેટેલાઇટ બ્રોડબેન્ડ સેવા માટે લાયસન્સ સમયગાળો પાંચ વર્ષ સુધી મર્યાદિત કરવાની યોજના બનાવી છે. આ નિર્ણય એલોન મસ્કની કંપની સ્ટારલિંક માટે મોટો ફટકો હોઈ શકે છે, કારણ કે કંપનીએ ૨૦ વર્ષનું લાયસન્સ માંગ્યું હતું.

ભારતમાં સેટેલાઇટ બ્રોડબેન્ડ સેવાઓ માટે સ્પેક્ટ્રમ ફાળવણી અંગે મોટો વિવાદ થયો હતો. મસ્કની સ્ટારલિંક ૨૦ વર્ષ માટે સ્પેક્ટ્રમ મેળવવા માંગતી હતી જેથી તે લાંબા ગાળાનું આયોજન કરી શકે અને સસ્તી સેવાઓ પૂરી પાડી શકે. બીજી તરફ, મુકેશ અંબાણીની રિલાયન્સ અને ભારતી એરટેલ ઇચ્છતા હતા કે આ સમયગાળો ૩ થી ૫

વર્ષ સુધી મર્યાદિત રહે, જેથી ભારત સરકાર સમર્થાતરે બજારનું મૂલ્યાંકન કરી શકે. હવે ટ્રાઇએ અંબાણી અને એરટેલના સૂચનને સ્વીકારવાનો નિર્ણય લીધો છે અને ૫ વર્ષની સમય મર્યાદા નક્કી કરી છે.

એલોન મસ્કની સ્ટારલિંકે તાજેતરમાં ભારતમાં તેની સેટેલાઇટ બ્રોડબેન્ડ સેવાઓનો વિસ્તાર કરવા માટે રિલાયન્સ અને એરટેલ સાથે ડિસ્ટ્રીબ્યુશ ડીલ કરી છે. જોકે, આ બિઝનેસ મોડેલને સફળ બનાવવા માટે કંપનીને લાંબા ગાળાના લાયસન્સની જરૂર હતી. ટ્રાઇના આ નિર્ણયથી સ્ટારલિંકને ભારતમાં લાંબા ગાળાના રોકાણ અને ફિક્મત નિધરણમાં મુશ્કેલી પડી શકે છે.

સરકારી સૂત્રોના જણાવ્યા અનુસાર, ભારત પહેલા સેટેલાઇટ બ્રોડબેન્ડ બજારનું પરીક્ષણ કરવા માંગે છે, જેથી યોગ્ય સ્પેક્ટ્રમ ફિક્મત નક્કી કરી શકાય. હાલમાં, પરંપરાગત ટેલિકોમ કંપનીઓને હરાજી દ્વારા ૨૦ વર્ષ માટે સ્પેક્ટ્રમ મળે છે, પરંતુ સેટેલાઇટ સેવાઓ માટે, સ્પેક્ટ્રમ સસ્તા દરે અને મર્યાદિત સમયગાળા માટે ફાળવવામાં આવશે.

સોલાર એનર્જી: ભારતે ૨૦૨૪માં ૨૫ ગીગાવોટ સૉર ઊર્જા ક્ષમતાનો ઉમેરો કરી નવો વિક્રમ નોંધાવ્યો

હોત, એમ રિપોર્ટમાં જણાવાયું હતું.

કંરનીના પ્રવક્તાએ રિપોર્ટમાં પોતાનો અંદાજ જાહેર કરતા કહ્યું કે આયાત ડ્યુટી અને મોંઘા સ્થાનિક મોડ્યુલોને કારણે વલતા ખર્ચ ઉઘોગ માટે ચિંતાનો વિષય છે. ૨૦૩૦ના લક્ષ્યોને પૂર્ણ કરવા માટે ૩૫ ગીગાવોટથી વધુ વાર્ષિક ઉત્પાદન (રેરાઓની જરૂર હોવાથી, ઉઘોગને સ્પષ્ટ, સ્પષ્ટ નીતિઓની જરૂર છે જે સ્થાનિક ઉત્પાદનને સીમલેસ પ્રોજેક્ટ વિકાસ સાથે સંતુલિત કરે.

સંદર્ભમાં માર્કેટ જાન્યુઆરી ૨૦૨૪ના સ્તર સુધી પહોંચવામાં નિષ્ફળ રહ્યું છે.

૨૦૨૪ના ચોથા ક્વાર્ટરમાં પણ સ્માર્ટફોન માર્કેટમાં નબળો ગ્રોથ જોવા મળ્યો હતો. શિપમેન્ટ ૭ ટકા ઘટીને ૩.૬ કરોડ ચુનિટ રહ્યું હતુ. જોકે બજારના ઘટાડા છતાં

એપલે વિકાસની અવિરત ગતિ ચાલુ રાખી છે. એપલના વાપક ધોરણે ૧૧.૭ ટકાના ગ્રોથ સિવાય ઓપ્પોએ પણ ૫.૯ ટકાનો વૃદ્ધિદર નોંધ્યો હતો. એપલ ૧૧.૪ ટકા બજાર હિસ્સા સાથે ટોચની પાંચ બ્રાન્ડ્માં સ્થાન ધરાવે છે.

આઈડીસીના રિપોર્ટ અનુસાર આ વર્ષની શરૂઆતમાં મિડ-રેન્જ અને પ્રીમિયમ સેગમેન્ટમાં ઘણા નવા ફોન લોન્ચ થયા હોવા છતાં નિકાસમાં ૯.૭ ટકાનો ઘટાડો થયો છે. નબળી ગ્રાહક માંગ વચ્ચે સરવલસ ઉત્પાદનને કારણે સ્માર્ટફોન નિકાસના

કરવામાં આવ્યું હતું.” એમ ઈસરોએ જણાવ્યું હતું.

વેક



અનમોલ દષ્ટિ

દષ્ટિ સંબંધિત વિવિધ પ્રકારની સતિઓ અંગે કારણથી લઇને મારણ સુધી માહિતી પ્રદાન કરતી લેખમાળા

લેખક : પ્રકાશ શાહ

મુંબઈમાં સૌપ્રથમ સુપર સ્પેશિયાલિટી કેટરેક્ટ સેંટર: વિઝન વિસ્ટા આઈ ક્લિનિક

ધ વિઝન વિસ્ટા આઇ ક્લિનિક ખાતે કેટાલિસ અને એક્ટિવ સેન્ટ્રી જેવા અત્યાધુનિક મશીન દ્વારા ઝડપથી, પીડારહિત, સચોટ, સલામત અને બ્લેડ - ફ્રી પ્રક્રિયા દ્વારા કેટરેક્ટદૂર કરવામાં આવે છે. નેનો SLT જેવા મશીન દ્વારા પાંપણના પલકારામાં ચુકોમાને નાથી શકાય છે. એન્જિયોવ્યૂ દ્વારા રેટિના સંબંધિત ક્ષતિ પણ સલામત અને સરળ પ્રક્રિયા દ્વારા સમાધાન સાધવામાં આવે છે. ચશ્માના નંબર દૂર કરવા માટે સ્માઇલ જેવી અત્યાધુનિક મશીનરી ઉપલબ્ધ છે.

ભારતમાં દર વર્ષે 83.4 લાખ લોકો કેટરેક્ટ (મોનિબિંદુ)ની સર્જરી કરાવે છે. હકીકતમાં ભારતીયજનને દષ્ટિહીન કરનારી ક્ષતિઓમાં મોખરાને સ્થાને કેટરેક્ટનું નામ આવે છે. હાલને તબક્કે નવજાત શિશુથી લઇને પ્રૌઢ વયના લોકોને ભરડામાં લેનાર કેટરેક્ટનું હવે સમાધાન સાધવું ખૂબ સુલભ અને સરળ બન્યું છે. લેટેસ્ટ મશીન અને કાબેલ, નિપુણ તબીબને કારણે કેટરેક્ટની શસ્ત્રક્રિયા સફળ પણ સાબિત થઇ છે. મુંબઇમાં કોલાભાસ્થિત ધ ઇન્ટરનેશનલ આઇ કેર સેંટર તથા વિઝન વિસ્ટા આઇ ક્લિનિકના ડિરેક્ટર ડૉ. સાયરસ મહેતાને ત્યાં કેટરેક્ટનું સમાધાન સાધવા માટે કેટાલિસ લેસર નામે અત્યાધુનિક મશીન છે. આ ઉપરાંત એક્ટિવ સેન્ટ્રી, ટોમી સ્પેક્યુલર માઇક્રોસ્કોપ, નિકોન ઓપ્ટોસ મશીન અને લેન્સના પાવર માપવા માટે IOL - 700 જેવા અનેક મશીનનો કાફલો છે. જેને પરિણામે પાંપણના પલકારામાં કેટરેક્ટ દૂર કરી શકાય છે. આ કારણસર ફક્ત દેશ-વિદેશથી કેટરેક્ટગ્રસ્ત સમાધાન સાધવા માટે ડૉ. સાયરસ મહેતાનો સંપર્ક સાધે છે. ડૉ. સાયરસ મહેતા હાલપર્યંત આશરે ૩5000થી વધારે કેટરેક્ટની સફળ સર્જરી કરી ચૂક્યા છે. તાજેતરમાં ‘ધ સાઇટ ગાઇડ’ તથા ‘સાયરસ: એન્જ્યુક્શન ઓફ એન ઓફથેલ્મોલોજિસ્ટ’ નામે સ્વલિખિત બે પુસ્તક પ્રકાશિત થયાં છે. ડૉ. સાયરસ મહેતાને મહારાષ્ટ્રના ગવર્નર તથા સ્વાસ્થ્ય પ્રધાનના વરદ હસ્તે મુંબઇના અગ્રણી આઇ-સર્જનનો સહિત અનેક એવોર્ડ, અકરામ, સર્ટિફિકેટ એનાયત કરવામાં આવ્યા છે. મુંબઇમાં સૌપ્રથમ સુપર સ્પેશિયાલિટી કેટરેક્ટ સેંટર તરીકે પ્રખ્યાત ધ ઇન્ટરનેશનલ આઇ કેર સેંટર - વિઝન વિસ્ટા આઇ ક્લિનિકના ડિરેક્ટર ડૉ. સાયરસ મહેતા સાથેની મુલાકાતના મુખ્ય અંશ:

પ્રશ્ન: સૌપ્રથમ તો એ જણાવો કે કેટરેક્ટ એટલે શું? તેના ભરડામાં કોણ સપડાય છે?

ડૉ. સાયરસ મહેતા: સામાન્યપણે ઉંમર વધવાને લીધે લેન્સની કુદરતી રચનામાં ખામી સર્જાય છે. જે રીતે વ્યોવૃદ્ધિને પરિણામે વાળ સફેદ થવા ઉપરાંત પાંખા થતા જાય છે. એ રીતે આંખના લેન્સમાં પણ સફેદી સર્જાય છે, જેને કેટરેક્ટ કહેવામાં આવે છે. ડાયાબિટીસ, કિડનીની બીમારી, ઝામર (ચુકોમા), ધૂમ્રપાન, આંખમાં ઇજા થવી કે ઇન્ફેક્શન જેવા કારણને લીધે પણ કેટરેક્ટ સર્જાય છે. આ ઉપરાંત ચોક્કસ દવાનો લાંબા સમય સુધી ઉપયોગ, રેડિયેશન તથા

ડૉ. સાયરસ મહેતા: કેટરેક્ટનું સમાધાન કોઇ પણ ટીપાં, મલમ કે અન્ય દ્વારા સાધી શકાતું નથી. ફક્ત અને એકમાત્ર સર્જરી દ્વારા જ કેટરેક્ટનું સમાધાન સાધી શકાય છે.

પ્રશ્ન: કેટરેક્ટનું સમાધાન સાધી શકાય છે?

ડૉ. સાયરસ મહેતા: કેટરેક્ટનું સમાધાન કોઇ પણ ટીપાં, મલમ કે અન્ય દ્વારા સાધી શકાતું નથી. ફક્ત અને એકમાત્ર સર્જરી દ્વારા જ કેટરેક્ટનું સમાધાન સાધી શકાય છે.

પ્રશ્ન: કેટરેક્ટ દૂર કરવાની પરંપરાગત પ્રક્રિયાથી કેટાલિસ લેસર કઇ રીતે અલગ છે?

ડૉ. સાયરસ મહેતા: પરંપરાગત પ્રક્રિયા દ્વારા હાર્ડ કેટરેક્ટ દૂર કરતી વખતે કોર્નિયા તથા તેની અંદરની લાઇનિંગ બળવાની સંભાવના રહે છે. ડાયાબિટીસગ્રસ્ત લોકોને માટે વધારે જોખમી સાબિત થાય છે. જેને પરિણામે રૂઝ આવતા લાંબો સમય લાગે છે. એની સરમામણીમાં કેટાલિસ દ્વારા માત્ર ત્રીસથી ચાલીસ સેકન્ડમાં લેસર દ્વારા કેટરેક્ટને ચૂરચૂર કરવામાં આવે છે. ત્યાર બાદ અલ્ટ્રાસાઉન્ડ એનર્જીનો ઉપયોગ કર્યા વગર અથવા તો નહીંવત પ્રમાણમાં ઉપયોગ કરીને ચૂર કરેલા કેટરેક્ટને બેંચી કાઢવામાં આવે છે. હાર્ડ કેટરેક્ટ માટે પણ આ પ્રક્રિયા અપનાવવામાં આવે છે. જેને પરિણામે કોર્નિયા કે તેની આસપાસના કોષ માટે બિલકુલ જોખમી સાબિત થતી નથી. કેટાલિસ લેસર મશીન હાર્ટ-પેશન્ટ, હાઇ-બ્લડપ્રેશરના રોગી કે ડાયાબિટીસગ્રસ્ત માટે પણ સલામત છે.

પ્રશ્ન: કેટરેક્ટ દૂર કર્યા બાદ ક્યા લેન્સ ઇમ્પ્લાન્ટ કરવા જોઇએ?

ડૉ. સાયરસ મહેતા: નજીક, દૂર અને મધ્યમ અંતરે રહેલી ચીજ-વસ્તુ સહેલાઇથી, સરળતાથી અને સાતત્યતાપૂર્વક જોઇ, પારખી અને વાંચી શકવા માટે EDOF લેન્સ સર્વોત્કૃષ્ટ છે. EDOF લેન્સ રિંગરહિત હોવાને પરિણામે રાત્રે પણ દષ્ટિમાં ધૂંધળાશની પ્રતીતિ થતી નથી.

એક્ઝેસ: વિઝન વિસ્ટા આઈ ક્લિનિક - ધ ઇન્ટરનેશનલ આઈ કેર સેંટર રામનિમી બિલ્ડિંગ, બીજે માળે, તાજમહાલ હોટેલની પાછળ, કોલાભા પોલીસ સ્ટેશનની સામે.

કોન્ટેક્ટ નંબર: 98198 50971 - 81049 59459 - 81049 76013 - 99674 39039

Email: cyresmehta@yahoo.com



છત્રપતિ સંભાજીનગર જિલ્લાના ખુલતાબાદ સ્થિત મોગલ સમ્રાટ ઔરંગઝેબની કબર

રાજકીય ઘમસાણ

પ્રધાન શિરસાટ અને વિપક્ષી નેતા દાનવેએ તાણી સામસામી તલવારો

છત્રપતિ સંભાજીનગર જિલ્લાના ખુલતાબાદમાં મોગલ શાસક ઔરંગઝેબની કબરના મુદ્દા પર શનિવારે શિવસેનાના બે જૂથો, સત્તાધારી શિવસેના અને વિપક્ષી શિવસેના (યુબીટી) વચ્ચે મોટા પાયે શાબ્દિક ટપાટપી જોવા મળી હતી.

મહારાષ્ટ્ર વિધાન પરિષદમાં વિરોધ પક્ષના નેતા અને શિવસેના (યુબીટી)ના અંબાદાસ દાનવેએ કહ્યું કે કબરની હાજરી એ વાત યાદ અપાવે છે કે મોગલ રાજાને પરાજિત કરવામાં આવ્યો હતો અને અહીં દફનાવવામાં આવ્યો હતો.

આપણે આપણી ભાવિ પેઢીઓને કહી શકીશું કે, ઔરંગઝેબ અહીં આવ્યો હતો અને આ ભૂમિમાં જ દફનાવવામાં આવ્યો હતો, તેમણે એમ પણ કહ્યું હતું કે, કબર હટાવવાની માગ ‘આ ઇતિહાસનો અંત લાવવાનું કાવતરું’ છે.

તેમણે કબર હટાવવા માગતા લોકોને ‘જો હિંમત હોય તો જાઓ અને કરો’ એમ કહીને પણ કબર હટાવવા માટે મોટો પડકાર ફેંક્યો હતો. તેમને વળતો જવાબ આપતાં રાજ્યના પ્રધાન સંજય શિરસાટે કહ્યું હતું કે, છત્રપતિ સંભાજી મહારાજને ત્રાસ આપનારા અને ફાંસી આપનારા કૂર સમ્રાટની કબર માટે મહારાષ્ટ્રમાં કોઈ સ્થાન નથી.

‘તે દૂર કરવી જ જોઈએ. જે લોકો ઔરંગઝેબ અને તેમની કબરને પ્રેમ કરે છે તેઓ અવરોધો ઘરે લઈ જઈ શકે છે,’ એમ શિરસાટે કહ્યું હતું, શિરસાટની પાર્ટી એકનાથ શિંદેની આગેવાની હેઠળની શિવસેના રાજ્યની મહાયુતિ સરકારનો ભાગ છે અને તેઓ છત્રપતિ સંભાજીનગર જિલ્લાના પાલક પ્રધાન પણ છે. દાનવે પર પ્રહાર કરતા શિરસાટે કહ્યું હતું કે, ‘તેઓ (વિરોધીઓ) પાકિસ્તાનના ધ્વજ સાથે રેલીઓ કાઢે છે. જો તેઓ આપું વિચારે છે, તો તેમણે ત્યાં જઈને નમાજ અદા કરવી જોઈએ.’

વીએચપી-બજરંગ દળની કબર તોડી પાડવાની ઇમકી પછી મામલાને મળ્યો રાજકીય રંગ: સલામતી વધારી દેવાઈ

મુંબઈ: ઔરંગઝેબની કબરને તોડી પાડવી જોઈએ એવી માગનો સૂર વધી રહ્યો છે. અનેક સંગઠનો અને રાજકીય નેતાઓએ પણ હવે આમાં ઝુકાવ્યું છે. વિશ્વ હિંદુ પરિષદ અને બજરંગ દળે ચેતવણી આપી છે કે જો ઔરંગઝેબની કબર દૂર નહીં કરવામાં આવે તો બાબરીનું પુનરાવર્તન થશે. જોકે ત્યાર બાદ કબરની આસપાસ પોલીસ સુરક્ષા વધારી દેવામાં આવી છે. છત્રપતિ શિવાજી મહારાજના માનમાં ઔરંગઝેબની સમાધિ દૂર કરવા માટે શિવજયંતી પર વીએચપી અને બજરંગ દળ એક અભિયાન શરૂ કરશે. આને કારણે વાતાવરણ થોડું ગરમથઈ છે.

છત્રપતિ શિવાજી સંભાજીનગરમાં ઔરંગઝેબના મકબરા પાસે અયાનક સુરક્ષા વ્યવસ્થા વધારી દેવામાં આવી છે. આ વિસ્તારમાં એસઆરપીની એક ટુકડીને તહેનાત કરી દેવામાં આવી છે. ૧૫ કર્મચારીઓ અને બે પોલીસ અધિકારીઓ કબર વિસ્તારમાં છે. કબર વિસ્તારમાં જવાના માર્ગમાં બે જગ્યાએ નાકાબંધી કરી દેવામાં આવી છે. બે કેંડાણે ફિક્સ પોઈન્ટ ઊભા કરવામાં આવ્યા છે. કબરની મુલાકાત લેતા પ્રવાસીઓનું સંપૂર્ણ રીતે સ્કીનિંગ કરવામાં આવી રહ્યું છે.

ફિલ્મ ‘છાવા’ બાદ ઔરંગઝેબના મકબરાનો વિવાદ વકર્યો છે. છેલ્લા કેટલાક દિવસોમાં અનેક રાજકીય

ઔરંગઝેબ તેરી કબર ખૂદેગી...

-તો અયોધ્યા જેવી કારસેવા: બજરંગ દળ

મુંબઈ: જિહાદી માનસિકતા ધરાવનાર ઔરંગઝેબે હિન્દુઓ પર અત્યાચાર કર્યો. રાજ્ય સરકાર અને મુખ્ય પ્રધાને તેની કબરનું અસ્તિત્વ જ રાખવું ન જોઇએ. જો એવું ન થયું તો કારસેવા આંદોલનની ચીમકી બજરંગ દળ દ્વારા આપવામાં આવી હતી. આ કારસેવા અયોધ્યાના છઠ્ઠી ડિસેમ્બર, ૧૯૯૨ પ્રમાણે હશે એવું પણ બજરંગ દળે સ્પષ્ટ કર્યું હતું. બજરંગ દળના મહારાષ્ટ્ર ગોવા વિસ્તારના સભ્ય વિવેક કુલકર્ણીએ આ ચીમકી આપી છે. આ વખતે વિશ્વ હિન્દુ પરિષદના જિલ્લા સહમંત્રી શરદ નગરકર પણ હાજર હતા. આ માટે ૧૭મી માર્ચ સોમવારથી છત્રપતિ શિવાજી મહારાજની જયંતિથી રાજ્ય વ્યાપી આંદોલન શરૂ કરવામાં આવશે. આલમગીરીના નામે જ કંઈ ચાલી રહ્યું છે તે રાજ્ય સરકારે બંધ કરાવવું. પારકાઓના નિશાન પણ આ દેશમાં જોઈએ નહીં. ઔરંગઝેબનું નિધન અહિંવાનગર શહેરમાં થયું. તેની કબર સંભાજીનગર શહેરમાં બનાવવામાં આવી. હિન્દુઓના ટેકસના પૈસાથી તેની કબરનું જતન થઈ રહ્યું છે. તેથી તેના કોઇ નિશાન પણ દેશમાં ન રાખવા માટે મહારાજના સન્માન માટે બજરંગ દળ મેદાનમાં એવા આંદોલનની શરૂઆત કરવામાં આવી છે, એમ વિવેક કુલકર્ણીએ જણાવ્યું હતું.

હિન્દુ નેતા એકબોટે પર પ્રવેશબંધી

મુંબઈ: છત્રપતિ સંભાજીનગર જિલ્લાના ખુલતાબાદ સ્થિત મોગલ સમ્રાટ ઔરંગઝેબની કબર દૂર કરવા માટેની વધી રહેલી માગ અને એમાં પણ વીએચપી અને બજરંગ દળ દ્વારા આપવામાં આવેલા આહ્વાન બાદ હિન્દુત્વના નેતા મિલિંદ એકબોટેને ૧૬મી માર્ચથી પાંચમી એપ્રિલ સુધી સંભાજીનગર ખાતે આવવા પર રોક લગાવી દેવામાં આવી છે.

પહેલી એપ્રિલથી ફાસ્ટેગ નહીં હોય તો...

મુંબઈ: રાજ્યનાં તમામ વાહનો માટે હવે ફાસ્ટેગ ફરજિયાત બનાવવામાં આવ્યું છે. આ અંગેના નિર્ણયને પ્રધાનમંડળે થોડા દિવસ પહેલાં જ મંજૂરી આપી દીધી છે. આ નિર્ણય પહેલી એપ્રિલથી અમલમાં આવશે. આટલું જ નહીં ફાસ્ટેગ વિનાનાં વાહનો પાસેથી બમણો ટોલ વસૂલવામાં આવશે. આ નિર્ણય મહારાષ્ટ્ર સ્ટેટ રોડ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન (એમએસઆરડીસી) દ્વારા લેવામાં આવ્યો છે. આને કારણે પહેલી એપ્રિલથી ફાસ્ટેગ ફરજિયાત રહેશે. એમએસઆરડીસી દ્વારા સંચાલિત તમામ ટોલ પ્લાઝા

પર હવે ફાસ્ટેગ દ્વારા ચુકવણી ફરજિયાત રહેશે. જોકે જે વાહનો આ પદ્ધતિને સ્વીકારતા નથી અથવા આ રીતે ટોલ ચૂકવી નથી શકતા, તેમણે પહેલી એપ્રિલ બાદ બમણો ટોલ ચૂકવવો પડશે. દરમિયાન એમએસઆરડીસીના એક અધિકારીએ આ અંગે માહિતી આપતાં જણાવ્યું હતું કે સૂચના બહાર પાડવામાં આવી છે, જેમાં ફાસ્ટેગનો ઉપયોગ કરીને ટોલ ચૂકવવો ફરજિયાત છે. ટોલપ્રક્રિયાને વધુ કાર્યક્ષમ બનાવવા અને ટોલબૂથ પર થતા સમય અને (જુઓ પાનું ૪) ►►